ebook is created by ***www.Shanyoma.org***

လဝ်ႈဝိသုတ်ႉထ တ်မ်ႈ

သတႃႉတုႃႇတၢ်း

လႄႈ

လၢႆးပိၼ်ႈယေႈသုႈ

တႆး ↔ မၢၼ်ႈ ↔ ဢိင်းၵဵတ်ႉ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

လဝ်ႈဝိသုတ်ႉထ တ်ၶမ်ႈ

သတ်ႉတႃႇတ်း

ၸေႃႈ

လိုၼ်းပိင်ႇယဝ်ႇသူႇ

တိုၼ်း ↔ မၢင်ႈ ↔ ၵိင်းၶိင်ႉ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

မၢႆတွင်းပပ်ႉ

☆ ၸိုဝ်ႈပပ်ႉ - သတ်ႉတႃႇတႆးၼႆႉလႆးပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ
တႆး ၊ မၢၼ်ႈ ၊ ဢင်းၵိတ်ႉ

☆ ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ - ၸဝ်ႈဝိသုတ်ႉထ

☆ ၵိတ်ႇမိူဝ်ႈ - ပီ 2005

☆ ပွၵ်ႈၵမ်း - ၼိုင်ႈ

☆ တၢင်းၼမ် - 3000 ပပ်ႉ

☆ ၵိတ်ႇတီႈ - ၵတ်း၊ တႃႈႁူင်ႈ

☆ ၶွမ်း - NAVA Version (TPTC)

☆ ပေႃႉၶွမ်း - ၸၢႆးထမ်ႇမသႃႇရ ပၢင်ႇသီး
ၸၢႆးပၺ်ႇၺႃႇဝမ်ႇသ သိင်မူၼ်း

☆ ၶပ်းၼိုင်ႈၵၢင်ႈၼိူင်ႈ - ၸၢႆးၶၼ်ႇတေးၽႄႇသ လွမ်သိင်

☆ ၸၢႆးၶွင် - ၸၢႆးသြႃႇလၶၼ်ႇတႃႇဝရ
ၸၢႆးသြႃႇဝိလယ
ၸၢႆးသြႃႇသုပၺ်ႇၺႃႇ
ႁၢင်းၶွင်းမူးၶမ်း ၊ ဝိင်းမူႇလေႈ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၶႂၢမ်းၶဝၼ်း

ပပ်ႉသတ်ႉတႃႇၽိုၼ်ၼႆႉ တေလႆႈဝႃႈ ပိုၼ်ပပ်ႉထူၼ်ႈၵမ်းသွင် ၵၼ်တၵ်းပိုၼ်ၶေႉလီ ပုၼ်ႈတႃႇၽူႈႁၵ်ႉလိၵ်ႈလႆးၶဝ်ယဝ်ႈ။ ပပ်ႉမူႇ ငဝ်ႈမၼ်းၼႄ ပိုၼ်သတ်ႉတႃႇတႃး (လၢတ်ႈၵႂၢမ်း၊ တႅမ်ႈ၊ ပိုၼ်ႇ ၽေႇသႃႇ) တင်းၵၼ်ပိုၼ်ပပ်ႉမူႇၸၢၼ်းသွၼ် ၶွင်ဝတ်ႉႁွင်းမူးၶမ်း ၸိင်း မူႇလေႊ ထိမ်မိူဝ်ႈ 1982 ၶၼၼ်ႉသေ ပိုၼ်ပပ်ႉမိူဝ်းတႅမ်ႈလေႈၶဝ်ႉ ၶၼၼ်ႉယဝ်ႈ။ ပပ်ႉသတ်ႉတႃႇလိၵ်ႈလိၵ်ႈ ၵၼ်ၶေလိၵ်ႈလႆး ၸိင်း ၶမ်ႉၶမ်းၶဝ် လွႆႈထိမ်တႅမ်ႈလေႈၶႆ ၊ ၵိတ်ႇၵွၵ်ႇ ၸၢတ်းပိုၼ်ပပ်ႉ မိူဝ်ႈ 1979 ၊ တင်းသႃႇသၼေႇၵီးလွၼ်ႉ တူင်ႇၸိင်းမူႇလေႊ ပိုၼ်ၵွၵ်ႇမိူဝ်ႈ 1983 ၶၼၼ်ႉ လႆႈဝႃႈ ပိုၼ်ၸူဝ်ပိုင်း ၼေႇလႃႉ ၶွင်ပပ်ႉသတ်ႉတႃႇတႃး ၶႆႉယဝ်ႈ။

ၵမ်းၶႆႉၼႄ မၼ်းၶိုပ်ႈၶိုၼ်ႈယိုႇမႃး တေႃႇပိုၼ်ပပ်ႉမူႇလၢၵ်ႈ ၵိတ်ႇသေ လႆးမၼ်း၊ ၶေႈမုၼ်းမၼ်း၊ ၽေႇသႃႇမၼ်း (ၵိင်းၵိတ်ႉ) ၶေႈ ၵဝ်ၽိုမ်ႉသိုႉထိင်ႈဝႆႉယဝ်ႈ။

ႁွပ်ႈသင်ၼလႈ လႆႈၶတ်းလွႆးမူး လိူင်ႉၶင်ႇၶႆ ၵၼ်ဝႃႈၶၼၼ်ႉ ႁွပ်ႈၶိုႈႁိူႈ ၶိုင်းၽေႇသႃႇတႃးႁုဝ်း မီးလႆးသတ်ႉတႃႇ၊ မီးပပ်ႉသတ်ႉတႃႇ မိူၼ်လိူင်ႉၶင်ႇပိူၼ်ႈ လိူဝ်းမိူဝ်းၶိုၼ်ႈယိုႇၶဝ်မီးၶၼၼ်ႉယဝ်ႈ။ ပိူင်ၶိုင်ႈ သတ်ႉတႃႇၶႆႉ မီးၵေးလူးလီ ပုၼ်ႈတႃႇၽေႇသႃႇလၢတ်ႈၵႂၢမ်း မီးပၵ်း ပိူင်လီ၊ ၶိုၼ်ႈယိုႇ၊ မီးၵုၼ်းမုၼ်တႃႇလႆႈႁၢၼ်ႉပိင်းလွႆယဝ်ႈ။

လွင်ႇပပ်ႉသတ်ႉတႃႇၶႆႉ ၵွၼ်ႇမႃးၵွၼ်တၢင်းပိူင်ႈ?

ၽူႈႁၵ်ႉလိၵ်ႈၶဝ် တေႃၼ်ႉမိၼ်ႈ ၶေႈထၢမ်ၽေႃႇၶိူဝ်ၶႆႉယူႇ။ မိူဝ်ႈလဝ်ႉၵွၼ်တၢင်း မိူဝ်ႈတႅမ်ႈပပ်ႉသတ်ႉတႃႇ၊ တီႈဝတ်ႉမိူင်းယူႉ၊ ဝၢၼ်ႈမိူင်းယူႉၶၼၼ်ႉ ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈၶေႈ ထၢင်ႇဝႃႈ ပပ်ႉသတ်ႉတႃႇ လိၵ်ႈလိၵ်ႈ၊ ၵမ်ႇၶၼ် သတ်ႉတႃႇလွၼ်ႉ၊ ၵမ်ႇလွႆႈသတ်ႉတႃႇ

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်သပ်းလႅင်းၼႄ သတ်ႉတႃႇၵိုင်းၵိတ်ႉ၊ သတ်ႉတႃႇပႃႇလိၼၼ်ႉ ယင်းပႆႇမီး ၵူၼ်းမၼ်ႉၼၼ်ႉၶႃႈ။ ၵူၺ်းၵေႃႈ မိူဝ်ႈထိုင်တီႈသီႇႁူဝ်ႇယဝ်ႉ ၵမ်ႇပေႃးၸိုင် ထိုင်မိူဝ်ႈတွၵ်ႉထိုဝ်ႇ လဝ်ႈၼူးထမ်ႇမသႃႇမိ ၵဝ်ၽိုၼ် ထႅမ်ႇ သတ်ႉတႃႇတႆး ၶွင်ႁူႇသျၼ်ႇတႅမ်ႈ မိူဝ်ႈပီ 1887 ၵၢၼ်ပေႃး ၸိုင်ၶေႃၼ်းမႃး 118 ပီၼၼ်ႉ လႆႇႁူႉဝႃႈ ပပ်ႉသတ်ႉတႃႇ မီးယူႇၸွမ်း ၶႃႈ။ ၵၢၼ်မီးယူႇသေ ၵမ်ႇၸိုဝ်ႈမႃး ပူၼ်ႇၼၽႈထႃးမႃးၶႃႈ လႆႈဝႃႈ လၢဝ်းတႆးႁဝ်း ၵမ်ႇပေႃးၶဝ်ႈလႆႈ လွင်ႈလိၵ်ႈလၢႆး သတ်ႉတႃႇႁဝ်းၶႃႈ တေလႆႈဝႃႈလိူင်ႉၶႃႈယဝ်ႉ။

ပေႃးၵမ်ႇႁူႉ၊ ႁူႉယူႇၵေႃႈ ၵမ်ႇၼႅၼ်ႇၽၢႆႇႁဝ်းသေ ၵူၺ်း မေႃၽၢႆႇပိူၼ်ႈ ၼႅၼ်ႇၽၢႆႇပိူၼ်ႈၶႃႈ။ တႃႇတေပိၼ်ႇၵဝ်ၽႃႇသႃႇပိူၼ်ႈ၊ လိၵ်ႈလၢႆးၼမ်ႉပိူၼ်ႈ ၶဝ်ႈပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇတႆးႁဝ်းၶႃႈ။ မၼ်းပိၼ်ႇယၢပ်ႇ၊ ပိၼ်ႇယၢပ်ႇဝႆႉ ၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ပေႃးတူၺ်း ပပ်ႉပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇတႆး လုၵ်ႉတီႈပိူၼ်ႈမႃး ၵၢၼ်ဝႃႈ ယင်းတိုၵ်ႉမီးၵေႃႈယူႇၶၼ်ႉၵေႃႈ ႁဝ်းႁူႉ ထိုင်လႆႈယူႇယဝ်ႉ။

သတ်ႉတႃႇၼႂ်းၵၢၼ်ပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ

လွင်ႈၵၢၼ်ပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇၼႆႉ တင်းႁၼ်ၽူႈပိၼ်ႇလိၵ်ႈၼဝ် တေ ၵမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်။ ၵမ်ႈၼွင်ႈၵေႃႈ သတ်ႉတႃႇၼႂ်းပိၼ်ၽႃႇသႃႇၼႆႉ မၢၼ်းၵမ်ႇလူၺ်ႈသၼ်ႈတၢင်းလႅဝ်ၵၼ်၊ ပိၼ်ၵၢၼ်ၵမ်ႉလွၼ်ႈၵၼ် ၽူႈတႅမ်ႈ လိၵ်ႈၼၼ်ႉ ႁၼ်ထိုင်ဝႃႈ ပိၼ်လႆႈယူႇသေတႃႉၵေႃႈ ၵၢၼ်ၵမ်ႇလွမ်း လၢႆးသတ်ႉတႃႇသေပိၼ်ႇၼၼ်ႉ။ ၵူၺ်းပိၼ် ပိၼ်ႇၵဝ်တီႈပွင်ႇမၢၼ်း ၵၢၼ်လဝ်ႈၵဝ်ႇပွင်ႇလူင်ၶႅၼ်ႉၵူၺ်း။ လၢႆးၼႆႉ မၢၼ်းၵမ်ႇလၢင်းပိၼ်ႇၵူႇ လႆႈ လွမ်းတူၼ်ႈၵႂၢမ်းပိူၼ်ႈ(sentences) လိူင်ႉၶႅၼ်ႇ ၶွင်းပပ်ႉမူႇၵၢၼ် ႁဝ်းၵိုင်ၶႅၼ်ႉ။

ၵၢၼ်ႁူႉသတ်ႉတႃႇၽၢႆႇပိူၼ်ႈလီ တင်းႁူႉၽၢႆႇသတ်ႉတႃႇတႆးလီ ၼႆႉ မၢၼ်းပိၼ်ႇၵူႇလွမ်းလႆႈ ၵူႈတူၼ်ႈၵႂၢမ်း (sentence by sentence) သေ ၵၢၼ်ၶေႃႈမုၼ်းမၢၼ်း လွင်ႈမၢၼ်းၶပ်ႉတၢမ်းၵၼ်လႆႈ လိူင်ႉၶႅၼ်ႇမူႇငဝ်ႈ ၽိုၼ်ၵိုင်မီးယဝ်ႉ။ ၵိုၵ်ႇသမ်ႉ သွၼ်မိူင်းၼၶၵၼ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

လႆႈ လႆးမၢၼ်း လိူင်ႉၶင်ႇ ၵၢၼ်တေၶၢႆ တီႈၶွင်ႈပပ်ႉၶေႃႉယဝ်ႈ။ ၽူႈတႅမ်ႈၶေႃႈ ၵိုင်ၵၢဝ်လႆးလိူဝ်းၶေႃႉသေ ပိုၼ်ႇမႂ်း ပပ်ႉထမ်း ထမ်ႇမပၢ၊ ပရိတ်ႉတပႃႇလိလၼ်ႈ၊ ထမ်ႇမလၵ်ႉၵပဝတ်ႉတၶသေႃတ်ပၢ၊ သိုၵ်ႈပိုၼ်းၽြႃး လႃႉႁူႇလိူဝ်သေ တေႃးလီဝ်ၶေႃႉသမ်ႉ လင်ႇႁၢယဝ်ႉႁူႇ ပပ်ႉ "ၵၢၼ်ပုတ်ႉထလဝ်ႈသင်ႇသွၼ် (What the Buddha taught by Walpolla Rahula)" ၶေႃႉသေ ၵမ်ႇၶိူင်သင် တေၵွတ်ႈထိုင်မႂ်း တီႈၶွင်ႈမိုဝ်း ၽူႈႁၵ်ႉလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ် ၶဝ်းလီဝ်ၵၢၼ် တင်းပပ်ႉ "သတ်ႉတႃႇတႆးငလႆ လႆးပိုၼ်ႇၽေႃႇသႃႇတႆး ၊ မၢၼ်ႈ၊ ၵိုင်းၵိတ်ႉ" ၶေႃႉယဝ်ႈ။

ၶွပ်ႈလိုၼ်ထိုင်

ပုၼ်ႈတႃႇပပ်ႉၶေႃႉ ၵွႆႈပေႃးမူႈမွၵ်ႇယွႆႇပိုၼ်မႂ်း လိူင်ႉၶင်ႇႁၢင်ႈ ၽၢင်ၵၢၼ်ၶေႃႉ ပေႃးၵမ်ႇပႃးလဝ်ႈသြႃႇၶၶင်ႇတေႃးၽေႃႇသ ဝၢၼ်ႈလၢမ် မိူင်းမူႇ ၵိမ်ႇၵေႇ ၵၢၼ်လွင်ႈပေႃႉ ငမးၶပ်ႉ၊ ငမးထတ်း ႁၢင်ႈၼိူင်ႈ ပၼ် ႁူႈသမ်ႇသၼ်ပိုင်ၶေႃႉလိူင် တေၵမ်ႇပိုၼ်မႂ်းလႆႈ။ ၽေႃႇပေႃႉၶွမ်း သမ်ႉ လဝ်ႈထမ်ႇမသႃႇရ ဝတ်ႉပၢင်သႅၼ်း ၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းပေႃႉယဝ်ႉ သေ သူင်ႇမႂ်းလွမ်း လဝ်ႈသြႃႇၶရေဝတ ပၢင်သႅၼ်း မိူဝ်ႈမၢၼ်းလဝ်ႈ လုၵ်ႉမိူင်းမၢၼ်ႈမႂ်းတီႈသီႇၵူဝ်ႇ ပုၼ်ႈတႃႇတေၶိုၼ်ႈၵိူၼ်း လၢၼ်ႉလွမ် BPU ၶၶင်ႉယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈတၢင်းလွႆႈထႅမ်လိူဝ်းၶေႃႉငလႆ တႃႇတေၵိတ်း ပိုၼ်မႂ်း ပပ်ႉၵၢၼ်ၶေႃႉ လင်ႇလႆႈထူလၢႆႈလိုင်ၼႂ်းငတႉငတႉယဝ်ႈ။

ဝၢႆးသေ ႁၢင်ႈၼိူင်ႈပပ်ႉယဝ်ႉၶၶင်ႉ ႁွပ်ႈလဝ်ႈၶူးဝိလယ ဝတ်ႉ မူလႆႇတေႃႇ၊ လဝ်ႈၶူးပလႆႇလၢသီရိ၊ လဝ်ႈသြႃႇသုဝရ မၢဝ်းၶမ်း၊ လဝ်ႈ တေဝိၼ်တ သိၼ်ၶမ်း ၵိုင်းသႃႇၶဝ် လွႆႈထတ်းပၼ်ငလႆ တူဝ်ၽိတ်း သိၼ်ၽိတ်းမၢၼ်း လႆႈဝႃႈ ၵေႃႇႁူႇငတႉယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈၶေႃႉငလႆ ၽူႈတႅမ်ႈ လိၵ်ႈ မီးတၢင်းႁၵ်ႉလူမ်းယွႆႇၶမ်သေ ၶွပ်ႈလိုၼ်ထိုင် တီႈလဝ်ႈႁဝ်းၶဝ် ပေႃးၵမ်ႇမီးတီႈဝႃႈယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈလႆႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈၶေႃႉငလႆ ၽွၼ်းလီ ႁူသုဝ်ႇ မီးမႂ်းၵႃႈၶိူဝ်ၵေႃႈ ၼၢင်းတေႃႈ ၵွႆႈလႆႈၽိူင်ႇပိူင်းၶင်ႇၵၼ် သေၵမ်းၵေႃႈ။

တၢင်းႁၢင်ထိုင် လိၵ်ႈၶူးဝိလႄ

ပပ်ႉသတ်ႉတႃႇတီႈၽိုၼ်ၶဵဝ်ႉ ပဵၼ်ပပ်ႉၽိုၼ်ၵၢၼ် ငဝ်ႈ ပၼ် လုၵ်ႈလၢတ်ႈ၊ လုၵ်ႈတႅမ်ႈ၊ လုၵ်ႈပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ ပုၼ်ႈတႃႇ ပိူၼ်ႈၶႂၢင်ႉလၢဝ်းတီႈႁဵၼ်း ၽိုၼ်ၶိုင်ႈၶဝ်ႈ တူဝ်ၶူႈ လုၵ်ႈလူလုၵ်ႈၽွင်း တူၺ်းယဝ်ႉသေ လၢင်ႇလုၵ်ႈလၢတ်ႈၵႂၢၼ်ႇမႄးလိူင်ႉၶဝ်ယဝ်ႉ။

ပေႃးလုၵ်ႈတူၺ်းမႅၼ်ႈလူမႅၼ်ႈ ၽိူၵ်းလွင်းပပ်ႉၽိုၼ်ၶဵဝ်ႉလိူင် တေလၢင်ႈႁူႉလုၵ်ႈ လုၵ်ႈဝႃႉလုၵ်ႈဝၢင်း တၢင်းပၵ်ႉပိူင်ႈၵၼ်ၽႃႇသႃႇပိုၼ်ႈ တၢင်းၽႃႇသႃႇႁဵၼ်းသေ တေမေႃတႅမ်ႈ မေႃလၢတ်ႈ မေႃပိၼ်ႇၵၢဝ် ၵၢမ်ႈပိုၼ်ႈ မၢႆးပဵၼ်ၵၢမ်းႁဵၼ်းယူႇယဝ်ႈ။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ ႁူပ်ႈလိၵ်ႈသႂ်ႇႁဵၼ်း မီးလွင်ႈႁၵ်ႉသႃႇ လိၵ်ႈ လုၵ်ႈ၊ ၽႃႇသႃႇသေ တႅမ်ႈၵႂၢၵ်ႈမႄးပပ်ႉသတ်ႉတႃႇတီႈၽိုၼ်ၶဵဝ်ႉငလႆႈ ၶူးတပေး ၵၢဝ်ႇၵႂၢင်ႇၵၢဝ်ႇမုၼ်း လိၵ်ႈသႂ်ႇႁဵၼ်းယူႇငတေႉၶူးၵေႃႈ။

ၶပ်ႉယမ်ဝႆႈသႃႇသေ
ၶူးပေး လိၵ်ႈဝိလႄၽိူဝ်ႇပေႃႇလႄ
လူဝ်ႇၶၢဝ်း မိူင်းသီႇႁူဝ်ႇ
4ႉ 7ႉ 2005

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵၢၼ်ႈႁဵၼ်းလိၵ်ႈ ၼၼ်ႉၶႅၼ်ၵေႃႉလႄႈ လွၵ်းဢွၼ်

ႁူၼ်းလၢဝ်းၶိူဝ်းၶွင်ႈၶိူင်းလေႃးၵၼ်ႉ တိုၼ်းမီးဝႆႉ ၽႃႇသႃႇ၊ ၽိုၼ်ႈငၢႆႈ ဢၼ်လိၵ်ႈလၢႆးယူႇႁင်းၽဵင်ႈမၼ်း။ တႃႇတေတိုတ်းတေႃႇ ၵပ်းသိုပ်ႇၼၼ်ႉၵွၵ်ႇၵၼ်ၶၼ်ႉ ၽႃႇသႃႇႁူမ်းလၢတ်ႈဢၼ်လိၵ်ႈလၢႆး ၶႂ်ႉ ပီၼ်ပိူင်လူင် ငၢႆးၶၼ်ႇ ၼူဝ်ၵႂႃႇ သၢႆၵၢဝ်း သီၼ်ႈတၢင်းယၢဝ်း သေ တႂ်ႇ ၶွင် ပႆၼဝ်ႈလူးၵၼ်လႆႈ ငၢႆႈငၢႆႈလူမ်လူမ်ၶၼ်ႉယဝ်ႈ။

ၶွင်းႁူမ်းလၢတ်ႈဢၼ်လိၵ်ႈလၢႆးၶႂ်ႉ မီးဝႆႉ ပၵ်းပိူင် လၢႆး လွင်ႉတိုဝ်းမၼ်းယူႇ။ ပႆႇဝႃႈလိၵ်ႈလၢႆးၵႂၼ်ႇ တေႃႈႁူမ်းလၢတ်ႈႁူဝ်း ၵေႃႈ ပေႃးၵၢဝ်ႈႁူဝ်ႈၵိတ်းႁၢင်၊ ၵၢဝ်ႈႁၢင်ၵိတ်းႁူဝ်ႈ၊ လၢတ်ႈပီၼ်ႈ ပီၼ်ႈၽူၼ်ၽူၼ်ၶႂ် ၵေႃႉထွမ်ႇၵေႃႈ တေၵမ်ႇပွင်ႇလႅင်းလွင်ႈလႆႈ၊ ၵေႃႉလၢတ်ႈမၼ်းၵေႃႈ တေႁူဝ်ႉလွင် ၵမ်ႇထိုင်တီႈယိူင်းမၢႆ၊ ၵၼ် လဝ်ႈၵဝ်ႇၶႂ်ႈဝႃႈလႆႈ။

လိၵ်ႈလၢႆးၶႂ်ႉ ၼၼ်းႁၢႆတီႈဝႃႈ ၵမ်ႇမီးယဝ်ႈ၊ ပေႃးၵမ်ႇ တႅမ်ႈၼႅၼ်ႈလွမ်း ပၵ်းပိူင်မၢႆမီႈမၼ်းၶႂ် ၽူႈလူၵၢၼ်ႇမၼ်း တေ ၵမ်ႇပေႃးပွင်ႇလွင်ႉလီ။ တေႃႈႁူၺ်း ဝႆႉတီႈၵိုတ်းတီႈယၢၼ် (တီႈပဝ်ႇ – space; ယတိဖြတ်) ၶေႃႈႁူမ်း ၵမ်ႇၼႅၼ်ႈတီႈမၼ်းႁူၺ်း ၵေႃႈ တီႈပွင်ႇမၼ်း ယင်းလၢင်ႈပိူင်ႈၵႂၼ်ႇ။ တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်း– ယိင်းသၢဝ် ၵႂၼ်ႇ တုၵ်းယွၼ်းၶူဝ်းၵၼ်ၶွႆႈလႆႈ တီႈၵူၺ်းၵေႃႉ လၢႆးမၢဝ်ႇ ၵႂၼ်ႇဢၼ် လၢႆးမၢဝ်ႇၵႂၼ်ႇၶၼ်ႉ လၢတ်ႈဝႃႈ–

"ပေႃးသူ တေၵၢဝ်ႇႁဝ်း တေသိုဝ်ႉပၼ်လႆႈ" ဢၼ်

"ပေႃးသူ တေၵၢဝ် ႁဝ်းတေသိုဝ်ႉပၼ်လႆႈ" ၶႂ်ၶၼ်ႉ တီႈ ပွင်ႇမၼ်း ပိူင်ႈၵၼ်ဝႆႉယဝ်ႈ။ သမ်ႉထႅင်ႈ–

"ပေႃးသူတေၵၢဝ်ႇႁဝ်းတေသိုဝ်ႉပၼ်လႆႈ" ၶႂ်ႉသမ်ႉ တေ ႁၵ်းႁိုဝ်ၵိုတ်း ယၢၼ် ၶေႃႈႁူမ်း တီႈလွၵ်းၵေႃးၵမ်ႇလၢင်ႈ။ ပီၼ် လႆးတႅမ်ႈ ၶပ်ႉပေႃး လိူင်းလိူတ်ႉလူင်ဝႆႉသေ ပၼ်တၢင်းယၢပ်ႇ လွၵ်ႇ ႁိုင်လွၵ်ႇ ႁူၼ်းလူၵၢၼ်ႇမၼ်းဢတႉဢတႉ။ ပိူင်တႅၵ်ႈမၼ်းထႅင်ႈ–

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

"ၽိူင်ႈထုင်း ၵမ်ႉလီယူႇ၊ ၽိူင်ႈၽူႉ ၵမ်ႉလီထွၼ်" ၼလႈ "ၽိူင်ႈထုင်းၵမ်ႉလီ ယူႇ၊ ၽိူင်ႈၽူႉၵမ်ႉလီ ထွၼ်" ၶဝ်ႈ ၵေႃႈ တီႈပွင်ႇမၢၼ်း ၵမ်ႉမုၼ်ၵၼ်။ လႂ်းဝႆႉဝၢင်း ၶင်ႇၶဝ်ၵေႃႈ လႂ်ႈဝူႈ ၶဝ်ႈပူးၶွင်းသတ်ႉတူဝ်ႉ ၵၼ်ၶိုင်ႈၶင်ႇၵဝ်ႇ။

ႁွပ်ႈၶဝ် ၶင်ႇႁူဝ်လိၵ်ႈတႆးႁဝ်း ပေႃးတေ မိုၼ်ႈယႃႇတိုဝ်း တွၼ်းမိတ်းလၢၼ်ႉလူၵ်ႈလႂ်ႈၶၼ်ၶဝ်ႉ ၽူႈၵၼ်ၶတ်းလႄႈ ယုၵ်ႉယွင်ႈ လိၵ်ႈလႂ်းတႆးႁဝ်း ၵၢပ်ႈပၢၼ်ယၢမ်းလဵဝ်ၶဝ်ႉ လဝ်ႈသြုဝ်ႉဝိသုတ်ႉထ ၶဝ်ႉၵေႃႈ ၶဝ်ႈပူးဝႆႉ လဝ်ႈၶိုင်ႈယူႇ။ မၢၼ်းလဝ်ႈ ယၢမ်ႈတမ်ႈပပ်ႉ သတ်ႉတူဝ်ႉတႆးသေ ပေႃႉပိုၼ်မူးယူႇယဝ်ႈ။ ပပ်ႉသတ်ႉတူဝ်ႉတႆး ပပ်ႉၶဝ်ႉၵေႃႈ မုဝ်ႈၵွၼ်တၢင်း မၢၼ်းလဝ်ႈလၵ်ႉႁဵတ်းသွင်ပပ်ႉ သေ ၵိတ်ႉၵွၵ်ႉယဝ်ႉ ပပ်ႉၶိုင်ႈသေၼလႈ ၵဝ်သွၼ်ပၼ်လုၵ်ႈ ၶွင်ႉမူးယူႇ။ ပပ်ႉၶိုင်ႈၶၼ်ၶဝ်ႉ ႁူလ်းယိူင်းလူး တူဝ်ႉပိုၼ်ငဝ်ႈႁၢၵ်ႈ ပိုၼ်ႉထၢၼ်သတ်ႉတူဝ်ႉတႆး တူဝ်ႉၽူႈလိၵ်ႉၶွင်ႉၶဝ်ႁူလ်းသေတူႉ ၵမ်း ၶဝ်ႉၼတ်ႉ ၵဝ်ႁုမ်ႈပိုၼ်ပပ်ႉလဵဝ်သေၵမ်ႉၵူး ၽိူမ်ႉထိမ်ပူး လႂ်း ပိုၼ်ႉၽေႉသူဝ်ႉ ၽႂ်ႉမၢၼ်ႈ၊ ၽႂ်ႉၵိုင်းၵိတ်ႉ ထိင်ႈႁွၼ်ႉယဝ်ႈ။

ႁွပ်ႈၶဝ်ၼလႈ ပပ်ႉၽိုၼ်ၶဝ်ႉ တူဝ်ႉလိပ်ႈၵိၼ်းသတ်ႉတူဝ်ႉၽႂ်ႉ တႆးၶၼ်ၶဝ်ႉ လႂ်ႈဝူႈတိမ်ထူၼ်ႈဝႆႉၼတ်ႉၼတ်ႉယဝ်ႈ။ တေပိုၼ်မူးလႂ်ႈ ပပ်ႉၵၼ်ၵမ်ႉထိမ်ပၼ် ၽူႈလိပ်ႈၵိၼ်းၵဝ် ငဝ်ႈႁၢၵ်ႈ သတ်ႉတူဝ်ႉ တႆးၼလႈ ၽူႈမိူးယိၼ်ႉတိမ်ႈလိၵ်ႈ၊ ပိုၼ်ႉလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ်ယူႉၶဝ်ယဝ်ႈ။ ယွၼ်းယွင်ႈယေႃးၵဝ်ႁုၼ်းမုၼ် ႁူမ်လူမ်းလွမ်း ၵၼ်လဝ်ႈသြုဝ်ႉ ဝိသုတ်ထႁဝ်း ၶတ်းလႆႈသေ တိမ်ႈပိုၼ်မူး ပပ်ႉသတ်ႉတူဝ်ႉတႆး ၼလႈ လႂ်းပိုၼ်ႉၽေႉသူဝ်ႉ တႆး၊ မၢၼ်ႈ၊ ၵိုင်းၵိတ်ႉၶဝ်ႉ ၼတ်ႉ ၼတ်ႉဝူႈဝူႈသေ ...

လဝ်ႈၶၼ်ၶဝ်တေႃႇၽေႃႇသ လွမ်သိူင်
လူဝ်းၶၢဝ်း ႁုၼ်သီႉႁူဝ်ႉ
7th July 2005

ebook is created by www.Shanyoma.org

ခေႃ;ႁုခ်ထိူင် လဝ်;ပၺ်,ၺျ,သိ,ရိ သၢဝ်ပွခ်

လွမ်းခင်,ဝျ; ‘ဂိုတ်းကီ;သင်ဂျေ;လဝ်း တျ,ခိုဂ်.ခါး မခန်းတိုခန်း လူဝ်,လိ;မီးပိုင်လီ’ ခဵခခဵ. လိူင်;လွ်သေကမ်,ဝျ; ပေႃးဝျ;လိ;ႁုခ် လဝ်းမိုဝ်းမခန်းဂ်တ်;ဂ်တ်;လ်တ်;လ်တ်;ဝီ.၊ ကမ်,ခခဵ တီ;ဖိတ်းမခန်း ရုမ်.ဢေ,ဝိ.၊ လ်တ်းလ်တ်းသ်ဝ်းသ်ဝ်းဝိ.၊ ဂူခန်းတင်းခမ်ဂျေ; ထုဂ်, လွ်မ်ခန်;လွ်ဝိ.၊ ရျင်;ပေႃးလပ်းလွီး ဂွ်းတိခ်ဂွ်းမိုဝ်းမခန်းဝိ.ခဵခခဵ. လိုင် ဂွ်းတိခ်ဂွ်းမိုဝ်းကခ်ခခဵ. ယျ,ထင်,ဝျ; မခန်းပီခ်ကခ်လ လိူဝ်;လလျ;သေ ဂိုတ်းခဵခခဵ.လျးလျး။ ယွခ်.ပိူဝ်;မခန်း မီးလွဂ်းမီး လဝ်းမခန်းလီ၊ ပိူင်မခန်းမ်မ်.မျးငလ; လင်,တေပီခ်ခခဵ တေလိ;ႁုခ် ခင်,ခခဵယူ,ကမ်,ရျင်.။ တီ;ခခန်;ခခဵ. လူဝ်,လိ;မီး ခေႃ;တ်ဂ်, လ်င်းဝျ; ‘ယွခ်.မီးလဝ်းငလ; လင်,ခိုဂ်.ခါး’ ခဵခခဵ.ယူ,။ တေဂိုတ်း ဂျခ် ကီ;သင်သေကမ်,ဝျ; လွဂ်းလဝ်းလီမခန်း၊ ပိူင်ကခ်မ်မ်.မခန်းခဵ. ရုဝ်းတိုခန်းလူဝ်,လိ;မီး ဂ်မ်တူဝ်ဂ်မ်ခိင်းရုဝ်းဝိ. မခန်းလင်,တေပီခ်ငတ. ပီခ်ဝျ; ကခ်ဝျ;ခခဵ.ယဝ်;။

ခွ်းလိူင်;ဂျခ် တ်မ်;လိဂ်;တ်မ်;လဝ်းဂျေ;လီ ပိခ်,လိဂ်;ပိခ်, လဝ်းဂျေ;လီ မခန်းတိုခန်းမီးဝိ.လွဂ်းလဝ်းမခန်း၊ ပိူင်မခန်းယူ,ရုင်းဖွ်ရုင်း မခန်း။ ကခ်လမ်,လွင်;ချေ, ကခ်လီမီးလွဂ်းလဝ်း မခန်းချေ,ခဵ.ငတ. ပီခ်ဂျခ်ပိခ်,လိဂ်;ပိခ်,လဝ်းခခဵ.ယဝ်.။ ယွခ်.ဝျ; ရုဝ်းလူဝ်,ကဝ် ဂျမ်းပိူခ်;သေ မျးဂိုတ်းဂျမ်းရုဝ်းခခဵ.ငလ; ပေႃးတေဝျ; ပိခ်,ဂျ;ဝျ; ဂျ;ပီခ်လူင်ဂျ, ကမ်,ကဝ်လွမ်းလဝ်းရုဝ်းဂျ,ငတ. မခန်းတိုခန်းကဝ်တီ; ပွင်,မခန်း ကမ်,လိ;ဂမ်းလ်ဝ်၊ ကမ်,ဂူ.တီ;ပွင်,မခန်းလိ; ဂမ်းလ်ဝ် ခခဵ.ယူ,ကမ်,ရျင်.။ ယွခ်.ဝျ; လဝ်းဂျ,ဂူခန်းမိူဝ်းခိုင်;ငလ;မိူဝ်းခိုင်; ခခဵ. တီ;ဝိ.တီးဝျင်းမခန်း ကမ်,မိူခ်ဂခ်ခခဵ.ယဝ်.။

ယျမ်းလ်ဝ်ငတ. ပီခ်ဂိူဝ်ဂျေ;လီ လွမ်းခင်,ဝျ; ‘မိူဝ်;ဖွင်းလူမ် ခမ်.ယူ,ခခဵ. တူခန်;ယိူဝ်;ယျ;ကွခ်,ဂူလ်းဂျေ; ပီခ်တီ;လွ်ယ်,ငတ. ငတ.’ ခဵခခဵ. ပီ;ခွင်.တီးရုဝ်းဂျေ; ယျမ်းဖွင်းတွ်းမွင်းဂေဂျ လွင်; ဂိူဝ်းလီ ကခ်ဝျ;လိဂ်;လဝ်းခဵယူ,ခခဵ. သင်လိူဝ်.ဝျ; မခန်းလဂ်.ဂျ,

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

လိံႈၡၶၼ် ပပ်ႉဏၶၼ်မၶၼ်းမုင်ႈမွင်း။ လွင်ႈဏၶၼ်မၶၼ်းသွၵ်ႈၡျ။ ႁွင်ဏၶၼ် မၶၼ်းသူင်မိုတ်ႈၶိံၶၶေၼ်ႉလိုင် ယုမ်ႇယမ်ဝျႈ မၶၼ်းတေလၢင်ႈပိံၼ်လိံႈ ၶျေႈလွိံႈဝေႈၼိံ ထိမ်ပၶၼ်လွၵ်းပပ်ႇမၶၼ်းၶၶေၼ်ႉယူႇဏိတ်းဏီႈ။ ယပ်ႉၡျေႈ မၶၼ်းတေၵိုတ်းၵူ်ႈ လွင်ႈလွိုလိၵ်ႉဏွၶၼ်ႇမၶၼ်းၶၶေၼ်ႉ ၼိုၶၼ်းမုၶၼ်းၵီႈမိး ၵိုင်း မျးယူႇဏိတ်းၶိုင်ႈၶိံၶၶေၼ်ႉ ယုမ်ႇယမ်ၶၵေ်းၶၵေ်းၶျေၶျေယူႇ။

ဏၶၼ်ပိံၼ်ပပ်ႉဏွၶၼ်ႇ “လိံးသတ်ႉတျႇ လိံးပိၶၼ်ႇၽျေႇသျႇ” လပ်ႈဩျႇပိသုတ်ႉထၶိံႉၡျေႈ ဏိင်ၶိုပ်ၵင်လွိ ၡၵ်ႉၶိုပ်လိၵ်ႈလိံး။ ၡၵ်ႉ ၶိုပ်ၽျေႇသျႇ။ ၡၵ်ႉၶိုပ်လိုပ်ႉၼိုပ်းငလႈ ဏိင်ၶိုပ်ၶမ်ႉၵတ်ႉလပ်ႈၵပ်ႇ လိုပ်းၶၶေၼ်ႉ ၼူၶၼ်းၼပ်းလေးငလးၵၶၼ်သေ ၶင်ႇၵိုပ်ၵူ်ႈပေးလိံႈပိံၼ် ႁွင်ၽၢၵ်ႇပိံႈၶွင်ႉတိံး လိုပ်းဏၶၼ်ၼွ်ႈလိံႈ လွၵ်းလိံးပိၶၼ်ႇၽျေႇသျႇ ယူႇ လိုပ်းၶၶေၼ်ႉငလႈ လင်ႇလိံႈၵိုတ်းဏွၵ်ႇမျး ပပ်ႉဏၶၼ်ၶိံႉယူႇ။ ယုမ်ႇယမ် ဝျႈ မၶၼ်းတေမိးၽွၶၼ်းလိ တျႇလိၵ်ႈလိံး။ ၽျေႇသျႇ။ သျႇသၶျေႇ။ လိုပ်ႉ ၼိုပ်းၡပ်း တင်းၶမ်ႇယူႇၶိံ…

ၶပ်ႉယမ်ယွ်ႇၶမ်သေ–

လပ်ႈပလ်ႇလျႇသိရိ သိံပွၶၼ်
လူပ်ႈၼ်ပ်ႉ မိုင်းသိံႇရိလင်းၡျ
06.07.2005

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

လမ်းၼႅင်း

1. လၢႆးၵိတ်းတူၼ်ႈႁူမ်း …… 1–2

တီႈပွင်ႇတူၼ်ႈႁူမ်း၊ ၵတ်ႉတႃး၊ ၵမ်ႇ၊ ၵိရိယႃႇ …… 1

ၶေႃႈ ၊ ၼေႃမ်ႇ ၊ ဝိၽတ်ႉ …… 2

2. တွၼ်ႈဝိၽတ်ႉ …… 3–10

တီႈပွင်ႇဝိၽတ်ႉ၊ဝိၽတ်ႉၽႅဝ်ႇ၊တႆးလၢႆးဝႆႉဝိၽတ်ႉတင်းၼေႃမ်ႇ 3

ၼပ်ႉၵိတ်းတူၼ်ႈႁူမ်း မၢၼ်ႈ၊ တႆး …… 4

ၽိူၵ်းလိၵ်ႈတွၼ်ႈၼိုင်ႈ (ၵ)–(သ) တႆးမၢၼ်ႈ …… 6

ဝိၽတ်ႉ တွၼ်ႈသွင် …… 10–22

တူဝ်ဝိၽတ်ႉ၊ တီႈပွင်ႇဝိၽတ်ႉ …… 11

တူၼ်ႈႁူမ်း ၵၢၼ်ပႃးၶေႃႈႁပ်ႉ …… 12

တူၼ်ႈႁူမ်း ၵၢၼ်ပႃးၶေႃႈထွၼ်ၵႂၵ်ႇ …… 13

ၶေႃႈၵပ်းၼွင်လူဝ်ႇ …… 14

ၶေႃႈႁူမ်းၵၢၼ်ပႃးၶေႃႈၼၼ်ၵႂၢင်ႇထင်သဝ်း …… 15

ၶေႃႈႁူမ်းၵၢၼ်ပႃး ၶေႃႈၼၼ်လႂင်ႇ …… 16

ၶေႃႈၽိူၵ်းလိၵ်ႈတွၼ်ႈသွင် (ၵ)–(သ) တႆးမၢၼ်ႈ …… 17

ဝိၽတ်ႉ တွၼ်ႈသၢမ် …… 23–33

ၶေႃႈတီႈပွင်ႇ 1. ၶေႃႈၼၼ်ႁဵမ်ႈၵိုၵ်းၵၼ်၊

2. ၶေႃႈၼၼ်တီႈလိူၵ်ႈထွၼ်ၵႂၵ်ႇ …… 23

3. ၶေႃႈၼၼ်ပုၼ်ႈၼွင်လူဝ်ႇ၊ 4. ၶေႃႈၼၼ်ၶၢဝ်း …… 24

1. တူဝ်ၼၼ်ဝၵ်ႉၵျ ၼၶေႃႈၼၼ်ႁဵမ်ႈၵိုၵ်းၵၼ် …… 24

2. တူဝ်ၼၼ်တူၼ်ႈႁူမ်း ၶေႃႈတီႈလိူၵ်ႈထွၼ်ၵႂၵ်ႇ …… 25

3. တူဝ်ၼၼ်တူၼ်ႈႁူမ်း ၶေႃႈၼၼ်ပုၼ်ႈၼွင်လူဝ်ႇ …… 26

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

4။ တူဝ်ငၶတူၶၼ်ႈၵူမ်း ၶေႃႈငၶၶဝ်း 27

ၽိုၵ်းလီၵ်ႉ တွၼ်ႈသၢမ် တီႈ ၊ မၢၼ်ႈ 28

3. တွၼ်ႈၶေႃႈမဝိသေသၶ 34

4. တွၼ်ႈၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း 35–52

ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း သၢမ်ယိူင်ႈ၊ 1။ ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းပတ 35

2။ ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း ဝၵ်ႉၵျ 38

3။ ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း ၵထိပ်ႉပုၺ 45

တွၼ်ႈၽိုၵ်းလီၵ်ႉ သမ်ႉပၼ်ႉထ 50

5. တွၼ်ႈၵိရိယႃ 53–64

ယၢမ်းၵႃႇလသၢမ်ယိူင်ႈ 53

1။ ၵိရိယႃႇပလ်ႉလုပၼ်ႉၶ 53

2။ ၵိရိယႃႇ ၵတီႇတၵႃႇလ 55

3။ ၵိရိယႃႇ ၵၶေႃႇၵတၵႃႇလ 57

ဝလၶၼ်း ၵေႃႇ ၊ ၶမ် 58

ၶေႃႈထတ်းသင်၊ ၶေႃႈထၢမ်တွပ်ႇ တွၼ်ႈၵိရိယႃႇ 61

6. တွၼ်ႈၵိရိယႃဝိသေသၶ 65–69

လိူဝ်းတၵ်ႉမ်ႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၶ သွင်လိူဝ်း 65

ၽိူဝ်ႇမၢၼ်ႈ 67

ၶေႃႈထၢမ်တွပ်ႇၵိရိယႃႇဝိသေႇသၶ 69

7. တွၼ်ႈဝၵ်ႉၵျ=တူၼ်ႈၵူမ်း 70–80

1။ ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈထၢမ် 70

လိူဝ်းတၵ်ႉမ်ႈၽိူဝ်ႇမၢၼ်ႈ မီးသွင်မဵဝ်း 71

2။ ဝၵ်ႉၵျပၢၵ်ႈထၢမ်၊ 3။ ဝၵ်ႉၵျလွႆႉၽိတ်ႈႁွင်ႉ 72

4။ ဝၵ်ႉၵျပၢၵ်ႈ 74

5။ ဝၵ်ႉၵျႁၢမ်ႈတပ်ႉ 75

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

6။ ဝၵ်ႉၵျႃယွၼ်းသူး ငလႄႈ ၶေႃႈလႃႇ 76

7။ ဝၵ်ႉၵျႃၵႃႉပမႃႇ 77

8။ ဝၵ်ႉၵျႃၶေႃႈထီႉပိင်ႈၵဝ်ႇ 79

9။ ဝၵ်ႉၵျႃၶေႃႈသိုဝ်ႈ 80

8။ တွၼ်ႈၽိုၵ်းပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ 81–119

ၶိတႃႇၶ 81

လၢႆးပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ။ ဝႃႇလင်ႇၵ သွႆႈၵူမ်းၵဝ်ႈယိူင်ႈ 82

(1)တွၼ်ႈၶေႃမ်ႇ ငလႄႈ(2)တၢင်ၶေႃမ်ႇ၊ (3)တွၼ်ႈဝိၽတ်ႉၶေႃမ်ႇ 85

တၵ်ႈတီးၵၼ် ၽႅၢႇတႅမ်း မၢၼ်ႈ၊ ၵိင်း လွမ်းပတ–cases 87

(4) တွၼ်ႈၶေမဝိသေသၼ–ၶေႃႈၵၢင်ႈမိူင်ႈၶေႃမ်ႇ 90

လွင်ႈတၢင်းပၵ်ႉဝိသေႇသၼတေႃး တင်းပိူၼ်ႈ (ပႃႇလိ၊မၢၼ်ႈ၊ၵိင်း) 92

ပိူင်ယူႇ ဝိသေသၼ ႁူၵ်ႈယိူင်ႈ ၶွင်ၵိင်းၵိတ်ႉ 93

(5) တွၼ်ႈၵိရိယႃႇ 98

(6) တွၼ်ႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ–ၶေႃႈၵၢင်ႈမိူင်ႈၵိရိယႃႇ...... 101

(7) ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း–သမ်ႇပၼ်ႇထ(Conjunction) 107

လိူဝ်ႉသမ်ႇပၼ်ႇထ(Conjunction) သွင်ယိူင်ႈ 108

(8) တွၼ်ႈၶေႃႈတိုၼ်ႇ 116

(9) တွၼ်ႈၶေႃႈလိမ် 117

9။ တွၼ်ႈၽိုၵ်းလူ၊ လၢတ်ႈ၊ တႅမ်ႈ၊ ပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ 120–143

အိုးကုန်သည် သူဌေးကြီးဦးဗလ 120

လုံးစေ့ = အဓိပ္ပါယ် 121

အမေး = အဖြေ 123

ဝါကျတည်ဆောက်ခြင်း 125

အမေးစကား လေ့ကျင့်ခြင်း 126

ထွာနှင်း နှင့် မခမ်းလုံ 127

လုံးစေ့ = အဓိပ္ပါယ် 130

ဘာသာပြန်ခြင်း 133

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

စကားပြောလေ့ကျင့်ခြင်း = ၽိုၵ်းလၢတ်ႈၵႂၢမ်း 136
ဖတ်စာအပိုင်း(၂) မျောက်အာဇာနည် 137
လုံးစေ့ = အဓိပ္ပါယ် 138
ဘာသာပြန်ခြင်း 139
စကားပြောလေ့ကျင့်ခြင်း 142

10. Translation 144–147

11. တွၼ်ႈၶေႃႈတူဝ်ႉ, တႃႇတွၼ်ႈၽိုၵ်းလဵၼ်ႉ,ႁူႉတွၼ်ႈ 148–163
ၽိုၵ်းလဵၼ်ႉတွၼ်ႈၶိုင်ႈ (ၵ) (ၶ) 148
(င) (ၸ) (သ) 149
လေ့ကျင့်ခန်း အပိုင်း(၁)အတွက် အဖြေမှန် (က)(ခ) 150
(ဂ) (ဃ) (င) 151
ၶေႃႈတူဝ်ႉ, ၽိုၵ်းလဵၼ်ႉ, တွၼ်ႈသွင် (ၵ) (ၶ) 152
(င) (ၸ) 153
(သ) 154
လေ့ကျင့်ခန်း အပိုင်း(၂) (က) 154
(ခ) (ဂ) 155
(ဃ) (င) 156
ၽိုၵ်းလဵၼ်ႉ, တွၼ်ႈသၢမ် (ၵ) 157
(ၶ) (င) (ၸ) 158
လေ့ကျင့်ခန်း အပိုင်း(၃) (က) (ခ) (ဂ) 160
(ဃ) 161
(င) 162
ၶေႃႈတူဝ်ႉ, တွၼ်ႈၽိုၵ်းလဵၼ်ႉ, သမ်ႉပၼ်ႉထ 163

12. ၶေႃႈၵွတ်ႉ,ယွတ်ႈ 164

ebook is created by www.Shanyoma.org

၁။ လၢႆးႁဵတ်းတူၼ်ႈၵႂၢမ်း
ဝါကျတည်ဆောက်နည်း

ဝါကျ ။ ။ ဝါကျဆိုသည်မှာ ဆိုလိုသည့်စကား အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံပြီး နားထောင်သူကို နားလည်စေသော စကားတစ်ခွန်းစသည်တို့ ဖြစ်သည်။

တူၼ်ႈၵႂၢမ်း ။ ။ ဝါကျ= တူၼ်ႈၵႂၢမ်းၵႂၢမ်းဝႃႈၼႆႉ မီးၶေႃႈပွင်ႇ၊ ၵႂၢမ်းမၼ်းမႃႇဝႃႈၼၼ်ႉ ႁူမ်ႈထုၼ်ႈသေ ပၼ်ႁူႉၵေႃႉထွမ်ႇ ပေႃးပွင်ႇလိူဝ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ကတ္တား။ ။ ကတ္တားဆိုသည်မှာ ပြုလုပ်တတ်သူကို ခေါ်ပါသည်။
ၵတ်ႉတႃး ၵႂၢမ်းဝႃႈၼႆႉ ပိၼ်ႇဝႃႈၵေႃႉႁဵတ်းသၢင်ႈယဝ်ႉ။

ကံ ။ ။ ကံဆိုသည်မှာ အပြုခံအားလုံးကို ခေါ်ပါသည်။
ၵမ်ႉၵႂၢမ်းဝႃႈၼႆႉ ပိၼ်ႇၵႂၢမ်းထုင်ႉၶမ်ႉတၢင်းသိၼ်ႈယဝ်ႉ။

ကြိယာ ။ ။ ပြုလုပ်တတ်သော ကတ္တား၏ အင်အားအစွမ်းရည် လှုပ်ရှားမှုဖြစ်သော ပြုခြင်း၊ လုပ်ခြင်း၊ စားခြင်း၊ သွားခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။
ၵိရိယႃႉၵႂၢမ်းဝႃႈၼႆႉ မၢႆးပိၼ်ႇ “**ၵိၼ်၊ ႁူႉ၊ ပႆ၊ ႁဵတ်း**” ၵႂၢမ်းပိၼ်ႇၵၢမ်ႇႁဵင်း တၢင်းတူင်ႉၼိုင် ၶွင်ၵတ်ႉတႃးယဝ်ႉ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ပုဒ် ။ ။ ပုဒ်ဆိုသည်မှာ အခေါ်အဝေါ် (နာမ်)တစ်ခု၊ သို့မဟုတ် ဝိဘတ်နှင့် တွဲထားသော နာမ်ကို ဆိုပါသည်။ ကြိယာများလည်း ပုဒ်ပင်ဖြစ်ပါတော့သည်။

ၶေႃႈ ။ ။ ၶေႃႈၵႃႈၶဝ်ႈဝႆႉ ပိၼ်ၶႂၢမ်းၸိူင်းၵႃႈ ၵႃႈတၢင်ႇ လိူဝ်ႈလိုၼ်ႈ ၵမ်ႇၶၼ် ၶႂၢမ်းတင်းဝိၽတ်ႉ ၵပ်းၵၼ် ၶၼ်ႉ ၵွင်ႉဝူၺ် ၶေႃႈပုၵ်ႈယဝ်ႈ။ လူဝ်းပိၼ်ၵိရိယႃႇ ၵေႃႈ ပိၼ်ၶေႃႈၶင်ႇၵဝ်ႇယဝ်ႈ။

နာမ် ။ ။ နာမ်ဆိုသည်မှာ အခေါ်အဝေါ်ဟူသမျှကို (နာမည်တပ်ပြီး ခေါ်နိုင်သမျှကို) နာမ်ဟုခေါ်ပါသည်။

ၶႂၢမ်ႇ ။ ။ ၶႂၢမ်ႇၵႃႈၶဝ်ႈဝႆႉ ၵႂႃႇပိၼ်ၵႃႈတၢင်ႇလိုၼ်ႈလိူဝ်ႈတင်း သိင်ႈဝႆႉ ၵွင်ႉဝူၺ်ၶႂၢမ်ႇယဝ်ႈ။

ဝိဘတ် ။ ။ ဝိဘတ်ဆိုသည်မှာ ကတ္တားပုဒ်ဖြစ်သည်။ ကံပုဒ်ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် ပုဒ်အမျိုးအစားနှင့် အဓိပ္ပါယ်ကို ခွဲခြားတတ်သော သည်၊ ကား၊ မှာ၊ က စသည်တို့ကို ဝိဘတ်ဟု ခေါ်ပါသည်။ ဤဝိဘတ်တို့ကား နာမ်နှင့်တွဲရသည့်အတွက် နာမ်ဝိဘတ်ဟု ခေါ်သည်။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

2. တွၼ်ႈဝိၽတ်ႉ

ဝိၽတ်ႉ တွၼ်ႈၶိူင်ႈ

ဝိၽတ်ႉ ၵၢၼ်ဝႆႉၼႆႉ မၼ်းလၢင်ႇမေႃ လတ်းမိူင်ႈပၼ် ၶေႃႈ တၢင်းတီႈပွင်ႇမၢၼ်းၼၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႆႉဝိၽတ်ႉယဝ်ႉ။

၁။ သည် - ကား - မှာ - က ဝိဘတ္တ ဆက်ရကတ္တားမှာ။
၂။ ကို - သို့ - အား ဝိဘတ်ကား ဆက်ငြား ကံပုဒ်မှာ။
၃။ ဖြင့် - နှင့် - နဲ့ ဆက်ခဲ့ရာမှန် အသုံးခံပြပုဒ်မှာ။

မှတ်ချက်။ ။ သို့- ဝိဘတ်သည် နည်းသစ်မြန်မာသဒ္ဒါတွင် ရှေးရှုရာပြ ဝိဘတ်ဟု သတ်မှတ်၏။ အား- ဝိဘတ်သည် ရံခါမှာသာ ကံ ကိုဟော၏။ အများအားဖြင့် လက်ခံပြ ဝိဘတ် ဖြစ်သည်။

ဝိၽတ်ႉၼႆႉတႆး

1. ၼႆႉ- ပဵၼ်ဝိၽတ်ႉ ၵတ်ႉတႃႇ။
2. တီႈ၊ ထိုင်တီႈ၊ လူး၊ လူးတီႈ၊ သူႇ၊ သူႇတီႈ လိူဝ်းၼႆႉလမ်း တၢၼ်းမႃးႁွင်ႉ ဝိၽတ်ႉ ၵမ်ႉ။
3. ၵဝ်၊ ၵဝ်သေ တၢၼ်းဝႆႉၼၼ် ႁွင်ႉၶမ်ႇႁွင်ႉၶေႃႈလွင်ႈယဝ်ႉ။

လၢႆးဝႆႉ ဝိၽတ်ႉ တင်း ၶေမ်ႇ

မြန်မာ	တႆး
နာမ် + ဝိဘတ်တခုခု	ၶေမ်ႇ + ဝိၽတ်ႉၵတ်ႉတႃႇ
	ဝိၽတ်ႉၵမ်ႉမ လၵ်ႈ + ၶေမ်ႇ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ဝါက်ျစီခြင်း = ၶပ်ႉၵွၵ်ႈတူၼ်ႈၵႂၢမ်း

ၶွင်ႈတူၼ်ႈၵႂၢမ်း ၶိူင်ႈၵၢၼ်ၶႅမ်ႉ ပေႃးမီးသႂ်ၶေႃႈ သၢမ်ၶေႃႈ မၼ်းၶပ်ႉၵၼ်လွင်ႈ လင်ႇတိုၵ်ႉထူၼ်ႈယဝ်ႉ။

ဝါကျတစ်ခုမှာ ပုဒ်ပေါင်း နှစ်ပုဒ် သုံးပုဒ်စသည်တို့ပါရှိမှပြည့်စုံမည်။

မြန်မာ

ကတ္တားပုဒ် နာမ် + ဝိဘတ်	ကံပုဒ် နာမ် + ဝိဘတ်	ကြိယာ
မောင်မောင် + သည်	ထမင်း + ကို	စား၏
ရဟန်း + သည်	ကျောင်း + သို့	သွား၏
ကိုရင်သည်	ကျောင်း + သို့	လာ၏
ကျွဲသည်	မြစ်ထဲ + သို့	ဆင်း၏
သူ + သည်	မလှ + ကို	ရိုက်၏
ကြောင် + သည်	ကြွက် + ကို	ခုတ်၏
ကျား + ကား	ကြောင်သား + ကို	မစားပါ

တႆး

ၶေႃႈၵၢတ်ႉတႃႇ ၼၢမ်ႇ + ဝိၽတ်ႉ	ၶေႃႈၵိရိယႃႇ	ၶေႃႈၵမ်ႇ ဝိၽတ်ႉ + ၼၢမ်ႇ
လႅင်းလႅင်း + ၸဝ်ႈ	ၵိၼ်	တီႈ + ၶဝ်ႈ
ၸႃၶမ်း + ၸဝ်ႈ	ၵႂႃႇ	တီႈ + ၵျွင်း
လုၵ်ႈသၢင်ႇ + ၸဝ်ႈ	မႃး	တီႈ + ၵျွင်း
မၢင်း + ၸဝ်ႈ	မင်	တီႈ + ယိင်းလႃႉ
ၼွင်း + ၸဝ်ႈ	ဝၵ်ႉ	တီႈ + ၶူ
သိူဝ် + ၸဝ်ႈ	ၵမ်ႇၵိၼ်	ၶိုဝ်ႉမိူဝ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

အသုံးခံပြုပုဒ်ရှိ ဝါကျပုံစံ

ကတ္တားပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	အသုံးခံပြုပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	ကံပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	ကြိယာပုဒ်
မောင်မောင်သည်	ဒုတ်ဖြင့်	မြွေကို	ရိုက်၏
လယ်သမားသည်	တံစဉ်ဖြင့်	စပါးတို့ကို	ရိတ်၏
မလှသည်	ပုံးဖြင့်	ရေကို	ခပ်၏
ကျောင်းသူသည်	စက်ဘီးဖြင့်	ကျောင်းသို့	သွား၏
ကျွန်တော်သည်	ဖေါင်တိန်နဲ့	စာကို	ရေး၏
သူသည်	မီးရထားဖြင့်	မန္တလေးသို့	သွားခဲ့၏
အဖိုးသည်	ကြိုးဖြင့်	ထင်းကို	ဖွဲ့ချည်၏

ၼင်ႇၸိူဝ်း

ၶေႃႈႁဵတ်းတူဝ် ၼၢမ်ႉ+ဝိၽတ်ႉ	ၶေႃႈၸႂ်ႉ ၼၢမ်ႉ+ဝိၽတ်ႉ	ၶေႃႈၵိရိယႃႇ	ၶေႃႈၵမ်ႉ ၼၢမ်ႉ+ဝိၽတ်ႉ
ထဝ်းထဝ်းၶဝ်ႇ	ၵၢပ်ႇၶူၶဝ်ႇ	မၢင်/ပေႃႉ	တီႈ ငူး
လဝ်ႉၶေႃးၶဝ်ႇ	ၵၢပ်ႇမိဝ်း	ပၢတ်ႈ	တီႈ-တူၶဝ်ႈၶဝ်ႈ
ယိင်းလူဝ်ႉၶဝ်ႇ	ၵၢပ်ႇပုင်း	တၵ်း	တီႈ ၶမ်ႉ
လုၵ်ႈႁဵၼ်းယိင်းၶဝ်ႇ	ၼိူဝ်းလၢင်ႉသေ	ၵႂႃႇ	ႁူင်းႁဵၼ်း
ၵဝ်ၶဝ်ႇ	ၵၢပ်ႇၵမ်လိုမ်း	တႅမ်ႈ	လိၵ်ႈ
မၢၼ်းၶဝ်ႇ	လူမ်းရုထႃး	ၵႂႃႇ	မၢၼ်းတလေး
ပူႇၶဝ်ႇ	ၵၢပ်ႇလိူၵ်ႈ	မတ်ႉ	ၽိုၼ်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၽိုၵ်းၵႃးလိၵ်ႈ၊ ၸၢမ်းၶိုၼ်ႈ

(ၵ) တီႈလွၵ်းပဵၼ်ႈၽဝ်ႈတႂ်ႈၼႆႉ သႂ်ႇပၼ်မႃး ၶေႃႈၶေႃမ်ႈ၊ ပိၼ်ႇၽတ်ႉ သေၵၢၼ်ၵၢၼ် ၵၢၼ်မၢၼ်းလူဝ်ႇၼၼ်ႉလႄႈ။

1. လႆးလႆး ------- မႃး ------ ႁိူၼ်း။
2. -------- ၶႆႈ ၼုပ်ႉ တီႈ--------- ။
3. ၵူႈ ------- ပေႃႉမၼ်း တီႈ ------- ။
4. -------- ၶႆႈ ၵိၼ် ------- ၶဝ်ႈ။
5. လႆးလူၼ်ႉ ------ ၵႂႃ ------ သေ မၼ်း ---- မႃး။
6. မၢၼ်း ---------- လႃႈ တီႈ---------- ။
7. ယိင်းလႄႉ ------- ၵႂႃ ------ သေ ႁူႉ တီႈ ---- ။
8. သိူဝ် ---------- ၼုပ်ႉၵိၼ် ------------ ။
9. လၢင်ႉ --------- ------- ငူၼ်း ------ ၵႃမ်မႆႉ။
10. မူၼ်းသိူဝ်း -------- --------- ၵၢင်ႈ ယိုဝ်း ------ ။
11. --------- ၶႆႈ ------- ၼွ --------- တွတ်ႈ တီႈလိူဝ်း ---------- ။
12. လုၵ်ႈသိုၵ်းၶဝ်ၶႆႈ ၵႂႃ -----သေ ယိင်းတီႈလိူဝ်း ------။
13. လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ် ၵႂၢမ်းၵႃႈၼႆ ----------------- ။

(ၶ) တီႈလွၵ်းပဵၼ်ႈပုၼ်ႈတႂ်ႈၶႆႉ သႂ်ႇပၼ်မႃး ၶေႃႈၵႂၢမ်းတႃႇ ၶေႃႈၵၢမ်၊ ၶေႃႈလႂ် သေၵၢၼ်ၵၢၼ် ၵၢၼ်ထုၵ်ႇလီၼ်ၼႆႉလႄႈ။

1. မိူဝ်ႈၶႆႈ တႅၵ်း ------------- ။
2. ၶူၼ်ၶႆႈ ႁူဝ် -------------- ။
3. ------------- သွၼ်လိၵ်ႈပၼ် တီႈလိူဝ်းႁႃပေႃးယူႇ။
4. ပေႃႈၶႆႈ မၼ်း ------------------။
5. --------- ၵႂႃၵမ်လိုမ်းသေ တိမ်ႈ ----------။
6. --------- ------------- ႁူႉ တီႈႁူၼ်းႁဵၼ်း။
7. မေႃသွၼ်ၶႆႈ ------------- တိမ်ႈလိၵ်ႈယူႇ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

(ၸ) တီႈၶေႃႈပႃႈတႂ်ႈၼႆႉ ငမ်းဝႆႉပၼ် ၵႂၢမ်းတီႈမၢၼ်းလူး။

1. ၵိၼ် ၶဝ်ႈ ၵဝ်ၼႆႉ။
2. တီႈႁိူၼ်း ႁူဝ်ယဝ်ႈ လႆးလႆးၼႆႉ။
3. ယိင်းလုၵ်ႉၼႆႉ မႃးယူႇ တီႈႁူင်းႁဵၼ်း။
4. ၼူပ်းယဝ်ႉ မႃၼႆႉ တီႈၽူႈယိင်း။
5. ၵဝ်ႁႃးသေ ၵဝ်ၶႃႈၼႆႉ ႁူဝ်မႃးယဝ်ႉ တီႈမၢၼ်းတလေ။
6. မူၼ်လဝ်ႈ ၽႃး ဝႆႉယဝ်ႉ။
7. တီႈၼမ်ၼၶဝ် တိုၵ်းယဝ်ႉ လုၵ်ႈသိုၵ်းၶဝ်ၼႆႉ။
8. ၽူႈႁူၼ်းလိၼ်ၼႆႉ ထမ်းလဝ်ႈယဝ်ႉ ပိုၼ်ႉပႃး။
9. မႃ သိုဝ်ၼႆႉ ၼူပ်း။
10. သဵင်ႈ ပႃ တမ်ႇငႃႈၼႆႉ။

(ထ) တီႈတူၼ်ႈႁူဝ်မ်းလိုဝ်းတႂ်ႈၼႆႉ လိၵ်ႈတူဝ်းသေ ပေႃး ၽိတ်းၼႆႉ မၢႆပၼ်မႃး (X) ၼႆႉသေ ပေႃးမ်ၼ်ႈၼႆႉ မၢႆ (✔) ၼႆႉ မႃးလူး။

1. မိူဝ်းၼႆႉ ၽူႈယိင်းႁၢင်ႈလီၼႆႉ ႁၵ်ႉ။
2. ငမ်ႈ ႁၵ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈငတ်ႉ။
3. ႁၢင် မူးသိုဝ်းၼႆႉ ယိုဝ်း။
4. မိဝ်းၼႆႉ ၶူၼႆႉ တိၵ်း။
5. ငူးၼႆႉ လိုပ်ႈတိၵ်း ၼိတ်ႇယဝ်ႉ။
6. ၼုၼ်ၸေႃမ်းၼႆႉ တီႈၵၢင်ႇၼမ်ၼၶဝ်ၼႆႉ ယိုဝ်းယဝ်ႉ။
7. တီႈလိင်း တီႈမၢၵ်ႇမိူဝ်ႉ ၵိၼ်ယဝ်ႉ။
8. ငိုၵ်ႈၼႆႉ ၵုၼ်ၵိၼ် ပၢင်တႆးယဝ်ႉ။

(သ) တီႈတူၼ်ႈႁူဝ်မ်းလိုဝ်းတႂ်ႈၼႆႉ ထတ်းငၶပေၼ် ၶေႃႈမၢၼ်း မႃးလူး။

1. ငမ်ႈပႃႈၼႆႉ ၵဝ်တင်းႁႃးသေ မႃးတီႈႁိူၼ်းၵဝ်ၶႃႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

2. လုင်းၵဝ်ၶူႈၶႅဝ်ႉ ႁၵ်ႉ ၵဝ်ၶူႈၼတႃႉၼတႃႉ။
3. မၢၶႅဝ်ႉ ၼူပ်းႁွမ် ၵႃႇ။
4. ယိင်းမူဝ်ၼမ်းၶႅဝ်ႉ ပၢၵ်း မွၵ်ႇၵၢႆးလဝ်း။
5. မေႃမိူဝ်းၶႅဝ်ႉ ၵၢဝ်လိူဝ်းပိၼ်မဵဝ်ႉသေ ႁဵတ်း ႁိၼ်းယူႇ။
6. လဝ်ႈၶၢႆးၶႅဝ်ႉ ၵၢဝ်ၽိူဝ် ၽိူဝ်ၶၢႆးယူႇ။
7. လဝ်ႈႁိူဝ်းၶဝ်ၶႅဝ်ႉ ၵၢဝ်ႁိူဝ်း ၸၢၼ်းၶၢမ်ႈၶမေႃႉယူႇ။
8. လၢႆးလၢႆးၶႅဝ်ႉ ၵၢဝ်လိၼ်သေႁူဝ် တီႈႁူင်းႁၼ်း။
9. ၶွင်ႉလၢႆးၵွၼ်ႇၶႅဝ်ႉ ၵၢဝ်ၵုင်သေ ႁဵတ်း ႁၢင်ႈႁူၺ်းယူႇ။
10. ယိင်းသၢဝ်ၶႅဝ်ႉ ၵၢဝ်တၢင်းမွၵ်ႇသေ ပူႇလေႃ ႁွင်းမူး။

လေ့ကျင့်ခန်း အပိုင်း (၁)

(က) အောက်ပါကွက်လပ်တွင် လိုအပ်သော နာမ်ပုဒ် ဝိဘတ် တစ်ခုခု ထည့်ပေးပါ။

1. မောင်မောင် -------- အိမ် --------- လာ၏။
2. ------- သည် -------- ကို ကိုက်၏။
3. အဖေ ------ ------- ကို ရိုက်၏။
4. --------- သည် ထမင်း -------- စား၏။
5. မောင်ညွန့် ------- ------ဖြင့် ခွေး ----- ရိုက်၏။
6. သူသည် ----- ကို ဆဲ၏။
7. မလှ ------ ------ ဖြင့် ------ သို့ သွား၏။
8. ကျား ----- ------ ကို ကိုက်စား၏။
9. ဆင် ------- နှာမောင်း ------ သစ်တို့ ----- မ၏။
10. မုဆိုး ----- ----- ကို လေး ------ ပစ်၏။
11. ------ သည် ကွန်ယက် ------- ငါးတို့ကို ဖမ်း၏။
12. စစ်သားတို့သည် ------ ဖြင့် -------- တို့ကို ပစ်၏။
13. ကျောင်းသားတို့ ------ --------- ကို ကျက်ကြ၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(ခ) ဢွၵ်ႇပါၵွၵ်ႉလပ်ႈတွင် သင့်တေႃႇသေႃ ၵတ္တႃးပုဒ် ၵံပုဒ် ဢသုံးခံပုဒ် တစ်ခုခု ထည့်ပါ။

1. ကြောင်သည် -------------- ခုတ်နေသည်။
2. ကြွက်သည် --------------- ကြောက်သည်။
3. ----------- တပည့်များကို စာသင်နေ၏။
4. အဖေသည် ---------- ရိုက်၏။
5. ---------- ဖေါင်တိန်ဖြင့် --------- ရေး၏။
6. -------- ------- ကျောင်းသို့ သွား၏။
7. ဆရာသည် --------- စာကို ရေးနေ၏။

(ဂ) ဢွၵ်ႇပါပုဒ်များကို နေရာမှန်ဢွင် ထားပါ။

1. စား၏ ကျွန်တော်သည် ထမင်းကို။
2. ကျောင်းသို့ သွား၏ မောင်မောင်သည်။
3. မယ်လှသည် လာ၏ ကျောင်းသို့။
4. ကိုက်၏ ခွေးသည် မိန်းမကို။
5. ကားဖြင့် ကျွန်တော်သည် သွားခဲ့သည် မန္တလေးသို့။
6. ဘုန်းကြီးသည် ရှိခိုး၏ ဘုရားကို။
7. ရန်သူတို့ကို တိုက်ကြ၏ စစ်သားတို့သည်။
8. သူတော်ကောင်းသည် စောင့်၏ တရားကို။
9. မြင်းကို ကျားက ကိုက်၏။
10. ဖမ်း၏ ငါးတို့ကို တံငါသည်။

(ဃ) ဢွၵ်ႇပါဝါၵျတို့ကို စိစစ်ပြီး မှားပါက (×) အမှတ်ဖြင့် မှန်ပါက (✔) အမှတ်ဖြင့် မှတ်ပေးပါ။

1. ခင်ဗျားက မိန်းမလှက ချစ်၏။
2. ကျွန်တော်ကို အမေက သိပ်ချစ်၏။
3. သမင်က မုဆိုးက လေးကို ပစ်၏။
4. ကြောင်သည် ကြွက်သည် ခုတ်၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

5. ခွေသည် ဖါးကို လိုက်ဖမ်း၏။
6. ဘုရင်သည် လေးကို ရန်သူက ပစ်၏။
7. မျောက်ကို သစ်သီးကို စား၏။
8. မိကျောင်းသည် ယုန်ကို ဝါးမျို၏။

(c) အောက်ပါ ဝါကျတို့ကို ပုဒ်များဖြင့် ခွဲခြားပြပါ။

1. အဒေါ်သည် ကျွန်တော်အိမ်သို့ ကားဖြင့် လာ၏။
2. ကျွန်တော်ဦးကြီးသည် ကျွန်တော်ကို အလွန်ချစ်၏။
3. မရွှေကြာသည် နှင်းဆီပန်းကို ပန်၏။
4. လက်သမားသည် သစ်တို့ဖြင့် အိမ်ကိုဆောက်နေ၏။
5. ကူးတို့သမားသည် လှေဖြင့် မြစ်ကို လှော်ခတ်နေသည်။
6. မောင်မောင်သည် စက်ဘီးဖြင့် ကျောင်းသို့ သွား၏။
7. ညီလေးသည် ရွှံ့နှင့် ကျွဲရုပ်ကို လုပ်နေ၏။
8. အပျိုကညာသည် ပန်းများဖြင့် စေတီကို ပူဇော်နေသည်။
9. ခွေးသည် ကြွက်ကို ကိုက်သတ်၏။
10. လက်သမားသည် ထွန်ဖြင့် လယ်ကို ထွန်၏။

ဝိၽတ်ႉ တွၼ်ႈသွၼ် – ဝိၻတ်ႉ ဢပိုင်း (၂)

မြန်မာ

1. အား - မှာ - ကား ဆက်ငြား လက်ခံပြပုဒ်မှာ။
2. မှ - က ဤဝိဘတ္တ ဆက်ရထွက်ခွါရာ ပြပုဒ်မှာ။
3. ၏ - မှာကား ဆက်ငြား ပိုင်ဆိုင်သူမှာ။
4. ၌ - မှာ - တွင် - ဝယ် - က ငါးဝိဘတ္တ ဆက်ပ အချိန်ပြပုဒ်နှင့် နေရာပြပုဒ်မှာ။
5. ၍ - ကြောင့် - သောကြောင့် - သဖြင့် ဆက်နှင့်အကြောင်း ဟိတ်မှာ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၽေႃႇၵႃး

1။ တီႈႁၢင်း – ၼႂ်း လွႆႉတီႈၶေႃႉႁၢပ်ႉၵၢဝ်။

2။ သေႃးယႃးၶၼ်သေႃး လုၵ်ႉ၊ လုၵ်ႉတီႈ ပဵၼ်တီႈၵႂၢင်ႈထၢဝ်ၵႂၢၵ်ႈ။

3။ ၼွင် ၼၶေမွၵ်ႈၵပ်းၼွင်လဝ်ႈ။

4။ တီႈ၊ ၵျႈတီႈ ၼဝ်ႈပဵၼ်တီႈၵႂၢင်ႈထင်သဝ်း။

5။ ယွၼ်ႉ၊ ႁွပ်ႈ၊ ပိူဝ်ႈ၊ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈ၊ ႁွပ်ႈပိူဝ်ႈ လိူဝ်းၶႆႉ မၼ်းတိုၼ်းၼၶေလဵဝ်ႉငဝ်ႈငၢၼ်ႈ။

ၶေႃးတီႈပွင်ႇ

ၶေႃးႁၢပ်ႉ = ၶေႃးႁၢပ်ႉၵၢၼ်ဝႆႈၶႆႉ ပဵၼ်ၶေႃႉၵၢၼ်ႁၢပ်ႉၵၢဝ်မိူင်းၼူဝ်း လိူင်း တၢင်းၵိတ်း ၵၢၼ်ပိူၼ်ႈပၼ်မႂ်းၶၶေႉယဝ်ႈ။ တႃႇတေ ၼႂ်းႁူႉလိူင်းဝႆႈ ပဵၼ်ၶေႃးႁၢပ်ႉၶၶေႉ တီႈႁၢင်း– ၼႂ်း ဝိၸေတ်ႉသွင်ၵၢၼ်ၶႆႉ ပိူင်းပၼ်ယဝ်ႈ။
(ၶေႃးႁၢပ်ႉ–လက်ခံပြပုဒ်)

ၶေႃးထွၼ်ၵႂၢၵ်ႈ = ၶေႃးထွၼ်ၵႂၢၵ်ႈၵၢၼ်ဝႆႈၶႆႉ ပဵၼ်တီႈၵတ်ႉတၢင်း ၵိရိယႃႇၼဝ် ၽေႃတ်ႈၵႂၢၵ်ႈၶၶေႉယဝ်ႈ။ တႃႇၼႂ်းႁူႉလိူင်းဝႆႈ ပဵၼ်ၶေႃးထွၼ်ၵႂၢၵ်ႈၶၶေႉ လုၵ်ႉ၊ လုၵ်ႉတီႈ ဝိၸေတ်ႉ သွင်ၵၢၼ်ၶႆႉ ပိူင်းၼၶေပၼ်ယဝ်ႈ။
(ၶေႃးထွၼ်ၵႂၢၵ်ႈ–ထွက်ခွါပြပုဒ်)။

ဝိၸေတ်ႉၵပ်းၼွင်လဝ်ႈ = ၼွင်– ဝိၸေတ်ႉၵၢၼ်ၶႆႉ မၼ်းလၢၼ်ၵၢဝ် ၼူဝ်း လိူင်းၵပ်းသိုပ်ႈပၼ်လဝ်ႈယဝ်ႈ။
(ဝိၸေတ်ႉၵပ်းၼွင်လဝ်ႈ – ပိုင်ဆိုင်ခြင်းပြဝိဘတ် (၆))။

ၶေႃးၼၶေႂၢင်ႈထင်သဝ်း = ၶေႃးၼၶေႂၢင်ႈထင်သဝ်း ၵၢၼ်ဝႆႈၶႆႉ ပဵၼ်ထႃႇၶတေၼ်းသဝ်း ၼွင်ႁူႈယိူင်းယိူင်းယဝ်ႈ။ တႃႇၼႂ်း ႁူႉလိူင်းဝႆႈ ပဵၼ်ၶေႃးၵႂၢင်ႈထင်သဝ်းၶၶေႉ တီႈ၊ ၵျႈတီႈ ဝိၸေတ်ႉလိူဝ်းၶႆႉ ပိူင်းၼၶေပၼ်ယဝ်ႈ။ (ၶေႃးၼၶေႂၢင်ႈ ထင်သဝ်း – နေရာပြပုဒ်)။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၶေႃႈငၶလွင်ႈ = ၶေႃႈငၶလွင်ႈၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ မၼ်းပဵၼ်လွင်ႈတၢင်း သၢင်ႇတေႃႇငလႈ လွင်ႈတၢင်းၵမ်ႇသၢင်ႇတေႃႇ ႁူႈလိုဝ်ႉ ႁူႈယိုင်ႈယဝ်ႈ။ တေႃႇၵူၼ်းႁူႉလိၵ်ႈဝႃႈ ပဵၼ်ၶေႃႈငၶလွင်ႈၼႆ ၼၼ်ႉ "ယွၼ်ႉ၊ ယွၼ်ႉပိုဝ်ႈ၊ ပိုဝ်ႈ၊ ႁွပ်ႈ၊ ႁွပ်ႈပိုဝ်ႈ" လိုဝ်းၼႆႉ ပိုင်းငၶပၼ်ယဝ်ႈ။
(ၶေႃႈငၶလွင်ႈ - အကြောင်းပြပုဒ်)။

လက်ခံပြုပုဒ်ရှိ ဝါကျပုံစံ

မြန်မာ

ကတ္တားပုဒ် နာမ် + ဝိဘတ်	လက်ခံပြုပုဒ် နာမ် + ဝိဘတ်	ကံပုဒ် နာမ် + ဝိဘတ်	ကြိယာ
အမေ+သည်	ညီမငယ်+အား	မုန့်+ကို	ပေး၏
မလှသည်	ရဟန်း+အား	ဆွမ်းကို	လောင်းလှူ၏
သင်က	ဘယ်သူ့+အား	ပစ္စည်းကို	ပေးသနည်း
မောင်မောင်သည်	သူတောင်းစားအား	ထမင်းကို	ပေး၏
ဆရာတော်သည်	တပည့်+တို့အား	ဘာကို	ဟောကြားသနည်း
ဆရာတော်သည်	တပည့်တို့အား	တရားတော်ကို	ဟောကြား၏

တူဝ်ႈႁၢမ်းၵၢၼ်ပေႃးၶေႃႈႁပ်ႉ

ၽႃႇသႃႇတႆး

ၶေႃႈႁဵတ်းတၢင်ႇ ၼၢမ်ႇ+ဝိၽတ်ႉ	ၶေႃႈၵိရိယႃႇ	ၶေႃႈၵမ်ႇ ဝိၽတ်ႉ+ၼၢမ်ႇ	ၶေႃႈႁပ်ႉ ဝိၽတ်ႉ+ၼၢမ်ႇ
ငမႈ+ၶႆႉ	ပၼ်	တီႈ+ၶဝ်ႈမုၼ်း	ၸူႈ+ၶွင်ႉယိင်း
ယိင်းလၢႆႉၶႆႉ	လွင်းလူ	ၶဝ်ႈသွမ်း	ၸူႈလဝ်ႈရႁၢၼ်း
မွၼ်း	ပၼ်	တၢင်းလူ	ၸူႈၼႂ်
လၢဝ်းလၢဝ်းၶႆႉ	ပၼ်	ၶဝ်ႈ	ၸူႈႁူၶၼ်းယွၼ်း
လဝ်ႈမူးၶႆႉ	ၵျေႃးပၼ်	ၵီႈသၢင်	ၸူႈလိုဝ်းတငပႈ
လဝ်ႈမူးၶႆႉ	ၵျေႃးပၼ်	ထမ်း	ၸူႈလိုဝ်းတငပႈ

ebook is created by www.Shanyoma.org

ထွက်ခွါရာပြပုဒ်ရှိ ဝါကျပုံစံ

မြန်မာ

ကတ္တားပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	ထွက်ခွါရာပြပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	လိုရာပြပုဒ်	ကြိယာပုဒ်
သင်သည်	မူဆယ်မှ		လာသလော
ကျွန်တော်သည်	မေမြို့မှ		လာပါ၏
နမ့်ခမ်းမန်းကားသည်	နမ့်ခမ်းမှ	မန္တလေးသို့	မောင်းနှင်နေ၏
မောင်မောင်သည်	ကျောင်းက	ဆင်းပြီးအိမ်သို့	ပြန်၏
မုဆိုးသည်	တောမှ	သမင်ကိုထမ်းပြီး	လာနေ၏
နမ့်ခမ်း+မူဆယ် ကားလမ်းသည်	မူစယ်မှ	နမ့်ခမ်းထိ(၁၉)မိုင်	ဝေး၏

တူဝ်ႈယၢင်ႇၵႂၢမ်းပေႃး ၶေႃႈထွၼ်ႈၵွင်ႈ

ၽၢႆႇတႆး

ၶေႃႈၵတ်ႉတႃႇ ၼၢမ်ႉ+ဝိၽတ်ႉ	ၶေႃႈထွၼ်ႈၵွင်ႈ ဝိၽတ်ႉ+ၼၢမ်ႉ	ၶေႃႈၵိရိယႃႇ	ၶေႃႈလွင်ႈသႂ်ႇ
မႂ်းၼၼ်ႉ	လုၵ်ႉတီႈ+မူႇၸေႊ	မႃးၵေႃႈ	
ၵဝ်ၶႃႈၼၼ်ႉ	လုၵ်ႉမေႇမိူင်း	မႃးၵေႃႈ	
ၵႃးၼမ်ႉၶမ်းမၢၼ်းၼၼ်ႉ	လုၵ်ႉတီႈၼမ်ႉၶမ်း	ၵျေႃးလႅၼ်ႈယူႇ	ၸူးမၢၼ်းတလေးယဝ်ႉ
ၸၢႆးၸၢႆးၼၼ်ႉ	လုၵ်ႉတီႈႁူင်းႁဵၼ်း	ပွၵ်ႈမႃး	တီႈႁိူၼ်းယဝ်ႉ
မုၼ်းသိုဝ်းၼၼ်ႉ	လုၵ်ႉတီႈထိူၼ်ႇ	မိူၵ်ႈ	ႁၢပ်ႇမႃးယူႇ
သဵၼ်ႈတၢင်းၵႃးမူႇၸေႊ တၢင်းၼမ်ႉၶမ်းၼၼ်ႉ	လုၵ်ႉမူႇၸေႊ ထိုင်ၼမ်ႉၶမ်း	ၵႆ	19 လၵ်းယဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ပိုင်ဆိုင်ခြင်းပြပုဒ် – ၶေႃႈၵပ်းၶွင်ၸဝ်ႈ

သူ၏ပိုက်ဆံ။	သူ၏သား။	မောင်မောင်၏သမီး။
ငိုၼ်းၶွင်မၼ်း။	လုၵ်ႈၸၢႆးၶွင်မၼ်း။	လုၵ်ႈသၢဝ်ၶွင်ၸၢႆးၸၢႆး။
ကျွန်တော်၏အိမ်။	မလှ၏စာအုပ်။	ဖေဖေ၏ကား။
ႁိူၼ်းၶွင်ၵဝ်ၶႃႈ။	ပပ်ႉၶွင်ယိင်းလႃႉ။	ၵႃးၶွင်ပေႃႈ။

1. ကျွန်တော်၏ကားသည် အပြာရောင်ဖြစ်ပါသည်။
2. သူ၏မြင်းသည် မြင်းဖြူ ဖြစ်ပါသည်။
3. သူမ၏ကြောင်သည် အခန်းထဲမှာ ရှိသည်။
4. သူ၏ စာအုပ်သည် သေတ္တာထဲမှာ ရှိသည်။
5. အမေ၏ ပိုက်ဆံသည် စားပွဲပေါ်မှာ ထားသည်။
6. ကျွန်တော်၏ အင်္ကျီကို နံရံမှာ ချိတ်ထားပါ။

1. ၵႃးၶွင်ၵဝ်ၶႃႈၼႆႉ ပဵၼ်သီသွမ်ႇၵေႃႈ။
2. မႄႉၶွင်မၼ်းၼႆႉ ပဵၼ်မႄႉၽိူၵ်ႇၵေႃႈ။
3. မဵဝ်းၶွင်မၼ်းၼၢင်းၼႆႉ မီးယူႇ ၼႂ်းႁွင်ႈၵေႃႈ။
4. ပပ်ႉလိၵ်ႈၶွင်မၼ်းၼႆႉ မီး ၼႂ်းတူႉၵေႃႈ။
5. ငိုၼ်းၶွင်ၼၢင်းမႄႈၵဝ်ၶႃႈၼႆႉ ဝႆႉ တီႈၼိူဝ်ၽိုၼ်ၵေႃႈ။
6. သိူဝ်ႈၵဝ်ၶႃႈၼၼ်ႉ ၵဵပ်းၶၼ်(ႁွင်ႈ)ဝႆႉ တီႈၽႄလူး။

တီႈတွင်း = ပေႃးလပ်ႉပၼ်တႃႇ ဝႆႉၽိူဝ်ႉ(ၶွင်)ၼႆႉ ႁႂ်ႈၼႆႉ ပၼ်မေႃး
ႁူမ်းတၢင်း ၵၢၼ်ႁဵတ်းတေႃႇသေ ၼႄၸဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

နေရာပြပုဒ်ရှိဝါကျပုံစံ

မြန်မာ

ကတ္တားပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	နေရာပြပုဒ် နာမ်+ ဝိဘတ်	လိုရာဖြည့်ပုဒ်	ကြိယာ
ဆရာတော်သည်	ဇေတဝန်ကျောင်း၌		နေသည်
သူသည်	အထက်တန်းကျောင်းမှာ		စာသင်နေသည်
ငါးတို့သည်	ရေဝယ်		ပျော်မြူးကြ၏
	ရှေးတုန်းက		ဖြစ်ခဲ့ဘူး၏
	နန္ဒဝန်ကျောင်းတွင်	သံဃာ၅၄ပါး	ရှိ၏
ညီလာခံသည်	မြို့တော်ခန်းမတွင်		ကျင်းပ၏

တူၼ်ႈၵႂၢမ်းၼၢင်ပေႃးၶေႃႈငၢၼ် ၵွင်ႈထၢင်သၢဝ်း

ၽၢႆႇတႆး

ၶေႃႈၵတ်းတႃး ၼၢမ်ႇ+ဝိၽတ်ႉ	ၶေႃႈၵိရိယႃႇ	ၶေႃႈၵွင်ႈထၢင်သဵင်း ဝိၽတ်ႉ+ၼၢမ်ႇ
လဝ်ႈၸူးၶူး	ယူႇ	တီႈ+ဝတ်ႉၸေတဝၼ်ယဝ်ႈ
မၼ်းၶူး	သွၼ်လိၵ်ႈယူႇ	တီႈႁူင်းႁဵၼ်းလၼ်ႉသုင်ယဝ်ႈ
ပႃၵဝ်ၶူး	ၵႂၼ်မူၼ်ႈယူႇ	ၼႂ်းတီႈ+ၼမ်ႉယဝ်ႈ
	ယၢမ်ႈပဵၼ်မႃး	လိူဝ်မိူဝ်ႈ+ပၢၼ်ၵွၼ်ႇယဝ်ႈ
ပၢင်ၵုမ်လူင်ၶူး	ၸတ်ႉတင်ႈ	တီႈႁေႃၸဝ်ႈယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

အကြောင်းပြပုဒ်ရှိ ဝါကျပုံစံ

မြန်မာ

ကတ္တားပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	အကြောင်းပြပုဒ် နာမ်+ဝိဘတ်	လိုရာပြည့်ပုဒ်	ကြိယာပုဒ်
မောင်မောင်သည်	နေမကောင်းသောကြောင့်	ကျောင်း	မတက်နိုင်ပါ
မလှသည်	ခြေထောက်နာသဖြင့်	ဈေးသို့	မသွားနိုင်ပါ
သူတို့သည်	ကားပျက်သည့်အတွက်	ခရီး	မဆက်နိုင်ခဲ့ပါ
သူတို့သည်	မောင်မောင်ကြောင့်	အလုပ်ကို	လုပ်မဖြစ်ပါ
ကျွန်တော်တို့သည်	မိုးရွာနေ၍	အလုပ်ခွင်သို့	မသွားနိုင်ပါ
လူတို့သည်	ဓားမြတို့ကြောင့်		မချမ်းသာရ

တူဝ်ႈႁၢမ်းၵၢမ်ပႃး ၶေႃႈၶၼ်လွင်ႈ

ၽႃႇသႃႇတႆး

ၶေႃႈႁဵတ်းတၢင်ႇ ၼၢမ်ႇ+ဝိၽတ်ႉ	ၶေႃႈၶၼ်လွင်ႈ ဝိၽတ်ႉ+ၼၢမ်ႇ	ၶေႃႈၵိရိယႃႇ	ၶေႃႈလူဝ်ႇၸႂ်ႉ
လၢႆးလၢႆးၶဝ်ႈ	ၵွပ်ႈၵမ်ႉယူႇလီၼေႃႈ	ၵမ်ႉၶိုၼ်ႈ	ႁူင်းႁဵၼ်းလိၵ်ႈ
ယိင်းလႃႉၶဝ်ႈ	ၵွပ်ႈပိူဝ်ႈတိၼ်လႅပ်းၼေႃႈ	ၵမ်ႉၵႂႃႇလႆႈ	တီႈၵၢတ်ႇ
လိူဝ်းၶဝ်ၶဝ်ႈ	ပိူဝ်ႈၵႃးလႅဝ်ၼေႃႈ	ၵမ်ႉသိုပ်ႇ	ၶၢဝ်းတၢင်းလႆႈ
	ၵွပ်ႈလၢႆးလၢႆးၼေႃႈ	ၵမ်ႉၵႂႃႇလႆႈ	ဝဵင်းလိူဝ်ႇ
လိူဝ်းႁဝ်းၶႃႈၶဝ်ႈ	ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈၽူၼ်ၼေႃႈ	ၵမ်ႉပဵၼ်	ႁွတ်းၵၢၼ်
	ယွၼ်ႉၸူၼ်းလူၼ်ၼေႃႈ	ၵမ်ႉလႆႈ	ၵတ်းယဵၼ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၽိုၵ်းလီၶမ်ႉၸွမ်းသႂ်ႇ

(၁) တီႈလွၵ်းပဝ်ႇၽၢႆႇတႂ်ႈလိူဝ်းၶဵဝ်ႉ သႂ်ႇပၼ်မၼ်း ၶေႃမ်ႇဝိၽတ်ႉ ၼေၵၢၼ်ၵၢၼ် ၵၢၼ်မၼ်းလူဝ်ႇၶႄႉလူး

1။ လၢႆးလၢႆး -------- -------- ၵိုၼ်း ပွၵ်ႈမၼ်း။

2။ ------- ၶဝ်ႉ သိုဝ်ႉၼုဝ်း --------- ၵၢတ်ႇယူႇ။

3။ ၵူႈၶဝ်ႉ ----- ၵၢႆးလႅဝ် --------- ၵမ်ႇၵွတ်ႈထိုင်မၼ်းလႆႈ။

4။ ၼမ်ႈ------ မၢၼ်းၶဝ်ႉ ႁွပ်ႈႁိူင်းၵေႃႇၼလႈ လႆႈယူတ်းယဝ်ႉယူႇ။

5။ လုၵ်ႈႁၢၼ်းၶဝ်------ ၵႂၢၼ်သွၼ်လိၵ်ႈယူႇ ------ႁူင်းႁၢၼ်း။

6။ တေတေႃးႁၢၼ်းၵၢၼ် ---------- ၶၢဝ်းလႆႉ။

7။ ႁူင်ႈယႃ ------- ၽုၺ်ႇ မိူဝ်ႈ ---------- ။

8။ လၢႆးလၢႆး----- ၵဝ်----- တဵမ်ႈလိၵ်ႈသေ သူင်ႇပၼ် -----
ၵူႈမၼ်းယဝ်ႈ။

9။ ပၼ်ၵိုၼ်း ၵႂ်ႈ ---------- လူး။

10။ ၵဝ်ၶႃႈ ယူႇ ------- မေႇမျူဝ်ႉသေ ႁၵ်ႉၶႄႈၵၢၼ် ပႆႇမၢၵ်ႈ
မီးယူႇယဝ်ႈ။

(၂) တီႈလွၵ်းပဝ်ႇ ပႃႈတႂ်ႈလိူဝ်းၶႄႉ သႂ်ႇပၼ်မၼ်း ဝိၽတ်ႉ ၶေႃႈၽၢတ်ႇလၵ်ႉ ၵၢၼ်ထုၵ်ႇလႅပ်ႈၶႄႉမၼ်းလူး။

1။ ၼမ်ႈပႃႈၶဝ်ႉ ------ ၵိုၼ်း မၼ်းယဝ်ႈ။

2။ လုၵ်ႈၵႂၢၼ်ႇၶဝ်ႉ လိင်ႉပၼ်တၢင်းၵိၼ် ------ ၵႆႇၶဝ်ယဝ်ႈ။

3။ ပေႃႈ ----- ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႉ ႁၵ်ႉၵၢၼ်ယူႇ ----- ႁူင်းယႃၵေႃႈ။

4။ ၵိုဝ်းလွင်ႈၶဝ်ႉ ----- တွင်ႉမၢၼ်းပွင်ႇဝႆႉ ----- ၵမ်ႇၽႂ်းလႆႈ။

5။ ပီႈၶေႃင်း----- ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႉ -----ပိုၼ်ႈလၵ်ႉၼုဝ်းမၼ်း -----
ႁႆႈဝႆႉယူႇ။

6။ လဝ်ႈရႃၶၼ်းၶဝ်ႉ ၵေႃးထမ်း ------- တၵႃႇလၢႆးယိင်းၶဝ်ယူႇ။

7. ငမ်ႈ----- မၶၼ်းၶၼ်ႈ ------မေႇမျူႉ ----ၵႃးမႃးတီႈမူႇလေး။
8. မွင်ႈ --------- လွင်ႈမႃး။
9. ------ၵၢင်ႁၢဝ်လူၺ်ၼ်လၢဝ်ၶဝ်ၶၼ်ႈ ပိၼ်ၵၼ်ႁူမ်ႇၾူမ်ႉလီဝ်ႉယူႇ။
10. ပႃၶဝ် ------ ၵွၼ်မူၼ်ႈသူဝ်းဝႆႉယူႇ ------ ၶမ်ႉၾွင်းသွႆ ယူႇယဝ်ႈ။

(c) တီႈလွၵ်းပဝ်ႇပႃႈတွႆႈလူဝ်းၶၼ်ႈ သွႆႇပၼ်မႃးၶႃႈႁပ်ႉ ၶႃႈ ထွၼ်ၵွၵ်ႇလႁူႇ ၵၼ်ထုၵ်ႇလႅပ်ႈႁၼ်ၶၼ်ႉလူး။

1. မေႃသွၼ်ၶၼ်ႈ ပၼ်သူး --------- ။
2. ---------- တေႃႇမူႇလေး ၵႆႉ သိပ်းၵဝ်ႈလၵ်းယဝ်ႈ။
3. ပီႈၶၢင်းမၶၼ်းၶၼ်ႈ ----- ႁူႇတီႈယၼ်ႇႁုင်ႇ ----- ယဝ်ႈ။
4. ပီႈၶွင်ႉၶွင်ၵဝ်ၶႃႈၶၼ်ႈ ယူႇ ----------- ။
5. ပီႈၵၢႆႈၶၼ်ႈ -------- မွၼ်ႈႁူင်းယႃဝ်ႉယူႇ။
6. --------------- ၶမ်ႉထူမ်ႈဝႆႉယူႇ။
7. ပႃၶဝ်ၶၼ်ႈ ၵမ်ႇယူႇလႆႈ -------------- ။
8. ၵႆႇငမ်ႈၶၼ်ႈ ၵဝ်ပိၵ်ႇမၶၼ်းႁူမ်ႇသေ ၵုၼ်ႇပၼ် -------- ။
9. ၵေႃၾူႈယိင်းၶၼ်ႈ -------- ပွၵ်ႈမႃးသေ တူမ်ႈၶဝ်ႈ ------- ယူႇ--------- ။
10. ၵဝ်ၶႃႈၶၼ်ႈ လူႇတၢၼ်းၶဝ်ႈသွမ်း -------------- ။

(ၸ) တီႈၶႃႈပႃႈတွႆႈ ၶွႆးတူၼ်ႈႁၢမ်းလူဝ်းၶၼ်ႉ ငမ်းၶပ်ႉပၼ် ၵွႆႈပေႃးမိူၼ်ႈတီႈမၶၼ်းလူး။

1. လုၵ်ႉတီႈမၶၼ်းတလေး မႃး လွမ်းၵႃး ၶွင်ႉလၢႆးၵဝ်ၶႃႈၶၼ်ႉ။
2. ပၼ်ၵွႆႈယဝ်ႉ တၢင်းၵီၼ် ၵွႆႈႁူၼ်းၾၢၼ်ၶဝ် သထေးၵၢၼ်ႇ ထပီၼ်ႇၶၼ်ႉ။
3. ငမ်ႈမၶၼ်းၶၼ်ႈ တီႈႁူၼ်း ၵိတ်းၵၢၼ်ယူႇ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4. ႁွပ်ႈငူးတွတ်ႇၼလႈ မၶၼ်းၶႄႉ။ တီႈႁူင်းယႃႇ လိႈမိူၶၼ်ႈယဝ်ႈ။
5. လိႈလူႉယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈတၢင်းၽိတ်း လေႃးလေႃးၼလႈ ၶေႃႈၵၢၼ်။
6. ၵမ်ႇမႃးလိႈ မၶၼ်းၶႄႉ။ ႁွပ်ႈၵႃးလႅဝ်ၼလႈ။
7. တီႈႁိူၼ်း ပွၵ်ႈမႃးယဝ်ႈ ၼမ်ႈၵဝ်ၶႃႈၶႄႉ။ လုၵ်ႉတီႈႁွင်ႈၵၢၼ်။
8. ၵွၵ်ႇမႃးယဝ်ႈ လုၵ်ႉတီႈၶေႃႈတၢင်းၵွၵ်ႇ ၶူၼ်ဝၼ်းၶႄႉ။
9. ႁၢင်းၶၼ်ႇတဝၼ်ႇၶႄႉ။ ၵႃႈတီႈမူႇလေး မိး။
10. ႁူၼ်းဝႅင်းၶဝ်ၶႄႉ။ ၶဝ်ႈသွမ်းသၢၼ်တင်းသွမ်းသုၵ်း ၵွၼ်လူႇ တၢၼ်းႁူႉလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇၶဝ်လဝ်ႈ။

(သ) တီႈတူၼ်ႈႁၢမ်းလိူဝ်းၽႂ်ႇတူႈၶႄႉ။ လတ်းမၼ်ႇၼၶ ၶေႃႈ မၶၼ်း မႃးလူး။

1. တီႈပပ်ႉလိၵ်ႈလိူဝ်းၶႄႉ။ ၶပ်ႉဝႆႉ။ တီႈၶင်ႈ ပီႇတူဝ်ႇၵိူဝ်ႈ။
2. ၵဝ်မၢၼ်ႇသေ ၶပ်ႉဝႆႉ။ တီႈပလၢင်ႇၽြေးပၼ်လဝ်ႈ ႁူႉပေႃး ၵၢင်ႊလီယဝ်ႈ။
3. လဝ်ႈႁွၼ်းလိူင်းၶႄႉ။ ယုၵ်ႉယွင်ႈပၼ် လိုဝ်ႈၵတ်းၵၢၼ် ႁူႉလေႃးလေႃးယဝ်ႈ။
4. လဝ်ႈတူၼ်မူးၶႄႉ။ သင်ႇသွၼ် တီႈလိူဝ်းတပေးယဝ်ႉသေ လုၵ်ႉတီႈၶင်ႈ လုၵ်ႉႁူၼ်ႇယဝ်ႈ။
5. ယိင်းသူမ်ႈၽၢတ်ႇၶႄႉ။ ႁွပ်ႈၵၢင်ႊလေႃႉ သမ်ႉလႆႈၵႃႉၼလႈ ၵွၼ်ႁွင်ႉဝူႈ ယိင်းသူမ်ႈၽၢတ်ႇၶႄယဝ်ႈ။
6. ႁွပ်ႈၽူၼ်လီၼလႈ ၶဝ်ႈၵေႃႈ ၵွၵ်ႇၶမ်တိူဝ်းယဝ်ႈ။
7. ဝႅင်းမူႇလေးၶႄႉ။ ႁွပ်ႈတၢင်းၵေႃႉလီၼလႈ ႁူၼ်းၵိူၼ်းဝႆႉယူႇ။
8. လွင်းသွၼ်လိၵ်ႈ ၶၼ်ႇတဝၼ်ႇၶႄႉ။ တင်ႈမိူဝ်ႈပီသႃႇသၶေႇ 2535 လိူၼ်ပၢၵ်ႇ ပထမ ၵႃႈဝၼ်းယဝ်ႈ။
9. ၼမ်ႈၵဝ်ၶႃႈၶႄႉ။ ႁွပ်ႈၵဝ်ၶႃႈ ၶတ်းလႆႈလိၵ်ႈၼလႈ ၵၵ်ႉၵဝ်ၶႃႈၼတႉ။
10. ၵၼ်လႅဝ်ႈထိမ် ႁူႉပိူၼ်ႈၶႄႉ။ ပၢၼ်တၢင်းယၢမ်ႈလီယဝ်ႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

လေ့ကျင့်ခန်းများ အပိုင်း(၂)

(က) အောက်ပါကွက်လပ်တို့တွင် လိုအပ်သော နာမ်ပုဒ် ဝိဘတ် တစ်ခုခု ထည့်ပေးပါ။

1။ မောင်မောင်------ အိမ်----- ပြန်လာ၏။
2။ -----သည် ဈေး------ ဈေးဝယ်နေ၏။
3။ အဖေ----- ကားပျက်----- အိမ်----- မရောက်နိုင်ပါ။
4။ သူ----- အမေသည် အားနည်းသဖြင့် ------မှာ ဆေးကုသရ၏။
5။ ကျောင်းသားတို့သည် စာသင်ကျောင်း---- စာ---- သင်နေကြ၏။
6။ ဘယ်အချိန်------- -------ကို စလုပ်မလဲ။
7။ ဆေးခန်းသည် ---------မှာ ဖွင့်၏။
8။ မောင်မောင်----- -----ဖြင့် ------ကို ရေး၍ သူ------- အဖေ ထံသို့ ပို့၏။
9။ ----------- အား ပိုက်ဆံ ပေးပါ။
၁၀။ ကျွန်တော်------- မမြို့-------- နေပြီး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းကို လုပ်နေ၏။

(ခ) အောက်ပါကွက်လပ်တို့တွင် သင့်လျော်သော လက်ခံပြ ဝိဘတ် ထွက်ခွါရာပြဝိဘတ် စသည်ဖြင့် ထည့်ပေးပါ။

1။ အဒေါ်သည် အိမ် ----------- လာ၏။
2။ သူငယ်သည် ကြက်တို့ ----------- အစာကျွေးနေ၏။
3။ ကျွန်တော် ------ အဖေသည် ဆေရုံ ----- အလုပ်လုပ်နေ၏။
4။ လှေသည် ဝမ်းပိုက်ပေါက် ------ လှော်၍ မရပါ။
5။ ကျွန်တော် ------ မရီးသည် ပစ္စည်းအခိုးခံ ------ ငိုနေ၏။
6။ ရဟန်းတော်သည် ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့ -------- တရားဟော နေ၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

7. သူ ----- အမေသည် မေမြို့ ----- မူစယ်မြို့သို့ ကား ------ လာ၏။
8. အသင် ဘယ် ---------- လာသနည်း။
9. မိုးကောင်းကင် -------- ကြယ်တာရာတွေက စုံလင်လှပေသည်။
10. ကြည်လင်သောမြစ်ရေ ----- ငါးတွေ ----- ပျော်မြူးနေ ကြသည်။

(ဂ) အောက်ပါကွက်လပ်တို့တွင် သင့်တော်သည့် လက်ခံပြပုဒ် ထွက်ခွါရာပြပုဒ် စသည်ဖြင့် ထည့်ပေးပါ။

1. ဆရာသည် -------- ဆုချီးမြှင့်သည်။
2. ----------- မူဆယ်အထိ (၁၉)မိုင် ဝေး၏။
3. သူ၏အမသည် ------ ရန်ကုန်သို့ ------- သွား၏။
4. ကျွန်တော်၏ ဆွေမျိုးသည် ------------ နေ၏။
5. အစ်ကိုသည် ---------------- ဆေးရုံ တက်နေ၏။
6. -------------- ရေလွှမ်းမိုးနေ၏။
7. ငါးတို့သည် --------- နေလို့မရပါ။
8. ကြက်မသည် ------ အတောင်ဖြင့် လွှမ်းခြုံ၍ နွေးထွေးပေး၏။
9. သူငယ်မသည် ------- ပြန်လာ၍ ------- ထမင်းချက်နေ၏။
10. ကျွန်တော်သည် ------------ ဆွမ်းကို လောင်းလှူ၏။

☺ တပည့်၊ နမ့်ခမ်း၊ မန္တလေး၊ အမေရိကန်၊ နေမကောင်း၊ မိုး၊ ကြက်ငယ်၊ ကြည်းကုန်း၊ ရဟန်း၊ ကျောင်း၊ အိမ်။

(ဃ) အောက်ပါ ဝါကျရှိပုဒ်များကို နေရာမှန်အောင်စီပါ။

1. မန္တလေးမှ လာ၏ ကားဖြင့် ကျွန်တော်၏ ညီသည်။
2. ပေးကမ်း၏ စားသောက်ဖွယ်တို့ကို ဆင်းရဲသူဆင်းရဲသားများအား သူဌေးအနာထပိဏ်သည်။
3. သူ၏မိန်းမသည် အလုပ် လုပ်နေ၏ အိမ်မှာ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4. မြွေကိုက်သဖြင့် သူသည် တက်ရသည် ဆေးရုံသို့။
5. မောင်မောင်၏ အမှားကြောင့် ပျက်ရသည် လုပ်ငန်း။
6. မလာနိုင်ပါ သူသည် ကားပျက်သောကြောင့်။
7. အိမ်သို့ ပြန်လာ၏ ကျွန်တော့်အမေသည်။
8. ထွက်လာ၏ အရှေ့ အရပ်မှ နေမင်းသည်။
9. နန္ဒဝန်ကျောင်းသည် ရှိသည် မူစယ်မြို့မှာ။
10. မြို့နယ်လူထုသည် လောင်းလှူကြ၏ ဆွမ်းဆန်စိမ်းနှင့်ဆွမ်းကို သံဃာတော်များအား။

(င) အောက်ပါဝါကျတို့ကို ပုဒ်များဖြင့် ခွဲခြားပြပါ။

1. စာအုပ်တို့ကို ဘီဒိုထဲမှာ စီထား၏။
2. မှန်များဖြင့် ဘုရားပလင်မှာ လှပအောင် စီထား၏။
3. ဗိုလ်ချုပ်သည် မောင်မောင်အား သူရဲဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်ပေး၏။
4. ဆရာတော်သည် တပည့်တို့ကို ဆိုဆုံးမပြီး နေရာမှ ထတော်မူ၏။
5. မစိမ်းသည် အရုပ်ဆိုး၍ စိတ်ထားလဲ ဆိုးသောကြောင့် မစိမ်းဟု ခေါ်ကြသည်။
6. မိုးကောင်းသဖြင့် စပါးများသည်လည်း အထွက်တိုး၏။
7. မူစယ်မြို့သည် အရောင်းအဝယ်ကောင်းသဖြင့် လူများစည်ကား၏။
8. နန္ဒဝန်စာသင်ကျောင်းသည် သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၅၃၅-ခုနှစ် ပထမဝါဆိုလဆန်း ၄းရက်နေ့မှာ စတင်တည်ထောင်၏။
9. ကျွန်တော်၏အမေသည် ကျွန်တော်စာကြိုးစားသည့်အတွက် ကျွန်တော်ကို သိပ်ချစ်သည်။
10. သူများအား ကူညီခြင်းသည် ကောင်းသောအလေ့ ဖြစ်သည်။

☆☆☆

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ဝိၽတ်ႉ တွၼ်ႈသၢမ်

၁။ နှင့်၊ နှင့်အတူ၊ နှင့်အညီ၊ နှင့်အမျှ၊ ယှဉ်တွဲပြဝိဘတ်ဟုမှတ်။
၂။ တွင်၊ အနက်၊ အထဲမှ၊ အထဲမှာ ဤလေးဖြာ၊ မှတ်ပါထုတ်ဆောင်ရာ ပြဝိဘတ်။
၃။ ငှါ ၊ အလို့ငှါ ၊ ဖို့ ၊ အဖို့ ၊ အတွက် မှတ်လျက် ရည်စူးချက် ဝိဘတ်ပါ။
၄။ တိုင်တိုင်၊ တိုင်အောင်၊ ပတ်လုံး၊ လုံးလုံး၊ သုံးပနေရာဆက် တိုက်ပြပုဒ်နှင့် အချိန်ဆက်တိုက်ပြပုဒ်မှာ။

1. လႄႈ၊ တင်း၊ လႄႈတင်း၊ ႁူမ်ႈလူၺ်ႈ၊ ႁူမ်ႈပႃး၊ လိမ်၊ လိမ်တင်း ႁူင်ႉဝိၽတ်ႉ ၼၢင်းႁူမ်ႈႁိုၵ်းၵၼ်။
2. ၼႂ်း၊ ၼႂ်းၵႃႈ၊ ႁူင်ႉဝိၽတ်ႉ ၵၢၼ်လိူၵ်ႈထွၼ်ဢွၵ်ႇ။
3. ၼင်ႇႁိုဝ်၊ တႃႇ၊ ပုၼ်ႈတႃႇ ၼႄမွၵ်ႇၵူႈ ဝိၽတ်ႉပုၼ်ႈၸွင် လဝ်ႈ။
4. တေႃႇ၊ တေႃႇထိုင်၊ တင်း ၼဝ်ႈပဵၼ် ဝိၽတ်ႉၼႄၼေႃးတၢင်း ႁူမ်ႈမိူဝ်ႈ။

ၶေႃႈတီႈပွင်ႇ

1. **ၶေႃႈၼႄႁူမ်ႈႁိုၵ်းၵၼ်** – ၶေႃႈၼႄႁူမ်ႈႁိုၵ်း ၵၼ်ဝႃႈၼႆ မၼ်းတႄႉၵေႃႈ ၶေႃႈၼႄမဵဝ်ႈတၢင်ႈၵၼ် မႃးႁူမ်ႈႁုင်ႈၵၼ်ယဝ်ႈ။ တႃႇႁႂ်ႈႁူႉလႅင်းဝႃႈ ပဵၼ်ၶေႃႈႁူမ်ႈႁိုၵ်းၵၼ်ၼၼ်ႉ "လႄႈ၊ တင်း၊ လႄႈတင်း" ဝိၽတ်ႉသၢမ်ၵၼ်ၼႆႉ လႅင်းၼႄပၼ်ယဝ်ႈ။ (ၶေႃႈၼႄႁူမ်ႈႁိုၵ်းၵၼ် – ယှဉ်တွဲပြပုဒ်– သဟာဒိယောဂပုဒ်)

2. **ၶေႃႈၼႄတီႈလိူၵ်ႈထွၼ်ဢွၵ်ႇ** – ၶေႃႈၼႄ တီႈလိူၵ်ႈထွၼ်ဢွၵ်ႇ ၵၼ်ဝႃႈၼႆ မၼ်းၼႄတီႈဢွၵ်ႇ တႃႇတေလိူၵ်ႈထွၼ် ၵၼ်ၼမ်ႉၼႄ ၵၼ်လၢမ်ႉ ၶေႉတၵ်ႉႁၼ်ယဝ်ႈ။ တႃႇတေႁူႉ

ebook is created by www.Shanyoma.org

ႁူမ်ႈလိၵ်ႈဝႆႉ ပဵၼ်ၶေႃႈၵၼႄ တီႈလိူၵ်ႈထွၼ်ၵွၼ်ႇၼၼ်ႉ "ၼိုင်း
ၼိုင်းႁႃႈ" ဝိၽတ်ႉသွင်ၵၢၼ်ၼႆႉ လိၵ်ႈၵၼႄယဝ်ႉ။
(ၶေႃႈတီႈလိူၵ်ႈထွၼ်ၵွၼ်ႇ - ထုတ်ဆောင်ရာပြပုဒ်- နိဒ္ဒါရဏ)

3. **ၶေႃႈၵၼႄပုၼ်ႈသွင်လဵဝ်ႈ** - ၶေႃႈၵၼႄပုၼ်ႈသွင်လဵဝ်ႈ ၵၢၼ်ဝႆႉ ၼႆႉ။ မၼ်းၵၼႄဝႆႉ "သူဝ်းပုၼ်ႈတႃႇသွင်ႁႂ်ႉၼၼ်ႉ၊ သွင်ႁႂ်ႉ ၼႆႉ။" ၼႆယဝ်ႉ။ တႃႇႁႂ်ႈႁူမ်ႈလိၵ်ႈဝႆႉ ပဵၼ်ၶေႃႈၵၼႄပုၼ်ႈသွင်လဵဝ်ႈ ၼၼ်ႉ "**တႃႇ၊ ပုၼ်ႈတႃႇ**" ဝိၽတ်ႉသွင်ၵၢၼ်ၼႆႉ လိၵ်ႈၵၼႄယဝ်ႉ။
(ၶေႃႈၵၼႄပုၼ်ႈသွင်လဵဝ်ႈ-ရည်စူးချက်ပြပုဒ်-သဒတ္တသမ္ပဒါပုဒ်)

4. **ၶေႃႈၵၼႄၼၢဝ်း** - ၼၢဝ်းၵၢၼ်ဝႆႉၼႆႉ။ မီးၼၢဝ်းယၢမ်းႁႃႇလ ၼၢဝ်း တၢင်း၊ တၢင်းၵႆ ၼႆႉ မီးသွင်ယိူင်ႈယဝ်ႉ။ တႃႇႁႂ်ႈႁူမ်ႈလိၵ်ႈဝႆႉ မၼ်းပဵၼ်ၶေႃႈၵၼႄၼၢဝ်းတၢင်းတင်းသွင်ၼၼ်ႉ "တင်း၊ တေႃႇ၊ တေႃႇထိုင်" ဝိၽတ်ႉသၢမ်ၵၢၼ်ၼႆႉ လိၵ်ႈၵၼႄယဝ်ႉ။
(ခေါ်ၵၼႄၼၢဝ်း- နေရာဆက်တိုက်ပြပုဒ်နှင့် အချိန်ဆက်တိုက်ပြပုဒ် - အစ္စန္တသံယောဂ)

1. တူဝ်ၼမ်ႉၵႂၢမ်း ၶေႃႈၵၼႄ ႁူမ်ႈၵိုၵ်းၵၼ်

ၽႃႇသႃႇတႆး	မြန်မာလို နာမ်ဝိဘတ်တွဲပုံ
ဝိၽတ်ႉ + ၼႃမ်	**နာမ် + ဝိဘတ်**
လၢႆးလၢႆး တင်း+ယိင်းသွႆ	မောင်မောင်+နှင့်မကြည်မေတို့
လၢႆးလၢႆး လိူမ်တင်း+ယိင်းသွႆ	မောင်မောင်သည် မကြည်မေ+နှင့်
ႁူမ်ႉ ၵႄႈ+ႁၢင်	ကျီးကန်းသည်+ရွှေသမင်နှင့်။

1. လၢႆးလၢႆးတင်းယိင်းသွႆ ၵႂႃႇႁူႇတီႈၵၢတ်ႇ။
မောင်မောင်နှင့် မကြည်မေတို့သည် ဈေးသို့ သွားကြ၏။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

2. ၸၢႆးၸၢႆး ၵႂႃႇတီႈၵၢတ်ႇ တင်းယိင်းသႂ်ႈ။
မောင်မောင်သည် မကြည်မေနှင့် ဈေးသို့ သွား၏။

3. ၸၢႆးၸၢႆး ၵႂႃႇတီႈၵၢတ်ႇ ႁူမ်ႈတင်းယိင်းသႂ်ႈ။
မောင်မောင်သည် မကြည်မေနှင့်အတူ ဈေးသို့ သွား၏။

4. ၵႃလမ်တင်းၵႂၢင်ၶမ်းၶဝ်ႈ ပဵၼ်တီးႁေႃႈၵၼ်ယဝ်ႉ။
ကျီးကန်းနှင့် ရွှေသမင်သည် မိတ်ဆွေဖြစ်ကြ၏။

5. ၸၢႆးလၢႆးၶဝ်ၼလႄႈၼၢင်းယိင်းၶဝ် ၵွၼ်ႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉ။
ယောက်ျားတို့နှင့် မိန်းမတို့သည် အလုပ်ကို လုပ်ကြ၏။
ယောက်ျားတို့သည် မိန်းမတို့နှင့် အလုပ်ကို လုပ်ကြ၏။

2. တူဝ်ၼမ်ၶဝ်ႈၶမ်းႁၢမ်း ၶေႃႈၼမ်တီႈလိူၵ်ႈထွၼ်ၵွၼ်ႇ, ထုတ်ဆောင်ရာ ပြဝါကျပုံစံ

ၸၢႆးလိၵ်ႈၽႃႇတႆး	မြန်မာလိုထားပုံ
ဝိၽတ်ႉ + ၶေႃႈဝႃႇၶၼ်းၶမ်	**ဗဟုဝစနနာမ် + ဝိဘတ်**
ၶိုၼ်းၵူႈ + ၸၢႆးၸီသၢင်ၶဝ်	နတ်လူတို့ + တွင်။
ၶိုၼ်းၵူႈ + တူဝ်သတ်းတင်းလၢႆ	တိရစ္ဆာန်များ + ထဲတွင်။

1. ၶိုၼ်းၵူႈ ၸၢႆး ၸီ သၢင်ၶဝ် ၽြႃးပဵၼ်လဵဝ်ၶဝ်ႈ မဵတ်ႈသုင် သုတ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
နတ်လူတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားသည် အမြင့်မြတ်ဆုံး ဖြစ်၏။

2. ၶိုၼ်းတူဝ်သတ်းတင်းလၢႆ သၢင်ႇသီႈၶဝ်ႈ ႁတ်းႁၢၼ်တွၼ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
တိရစ္ဆာန်များထဲတွင် ခြင်္သေ့သည် အရဲရင့်ဆုံး ဖြစ်၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

3. ၶွင်ႈၵူႈယိင်းၶဝ် လိူဝ်ႈတၢင်ႇယိင်းမူဝ်ၶမ်း ပိၼ်ၵူဝ်ပဝ်ႈယဝ်ႉ။
မိန်းမများထဲမှ မရွှေကြာကို ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်သည်။

4. ၶွင်ႈမၢၼ်ႈၶူႈႁဝ်းၶဝ်ၼႆႉ ယိင်းၵွၼ်ႇၼႆႉ ႁၢင်ႈလီတွၼ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
ကျွန်ုပ်တို့ရွာ အထဲမှာ မလေးသည် အလှပဆုံးဖြစ်၏။

5. ၶွင်ႈၵူႈၵွင်းမူးၶွင်ႈမိူင်းမၢၼ်ႈၼႆႉ ၵွင်းမူးသူလႆႇတိၵုင်ႇၼႆႉ ၼမ်ႉ
တွၼ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
မြန်မာပြည်ရှိ စေတီတို့တွင် ရွှေတိဂုံစေတီသည် ခန့်ညားဆုံးဖြစ်၏။

3. တူဝ်ၼႄတူၼ်ႈၵႂၢမ်း ၶေႃႈၼႄပုၼ်ႈၸင်လဝ်ႈ
ရည်ရွယ်ချက်ပြ ဝါကျပုံစံ

ၽႃႇသႃႇတႆး	မြန်မာလိုပုဒ်အနေအထား
ဝိၽတ်ႉ + ၶေမ်ႇ	နာမ် + ဝိဘတ်
ပုၼ်ႈတႃႇ + ၵဝ်ၶႃႈ	ကျွန်တော် + အတွက်
တႃႇ + ၶိူဝ်ႉပၢၼ်ႇ	နိဗ္ဗာန် + အကျိုး
ပုၼ်ႈတႃႇ+ၶိူဝ်ႉပၢၼ်ႇ	နိဗ္ဗာန် + အလို့ငှါ

1. ငိုၼ်း ပုၼ်ႈတႃႇၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်လႂ်။
ကျွန်တော် အတွက် ပိုက်ဆံသည် ဘယ်ဟာလဲ။

2. ၵဝ်ၶဝ်ႈဝႆႉ ပုၼ်ႈတႃႇမၼ်းၼေႃႈ။
သူ့အတွက် ထမင်းကို ချန်ထားပါ။

3. ႁဝ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ၵုသိုလ်တၢင်းလီ ပုၼ်ႈတႃႇၶိူဝ်ႉပၢၼ်ႇယဝ်ႉ။
ကျွန်ုပ်တို့သည် နိဗ္ဗာန်အလို့ငှါ ကောင်းမှုကုသိုလ်ကို လုပ်ကြ၏။

4. မၼ်းၼၼ်ႉ ၶတ်းလႅင်ႉႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇ တႃႇၶိုၼ်ႈသုင်ၶိုင်ႈယႄႈယဝ်ႉ။
သူသည် အိမ်ထောင်ရေး တိုးတက်ရေးအတွက် အလုပ်ကို ကြိုးစား ပမ်းစား လုပ်နေသည်။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

5. ယိင်းၶွႆႇၶႅ. ၶတ်းလွႆလိၵ်ႈလၢႆးယူ, တႃႇလႆႈၼူးယဝ်ႈ။
မလေးနွယ်သည် ဘွဲ့ရရှိရန်အတွက် စားကို ကြိုးစားနေ၏။

6. ၵွၼ်ၶတ်းလွႆ ပုၼ်ႈတႃႇမၢၼ်ႈမိူင်းၼလႈ။
တိုင်းပြည်အတွက် ကြိုးစားကြလော့။

4. တူဝ်ၼၶတႃၶင်ႈၵႂၢမ်း ၶေႃႈၼၶၶၢဝ်း အချိန်နေရာ ဆက်တိုက်ပြပုဒ် ဝါကျဆောက်ရန်ပုဒ်

ၼၢင်းၽႄၼ်ႈၽႃး **ဝိၼတ်ႉ + ၶၼမ်,**	မြန်မာလိုပုဒ်အနေအထား **နာမ် + ဝိဘတ်**
တေႃႇထိုင်+ယၢမ်ႈႁိုင်ႈ	ရန်ကုန် + အထိ
တေႃႇထိုင် + ႁူဵၵ်းလၵ်း	ခြောက်မိုင် + တိုင်အောင်
တေႃႇ + မူႇလေႊ	မူစယ် + အထိ
တင်း + သၢမ်ပီ	သုံးနှစ် + လုံးလုံး
တင်း + ပီ	တစ်နှစ် + ပတ်လုံး
တေႃႇထိုင် + သိပ်းသွင်မူင်း	၁၂-နာရီ + အထိ
တေႃႇထိုင် + ႁူၵ်းပီ	ခြောက်နှစ် + တိုင်တိုင်

1. လုမ်းႁဝ်းၶုၼ်ႈၶႅ. လွမ်းႁူတ်ႉၽႅဵ်းသေ သိုပ်ႇၶၢဝ်းတၢင်းႁူႇ တေႃႇ ထိုင် တၢႆႈႁုင်ႈၵေႃႈ။
ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့သည် မီးရထားဖြင့် ရန်ကုန်အထိ ခရီးဆက်ခဲ့၏။
2. ပွႆးပႆၶေ.ၵၼ်ၶႅ. တေလႆႈပႆ တေႃႇထိုင် ႁူၵ်းလၵ်းၵေႃႈ။
လမ်းလျှောက်ပွဲသည် ခြောက်မိုင်တိုင်အောင် လျှောက်ရမည်ဖြစ်သည်။
3. ၵူးၵဝ်ၶုၼ်ႈၶႅ. တေလႆႈၶေႃႈ တေႃႇထိုင် မူႇလေႊၵေႃႈ။
ကျွန်တော်ကားသည် မူစယ်အထိအောင် မောင်းနှင်ရမည်။
4. ၽြေးပီၼ်လဝ်ႈၶႅ. ၵိတ်းသၢင်ႈတုၵ်ႉၵရလရိယႃႇ မႄးတင်းႁူၵ်းပီၵေႃႈ။
မြတ်စွာဘုရားသည် ခြောက်နှစ်တိုင်တိုင် ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ခဲ့၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

5. ၼႆ ႁူဝ်ၶေႃႈ ႁူဝ်ႉၵၢၼ်ႇမႃး တင်း 12 ပီငေႇ ၵမ်ႇၺႃႉလႆႈ မၼ်ႇၵလႃႇၵႃႈ။
နတ်လူတို့သည် မင်္ဂလာတရားတော်ကို ၁၂ တိုင်တိုင်(ပတ်လုံး) ကြံကြသော်လည်း မသိနိုင်ကြချေ။

ၽိုၵ်းလႅၼ်ႈ ၵႂၢမ်းသၢင်

(ၵ) ထီႉလွၵ်းပၼ်ႇပႃႇတႆႉၶႃႈ သႂ်ႇပၼ်မႃး ၶေႃႈၶေႃမ်ႇ-ဝီၼတ်ႉ သေၵၼ်ၵၼ် ၵၼ်မၼ်းထုၵ်ႇလိၵ်ႈၶၶၼ်ႉလူး။

1. --- တင်းၵဝ်ၶႃႈ ၵွၼ်ၵူႇ ---- ၵၢတ်ႇ။
2. ယိင်းၵွၼ်ႇၶဝ်ၶႃႉ လိုပ်ႈလမ်းၵၼ်ၵႅၼ်ႈယူႇ ----ၵွၼ်ႇလႅၢႈၶဝ် ----- ၵၢင်ပၢင်ႇ။
3. ၶိုၼ်းၵႃႈ --------- လဝ်ႈသၢင်ႇဝၼ်ႇၶီတၶၢႆ ၶတ်းလိူဝ်လိၵ်ႈသေ ပုၼ်ႈယဝ်ႈ။
4. လဝ်ႈႁိူၼ်းလဝ်ႈၶေႃႈၶဝ် --- ၶင်ႇႁုပ်ၶဝ်ႈပေႃးတေၵွၵ်ႇတုပ်းတွၼ်း --- မၢၼ်ႈမုင်းၶၶၼ်ႉ ၵွၼ်သွမ်ႈၶဝ်ႈယူႇလွမ်းပိင်ႈမႂ်လီလီယဝ်ႈ။
5. ၶိုၼ်းၵႃႈ ----- မႃႉ ----- လၼ်ႈၽိုင်းတွၼ်းပုၼ်ႈယဝ်ႈ။
6. ယိင်းလႃႉ ----- ၶတ်းလိူဝ်ၼေႇဝၶေႇထမ်းယူႇတႃႇ ----- ။
7. လဝ်ႈသၢင်ႇသီႇႁၶၢႆ ယူႇမႃး --- ယၼ်ႇၵူင်ႇ ထုၼ်ႈတိုင် ---။
8. ၵဝ်ၶႃႈၶႃႉ တေလႆႈၵူႇ တေႃႇထိုင် ------ ။
9. မၼ်း ----- ၵႅတ်းၵၢၼ်ယူႇ ----- ႁုၼ်းတင်း ----- ။
10. လုၵ်ႉတီႈ ----- ----- လႃႈသိပ်ႈၵႂ် (123) လၵ်းယဝ်ႈ။
11. ပေႃႈၵဝ်ၶႃႈၶႃႉ ၶင်ႈၵၢၼ်ယူႇ ----ဝတ်ႉ ---- ဝၼ်းယဝ်ႈ။
12. ငမ်ႈၶႃႉ လူႇတၢၼ်းၶဝ်ႈသွမ်း ------- ၼႄႃးပိၼ်လဝ်ႈယဝ်ႉသေ ------- ဝတ်ႉ ပွၵ်ႈမႃးတီႈ ------- ။
13. ႁူၼ်းၶႂၢၵၢတ်ႇၶႃႉ ------ လေႃႉထွင်းတၢင်ႇၶုဝ်းလိၼ်းသေ ယင်း တိုၵ်ႉၵူႇ ------ ၵၢတ်ႇယူႇ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(ၶ) တီႈလွင်ႈပဝ်ႇပႃးတင်ႈၶဝ်ႇ သႂ်ႇပၼ်မႃး ဝိၼႄတ်ႉၶေႃႈၵႂၢမ်းၵိုၵ်း ၵၼ် လၵ်းၸႂ်ႉ ၵႃႈၶႅမ်ႈသၢင်ႇထုၵ်ႇၶေႃႉလူး။

1. ----- သတ်းတင်းလႆၢ သၢင်ႇသီႈၶဝ်ႇ ၵုတ်းၵႃၶၼ်သေပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
2. ၵူလမ်ၶဝ်ႇ ၵႅတ်ႈၵေႃႉၵၼ် ------ ၶွၵ်ႉၵိၼ်ႈယဝ်ႉ။
3. ထႆႈထႆႈၶဝ်ႇ ၽွၼ်ႉလိၵ်ႈယူႇ ----- ၵၢင်ၶမ်ႈ 10-မွင်းယဝ်ႉ။
4. ------ လုၵ်ႈၵႅၼ်းယိင်းၶွင်းလၶ်ႉပႅတ်ႇၶဝ် ယိင်းၶွင်ႉၶဝ်ႇ ၵႃႈ လီတွၼ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
5. ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႇ ႁူၼ်ၶဝ်ႈ ------ ငမႈၵဝ်ၶႃႈ။
6. ၽဵူးပဵၼ်လဝ်ႈၶဝ်ႇ ၵႅတ်းသၢင်ႈတုၵ်ႉၵရလရိယႃႇမႃး -----ႁၵ်ႉယဝ်ႉ။
7. ------ လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ် ၶင်းဝတ်ႉၶေႃႉတဝၼ်ႇ လဝ်ႈသၢင်ႇ ၵေႇလႃႇသ ၵေႃးထမ်းၶမ်ႉတူဝ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
8. ယိင်းၶွင်ႉၶဝ်ႇ ၵုႃႇတီႈၵႃတ်ႇ ------ ထႆႈၶမ်း။
9. ၼဝ်ႈၵႅတ်းသၢင်ႇရႃၶဝ်း ------ ၶပ်ႉပၢၼ်ႇယဝ်ႉ။
10. ------ မူႇလေး ------ ၶမ်ႉၶမ်းၵႆ 19 လၵ်းယဝ်ႉ။

(c) တီႈလွင်ႈပဝ်ႇပႃးတင်ႈၶဝ်ႇ သႂ်ႇပၼ်မႃး ၶေႃးၵႃႈၶႅမ်ထၼ်း ထုၵ်ႇလီဝ်ႈၶေႃႉလူး။

1. ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႇ ၶတ်းလွႆႈၵႅတ်းၵုႆးၶေႃးယူႇ ------------ ။
2. သၢင်ႇသီႈၶဝ်ႇ ၵၢပ်ႈၵႃဝ်ၶိူဝ်ႉဝူဝ်းမႃး ------ သေ မိူၼ်းပွၵ်ႈ မႃး တီႈၵွင်ႈၵဝ်ႇမၼ်းယဝ်ႉ။
3. ၵႃဝ်ၶဝ်ႈမႃး ------ လူး။
4. ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႇ ၼီႇၵႃးၵုႃႇ ------ ။
5. ၼုဝ်းၵွၼ်ၵႅတ်းၵႃၶဝ် ------ ။
6. ------ ႁွင်းမူးသူလ်ႇတီႈႁုင်ႇၶဝ်ႇ ၼမ်ႉတွၼ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
7. ------ လၢင်ႉၶဝ်ႇ တူဝ်ယႂ်ႇသေပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။
8. ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႇ ယူႇမႃး တီႈယၼ်ႇႁုင်ႇ ------ ။
9. ပၢင်ႇတႆႈၶဝ်ႇ ၵွၵ်ႉႁုတၢင်းၵိၼ် ------ ။
10. ၵဝ်ၶႃႈၶဝ်ႇ တေပွႆးမိူင်းတီႈၶဝ်ႇ ------ ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(လ) တီႈတူၼ်ႈႁၢမ်းလိူဝ်းတႅမ်ႈၼႆႉ လၢတ်ႈမၼ်ႈၶေမေး ၶဵဝ်ႈ မၢၼ်းလူး။

1. မႃႉတၢင်းၼပ်ႉ ၶူၼ်ႉၵိၼ်ႇတၢင်းၶူၼ်ႉလွၵ်ႇ။
2. ယိင်းသၢဝ်ၶေမ်ႇၼႆႉ လႆႈတူၵ်ႉၶၢၼ်ၶဵဝ်မႃး ႁႂ်ႈတီႈလႂ်ႈသိူဝ်ႈ တေႃႇထိုင်သိပ်းႁႃႈဝၼ်းယဝ်ႉ။
3. ၶိုၼ်းႁႃႈႁႃးတၢင်းသိူင်ႈၼႆႉ ႁႃးၵဵဝ်ၶႃႈၼႆႉ ႁၢင်ႈလီသေပိူၼ်ႈယဝ်ႈ။
4. ပူၼ်ႈတေႃႇတေမႃႇမီးၶေၶဵၼ်ႇ ၵႂၢၼ်ၵၼ်ၶတ်းလႅၵ်ႈႁိတ်း ၵၢၼ်ၼလႈ။
5. ၵႂၢၼ်ၶဝ်ႈ တီႈၶိုၼ်းသိူၵ်း ပူၼ်ႈတေႃႇမၢၼ်ႈမိူင်းၼလႈ။
6. ၶိုၼ်းႁႃႈယိင်းသၢဝ်ၶိုၼ်းမၢၼ်ႈႁဝ်းၼႆႉ ၵဵဝ်ၶႃႈ ႁၵ်ႉ ယိင်းၶႂ်ႉ တွၼ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႈ။
7. လေႃးလေႃးၼႆႉ တူလ်းလိူၵ်ႈယူႇ တီႈႁိူၼ်း တၢင်းယိင်းၶႂ်ႉ။
8. ၵၢဝ်မႃး တၢင်းၵိၼ် ပူၼ်ႈတေႃႇၵဵဝ်ၶႃႈလူး။
9. ၼမ်ႈၼႆႉ လႆႈၶႂၼ်းဝႆႉလူင်ယူႇ တီႈၽႄႈ တၢင်းသိပ်းႁႃႈဝၼ်း တီႈပိူၼ်ႈယဝ်ႈ။
10. လုၵ်ႉတီႈလေႇလၢၼ်ႉ တေႃႇထိုင်ၶမ်ႉၶမ်း ပေႃးပႆႇႁူႇ ၵိုင်သီႇ မူင်းယဝ်ႈ။
11. ၼမ်ႈၵဵဝ်ၶႃႈၼႆႉ ယူမ်ႇယမ် ၽႄးတႃးသင်ႇၶႃႇၼတႃႉၼတႃႉ။
လႂၢင်းၶဝ်ႈသႂမ်း ၵူႈလဝ်ႈသင်ႇၶႃႇၶဝ် ႁူႈဝၼ်းယဝ်ႈ။
လုၵ်ႉတီႈၵိူၼ်း ႁူႇ တီႈလႂၢင်း(ဝတ်ႉ) ၶိုင်ႈဝၼ်းၶိုင်ႈပႂၵ်ႈယဝ်ႈ။
မၢင်ႇပၼ်ပူၼ်ႈတၢင်းလီ ၵူႈႁူၼ်းၼလႈ သတ်ႉတဝႃႇၶဝ်ယဝ်ႈ။

လေ့ကျင့်ခန်းအပိုင်း (၃)

(က) အောက်ပါကွက်လပ်များတွင် လိုအပ်သော နာမ်ပုဒ် ဝိဘတ် တခုခုကိုထည့်ပေးပါ။

၁။ ----- နှင့် ကျွန်တော်သည် ဈေး ----- သွားကြ၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

၂။ မိန်းကလေးများသည် ယောကျ်ားကလေးများ -------- လွင်ပြင်ပြေး တမ်း ကစားနေကြ၏။
၃။ ------ တွင် ရှင်ဝဏ္ဏိတသည် စာအကြိုးစားဆုံး ဖြစ်၏။
၄။ တိရိစ္ဆာန်များ ------ မြင်းသည် အပြေးမြန်ဆုံး ဖြစ်၏။
၅။ တောင်သူလယ်သမားတို့ ------- တိုင်းပြည် ------- စပါးအထွက် တိုးခြင်းငှါ စပါး ------- စနစ်တကျ စိုက်ပျိုးကြ၏။
၆။ မယ်လှ ------ ------ အကျိုးငှါ တရား အားထုတ်၏။
၇။ ကိုရင်သီဟသည် ရန်ကုန် ------ ------ တိုင်တိုင် နေထိုင်ခဲ့၏။
၈။ ကျွန်တော်က ------- အထိ သွားရမည်။
၉။ သူသည် ------- လုံးအိမ် ------- အလုပ် လုပ်နေ၏။
၁၀။ မူစယ် ------- လားရှိုး ------- ၁၂၃-မိုင် ဝေး၏။
၁၁။ အဖေသည် ကျောင်းတော် ------ တနေ့ ------ တရားထိုင်၏။
၁၂။ အမေသည် မြတ်စွာဘုရား ------ ဆွမ်းတော် ------ ကပ်လှူပြီး ဘုရားကျောင်း ------ ------ သို့ ပြန်၏။
၁၃။ ဈေးသည်သည် လက်တွန်းလှည်း ------ ------ကို တင်ဆောင်ပြီး ဈေး ------- သွားနေ၏။

(ခ) အောက်ပါကွက်လပ်တို့တွင် သင့်လျော်သော ယှဉ်တွဲပြဝိဘတ်စသည်ဖြင့် ထည့်ပေးပါ။

၁။ တိရိစ္ဆာန်များ ------ ခြင်္သေ့သည် အရဲရင့်ဆုံး ဖြစ်၏။
၂။ ကြီးကန်းသည် သာလိကာ ------- မိတ်ဆွေဖွဲ့၏။
၃။ မောင်မောင်သည် ည ၁၀-နာရီ ------- စာကျက်နေ၏။
၄။ ရှစ်တန်းကျောင်းသူများ ------- မိငယ်သည် အလှဆုံး ဖြစ်၏။
၅။ ကျွန်တော်သည် အမေ ------ ထမင်း ချက်နေ၏။
၆။ မြတ်စွာဘုရားသည် ခြောက်နှစ် ------- ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ခဲ့၏။
၇။ နန္ဒဝန်ကျောင်းရှိ ကိုရင်များ ------ ရှင်ကေလာသသည် တရားဟော ရာမှာ အတော်ဆုံးဖြစ်သည်။
၈။ မိငယ်သည် မောင်ရွှေ ------- ဈေးသို့ သွား၏။
၉။ နိဗ္ဗာန်အကျိုး ------- ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်၏။
၁၀။ မူစယ် ------- နမ့်ခမ်း ------ ၁၉ မိုင် ဝေး၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(ဂ) အောက်ပါကွက်လပ်တို့တွင် သင့်လျော်သော ပုဒ်ဖြင့်ဖြည့်ပါ။

၁။ ကျွန်တော်သည် ------- လယ်ယာအလုပ်ကို ကြိုးစားလုပ်နေ၏။
၂။ ခြသေ့ှသည် -------- နွားသားကိုချီ၍ မိမိနေရာသို့ပြန်လာ၏။
၃။ -------- ထမင်းကို ယူခဲ့ပါ။
၄။ ကျွန်တော်သည် -------- နမ့်ခမ်းထိ ကားဖြင့် သွားခဲ့၏။
၅။ --------- ကျွန်ုပ်တို့ အလုပ် လုပ်ကြပါစို့။
၆။ --------- ရွှေတိဂုံစေတီသည် အခန့်ညားဆုံး ဖြစ်၏။
၇။ -------- ဆင်သည် အကြီးဆုံး ဖြစ်၏။
၈။ ကျွန်တော်သည် ရန်ကုန်မှာ -------- နေခဲ့၏။
၉။ ယုန်သည် -------- အစာရှာထွက်၏။
၁၀။ ကျွန်တော်သည် ခင်ဗျားကို ဒီနေရာမှာ -------- စောင့်နေမည်။

(ဃ) အောက်ပါဝါကျတို့ကို ပုဒ်များဖြင့် ခွဲခြားပြပါ။

၁။ မြင်းနှင့်ဆိတ် ဇရက်နှင့်စာကလေး။
၂။ မမြသည် လားရှိုးမှာ ၁၅-ရက်တိုင်တိုင် ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရရှာ၏။
၃။ ကားများတွင် ကျွန်တော်ကားသည် အလှဆုံးဖြစ်၏။
၄။ ချမ်းသာဖို့အတွက် အလုပ်ကို ကြိုးစားလုပ်ကြပါ။
၅။ တိုင်းပြည်အတွက် စစ်ထဲသို့ ဝင်ကြပါ။
၆။ ကျွန်ုပ်တို့ရွာထဲမှ မိန်းကလေးတို့တွင် မိငယ်ကို ကျွန်တော် အချစ်ဆုံးဖြစ်၏။
၇။ မောင်မောင်သည် မိငယ်နှင့် အိမ်မှာ စာကျက်နေ၏။
၈။ ကျွန်တော်အတွက် စားစရာကို ယူပေးပါ။
၉။ အမေသည် ၁၅-ရက်လုံးလုံး အိပ်ရာထဲမှာ လဲနေရရှာ၏။
၁၀။ စယ်လန့်မှ နမ့်ခမ်းတိုင်အောင် ခြေဖြင့် သွားလျှင် ၄-နာရီ ကြာ၏။
၁၁။ အမေသည် ဘုရားတရားသံဃာတို့ကို အလွန်ကြည်ညိုလေးစား၏။
သံဃာတော်များအား နေ့တိုင်းဆွမ်းကို လောင်းလှူ၏။
အိမ်မှ ကျောင်းသို့ တစ်နေ့တစ်ခါ သွား၏။
လူတို့နှင့်သတ္တဝါများအား ကုသိုလ်အဖို့ကို ပေးဝေ၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(င) အောက်ပါ ရှမ်းနှင့်မြန်မာ ဝိဘတ်များကို အပြန်အလှန် ကျေပြွန်အောင် လေ့ကျင့်ပါ။

ၽိုၵ်းလၢၼ်ႉမႄး ဝိၼေႇ ၽႃႇတႆး - ၽႃႇမၢၼ်ႈ ႁႂ်ႈပေႃးလူင်ႉလီလႆႈ။

ၽႃႇတႆး		မြၼ်မႃ	ၽႃႇတႆး		မြၼ်မႃ
ၼႂ်း	=	----	----	=	အတွက်
---	=	၌	တင်း	=	----
လုၵ်ႉတီႈ	=	---	---	=	အားလျော်စွာ
---	=	ဖြင့်	ၶင်ႈၵျ	=	----
ၶဝ်ႉ	=	---	---	=	ကြောင့်
---	=	၏	တီႈၼင်း	=	---
တီႈ	=	---	---	=	မှာ
----	=	အား	သူႇတီႈ	=	---
ၶလႆႈ	=	---	---	=	နှင့်အတူ
---	=	ငှါ	ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈ	=	----
ၶင်ႈၵျ	=	---	----	=	အဖို့
----	=	ဝယ်	တေႃႇထိုင်	=	---
ၶွင်	=	---	----	=	ကို
---	=	သို့	ၵဝ်	=	---
ၵူႈတီႈ	=	---	---	=	တွင်
----	=	ဖြင့်	ၶင်း	=	---
ထိုင်တီႈ	=	---	---	=	လုံးလုံး
----	=	မှ	ႁူပ်ႈ	=	---
---	=	တိုင်တိုင်			

တွၼ်ႈဝိၼေႇ ယုတ်ႈၼႆႉယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

3. တွခ်ႈခေြမဝိသေသခ
နာမဝိသေသန

ခေါ့ကာခ်ရှာင့်ဆိူင့်ပခ်ခဓါမ်ႇ,ခဲ့ႉ ရှင်ႉဝါ့ ခေမဝိသေသခ ယဝ်း။ နာမ်ကိုအထူးပြုသောပုဒ်သည် နာမဝိသေသနဟုခေါ်သည်။

ပြယုဂ် = တူဝ်ငခေ

အထူးပြုပုဒ် + နာမ်ပုဒ်	**ခဓါမ်ႇ, + ခေါ့ရှာင့်ဆိူင့်**
သော + နာမ်	**ခဓါမ်ႇ, + ဢာခ်**
လှပသော + မိန်းကလေး	ယိင်း + ကာခ်ရှာင့်လီ
နီသော + ပန်း	မွၵ်ႇ, + ကာခ်လိ်င်
ပျံနေသော + ငှက်	ခနူၵ်ႉ + ကာခ်မိခ်ယူႇ,
ခြေကျိုးသော + လူ	ဂူခ်း + ကာခ်ချှာၵ်း
ပျင်းရိသော + မိန်းကလေး	ယိင်းကွခ်ႇ,+ကာခ်ခါခ်ႉ
သဘောကောင်းသော+လူကြီး	ဂူခ်းလူင်+ကာခ်လို်လီ

ဝါကျ - တူခ်ႈဂုါမ်း

1. လှပသော မိန်းကလေးသည် မရွှေကြာဖြစ်သည်။
   ယိင်းသၢဝ် ကာခ်ရှာင့်လီခဲ့ႉ ပီ်ခ်ယိင်းမူဝ်ခမ်းယဝ်း။
2. နီသော ဤပန်းသည် နှင်းဆီပန်းဖြစ်သည်။
   မွၵ်ႇ,ကာခ်လိ်င်ခဲ့ႉ ပီ်ခ်မွၵ်ႇ,ဂါ်းလဝ်းယဝ်း။
3. ပျံနေသော ငှက်သည် သိန်းငှက်ဖြစ်သည်။
   ခနူၵ်ႉကာခ်မိခ်ယူႇ,ခဲ့ႉ ပီ်ခ်ရှုင်ႉယိ်ဝ်းယဝ်း။
4. ခြေကျိုးသော လူသည် ထမင်းကို တောင်းနေ၏။
   ဂူခ်း ကာခ်တီခ်ရှာၵ်းခဲ့ႉ ယွခ်းဂိခ်ခဝ်းယဝ်း။
5. ပျင်းရိသော မိန်းကလေးသည် စာကို မကျက်ပါ။
   ယိင်းသၢဝ် ကာခ်ခါခ်ႉခဲ့ႉ ကာမ်ႇ,ကာခ်ႇ,လိၵ်း။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

4. တွၼ်ႈၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်း
သမ္ဗန္ဓ

ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ မၼ်းလၢင်ႈမေႃၵိဝ်ႇပၢၵ်ႈၵဝ် ၶေႃႈပွင်ႇ၊ ၶွင်ပတ၊ ဝၵ်ႉၵျ၊ ၵထိပ်ႉပႃႇယ = တူၼ်ႈႁူမ်း – ၶေႃႈပွင်ႇ၊ လိူဝ်းၼၼ်ႉၶၼ်ႇႁၼ် မိူဝ်းၵိဝ်ႇလၢပ်ႈႁၼ်ၼလ ႁွင်ႉဝႃႈ ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်း ယဝ်ႈ။

ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းသၢမ်ယိူင်ႈ

1. ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းပတ
2. ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းဝၵ်ႉၵျ
3. ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းၵထိပ်ႉပႃႇယ

1. ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းပတ

ၶေႃႈၵၢၼ်လၢင်ႈမေႃၵိဝ်ႇၵဝ် ၶေႃႈပွင်ႇၶွင်ပတၶၼ်ႇႁၼ် မိူဝ်းၵိဝ်ႇလၢပ်ႈႁၼ်ၼၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႃႈ ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းပတယဝ်ႈ။ လိူဝ်းပႃႈတူဝ်ႈၼၼ်ႉ ပိၼ်ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်းပတယဝ်ႈ။

ၽႃႇသႃႇ	မြန်မာလို
1. ၼလႈသၼ်	၄င်း၊ သော်၄င်း၊ လည်းကောင်း
2. ၵိူဝ်ၵမ်ႇၶၼ်	သို့မဟုတ်
3. ႁူၺ်းၵမ်ႇလွင်ႈ	သာမဟုတ်
4. လိူဝ်သေ	မှတပါး၊ ကလွဲလို့ ၊ ဒိမြင်

ebook is created by www.Shanyoma.org

လၢႆးၶပ်ႉတူၶၼ်ႈႁၢမ်းငလႆး တူဝ်ငၶမႄၶင်း

ငလႆးသၢင် – ၶေႃႈၶိုင်ႉ မၶင်းၶပေႃႉၵႃၶင်ႈႁူဝ်ၵေႃႉမၶင်းသေ ယူႇ ၽၢႆႇလင်ၵတ်ႉတႃး ၵမ်းသေ တၢမ်ႈလႃတ်ႈယဝ်ႈ။

1. လႃႈလႃႈငလႆးသၢင် ၶေႃင်းၶေႃင်းငလႆးသၢင် ၵႂၶၼ်ႁူႇ တီႈႁူင်းႁဵၼ်း။
မောင်မောင်သည်၎င်း၊ နန်းနန်းသည်၎င်း ကျောင်းသို့ သွားကြ၏။

2. ႁူၶၼ်းၶဝ်ၶိုင်ႉငလႆးသၢင်၊ ၽီ သၢင်ၶဝ်ၶိုင်ႉငလႆးသၢင် ၵႂၶၼ်တုင်း ထွမ်ႇ တီႈၶေႃႈထမ်း ၽြႃးပိၶၼ်လဝ်ႈယဝ်ႈ။
လူတို့သည်၎င်း၊ နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း မြတ်စွာဘုရားတရားတော်ကို နာကြားကြ၏။

3. ၵႃႈလႃႈၶိုင်ႉ ႁဵတ်းၵၢၼ်ငလႆးသၢင်၊ သွၶၼ်လိၵ်ႈငလႆးသၢင် ၵမ်ႇ ပိၶၼ်လွင်ႈ။
မောင်မောင်သည် အလုပ်ကိုလုပ်ရာတွင်၎င်း၊ စာပေသင်ကြားရာတွင်၎င်း ညံ့ဖျင်း၏။

ႁူဝ်ၵမ်ႇၶေၶင်– ၶေႃႈၶိုင်ႉ မၶင်းလိူၵ်ႈယူႇလုမ်းၵႃဝ် ၶေႃႈၵတ်ႉတႃး ၵမ်း တႃႇတေပွင်ၵႃၶင်ယဝ်ႈ။ ဝႆႉၵပ်းလပ်း ၶေႃမ်ႇ (ၵတ်ႉတႃး ၵမ်း)တႃႉ။ လႆႉၵႂၼ်ႈတီႈ ၵၢၼ်မၶင်းပႆႇတႅတ်းၶၼ်တ်ႈ။

1. လႃႈလႃႈ ႁူဝ်ၵမ်ႇၶေၶင် လႃႈယီး တေမႃးယူႇ။
မောင်မောင် သို့မဟုတ် မောင်ယီ လာလိမ့်မည်။

2. ၵဝ်ႁူဝ် ၵမ်ႇၶေၶင် မႂ်းႁူဝ် တေလႆႈၵႂႃႇလူး တီႈၸူးသွၶၼ် ၵႃႈတီႈ ႁူင်းႁဵၼ်း။
ကျွန်တော် သို့မဟုတ် သင်သည် ကျောင်းကဆရာထံသို့ သွားရမည်။

3. ၵဝ်ၶႃႈၶိုင်ႉ တေလႆႈၵႂႃႇတီႈလႃႈသဵဝ်ႈ ၵမ်ႇၶေၶင် ဝဵင်းလိူဝ်ႉယဝ်ႈ။
ကျွန်တော်သည် လားရှိုး သို့မဟုတ် မန္တလေးသို့ သွားရလိမ့်မည်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4. လုင်းဢဝ်ၶျႃႇၶႆႉ သိုဝ်ႉမျႃးလႅင်တီၶၼ်လမ်းၶိုင်ႈ ပုၼ်ႈတႃႇလၢႆးလၢႆး
ႁိုဝ်ၵၢမ်ႇၶႄၼ် ၶေႃင်းၶေႃင်းႁိုဝ် ၵေႃႈၵၢမ်ႇႁူဝ်ႉ။
ကျွန်တော်၏ ဦးကြီးသည် မောင်မောင်အတွက် သို့မဟုတ် နန်းနန်း
အတွက်လားမသိ စက်ဘီးတစ်စင်း ဝယ်လာခဲ့၏။

ႁူလ်းၵၢမ်ႇလွႆႈ – ၶျႃႇၶႆႉ မၶၼ်းဝၢၵ်ႉတၢႆးၵၢဝ် ၵတ်ႉတႃး၊ ၵမ်း
တၢင်ႇၵၢၼ်ယဝ်ႈ။

1. လၢႆးလၢႆးႁူလ်းၵၢမ်ႇလွႆႈ ၶေႃင်းၶေႃင်းၵေႃႈ ႁူႇတီႈႁူင်းႁိၼ်း။
မောင်မောင်သာမဟုတ် နန်းနန်းလည်း ကျောင်းသို့ သွား၏။

2. လၢႆးလၢႆးၶႆႉ ၵိၼ်ႁူလ်ႈႁူလ်းၵၢမ်ႇလွႆႈ ၶဝ်ႈမုၼ်းၵေႃႈၵိၼ်ယဝ်ႈ။
မောင်မောင်သည် ငှက်ပျောသီးကိုသာမဟုတ် မုန့်ကိုလည်း စား
(သေး)၏။

3. လၢႆးလၢႆးၶႆႉ ပၼ်ငိုၼ်းႁႂ်ႈၶေႃင်းၶေႃင်း ႁူလ်းၵၢမ်ႇလွႆႈ တီႈႁၢင်း
လၢႆးၵႂၼ်ႇၵေႃႈ ပၼ်ယဝ်ႈ။
မောင်မောင်သည် နန်းနန်းကိုသာမဟုတ် မောင်လေးအားလည်း
ပိုက်ဆံကို ပေး၏။

လိူဝ်သေ၊ ၶၢၵ်ႈသေ – တီႈၶျႃႇလိူဝ်းၶႆႉ တီႈၵၢၼ်ႁဝ်းလူဝ်ႇ
ၵ်တ်ႇၵၢဝ် ၵ်တ်ႇပ်တ်ႈယဝ်ႈ။

1. လိူဝ်သေလၢႆးလၢႆး ႁူၼ်းတၢင်ႇလိူဝ်းၶႆႉ ပီၼ်ႁူၼ်းၶတ်းလွႆ ႁူလ်း
ႁူလ်းယဝ်ႈ။
မောင်မောင်မှတပါး အခြားသူတို့သည် ကြိုးစားသူများ ဖြစ်ကြ၏။

2. ၶၢၵ်ႈသေ ၶေႃင်းၶမ်းၵႂၼ်ႇ၊ လၢႆးတူး၊ လၢႆးလၢႆး လုၵ်ႈႁဵၼ်းတင်း
သဵင်ႈ ၵႂၼ်ၵႂင်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႈ။
နန်းခမ်းနွယ်၊ မောင်တူး၊ မောင်မောင်တို့မှတပါး (ကလွဲလို့) ကျောင်း
သားအားလုံး စာမေးပွဲ အောင်ကြ၏။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

3. ၶွၵ်ႈသေ ၽြႃးပဵၼ်လဵဝ်ႈ ၶိုင်းၵူႈႁူၼ်းတင်းသဵင်ႈၶႅမ်ႉ ၵေႃႉၵၼ် ႁူႉလၵ်း ထမ်းသတ်ႉလူႇသီႇယိူင်ႈ ႁူဝ်ပိုင်းပိုၼ်ႈၶႅမ်ႉ ပဵၼ်လဵဝ်ႈ ႁွၼ်းတၢင်ႇလၢယဝ်ႈ။
မြတ်စွာဘုရားမှတပါး လူများထဲတွင် သစ္စာလေးပါးကို အရင်ဆုံးသိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရှင်ကောဏ္ဍည ဖြစ်ပါသည်။

2. ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝၵ်ႉၵျ

ၶေႃႈလၢင်းၵပ်းဝၵ်ႉၵျ ၵၼ်ဝူႈၶႅမ်ႉ မၼ်းလၢင်ႈမေႃၵိဝ်ႇၵၢဝ် ၶေႃႈပွင်ႇ ၶွင်ဝၵ်ႉၵျၶိင်ႇၵၼ် မူးၵိဝ်ႇလၢပ်ႈၵၼ် ၵွႆႈပဵၼ်မူးဝၵ်ႉၵျ လိဝ်ၵၼ်ငလႈ ၵွင်ႉဝူႈ ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝၵ်ႉၵျယဝ်ႈ။

တူၼ်ႈၵူၢမ်း(ဝၵ်ႉၵျ) ၵၼ်ပူးၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝၵ်ႉၵျၶႅမ်ႉ မီးလႆႈ ၶေႃႈပွင်ႇ ၵၼ်တီႈထူၼ်ႈသွင်ၵၼ် သၢမ်ၵၼ်လၵူႇယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈ ၶၼ် တူၼ်ႈၵူၢမ်း ပူးၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝၵ်ႉၵျၶႅမ်ႉ ပဵၼ်ဝၵ်ႉၵျယၢဝ်း ယဝ်ႈ။

ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝၵ်ႉၵျၶႅမ်ႉ –

1. **ယူႇႁူဝ်ဝၵ်ႉၵျ မဵဝ်းၶိုင်ႈ**
2. **ယူႇၵၢင်ဝၵ်ႉၵျ မဵဝ်းၶိုင်ႈ**
3. **မူမ်းႁူဝ်ၶေႃႈဝၵ်ႉၵျ မဵဝ်းၶိုင်ႈ မီးလႆႈသၢမ်လိူဝ်ႉယဝ်ႈ။**

<u>တူဝ်ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝူႇၵျ</u>

ၽႃႇသႃႇတႆး	မြန်မာလို
1. သေယဝ်ႉ	၍၊ ပြီး၍၊ ပြီးတော့
2. သေယဝ်ႉသမ်ႉ၊ သေယဝ်ႉသမ်ႉၼိုၼ်း	ပြီး၍တဖန်၊ နောက်ပြီးတဖန်
3. ၵေႃႈ၊ ၶႅမ်ႉၵေႃႈ	လည်း၊ သော်လည်း
4. ပေႃး၊ ပေႃးဝူႈ	အကယ်၍၊ သောအခါ
5. သင်၊ သင်ဝူႈ	အကယ်၍

ebook is created by www.Shanyoma.org

6။ ၵႂ်ႈပေႃး	အောင်၊ စေရန်
7။ ၶေင်ႇႁိူဝ်	အလို့ငှါ၊ အကျိုးငှါ
8။ တႃႇတေ	ရန်
9။ လူဝ်ႇပႆႇ၊ လူဝ်ႇၵႃႇပႆႇ	မ... သေးသမျှကာလပတ်လုံး
10။ မိူဝ်ႈပႆႇ၊ မိူဝ်ႈယင်းပႆႇ	မ... သေးခင်၊ မ... သေးမီ
11။ လူဝ်ႇ	စဉ်၊ အတောအတွင်း
12။ မိူဝ်ႈ	စဉ်၊ အတောအတွင်း၊ သောအခါ
13။ လွမ်းၶေင်ႇ	အတိုင်း၊ အရ၊ အလျောက်
14။ လွမ်းလူလ်ႈ၊ လွမ်းၶေင်ႇ၊ ပိင်ႈၶေင်ႇ	အတိုင်း၊ အရ၊ အလျောက်၊ အားလျော်စွာ
15။ ဝႆးသေ	ပြီးနောက်
16။ လိမ်မိူဝ်ႈ	ကထဲက
17။ လူဝ်ႇၵႃႇ	သမျှ၊ ကာလပတ်လုံး။

တီႈတွင်း – ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝၵ်ႉၵျၶႅ။ မၶဵင်းယူႇႁူဝ်ဝၵ်ႉၵျ၊ ၵၢင်ဝၵ်ႉၵျ၊ မူမ်းႁူဝ်ၶေႃႈဝၵ်ႉၵျသေ တၵ်းလၢတ်ႈယဝ်ႈ။

<u>ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း ၵၢၶဵၼ်ယူႇၵၢင်ဝၵ်ႉၵျ</u>

သေ၊ သေယဝ်ႉ၊ သေယဝ်ႉသမ်ႉ၊ ၵေႃႈ ၶႅၵေႃႈ၊ လိမ်မိူဝ်ႈ

<u>**တူဝ်ၸၢတ်ႈၶူင်ႈၵႂၢမ်း**</u>

1။ ၼၢင်းၼၢင်းၶႅ။ ၵူႈၵၢတ်ႈသေ ပွၵ်ႈမႃးတီႈႁိူၼ်း။
နန်းနန်းသည် ဈေးသို့သွား၍ အိမ်သို့ပြန်လာ၏။

2။ ၼၢင်းၼၢင်းၶႅ။ ၵူႈၵၢတ်ႈသေယဝ်ႉ သိုဝ်ႉမႃးတၢင်းၵိၼ်။
နန်းနန်းသည် ဈေးသို့သွား၍(ပြီး) စားစရာကို ဝယ်လာ၏။

3။ ၼၢင်းၼၢင်းၶႅ။ ၵူႈၵၢတ်ႈသေယဝ်ႉ သမ်ႉၵူႈငလ တီႈႁိူၼ်း တၢင်းၵေႃႉမၶဵင်း။
နန်းနန်းသည် ဈေးသို့သွားပြီးနောက် သူ့သူငယ်ချင်းအိမ်သို့ သွားလယ်၏။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၶေႃႈ ယူႇၶေႃႈ ယူႇၶႆၶေႃႈ သေတႃႉၶေႃႈ

ၶေႃႈသမ်ႇပၼ်ႇထ လိူဝ်းၶိူဝ်ၶႆႉ လွၵ်ႉၵႂၢင်ႇတီႈၼသႉၵၼ်သေ ယဝ်ႉ သမ်ႉယႂၢင်ႈ၊ ယႂၢင်ႈသေယဝ်ႉ သမ်ႉၼသႉ ၵၢၼ်မီးၶေႃႈသၢၼ် ၶတ်းၵၼ်ယဝ်ႈ။

1. ယိင်းယိင်းၶႆႉ ပီၼ်ၵူၼ်းၽၢၼ်ၶေႃႈ မၼ်းၶေႃင်း ပီၼ်ၵူၼ်း လီငတႃႉ။
မလှသည် ဆင်းရဲသော်လည်း လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်၏။

2. ယိင်းၶွႆၶႆႉ ႁၢင်ႈလီသေတႃႉၶေႃႈ ႁူပ်ႈမၼ်းၶေႃင်း ထိူႇငလႈ ၽိူၵ်ႈၵမ်ႇၼိူဝ်ႈၵိၵ်းၶေႃႉမၼ်း။
မလေးနွယ်သည် လှပသူဖြစ်သော်လည်း သူကပ်စီးနဲသောကြောင့် ဘယ်သူကမှ အဖော်မလုပ်ချင်ပါ။

3. မၼ်းၶတ်းလွၵ်ႈလိၵ်ႈလၢႆးယူႇၶႆၶေႃႈ ၵမ်ႇၵႂၢင်ႇလိၵ်ႈ။
သူစာကြိုးစားသော်လည်း စာမေးပွဲမအောင်ပါ။

4. ၶေႃင်းၶမ်းၶႆႉ ႁၢင်ႈလႃႉယူႇၶေႃႈ လွၵ်ႈမၼ်းၶေႃင်း လွၵ်ႈလီငတႃႉ။
မရွှေကြာသည် အရုပ်ဆိုးသော်လည်း စိတ်ကားကောင်းသူဖြစ်၏။

5. လၢႆးလၢႆး ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈယူႇ လိမ်မိူဝ်ႈ (8) မူင်းယဝ်ႈ။
မောင်မောင်သည် (၈) နာရီ ကထဲက စာကျက်နေ၏။

ၶေႃႈသပ်းလႅင်း

တူၼ်ႈၵႂၢမ်း ၵၢၼ်တႅမ်ႈထူၼ်ႈ[1] + သမ္ဗန္ဓ + တူၼ်ႈၵႂၢမ်း ၵၢၼ်တႅမ်ႈထူၼ်ႈ[2]

***ၶေႃင်းၶေႃင်း ႁူႉၵၢတ်ႇသေ၊ *ၶေႃင်းၶေႃင်း ပွၵ်ႈမႃး တီႈႁိူၼ်း။**

ၶေႃင်းၶေႃင်း ႁူႉၵၢတ်ႇ။ ၶေႃင်းၶေႃင်း ပွၵ်ႈမႃး တီႈႁိူၼ်း။ တူၼ်ႈၵႂၢမ်းသွင်ၶေႃႈ ၵၢၼ်မီးၶေႃႈပွင်ႇ သွင်ၵၢၼ်ၶႆႉ ၶင်ႇႁိူဝ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶေႃႈပွင်ႇမၼ်း ပေႃးတေၵိဝ်ႇလၢပ်ႈၵၼ်မႃးၶႅင်ႉ ၵဝ်ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း “**သေ**” တူဝ်ၶႅၼ်ႉ သႂ်ႇပၼ် ၶႂၢမ်းဝူင်ႈၵၢင်မၼ်းသေ ပဵၼ်မႃး “**ၶေႃးၶေႃး ၵူႈၵၢတ်ႇသေ ပွၵ်ႈမႃးတီႈႁိူၼ်း**” ၶႅၼ်ယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈဝႃႈ ၵတ်ႉတႃးမၼ်း ၵူၺ်းပဵၼ်ၵေႃႉလိူဝ်ငလႄႈ ပုတ်းဝႆႉပဵတ်ႈ ၵၼ်ၶိုင်ႈယဝ်ႈ။ တူၺ်းၵဝ်ၶေႃႈသၢင်းလၢင်းၵၼ်ၶႅၼ်ႉသေ သိုပ်ႇလိၵ်ႈမၼ်ၵူႈ တၢင်ႇၵၼ် တၢင်ႇပိူင်တႃႉ။

ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း ၵၢၼ်ယူႇႁူပ်ႉၶေႃႈဝၵ်ႉၵျ

ပေႃး၊ ပေႃးဝႃႈ၊ သင်၊ သင်ဝႃႈ၊ ဝႃႈသေ၊ ၶႅင်ႇႁိုဝ်၊ ႁႂ်ႈပေႃး၊ ပိၼ်ႈၶႅင်ႇ၊ လွမ်းၶႅင်ႇ

ပေႃး၊ ပေႃးဝႃႈ၊ သင်၊ သင်ဝႃႈ ၶေႃႈလူဝ်းၶႅၼ်ႉ လႆႉတီႈၶႂၢမ်း ၶေႃႈပွင်ႇ တၢင်းယူင်းၵၢၼ်း၊ တၢင်းမီးလႆႈ လိမ်တင်းမၵ်းမၼ်ႈ တႃႇသိုပ်ႇ လွင်ႈမႂ်ႇတၢင်ႇၵၼ်ယဝ်ႈ။

လၢႆးတႅမ်ႈတူၶႅၼ်ႈႁၢမ်း

ပေႃး --------- **ၶႅၼ်** သိုပ်ႇ တုတိယဝၵ်ႉၵျူႇ။

ပေႃးဝႃႈ --------- **ၶႅၼ်လိူင်** -----------။

1. ပေႃးၵူၼ်းၵိတ်ႇၵၢၼ်ၶဝ် ၵိတ်ႇၵၢၼ်ယဝ်ႉၶႅၼ် ၵိၼ်းၶဝ်ႈပၼ် ၼိူဝ်ႈၶဝ်ၶႂၢႆႇ။
   အလုပ်သမားများ အလုပ်လုပ်ပြီးသည့်အခါ သူတို့အား ထမင်းပြင်ပေးကြ။
2. ပေႃးဝႃႈၵူၼ်းၶိုင်ႈမိူၼ်ႇၶဝ် ၵႂၢၼ်လပ်း သရၶႃႇရၼ်ႇယဝ်ႉၶႅၼ် လိူင် ၶၼ်ၶေႃၶမ်းပိမ်ႇပိသႃႇရၶႅၼ်ႉ "မွၵ်ႇလဝ်ႈထိုင် ႁူမ်းလဝ်ႈ လိူင်ႉၶႅၼ်ယဝ်ႈ။
   တစ်သောင်းသောလူတို့သည် သရဏဂုံတည်ပြီးသောအခါ ဗိမ္ဗိသာရ မင်းကြီးသည် ဤသို့ နားတော်အား လျှောက်ကြားလေ၏။
3. သင်ဝႃႈ မိူဝ်းမႃး ၵဝ်မႃးပိုၼ်း ၶိုင်ႈမိူၼ်ႇငလႄႈ။
   အကယ်၍ သင်လာခဲ့လျှင် ငွေတစ်သောင်းကို ယူလာခဲ့ပါ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

4. သင်ၵဝ်ပီၼ်ၶုၼ်ၶဝ် ၵဝ်တေပွင်ၸၢၼ်ႈမိူင်း ၵိူၼ်ႈပေႃးမီးၶၼ်ႈယိူင်ႉသေၵွၼ်ႇ။
အကယ်၍ ကျွန်ုပ် မင်းဖြစ်ခဲ့လျှင် တိုင်းပြည်ကို တိုးတက်ကောင်းမွန်
အောင် လုပ်ဆောင်မည်။

5. သင်ၵဝ် ၵူႈသွၼ် ပလ်ႉလၢႆႉၶဝ် တေလီၵျႃႈႁိူဝ်။
အကယ်၍ ကျွန်ုပ် ပညာသွားသင်ခဲ့လျှင် ဘယ်လောက်ကောင်းမလဲ။

6. ဝၢႆးသေ ၵၢႆႇလႅၼ်ႈၵူႈယဝ်ႉ ၵမ်းၶိုင်ႈ ၵဝ်ႁွတ်ႈၽိူၼ်မႃး။
ဝၢႆးသေ ၽူၼ်တူၵ်းယဝ်ႉသေ လူမ်းလူင်သမ်ႉပဝ်ႇမႃး။
မောင်မောင်သွားပြီးတဲ့နောက် မကြာခင် ကျွန်တော်ရောက်လာ၏။
မိုးရွာပြီးသည့်နောက် လေပြင်းကြီး တိုက်လေ၏။

ၶင်ႇႁိုဝ်၊ ၵိူဝ်ႈပေႃး – လိူဝ်းၶဝ် လိူဝ်ႉတီႈ ၶႂ်းလွင်ႈတႂ်ႈမွင်း
ၼႂ်ႈပီၼ် ၼႂ်ႈၵိူဝ်ႈပီၼ်ၶၶၼ်ႉယဝ်ႈ။

1. ၶင်ႇႁိုဝ်ယိူးယူႉမိူၼ်း ပေႃးတေၵျႃႇၽိူၼ်းၽိူၼ်းၶၶၼ်ႉ ၵီၶၼ်ယၢႆႉယၢၶဝ်ႉငလႄႈ။
သင့်ရောဂါ အမြန်ပျောက်ကင်းအောင် ဤဆေးကို စားလော့။
သင့်ရောဂါ အမြန်ပျောက်ကင်းခြင်းငှါ ဤဆေးကို စားလော့။

2. ၵိူဝ်ႈပေႃးပီၼ်သထေးၶၶၼ်ႉ တေလီႈမေႃပလ်ႉလၢႆႉ ၵၢၼ်ၵျႃႉၸွမ်ယဝ်ႈ။
သူဌေးဖြစ်အောင် စီးပွါးရေးပညာကို တတ်မြောက်ရမည်။

3. ၵူၼ်းႁဵဝ်း ၵိူဝ်ႈပေႃးၵတ်းယိၼ်လိူဝ်ၶၶၼ်ႉ တေလီႈႁဵတ်းလွမ်း ၶေႃး
သင်ႉသွၼ် ၽြုးပီၼ်လဵဝ်ႈယဝ်ႈ။

စိတ်ချမ်းသာစေရန် မြတ်စွာဘုရား၏ ဩဝါဒတော်အတိုင်း ကျင့်
ဆောင်ပါ။

စိတ်ချမ်းသာစိမ့်သောငှါ မြတ်စွာဘုရား၏ ဩဝါဒတော်အတိုင်း ကျင့်
ဆောင်ပါ။

ebook is created by ***www.Shanyoma.org***

ပိူင်ႈၶႅင်ႇ၊ လွမ်းၶႅင်ႇ – လိူဝ်းၶႅၼ်ႉ မၼ်းလိၼ်ႈၼႄၶၢဝ်းၶၼ်ႁဵင်း ၵၢၼ်ပေႉလႆႈ ပွင်လႆႈ လိမ်တၢင်း ႁူႉႁိတ်းလွမ်း ပိူင်ႈ မႃႇမိူဝ်ႈမိူဝ်းၶႅၼ်ႉယဝ်ႈ။

1. ပိူင်ႈၶႅင်ႇမူးသွင်လွႆႉၶႅၼ်ႉ ၶဝ်ပေႈႁိတ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ။
ဆရာခိုင်းသည့်အတိုင်း(သလို) သူတို့ လုပ်ပြီးပြီ။

2. ပိူင်ႈၶႅင်ႇ မၼ်းယိူင်းဢၢၼ်းဝႆႉၶႅၼ်ႉ မၼ်းပဵၼ်မေႃယႃလူင်ၵူၺ်ႈ ၵေႃႉၶိုင်ႈယဝ်ႈ။

သူရည်မှန်းထားသည့်အတိုင်း သူသည် ဆရာဝန်တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ပြီ။

3. လွမ်းၶႅင်ႇၽြႃးပိၼ်လၢဝ်ႈ လီႉၼၼ်ပေၼ် သိၼ်ႈတၢင်းၶႅၼ်ႉ လူဝ်း ပိၼ်ပုတ်ႉထမ်ႇသႃႇ ၵႂၢမ်ႁိတ်းသၢင်ႈတိုဝ်းဢမ်လွမ်းယူႇယဝ်ႈ။

မြတ်စွာဘုရား လမ်းညွှန်ပြထားသည့်အားလျော်စွာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တို့က လိုက်နာကျင့်သုံးကြ၏။

4. လွမ်းၶႅင်ႇလႆႈႁိတ်းၵၢၼ်လီၶႅၼ်ႉ တေလႆႈၵူမ်ႈလၢမ်, ၽွၼ်းလီယဝ်ႈ။
ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို လုပ်သည့်အားလျော်စွာ ကောင်းကျိုးကို ခံစား ရမည်။

ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း ၵၢၼ်မူမ်းႁူပ်ႉၶေႃႈဝၼ်ႉၵျ

လူဝ်ႈ ---- ယင်း၊ လူဝ်ႈ ---- ပႆႇ၊ လူဝ်ႈၵေႃႈ ---- ပႆႇ။
မိူဝ်ႈ ---- ယင်း၊ မိူဝ်ႈ ---- ပႆႇ။

1. လူဝ်ႈမိူဝ်းၵၢပ်ႇၶမ်ႉ ယင်းတိုၵ်ႉမူၼ်ႈယူႇၶႅၼ်ႉ ၵိၼ်တေႃၵူႈသိုဝ်ႉ တၢင်းၵိၼ်မႃး။
မင်းရေချိုးလို့ ပျော်ရွှင်နေတုန်းမှာ ငါစားစရာ သွားဝယ်လိုက်မယ်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

2. လူဝ်ႇၵူႈၶွင်ႉလေႃး သွၼ်ပၺ်ႇလႃႇယူႇ, ယင်းတိုၵ်ႉပႃးလွႆးယူႇၶႅႉ လီလႆႈလွႆးထႅမ်ၼႂ်းမၼ်းၼေႃႉၼေႃႉယဝ်ႈ။
ညီလေး ပညာသင်လို့ စိတ်ပါလက်ပါကြိုးစားနေတုံးမှာ သူ့ကို တော်တော် ထောက်ပံ့ပေးဘို့ ကောင်းပါတယ်။

3. မိူဝ်ႈလဝ်ႈၶႄႈၶဝ် ပႃတ်ႇၶဝ်ႈယူႇ, ယင်းတိုၵ်ႉလၢတ်ႈၵႂၢမ်းၵူၼ်းမေႃးပၼ်း ယူႇၶၼ်ႉ ငူးတွတ်ႇလေႃးၶမ်းၼလႆး လိူႈတၢင်ႇၵူၺ်ႇ တီႈၵူင်းယၢမ်ယဝ်ႈ။
* မိူဝ်ႈလဝ်ႈၶႄႈၶဝ် ယင်းတိုၵ်ႉၵူၼ်းမေႃးပၼ်းသေ ပႃတ်ႇၶဝ်ႈယူႇ, ၶၼ်ႉ ငူးတွတ်ႇလေႃးၶမ်းၼလႆး လိူႈတၢင်ႇၵူၺ်ႇ တီႈၵူင်းယၢမ်ယဝ်ႈ။
* လယ်သမားတို့ ကောက်ရိတ် ပျော်ရွှင်စွာ စကားပြောနေတုံးမှာ စိုင်းခမ်းကို မြွေကိုက်သောကြောင့် ဆေးရုံသို့ တင်ပို့လိုက်၏။

* လူဝ်ႇၼမႈၵဝ်း ၵိတ်းၵၢၼ်ပႆႇယဝ်ႉၶႅႉ ၵဝ်ၶူႈ တေသိုဝ်ႉတၢင်းၵိၼ် မႃးၵွၼ်ႇ။
အမေအလုပ်လုပ်လို့ မပြီးသေးခင် ကျွန်တော်စားစရာ သွားဝယ်လိုက်ဦးမယ်။

* မိူဝ်ႈၶူးသွၼ် လၢတ်ႈၵႂၢမ်းပႆႇယဝ်ႉၶၼ်ႉ လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶေႃႉၶိုင်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ "ၵူင်ႇၵၢဝ် ၵူင်ႇၵၢဝ်" ၶႅႉယဝ်ႈ။
ဆရာစကားပြောလို့ မဆုံးခင် ကျောင်းသားတစ်ယောက်က "ပင့်ကူ ပင့်ကူ" လို့ ထအော်၏။

မေႃႇလၢင်းၵဝ်းဝၵ်ႉၵျ ၵၢၼ်ယူႇလႆႈႁူဝ်ဝၵ်ႉၵျ၊ တင်းၵၢင်ဝၵ်ႉၵျ တင်းသွင်တီႈ။

ၵႂႃႇပေႃး၊ မိူဝ်ႈ၊ လူဝ်ႇ၊ တႃႇတေ

1. ၵႂႃႇပေႃးမၢၵ်ႇမီးၶၼ်ႉ တေလႆႈၶတ်းလွႆးယဝ်ႈ။
ချမ်းသာအောင် အလုပ်ကို ကြိုးစားပါ။

2. ၵၢဝ်မၢၵ်ႇလွၵ်းမေႃး ၵႂႃႇပေႃး ၵူမ်ႇတႃႇလူဝ်းၵဝ်းတင်းသိင်ႈလူး။
ငါတို့အားလုံးအတွက် လုံလောက်အောင် လိမ္မော်သီး သွားယူပါ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

3. မိူဝ်ႈၽူၼ်တူၵ်းၶႄၼ်ႉ ၵႆႈလႆး ယင်းတိုၵ်ႉၶႂၼ်းဝႆႉယူႇ။
မိုးရွာနေစဉ် မောင်မောင်အိပ်နေတုံးဘဲ။

4. ၵဝ်ႁွတ်ႈထိုင်မႄးတီႈႁိူၼ်း မိူဝ်ႈၼမႈႁဝ်းႁူႉၵၢတ်ႇၵူဝ်ႈ။
အမေဈေးသွားနေတုန်း ကျွန်တော် အိမ်သို့ ရောက်လာ၏။

5. လူဝ်ႈမိူဝ်းတၶၢၼ်းယူႇၶႅဝ်ႉ မိူဝ်းလွႆႈၼမး မူၵ်ႇ(လွတ်ႇ)ၶမ်ႉလူး။
မင်းအားနေတုန်းမှာ ရေပိုက်ကို ကူညီပြီး ပြင်ပါဦး။

6. ၵႆႈလႆးၽွၼ်ႉလိၵ်ႈယူႇ လူဝ်ႈၶႃဝ်းတေတွပ်ႇလိၵ်ႈ။
စာမေးပွဲဖြေရန်အတောအတွင်း မောင်မောင်စာကျက်နေ၏။

တီႈတွၼ်း – လိူဝ်းၵၢၼ်ၼၶမႄးၶႅဝ်ႉ ပိၼ်လႆးတွၼ်းငၢႆႈ တီႈၵိပ်ႈ မၶၢၼ်းယဝ်ႈ။ ပေႃးမၶၢၼ်းၶဝ်ႈသၽႄး လႆးလိူင်ႉၶႄင်ႇ ၼၶမႄးၶႄၼ်ႉၶႅဝ်ႉ ၵၢၼ်လိုဝ်ႈၵေႃႈ ၵဝ်ၶဝ်ႈလႆႈ ၶိုဝ်းၶေႃႈ လၢင်ႈႁပ်းဝၵ်ႉၵျၶႅဝ်ႉယူႇ။

3. ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်း ၵထိပ်ႉပႃႇယ

ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်း ၵထိပ်ႉပႃႇယ ၵၢၼ်ၸႄႈၶႅဝ်ႉ မၶၢၼ်းယူႇတီႈ ႁူဝ်ၶႄႈတုတိယဝၵ်ႉၵျ(ဝၵ်ႉၵျၽႂ်ႇလင်)သေ ၼိုၶၢၼ်းၵိၵ်ႇပၢၵ်ႈၵဝ် ၶေႃႈ ပွင်ၶွင်ဝၵ်ႉၵျ(ပထမ)ၽႂ်ႇၶႄႈၶႄၼ်ႉ မႃးၵိၵ်ႇလၢပ်ႈၵၢၼ်ၼလႈ ႁွင်ႉဝႃႈ ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်း ၵထိပ်ႉပႃႇယယဝ်ႈ။

<u>တူဝ်ၶေႃႈလၢင်ႈႁပ်း ၵထိပ်ႉပႃႇယ</u>

ၽႃႇသႃႇတႆး	မြန်မာလို
ႁူလ်းၵႃႈ၊ ႁူလ်းဝႃႈ၊ ႁူလ်းၶႄႇ	ဒါပေမဲ့၊ သို့ပေမဲ့ (မည့်)၊ သို့ရာတွင်၊ သို့သော်လည်း၊ သို့ဖြစ်သော်လည်း၊ သို့ဖြစ်စေကာ၊ သို့တစေ
ႁွပ်ႈဝႃႈ	ကြောင့်၊ သောကြောင့်၊
ႁွပ်ႈၶၶၼ်ၼလႈ	ထို့ကြောင့်၊ ဒါကြောင့်

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

လိူဝ်သေၶၼ်ႉ၊ ၵမ်ႇၵူႈ	ထိုထက်မက၊ ၎င်းအပြင်
လိူၼ်းသေၶၼ်ႉ၊ လိူၼ်းၶၼ်ႉ	ပြီးနောက်၊ ထို့နောက်
ဝႃႈသေၶၼ်ႉ၊ ဝႃႈၶၼ်ႉ	ပြီးနောက်၊ ထို့နောက်
ၵမ်းၶၼ်ႉ၊ မိူဝ်ႈၵမ်းၶၼ်ႉ	ထိုအခါ၊ သောအခါ
လိူင်ႉၶၢႆလွင်ႇ	သို့မှသာ
ပေႈၵွတ်းလိူင်ႉၶၢႆလွင်ႇ	သို့မှသာလျှင်၊ ဤကဲ့သို့လုပ်မှသာလျှင်
တေႃႇၶင်ႇၶၼ်၊ လိူင်ႉၶင်ႇၶၼ်	ထိုကဲ့သို့၊ ထိုအတူ၊ အဲတာလို
ပေႈၶၢႆ	ဒီလိုဆိုလျှင်၊ ဒါဖြင့်လျှင်
ပေႈၶၼ်	ဒါဖြင့်လျှင်၊ ထိုကဲ့သို့ဆိုလျှင်

လၢႆးဝႆႉမၼ်း

--------- ပထမဝၵ်ႉၵျ ----------။ ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း - သိုပ်ႇလွင်ႈၵူၢမ်းတုတိယ။

တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်း -

1. ၶၢဝ်းၶၢဝ်းၶႃႉ ၵၢင်ႇလီငတေႉ၊ ၵူလ်းၵူႈ မၼ်းၶၢဝ်း သူပ်းၵႃႉသုတ်း။
   နန်းနန်းသည် အလွန်လှပ၏၊ သို့သော်လည်း သူမ နုတ်ကြမ်း၏။
2. လၢႆးလၢႆးၶႃႉ ပီၼ်ၵူၼ်းလီၵေႉၶိုင်ႈ၊ ၵူလ်းၶေႇ မၼ်းၵမ်ႇမေ ၵပ်းသိုပ်ႇ ၵူၼ်းတင်းလၢႆ။
   မောင်မောင်သည် လူကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်၏၊ သို့ပေမဲ့(မင့်) သူများနှင့် ဆက်ဆံရေး မလုပ်တတ်ပါ။

ၵွပ်ႈဝူႈ - သမ်ပၼ်ထၶေႃႈၶႃႉ ပီၼ်လၢႆႈဝၵ်ႉၵျ လိၼ်မ် ၵထိပ်ႉပူႇယ သမ်ပၼ်ထယဝ်ႈ။

1. ၵွပ်ႈဝူႈ လၢႆးလၢႆးၵိၼ်ၽိတ်းငလႈ တွင်ႉမၼ်းမိုၼ်ႈယဝ်ႈ။ (ဝၵ်ႉၵျ)
   မောင်မောင်သည် အစားမှားသောကြောင့် သူဗိုက်နာရသည်။
2. လၢႆးလၢႆး တွင်ႉမၼ်းမိုၼ်ႈ၊ ၵွပ်ႈဝူႈမၼ်းၵိၼ်မၢၵ်ႇမူင်ႈယဝ်ႈ။
   မောင်မောင်သည် သရက်သီးကို စားမိသောကြောင့် သူဗိုက်နာနေ၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

3. လၢႆးလၢႆးၶႆႉ မၢၵ်ႈမီးလီပိၼ်မႄးငတႃႉယဝ်ႈ။ ၵွပ်ႈဝႃႈ မၼ်းၵႃႉသိုၼ် ၵႂၢင်ႇယဝ်ႈ။
မောင်မောင်သည် သူဌေးဖြစ်လာ၏။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်(လျှင်) သူကျောက်အရောင်းအဝယ် အောင်မြင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။
* မောင်မောင်သည် သူဌေးဖြစ်လာ၏။ သူကျောက်အရောင်းအဝယ် အောင်မြင်သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ၵွပ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ။ ၵွပ်ႈၼၼ် – ထို့ကြောင့်၊ ဒါကြောင့်

1. ၶၢင်းၶွင်ႉၶႆႉ ၶတ်းၸႂ်လိၵ်ႈငတႃႉဝႄႈယဝ်ႈ၊ ၵွပ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ ၸင်ႇ ပေႃးလႆႈ သူးထီႉၼိုင်ႈယဝ်ႈ။
မလေးနွယ်သည် စာကို အလွန်ကြိုးစား၏၊ ထို့ကြောင့် ပထမဆုကို ရ၏။

2. ၶၢင်းၶၢင်းၶႆႉ မေႃၶပ်ႉယမ်ႉ ပေႃႈမႄႈႁူၼ်းထဝ်ႈငတႃႉယဝ်ႈ။ ၵွပ်ႈၼၼ် ပိုၼ်ႈၸင်ႇပေႃး ၵႂၢမ်ႁၵ်ႉမၼ်းၶၢင်းယဝ်ႈ။

လိူဝ်သေၼၼ်ႉ၊ လိူဝ်သေၼၼ်ႉသမ်ႉ = ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း

လိူဝ်းၶႆႉ မၼ်းငၶလွင်ႈ ၶမ်ႉၶၵ်ႈမၼ်း တိူဝ်းထိင်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႈ။

1. လၢႆးလၢႆးၶႆႉ လေႃးၽွၼ်ႇငတႃႉ လိူဝ်သေၼၼ်ႉ သူပ်းၵေႃႈၵႂႃႉယဝ်ႈ။
မောင်မောင်သည် လောဘအလွန်ကြီး၏။ ၎င်းအပြင် (ထို့ထက်သာမက) နုတ်လည်း အလွန်ကြမ်းတမ်း၏။

2. ၶၢင်းၶမ်းၶွင်ႇၶႆႉ မေႃႁၵ်ႉပေႃႈမႄႈငတႃႉ။ လိူဝ်ၼၼ်ႉသမ်ႉ ပိၼ် ႁူၼ်းၶပ်ႉယမ်ႉ ၽြႃး တြႃး သင်ႇၶႃႇငတႃႉယဝ်ႈ။
မခမ်းနွယ်သည် မိဘတို့ကို ချစ်မြတ်နိုး၏။ ထို့ထက်မက ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့ကိုလည်း အလွန်ယုံကြည်သူဖြစ်၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ဝႃးၶဵင်ႉ၊ လိူၼ်းၶဵင်ႉ၊ ဝႃးသေၶဵင်ႉ၊ လိူၼ်းသေၶဵင်ႉ သမ်ႉပၼ်ႉထလိူဝ်းၶႅၼ်ႉ ၼၶလႅင်ႈသိုပ်ႉၵိတ်းၵၢၼ် တၢင်ႉလိူဝ်းတၢင်ႉ ယိူင်ႈယဝ်ႈ။

1. လႂ်းလႂ်း ႁူႉၵိတ်းၵၢၼ် တီႈႁူင်းၵၢၼ်။ ဝႃးၶဵင်ႉ သမ်ႉႁူႉ တီႈတၢႈႁိူဝ်း။
မောင်မောင်သည် ရုံးမှာအလုပ်လုပ်၏။ ထို့နောက် သင်္ဘောဆိပ်သို့ သွား၏။

2. ၼၢင်းၼၢင်း ၵိတ်းၵၢၼ်ယူႇ တီႈႁိူၼ်း။ ဝႃးၶဵင်ႉ ႁူႉတီႈ တႃႈ ၶဵမ်ႉသေ လွႆးၼမ်ႉ။
နန်းနန်းသည် အိမ်မှာ အလုပ်လုပ်၏၊ ထို့နောက် ရေဆိပ်သို့သွား၍ အဝတ်လျှော်၏။

ၵမ်းၶဵင်ႉ၊ ၵမ်းၶဵင်ႉ = သမ်ႉပၼ်ႉထလိူဝ်းၶႅၼ်ႉ မၢၼ်း ၼၶ လႅင်ႈၵၢၼ်ၶိုင်ႈ ယင်းတိုၵ်ႉပိၼ်ယူႇ။ သမ်ႉသိုပ်ႉၼၶ လႅင်ႈ ပိူင်တၢင်ႉလိူဝ်ႉတၢင်ႉယိူင်ႈ ပိၼ်မႃးသိုပ်ႉၵၢၼ်ယဝ်ႈ။

1. ယိင်းမ်းၶေမ်ႉၶႅၼ်ႉ ႁွတ်ႉတီႈႁေႃႉပိၼ်ပီႈလႃးသေ ၵႂႃႇယူႇ တေႃႇ ပေႃးႁိူင်တၢၼ်ႉတၢၼ်ႉႁေႃႈ ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၶဝ် ၵမ်ႉပေႃႇမႃး။ တေႃႈ ၵႃႈ ႁေႃႉပိၼ်မေႃးၸၵ်ႉႁေႃႈ ယင်းၵမ်ႉပေႃႇမႃးသေၵိတ်း။
ၵမ်းၶဵင်ႉ(ၵမ်းၶဵင်ႉ) ထူႇၶိၼ်းႁူႉဝူႈ "ၵေႃး... မႃးႁိူၼ်း ပိူၼ်ႈသေ ၵႂၼ်ယႂ်ႈယူႇၶႅၼ်ႉ ၶဝ်ၸၵ်ႉၵဝ်ၵမ်ႉလႆႈ။ ႁွပ်ႈၼိူႈလိူဝ် ၼႂ်မိူင်ႉၶိူဝ်ႉ ၵၢၼ်ၵဝ်လိူဝ်မႃးၶဵင်ႉၼလႈ ၵိတ်းၸၢင်ႈၸၵ်ႉၵဝ်လူင် ယူႇ"။
မခမ်းလုံသည် အစ်ကိုဖြစ်သူ ထွန်းအား ဖက်၍ ငိုယိုနေရာ အတော်ကြာသည့်တိုင် ရွာသားများ ပေါ်မလာကြချေ။ သူ၏ချစ်ဇနီး ဖြစ်သူပင် လုံးဝပေါ်မလာချေ။
ထိုအခါ ထွန်းသည် "ဩော် သူများတကာ အိမ်လာပြီး မြှောက်ပင့်ကြတာ ငါ့ကိုချစ်လို့မဟုတ်။ ငါရလာတဲ့အသားကို ဝေစုလို ချင်လို့ ငါ့ကို ချစ်ဟန်ဆောင်ကြတာပဲ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

လိူင်ႉၶၼ်လွင်ႈ၊ ပေႃးႁဵတ်းလိူင်ႉၶၼ်လွင်ႈ၊ ပေႃးႁဵတ်းလိူင်ႉၶၼ်ႁွၼ်ႈ= ၶေႃႈသမ်ႇပၼ်ႇထလိူဝ်းၶၼ်ႉ မၼ်းၼၶၶေႃႈၵမ်ႉဝႃႈ မၼ်းလိူဝ်ႈလႆႈ၊ မၼ်းပဵၼ်သဵၼ်ႈတၢင်းမၢၼ်ႇမၼ်ႈ ၶၼ်ယဝ်ႈ။

1. “ၵႃႇႁႂ်း မိူဝ်းတေလႆႈမေႃၶပေႃႉယမ် ၼူးသွၼ်ၵိူဝ်ႈ၊ ၼိုၼ်ႈႁူင်း ႁဵၼ်း မၢၼ်ႇမၢၼ်ႇၵိူဝ်ႈ၊ ၶတ်းလႆႇလိၵ်ႈၵိူဝ်ႈ၊ ပေႃးလိူင်ႉၶၼ်လွင်ႈ မေႃသွၼ်သူ လႆႈတေၵႂႃႉၵိူဝ်ႈ”။
“မောင်မောင် မင်း ဆရာကို ရိုသေရမည်၊ ကျောင်းမှန်မှန်တက်ရမည်၊ စာကြိုးစားရမည် သို့မှသာ မင်းတို့ဆရာက မင်းကိုချစ်မည်”။

2. လိူဝ်ႈၵဵပ်ႈၵူး တေလႆႈၶတ်းလႆႇလိၵ်ႈယဝ်ႈ၊ ပေႃးလိူင်ႉၶၼ်လွင်ႈ တူႇတေၵွင်ႇလိၵ်ႈၶၼ်ႉ လႆႈတေတမ်းလႆႇယဝ်ႈ။
ကျွန်ုပ်တို့ စာကြိုးစားရမည်၊ ထိုသို့ကြိုးစားမှသာလျှင် စာမေးပွဲအောင်ဖို့ရာ စိတ်ချရမည်။

3. ၵဝ်ၶႃႈႁွမ်ငိုၼ်းဝႆႉ ပုၼ်ႈတူႇတေသိုဝ်ႉၵႃး ႁူးလိူၼ်လိူၼ်ယဝ်ႈ။ ပေႃးႁဵတ်းလိူင်ႉၶၼ်လွင်ႈ(ႁွၼ်ႈ) လႆႈတေသိုဝ်ႉလႆႈၵႃးယဝ်ႈ။
ကျွန်တော်သည် ကားဝယ်ရန်အတွက် လစဉ်ငွေစုပါ၏။ သို့မှသာလျှင် (ဒီလိုလုပ်မှသာလျှင်) ကားဝယ်နိုင်မည်။

တေႃႈၶင်ႇၶၼ်၊ တေႃႇၶင်ႇၶၼ်ႉ = ၶေႃႈသမ်ႇပၼ်ႇထလိူဝ်းၶၼ်ႉ မၼ်းၼၶ လွင်ႈဝႃႈ မၼ်းမိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႈ။

1. ၵူၼ်လိၼ်လိူဝ်းၶၼ်ႉ ပဵၼ်ၵူလႆးၵေႃႉလီမူး ပုၼ်ႈတူႇပေႃးၼမ်ႈ ၵဝ်ၶႃႈယဝ်ႈ။ တေႃႈၶင်ႇၶၼ်(ၶၼ်ႉ) ပုၼ်ႈတူႇၵဝ်ၶႃႈၵေႃႈ တေပဵၼ်ၵူလႆးၵေႃႉလီယူႇယဝ်ႈ။
ဒီရွံ့တွေဟာ ကျွန်တော်၏ မိဘအတွက် မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ထို့အတူ ကျွန်တော်အတွက်လဲ မိတ်ဆွေကောင်းပဲဖြစ်မှာဘဲ။

ပေႃးၶၼ် ပေႃးၶၼ်ႉ = ၶေႃႈသမ်ႇပၼ်ႇထလိူဝ်းၶၼ်ႉ မၼ်းၼၶလွင်ႈ တူႇသိုဝ်ႇႁဵတ်း ႁိုဝ်ႈမၼ်းထုၵ်ႇၶၼ်ႉယဝ်ႈ။

1. လႂ်းလႂ်းၵမ်ႇယူႇလီ၊ ပေႃးၶၼ်(ပေႃးၶၼ်) ႁူႇႁူင်ႉမေႃယၢမ်ႈၼလႈ။
မောင်မောင် နေမကောင်းပါ။ ဒီလိုဆိုရင် ဆရာဝန်သွားခေါ်ပါ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

2. "ၶေႃင်းၶမ်းၶွႆႉ ၵမ်ႉတၼ်း၊ ပေႃးၼေၼ် ၸႂ်ႈလႆႈလႆႈၵူႉငလႈ"။
"မခမ်းနွယ် မအားပါ။ ဒါဖြင့်ရင် မောင်မောင်ကို သွားခိုင်းပါ"။

3. "ၵုဝ်းၶႃႈ ယင်းၵမ်ႉပႆႉၵိၼ်ၶဝ်ႈ၊ ပေႃးၼႆ ၵုဝ်းၶႃႈ တေၵိတ်းသင် တေႃႈလိဝ်"။
"ကျွန်တော်တို့ ထမင်းမစားကြသေးပါ။ ဒါဖြင့် အခု ကျွန်တော်တို့ ဘာလုပ်မလဲ"။

ၵွၼ်ႈယိုၵ်းလိၼ်ႉ သမ်ႉပၼ်ႉထ

1. သမ်ႉပၼ်ႉထၼႆႉ ၸၢမ်းတီႈပွင်ႉဢူႈသင်ၼႆ လၢမ်းသၢင်းလၢင်ႈ ၼၼလူး။
2. သမ်ႉပၼ်ႉထၼႆႉ မၼ်းလၢင်ႈမေႃၵိဝ်ႉပၢၵ်ႈၵၢဝ်ၼေႃႈပွင်ႉ ၼွင်ၵၼ်လွႆႈ တင်းၵၼ်လွႆႈ မႄးၵိဝ်ႉလၢပ်ႈၵၼ် ၵၼ်ဢူႈၼႆႉ မွၵ်ႉလိင်းၼၼမေႃးလူး။
3. သမ်ႉပၼ်ႉထၼႆႉ မီးလၢႆယိူင်ႈ မွၵ်ႉလိင်းၼၼလူး။
4. လၢႆးၵိတ်းဝၵ်ႉၵျ သမ်ႉပၼ်ႉထ တင်း ၵၢထိပ်ႉပႃႉယသမ်ႉပၼ်ႉထမၼ်း ၵိတ်းၵိုဝ်ပိၵ်ႉၵၼ်၊ လၢမ်းတွပ်ႉၼၼမေႃးလူး။
5. လၢမ်းတမ်ႈၼၼမေႃး တူဝ်ယၢင်ႉ လၢႆးတမ်ႈ သမ်ႉပၼ်ႉထ "ပေႃး" "ပေႃးဢူႈ" ၼႆႉလူး။
6. လၢႆးတမ်ႈၵၢထိပ်ႉပႃႉယ သမ်ႉပၼ်ႉထ မီးလိူင်ႉၼင်ႉၵိုဝ်ၼိုင်ႈ သၢင်း လၢင်းၼၼလူး။

ၶေႃႈတွပ်ႉ

1. သမ်ႉပၼ်ႉထၵၼ်ဢူႈၼႆႉ ပွင်ႉဢူႈ "ၶေႃႈလၢင်ႈဝပ်း" ၼႆၵေႃး။
2. သမ်ႉပၼ်ႉထၼႆႉ မၼ်းလၢင်ႈမေႃၵိဝ်ႉပၢၵ်ႈၵၢဝ် ၶေႃႈပွင်ႉၼွင်ပတ၊ ဝၵျ ၵၢထိပ်ႉပႃႉယ မႄးၵိဝ်ႉလၢပ်ႈ သိုပ်ႉငိုၼ်းၸၢမ်းၵၼ်ၵေႃး။
3. သမ်ႉပၼ်ႉထၼႆႉ မီးဝိႉၶေႃႈလၢင်ႈဝပ်းပတ၊ ၶေႃႈလၢင်ႈဝပ်းဝၵ်ႉၵျ၊ ၶေႃႈ လၢင်ႈဝပ်း ၵၢထိပ်ႉပႃႉယ သၢမ်ယိူင်ႈၼႆႉၵေႃး။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4. ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းဝၵ်ႉၵျၶႆႉ မၼ်းယူႇၵူဝ်ၶႄႈ၊ ၵၢင်ဝၵ်ႉၵျသေ ၵပ်းပၼ်ၼႂ်း ၶေႃႈပွင်ႇလွင်ႈတၢင်းသွင်ၵၼ် ပဵၼ်မၢႆးဝၵ်ႉၵျလိဝ်ၵၼ်ၵေႃႈ။ ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်းၵထိပ်ႉပႃႇယၶႆႉငတႉလမ်း မၼ်းယူႇၵူဝ်ၶႄႈ ဝၵ်ႉၵျၼၢင်ႇလင်သေ ၵီဝ်ႇပၢၵ်ႈၵဝ်ၶေႃႈပွင်ႇ ၶွင်ဝၵ်ႉၵျၼၢင်ႇၶႄႈ မၢႆးတိတ်းတေႃႇၶၼ်ၵေႃႈ။ မၼ်းပဵၵ်ႇပိူင်ႈၵၼ် လိူင်ႉၶႆၵေႃႈ။

5. လၢႆးၵိုတ်းဝၵ်ႉၵျ သမ်ႇပၼ်ႇထ – **ပေႃး၊ ပေႃးၵႂ် =**
ပေႃး(ပေႃးၵႂ်) + လွင်ႈတၢင်းၶိူဝ်ႈ + ၶႆ + သိုပ်ႇၸူႇ လွင်ႈတၢင်ႇၵၼ်။

<u>**တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းလမ်း**</u>
ပေႃး (ပေႃးၵႂ်) + မွၵ်ႈမႃးတီႈမူႇလေႃး + ၶႆ + သိုဝ်ႉမႃး ၵႃးလမ်းၶိုင်ႈ ၼႂ်းၵဝ်လူး။

6. လၢႆးတဵမ်ႈၵထိပ်ႉပႃႇယ သမ်ႇပၼ်ႇထၶႆႉ မီးဝိႉသွင်ဝၵ်ႉၵျၵေႃႈ။ လင်ႇၵဝ်ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း ၵထိပ်ႉပႃႇယ ဝိႉၵူဝ်ၶႄႈၼၢင်ႇလင်ဝၵ်ႉၵျသေ တဵမ်ႈလၢတ်ႈၵေႃႈ။

<u>**တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းလမ်း**</u>
လၢႆးလၢႆးၵတ်ႉလိၵ်ႈယူႇ <u>ႁူဝ်းၶႄႈ</u> မၼ်းမီးမႃႇၶယွၼ်ႇႁူဝ်းယဝ်ႉ။
ၶၢင်းၵီႇၶႆႉ ပိူၼ်ႈၵမ်ႇယုမ်ႇယမ်မၼ်း <u>ႁွပ်ႈၵႂ်</u> မၼ်းၶၢင်းမေႃလိဝ်ၶၼ် ယဝ်ႈ။

လိၵ်ႈၶဵင်ႇမႃး ၸွႆႈမၼ်းမွၼ်းမွၼ်းလူး

<u>**ငဝ်ႇၵၢဝ်း**</u>	<u>**ငဝ်ႇပၢၼ်ၶႅၼ်ႈ**</u>	<u>**ငဝ်ႇၵၢဝ်း**</u>	<u>**ငဝ်ႇပၢၼ်ၶႅၼ်ႈ**</u>
-----	သောအခါ	ၶွၵ်ႈသေ	-----
သေ	------	------	အကျိုးငှါ
------	အကယ်၍	တေႃႈၶင်ႇၶၼ်	-----
မိူဝ်ႈ...ပႆ	------	------	ကာလ
-------	ကာလပတ်လုံး	မိူဝ်ႈ	-----

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၵႂၢမ်းတႆး	ၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ	ၵႂၢမ်းတႆး	ၵႂၢမ်းမၢၼ်ႈ
ကမ်ႉခေခ်	------	------	ထို့အပြင်
-------	အောင်-စေရန်	ငလႈသင်	-----
မွိဝ်ႈ	------	------	စဉ်
-------	လည်း၊သော်လည်း	ဂမ်းခေခ်ႉ	-----
ႁွပ်ႈဝူႈ	-----	------	ဒါဖြင့်လည်း
-------	ပြီးနောက်	သင်ဝူး	-------
လိူင်ႉခဵ်လွင်ႉ	-----	-------	သို့ပေမဲ့
-------	သို့မဟုတ်	ပေႈ	-------
ပိင်ႈခင်ႉ	-----	-------	နောက်ထပ်တဖန်
-------	ဒီလိုဆိုလျှင်	တႃႉတေ	-------
သေယဝ်ႉသမ်ႉ	-----	-------	မ-သေးခင်
-------	ပြီးနောက်	ကမ်ႉခေခ်	-----
တႃႉတေ	-----	-----	သာလျှင်မဟုတ်
-------	သော်လည်း	လူဝ်ႈဂူႈ	-----

တွၼ်ႈသၢမ်ပၼ်ႉၼႆႉ သုတ်းယဝ်ႉ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

5. တွၼ်ႈၵိရိယႃႇ

ၵိၼ်၊ ႁူႉ၊ ပႆ၊ မီး လႆႈ ၵၢၼ်ပဵၼ်တၢင်းႁဵတ်းသၢင်ႈ၊ ၵၢၼ်ႁၢင်ႈ ၼွင်ၵဵတ်ႉတူးၶႆႈ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵိရိယႃႇယဝ်ႉ။ လွင်းၶၼ်ႈ ယၢမ်းၵႃႇလ မီးသၢမ်ယိူင်ႈၶၼ်ႈ ၵိရိယႃႇၶဝ်ၵေႃႈ မီးၵႃႇလသၢမ်ယိူင်ႈ ယဝ်ႉ။ လွင်းၶၼ်ႈ ၶၢမ်ႇၵေႃႈ၊ ၶၢမ်ႇ(ၵဵတ်ႉတူး)ၶမ်ၶၼ်ႈ ၵိရိယႃႇၶဝ်ႈၵေႃႈ မီးဝလၼ်းၵေႃႈ၊ ဝလၼ်းၶမ်ၶဝ်ႈ သွင်ယိူင်ႈယဝ်ႉ။

ယၢမ်းၵႃႇလသၢမ်ယိူင်ႈ

1. ပၢတ်ႉၸုပၼ်ႉၵႃႇလ = ၵႃႇလၼႂ်းယၢမ်း တိုၵ်ႉပဵၼ်
2. ဢတီႇတၵႃႇလ = ၵႃႇလၼႂ်းယၢမ်း မိူဝ်ႈပဵၼ်ပူၼ်ႉမႃး
3. ဢၼႃႇၵတၵႃႇလ = ၵႃႇလၼႂ်းယၢမ်း တေပဵၼ်မိူဝ်းၼႃႈ

1. ၵိရိယႃႇပၢတ်ႉၸုပၼ်ႉၼ

ၵိရိယႃႇ ဢၼ်မွၵ်ႇလိူင်ႈၼႂ်းၶေႃႈၵႂၢမ်း မိူဝ်ႈၽွင်းတိုၵ်ႉႁဵတ်းတိုၵ်ႉ သၢင်ႈယူႇၼၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵိရိယႃႇပၢတ်ႉၸုပၼ်ႉၼယဝ်ႉ။

<u>တူဝ်ယၢင်ႇ</u>

1. ၵၢဝ်ႇလၢဝ်းၼၼ်ႉ ယင်းတိုၵ်ႉ တႅမ်ႈလိၵ်ႈယူႇ။
   မောင်မောင်သည် စာကို ရေးနေ၏။

2. ၼၢင်းလၢမ်ၼၼ်ႉ ႁွင်ႉၵႂၢမ်းသေ ၵႃႈလူင်ယူႇ။
   နန်းစံသည် သီချင်းဆိုပြီး ကနေ၏။

3. မိူဝ်ႈၼႆႉ ၶူးမွၼ်း ႁူႉ တီႈလွင်း(ၵျွင်း)ၶဝ်ႈတဝၼ်ႉၵေႃႈ။
   ယနေ့ ကျွန်တော်တို့ အဖေသည် နန္ဒဝန်ကျောင်းသို့ သွား၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶိုၼ်ႈတူၼ်ႈႁူမ်ႈလူဝ်ႇၶႄႉ "ယၢင်ႈတိုၵ်ႉတႅမ်ႈ-ၵႂႃႇလူင်ယူႇ-ၵူႈ" ၵၼ် ပဵၼ်ၵိရိယႃႇလူဝ်ႇၶႄႉ ႁူပ်ႈမၼ်းၼႂ်းၼၼ်ႉမႅၵ်ႇလႅၼ်ႈ မိူဝ်ႈ ယၢမ်းတိုၵ်ႉပဵၼ်ယူႇၼႄႈ ႁႂ်ႈဝႃႈ ၵိရိယႃႇပၢတ်ႉလုပ်ႉပၼ်ႇၶႃယဝ်ႈ။ ၵိရိယႃႇၶႄႉ မၼ်းပဵၼ်ယူႇ ၶိုၼ်ႈၵႂႃႇလႆႈ ၵၼ်ဝႃႈၶႄႉ မၢင်ပွၵ်ႈ ၵမ်ႇလၢင်ႈတႅပ်ႈတတ်းလႆႈ သေတႃႉၵေႃႈ တူၺ်းၶေႃႈသမ်ႇပၼ်ႇထ ၵၼ်ၼၼ်ႉမိူဝ်ႈယၢမ်း (ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၼၼ်ႉၶဝ်းယၢမ်း)သေ တႅပ်ႈတတ်းလႆႈယူႇယဝ်ႈ။

<u>တၢင်းၼႄၼႂ်းလိၵ်ႈ</u>

1. မိူဝ်ႈၶႄႉ ၵႂႃႇလႂ်ၵႂၢမ်းၵၢၼ် တီႈသူၼ်ၶိုၼ်ႈထိုၼ်ႇ။
2. မိူဝ်ႈဝႃႈ လႂ်ၵႂၼ်ႇ ၵႂၢမ်းၵၢၼ် တီႈႁိုၼ်း။
3. မိူဝ်ႈၶႄႉ ပူၼ်ႉမႃးမိူဝ်ႈသႂၼ်မူၼ်း လႂ်လႂ် တႅမ်ႈလိၵ်ႈ တီႈ ႁူၼ်းၵႂၼ်း။

ၵႂၢမ်းၵၢၼ်၊ တႅမ်ႈလိၵ်ႈ ၶေႃႈၵိရိယႃႇလူဝ်ႇၶႄႉ မၼ်းပဵၼ်ယူႇ ၶိုၼ်ႈၵႂႃႇလႆႈၶႄႉ ၵမ်ႇထၢင်ႇလႅၼ်ႈ။ မိူဝ်ႈလႆႈတူၺ်း ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၼၼ်ႉၶဝ်းမၼ်း သေယဝ်ႉလႂ်ႇ လၢင်ႇႁူႉလႅၼ်ႈလႆႈ တႅပ်ႈတတ်းလႆႈ မၼ်းပဵၼ်ၶိုၼ်ႈၵႂႃႇလႆႈၶႄႉယဝ်ႈ။ "မိူဝ်ႈဝႃႈ-မိူဝ်ႈၶႄႉ" လူဝ်ႇၶႄႉ ပဵၼ် ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၼၼ်ႉၶဝ်းယၢမ်းယဝ်ႈ။

ယူႇ = ၶေႃႈၶႄႉ ပေႃးယၢင်ႈယူႇလၢပ်ႈ ၼႂ်ႇလၢင်ၵိရိယႃႇၶႄႉ မၼ်းလႅၼ်ႈၼၼ်ႉ ၶိုၼ်ႈၵႂႃႇလပၢတ်ႉလုပ်ႉပၼ်ႇယဝ်ႈ။

ယၢင်ႈတိုၼ်ႉ ၊ တိုၵ်ႉ = သႂၼ်ၶေႃႈၶႄႉ ပေႃးယူႇလၢပ်ႈ ၼႂ်ႇၶေႃႈၵိရိယႃႇၶႄႉ ၶေႃႈၵိရိယႃႇၶၶႄႉ မၼ်းလႅၼ်ႈၼၼ်ႉ ၶိုၼ်ႈၵႂႃႇလ ပၢတ်ႉလုပ်ႉပၼ်ႇယဝ်ႈ။ ၵိရိယႃႇၶႄႉ သၢင်မၼ်းလႅၼ်ႈၼၼ်ႉ ၵႂမ်းႁႂမ်း ပၢတ်ႉလုပ်ႉပၼ်ႇယူႇလိူင် တေလႂ်မၵ်းမႂ်ႇဝႃႈ ပဵၼ်ၵိရိယႃႇ ပၢတ်ႉလုပ်ႉပၼ်ႇၶ ယဝ်ႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

<u>ၼႄႇၽၢၼ်း</u>

"စားသည်၊ သွားသည်၊ လျှောက်သည်၊ အိပ်သည်၊ လုပ်သည်၊ ရေးသည်" လၵ်ႂႇ ၵႃၶ်ပိၶ်ၵိရိယႃႇ ၶေၢၶေၢ ၶႂ်ႉလႄႈ။ "စားနေသည်၊ သွားနေသည်၊ လျှောက်နေသည်၊ အိပ်နေသည်၊ လုပ်နေသည်၊ ရေးနေသည်" လၵ်ႂႇ ၵႃၶ်ပုးမုး "နေ" ၶႂ်ႉလႄႈ။ "အလုပ် လုပ်၏၊ စာရေး၏၊ ရေသောက်၏၊ အိပ်၏၊ ခုတ်ထွင်ရှင်းလင်း၏" လိူဝ်းၶႂ်ႉလႄႈ ပိၶ်ယူႇ ၶိုၼ်းပတ်ႉလုပၶ်ႇယဝ်ႈ။

<u>တူဝ်ယၢင်ႇ ၶေႃႈလၢမ်း</u>

၁။ မောင်မောင်သည် မုန့်ကို စား၏။
၂။ မိန်းကလေးသည် ကျောင်းသို့ သွားသည်။
၃။ အဖေသည် မနက်တိုင်း လမ်းလျှောက်သည်။
၄။ ကျွန်တော်သည် ည ၉-နာရီ အချိန်မှန် အိပ်၏။
၅။ ကျွန်တော်အစ်ကိုသည် ရုံးမှာ အလုပ် လုပ်သည်။
၆။ အစ်မသည် အိမ်သို့ မာကြောင်းသာကြောင်း စာကို ရေးနေ၏။
၇။ ယခုအချိန်မှာ ကျွန်တော် အမေအိမ်မှာ ထမင်း ချက်နေ၏။
၈။ ကျွန်တော်၏ နှမလေးသည် အခန်းထဲမှာ အိပ်နေ၏။

2. ၵိရိယႃႇ ၵႃတီႇတၵႃႇလ

ၵိရိယႃႇ ၵႃၶ်မွၵ်ႇလိူင်ႈမႂ်းငၶ ၶိုၼ်းမိူဝ်ႈပိၶ်ပူၶ်ႉမုးၶၶ်ႉ ႁူင်ႉဝႃႈ ၵိရိယႃႇၵႃတီႇတယဝ်ႈ။

<u>တူဝ်ယၢင်ႇ ၶေႃႈလၢမ်း</u>

1. လႆးလႆး ၵိၶ်ၶဝ်ႈ မုးယဝ်ႉယဝ်ႈ။
   မောင်မောင်သည် ထမင်းစားခဲ့၏။
2. လႆးလႆး ၵိၶ်ၶဝ်ႈ ယဝ်ႉယဝ်ႈ။
3. ၶၢင်းလၢမ်ႁွမ် ႁူဝ်ႇႁူင်းႁဵၶ်း ယဝ်ႉယဝ်ႈ။
   နန်းစံပွမ်သည် ကျောင်းသို့ သွားခဲ့ပြီ။
4. ငမ်ႈႁဝ်း ပေႃးၵိၶ်ၶဝ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ။
   တို့အမေ ထမင်း စားပြီးခဲ့ပြီ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

5. မိူဝ်ႈၼႆႉ ယၢမ်းၵၢင်ၼႂ် 7–မူင်း လၢႆးလၢႆး ပေႃးႁူႉထႆႈၼႃး တီႈ ၼႃးႁွင်းမႃး ယဝ်ႉယဝ်ႈ။
မောင်မောင်သည် ယနေ့ နံက် ၇-နာရီ အချိန်တွင် ကုန်းမြင့်က လယ်ယာကို ထွန်ပြီးခဲ့လေပြီ။

တႃႇႁူႉႁူႉလွင်ႈဝႃႈ ပိၼ်ၶေႃႈတိူဝ်ႉတ

ၼင်ႇၼႄႉသႃႇတၢင်းၼႆႉ မီးဝႆႉ ၶေႃႈလိၵ်ႈၼႆ တႃႇႁူႉႁူႉ ပိၼ်ၼင်ႇ ၵႃႈတိုဝ်ႈယဝ်ႈ။ လိူဝ်းၼၼ်ႉလႄႈ ပိၼ် "**ပေႃး မႃး ယဝ်ႉယဝ်ႈ**" သၢမ်ၵၼ်ၼႆႉယဝ်ႈ။ လွမ်းၼင်ႇဝၵ်ႉၵျ ၵၼ်တၢမ်ႈဝႆႉ တၢင်းၼိူဝ် ၼၼ်ႉ "**ပေႃး**" ၼေႃႈၼႆႉ ယူႇတီႈ ၽႆႇၼႃႈၵိရိယႃႇသေ ၵိတ်းႁိုဝ် ပွင်ႇလိၵ်ႈႁူႇ ၽႆႇၵႃႈတိုဝ်ႈတၵႃႇလယဝ်ႈ။ "**မႃး**" "**ယဝ်ႉယဝ်ႈ**" ၼႆႉ ၼတႉလႄႉ ယူႇၽႆႇလင် ၵိရိယႃႇ၊ ၵမ်ႇၼၼ် ယူႇၽၢတ်ႇၵိရိယႃႇ သေ ပိၼ်ၼေႃႈလိၵ်ႈၼၼ် ၽႆႇမိူဝ်ႈၵႃႈတိုဝ်ႈတယဝ်ႈ။

<u>တူဝ်ၼၼ်ပၼ်ၼၼ်းလူင်း</u>

1. ၵၢႆႈလၢႆး ပေႃးၵိတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႈ။
2. ၵၢႆႈလၢႆး ၵိတ်းၵၢၼ်မႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ။
3. ၵၢႆႈလၢႆး ၵိတ်းမႃးၵၢၼ်ယဝ်ႈ။
4. ၵၢႆႈလၢႆး ပေႃးၵိတ်းၵၢၼ်မႃးယဝ်ႉယဝ်ႈ။
5. ၵၢႆႈလၢႆး ႁိၼ်ၼဝ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ။
6. ၵၢႆႈလၢႆး ပေႃးႁိၼ်ၼဝ်ႈယဝ်ႉယဝ်ႈ။
7. ၵၢႆႈလၢႆး ပေႃးႁိၼ်ၼဝ်ႈယဝ်ႉ။

တူဝ်ၼႈႁၢမ်းပုႈၼိူဝ်ၼၼ်ႉ လုၵ်ႉမၢႆ(1) တေႃႇမၢႆ(4)ၼႆႉ ၼေႃႈ ပွင်ႇမၼ်း မိူၼ်ၵၼ်ႁူလ်း။ လၢႆးတၢမ်ႈမၼ်းၼတႉ ၵၢမ်ႉပၵ်ႇၵၼ်ၵိတ်း ၼိူင်ႈ။ ႁူလ်းဝူႈ ၵထိပ်ႉပုႇယ ၼေႃႈပွင်ႇမၼ်းၼတႉ မၼ်းမိူၼ်ၵၼ် သေ လိၵ်ႈၼၼ် ၼင်းၵႃႈတိုဝ်ႈတၵႃႇလယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

<u>ၼႄႉယၢင်ႇ</u>

အတိတ်ကြိယာဝိဘတ်များ

“ခဲ့၏၊ ခဲ့သည်(ခဲ့တယ်)၊ ခဲ့လေပြီ” ၸိူဝ်းၼႆႉ ပိူင်ဝိၽတ်ႉ ဢၼ်လီႉမွၵ်ႈၼၼ် ဢတီႇတၵႃႇလ မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃးယဝ်ႈ။ (ကြိယာ + ဝိဘတ်)။

၁။ မောင်လှသည် မနေ့က ရွှေတိဂုံစေတီသို့ သွားခဲ့သည်။
ၸၢႆးလႃႉၼၼ်ႉ ၵႂႃႇတီႈသူလ်ႈတၵုင်ႈမႃး မိူဝ်ႈဝႃး။

၂။ စာအုပ်သည် မနက်က စားပွဲပေါ်မှာ ရှိခဲ့၏။
ပပ်ႉလိၵ်ႈၼၼ်ႉ မီးဝႆႉတီႈၼိူဝ်ၽိူၼ် မိူဝ်ႈၵၢင်ၼႂ်ႉၵေႃႈ။

၃။ ဦးထွန်းစိန်သည် မနှစ်က ဤရွာ၏ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်ခဲ့၏။
ၶိင်းထုၼ်းလိင်ႈၼၼ်ႉ မိူဝ်ႈပီးပူၼ်ႉမႃး မၼ်းပဵၼ်ဢုၵ်ႉၵထ ဝၢၼ်ႈၼၼ်ႉမႃးၵေႃႈ။

3. ၵိရိယႃႇ ဢၼႃႇၵတႃႇလ

ၵိရိယႃႇ ဢၼ်မွၵ်ႈလိူင်ႈဢၼ်ၼၼ် မိူဝ်းၼႃႈတေပဵၼ်ၼၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵိရိယႃႇဢၼႃႇၵတယဝ်ႈ။ ဢၼ်ပႆႉထိုင် ၽွင်းမိူဝ်း၊ လႅတ်း၊ ၵိၼ် လၵူၺ်ႈ ဢၼ်လႅတ်းၼၼ်ႁိူဝ်ႉ ၵူၼ်းတၢင်းၼႆ ႁွင်ႉဝႃႈ ဢၼႃႇၵတယဝ်ႈ။

“**တေ**” ၼၼ်ႉ ယူႇလပ်းၼႃႈၶေႃႈၵိရိယႃႇသေ ၼႆႉၵိရိယႃႇ ဢၼ်ပူး “**တေ**” ၼႃႈၶေႃႈၼၼ်ႉ မၼ်းပိုတ်ႉလိူင်ႈၼၼ် မိူဝ်ႈဢၼႃႇၵတ ၶၢဝ်းမိူဝ်းၶေႃႈယဝ်ႈ။

တေၵႂႃႇယဝ်ႈ။ သွားမည်။	တေၵွၼ်ၵႂႃႇယဝ်ႈ။ သွားကြလိမ့်မည်။
တေမႃးယဝ်ႈ။ လာလိမ့်မည်။	တေၵွၼ်မႃးယဝ်ႈ။ လာကြလိမ့်မည်။

တေႁဵတ်းယဝ်ႉ။ တေၵွၼ်ႁဵတ်းယဝ်ႉ။
လုပ်လိမ့်မည်။ လုပ်ကြလိမ့်မည်။

တေႁႃယူႇ။ တေၵွၼ်ႁႃယူႇ။
ရှာပါအုံး။ ရှာဖွေကြပါကုန်အုံး။

1. မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈမႃႈ မႄႈႁဝ်း တေၵႂႃႇ လႃႈသဵဝ်ႈၵိူဝ်ႈ။
မနက်ဖြန် တို့အမေ လားရှိုးသို့ သွားမည်။
2. မိူဝ်ႈၶၢႆႉၵၢင်ဝၼ်း ၶိုင်ႈမွင်း လိူဝ်ႈႁဝ်း တေၵွၼ်ၵႂႃႇ တီႈလွင်း ၶၶၢင်ႉတၢဝၼ်ႉၵိူဝ်ႈ။
ကျွန်တော်တို့သည် ယနေ့ နေ့လည် ၁-နာရီအချိန်မှာ နန္ဒဝန်ကျောင်း သို့ သွားကြမည်။
3. မိူၼ်းတေၵွင်ႉလိၵ်ႈယူႇ။
မင်းစာမေးပွဲ အောင်လိမ့်မည်။
4. မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈမႃႈ ၽူၶၢင်တေတူၵ်းယူႇ။
မနက်ဖြန် မိုးရွာအုံး။
5. ၶုၼ်လၢႆးသီႇထၢတ်ႈၶႅ တၵ်းတေပဵၼ်ၽြႃးၵမ်ႉႁၢင်ႈ။
သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား ဘုရားဧကန်ဖြစ်လတ္တံ့။

<u>မြန်မာလို အနာဂတ်ဝိဘတ်</u>

"မည်၊ မယ်၊ လိမ့်မည်၊ လိမ့်မယ်၊ မလို့၊ အုံး၊ လတ္တံ့" လိူဝ်းၶႅ ပိၼ်ဝိၽတ်ႉၵၶႄႉၵ တ ၵၼ်ယူႇၵပ်းၵိရိယႃႇယဝ်ႈ။ (ကြိယာ+ဝိဘတ်)။ ဝၵ်ႉႁျတူဝ်ငၶမၼ်း ပေႃးမီးဝႆႉ တၢင်းၶိူဝ်ယဝ်ႈ။

ဝလၶၼ်း – ၵႃႉ၊ ၶမ်ႉ

ၵိရိယႃႇၶႅ လွမ်းၶၢင်ႉၵတ်ႉတႃး ၵႃႉ၊ ၶမ်ၶၢင်ႉ တေ လႆႈဝႆႉမိူၼ်ၵၼ် ၼိုင်ႈၵၼ် လွမ်းၶၢမ်ႉယဝ်ႈ။ ပေႃးတူလုၵ်ႈၶၢမ်ႉ တင်း ၵိရိယႃႇ ၶိုၼ်းဝၵ်ႉႁျလိူဝ် ၵိရိယႃႇၶၢင်ႉ မၶၼ်းလႅင်ႈငၶ ၵၼ်ၵႃႉ ၵူၼ်၊ ၵၼ်ၶမ်ၵူၼ်ၶႅ တေလႆႈဝႆႉ တၵ်ႉတၵ်ႉလႅင်းလႅင်းယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ႁွပ်ႈၶေႃ ၵိရိယႃႉၶဝ်ႈ မီးဝႆႉ "ဝၸၼ်းၵေႃႉ = ၼိုင်ႈၶေၵေႃၶၼ်ၵေႃႉ, ငၢႆ ဝၸၼ်းၶမ် = ၼိုင်ႈငၶေ ၵၢၼ်ၶမ်" ၶဝ်ႈ မီးသွင်ယိူင်ႈယဝ်ႉ။

ဝၸၼ်းၵေႃႉ	ဝၸၼ်းၶမ်
ၵိၼ်	ၵႂၼ်(ၵၼ်)ၵိၼ်
ၵူႈ	ၵႂၼ်ၵူႈ
ၶွၼ်း	ၵႂၼ်ၶွၼ်း
ၵႃႈဝ်ၶ	ၵႂၼ်ၵႃႈဝ်ၶ
ႁေႃႈ	ၵႂၼ်ႁေႃႈ
ၵိုတ်းၵၢၼ်	ၵႂၼ်ၵိုတ်းၵၢၼ်
လၢတ်ႈ	ၵႂၼ်လၢတ်ႈ
ႁွင်ႉ	ၵႂၼ်ႁွင်ႉ
ၵၢပ်ႉ	ၵႂၼ်ၵၢပ်ႉ။

ပုၼ်ႈတႃႉၵတ်ႉတႃးၵေႃႉလႄဝ် ၵၢၼ်ၵေႃႉၶဝ်ႉ ၵိရိယႃႉမၼ်း တေလႆႈဝႆႉ ဝၸၼ်းၵေႃႉယဝ်ႉ။ ပုၼ်ႈတႃႉၵတ်ႉတႃးၶမ် ၵိရိယႃႉ မၼ်းၵေႃႈ တေလႆႈၵႃဝ် ဝၸၼ်း ၵၢၼ်ၶမ်သေ လႅင်ႈငၶေႁူႉယဝ်ႉ။

တူဝ်ငၶေ ဝၸၼ်းၵေႃႉ

1. ၵၢႆႈလၢႆးၶဝ်ႉ ၵိၼ်ၶဝ်ႈ တီႈလွင်း။
2. ၶေႃင်းၶေႃင်း ၵူႈ တီႈႁွင်းၵိုၼ်း။
3. လၢႆးၵႂၼ်ႉ ၶွၼ်းယူႇ တီႈၶိုင်းႁွင်ႉ။
4. ၶေႃင်းသိင်ၵေႃး ၵူႈဝ်ၶ တီႈၶေႃႈႁိုၼ်း။
5. လၢႆးလၢႆး ႁေႃႈၵႃး ၵူႈတီႈၵၢတ်ႉ။

ဝၸၼ်းၶမ်

1. လဝ်ႈၶေႃႈၶဝ်ၶဝ်ႉ ၵႂၼ်ၵိုတ်းၵၢၼ်ယူႇ တီႈၶိုင်းၶေႃး။
2. ၶေႃင်းလိူင်းၶဝ်ၶဝ်ႉ ၵႂၼ်ၵႃႈဝ်ၶယူႇ တီႈၶိူဝ်ၼိင်ႉလိူင်း။
3. လိူဝ်ႈႁဝ်း ၵႂၼ်လၢတ်ႈဝူႈ တီႈမၼ်းၵိူဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4. ၸိူဝ်းသူ ၵႂၢမ်ၽွင်ႉပၢဝ်ႇယူႇၶႅတ်းသင်။
5. လုၵ်ႈၵႂၢမ်ႇၶဝ် ၵႂၢမ်ၵႃပ်ႇၶေမ်ႉယူႇ တီႈၶိုင်းၶွင်။

တီႈတွင်း = ၽႆႇၶႄႈၵိရိယႃႇၶၼ်ႉ ပေႃးၵႃဝ် "ၵႂၢမ်" ၶေႃႈၶၼ်ႉ ၵပ်းသိုဝ်ႇလိူင် ပဵၼ်ၸူႉ ၵိရိယႃႇ ဝလၶၼ်းၶမ် ၶိုင်း ၽႄႇသႃႇၽႆႇတၢႆးယဝ်ႈ။

မြန်မာလို - **ၽႆႇမၢၼ်ႈ**

ပေႃးပဵၼ်ၵိရိယႃႇဝလၶၼ်းၵေႃႇလိူင် မီးၵိရိယႃႇၶေႃၶေႃ မိူၼ်ၶၼ် လိူင်ႉၶၼ်ႇ ၽႆႇတၢႆးယဝ်ႈ။ ပေႃးမၼ်းၼႂ်းပဵၼ် ၵိရိယႃႇဝလၶၼ်းၶမ်လိူင် ၵႃဝ် "ကြ၊ ကြကုန်၊ ကုန်ကြ" ၶိုင်းသႂ်မ်တူဝ်ၶၼ်ႉ သေတူဝ်တူဝ် ၵပ်း လပ်းၽႆႇလင်ၵိရိယႃႇၸူႉသေ တႅမ်ႈ လႆတ်းယဝ်ႈ။

တူဝ်ၶမေၶၼ်းလမ်း

၁။ မောင်ဘသည် ကျောင်းသားတစ်ယောက် ဖြစ်၏။
၂။ သူသည် ကျောင်းမှန်မှန် တက်၏။
၃။ စာကိုလည်း ကြိုးစား ကျက်၏။
၄။ ထို့ကြောင့် သူ အလွန်တော်သူ ဖြစ်၏။
၅။ အတန်းပိုင် ဆရာမလည်း သူ့ကို ချစ်၏။

ဝလၶၼ်းၶမ်

၁။ မောင်ဘနှင့် မောင်လှတို့သည် ကျောင်းသားများ ဖြစ်ကြ၏။
၂။ သူတို့သည် ကျောင်းမှန်မှန် တက်ကြ၏။
၃။ စာကိုလည်း ကြိုးစား ကျက်ကြ၏။
၄။ ထို့ကြောင့် သူတို့သည် စာအလွန်တော်သူများ ဖြစ်ကြ၏။
၅။ ကျောင်းဆရာ ဆရာမတို့က သူတို့နှစ်ယောက်ကို အလွန်ချစ်ကြ၏။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶေႃႈထတ်းသၢင်

ၼႂ်းသၽႃႇဝၢင်းမိူင်းလၢတ်ႈတႃႇၼႆႉ ၵမ်ႈၼမ် ၵိရိယႃႇၼႆႉ မၼ်း လႅင်ႈၼႄ ဢၼ်ၵေႃႉႁဵတ်း၊ ဢၼ်ၼမ်ႁဵတ်းၼႆ မၼ်းဢမ်ႇပႅၵ်ႇၵၼ်။ မိူဝ်ႈလႂ်ၸႂ်ႉတိုဝ်း ၶေႃႈၵတ်ႉတႃး "ၼမ်၊ ၵေႃႉ"ယဝ်ႉ လၢင်ႉတေႁူႉ။ ႁဝ်းဝူၼ်ႉ ၵမ်ႉလူဝ်ႇတိုဝ်း၊ ၵမ်ႉၵဝ်ၶေႃႈ "**ၵႂၼ်**"ၼႆႉ သႂ်ႇလိပ်း ၵိရိယႃႇယဝ်ႉ။ ၼႂ်းတူဝ်ၼႄဝႃႉ ဢၼ်ၼိူဝ်ႈပႃးၼႆႉ "ၵႂၼ်ပဵၼ် လုၵ်ႈႁၵ်ႉၸိုင်း"ၼႆ ၵမ်ႈလိုဝ်ယဝ်ႉ။ ၼင်ႇႁိုဝ်ပေႃးတေပဵၼ် လိၵ်ႈလၢႆး ဢၼ်လႅင်ႈၼႄလႄႈ "ပဵၼ်ဝလၼ်းၵေႃႉ၊ ဝလၼ်းၼမ်" တိၵ်ႉတိၵ်ႉ လႅင်းလႅင်းၼၼ်ႉ ၵဝ်ႇၸဵင်ႈၽူႈႁၵ်ႉလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ် ထတ်းသၢင်သေ လူ တိုဝ်းၵႂႃႇႁၢႆးယဝ်ႉ။

ၶေႃႈထၢမ်တွမ်ႉ တွၼ်ႈၵိရိယႃႇ

1. ၵိရိယႃႇ ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပွင်ႇဝႃႈသင်။
2. ၵီၼ်ၵိုၼ်းၶွင်ဢၼ်လႂ် လၢင်ႉႁွင်ႉဝႃႈၵိရိယႃႇ။
3. ၵိရိယႃႇၼႆႉ မၼ်းလႅင်ႈၼႄလႄႈ ႁႃႉလယၢမ်းလၢႆဢၼ်၊ တိမ်ႈၼႄ မႃး ယၢမ်းႁႃႉလမၼ်းလူး။
4. ဝလၼ်း ပွင်ႇဝႃႈသင်။
5. လၢမ်းသၢင်းလၢင်းၼႄမႃး ဝလၼ်းသႂ်ၵၼ်လူး။
6. ၶွၵ်ႈသေ ယၢမ်းႁႃႉလသၢမ်ယူင်ႈ ၵိရိယႃႇၼိုင်ႈဢၼ်ၼႆႉ လွင်ႉ ယၢင်းလႅင်ႈၼႄလႄႈ ႁူႈယၢမ်း (ယၢမ်းဢၼ်ၵမ်ႉမၵ်းမၼ်ႈ) လႆႈယူႉ ၵိုဝ်၊ လၢမ်းသၢင်းလၢင်းၼႄမႃးလူး။
7. ပေႃးၵတ်ႉတႃးၼမ်ၼႆ တီႈၵိရိယႃႇတေလႆႈၵိူတ်ႇၵိုဝ်ဝႆႉ။
8. တႃႇႁူႉႁၼ်ႁူႉလႅင်ႈဝႃႈ ပဵၼ်ၵိရိယႃႇ ပတ်ႉလုပၼ်ႉၼႄ ယၢမ်းတိၵ်ႉပဵၼ် ၼၼ်ႉ တေလႆႈၵဝ် (ၼိပတ်ႉ) ၶေႃႈလိမ်တႃးတူဝ်လႂ် ပိုၼ်းၼႄ ပၼ် တိမ်ႈတွပ်ႇၼႄမႃးလူး။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

9. တႃႇႁႂ်ႈပေႃးႁူႉလႅင်ႈလၢႆးဢၼ် ပဵၼ်ၵိရိယႃႇဢတီႇတၼၼ်ႉ သမ်ႉတေ လႆႈ ဢဝ်ၶေႃႈလိၵ်ႈတႅမ်ႈ တူဝ်လိူဝ်တူဝ်လိူဝ်သႂ်ႇ၊ တႅမ်ႈတွပ်ႇႁၼ်မေးလူး။
10. တႃႇႁႂ်ႈပေႃးႁူႉလႅင်ႈလၢႆးဢၼ် ပဵၼ်ၵိရိယႃႇဢၼႃႇၵတၼၼ်ႉ တေလႆႈ ဢဝ် ၶေႃႈလိၵ်ႈတႅမ်ႈ တူဝ်လိူဝ်သႂ်ႇပၼ်၊ တႅမ်ႈတွပ်ႇမႄးလူး။
11. တႃႇႁႂ်ႈပေႃးႁူႉလႅင်ႈလၢႆးဢၼ် ပဵၼ်ၵိရိယႃႇပႃႇဝလၼ်းၼၼ်ႉ တေလႆႈ ဢဝ် ၶေႃႈလိူဝ်သႂ်ႇပၼ်၊ တႅမ်ႈတွပ်ႇမႄးလူး။
12. ၶေႃႈႁၢင်ႈမိူင်ႈ ဝၵ်ႉၵျၼ်ႉ ပဵၼ်လိူဝ်းလိူဝ် တႅမ်ႈတွပ်ႇႁၼ်မေးလူး။

ၶေႃႈတွပ်ႇ

1. ၵိရိယႃႇဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပွင်ႇဝႃႈ "ၵႃႈတၢၼ်း" ၼႆယဝ်ႉ။

2. ၵိၼ်၊ ၵူၺ်ႇ၊ ပႆ၊ ၵႃႈတၢၼ်း လၵႂ်ႇ ဢၼ်ပဵၼ်ၵႃႈၼၢင်း တၢင်းတူင်ႉ ၼိုင် ၼွင်ၵတ်ႉတူးၼႆႉ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵိရိယႃႇၵေႃႈ။

3. ၵိရိယႃႇၼႆႉ မၼ်းလႅင်ႈငၼလေႃး ၵႃႇလယၢမ်းသၢမ်ယိူင်ႈၵေႃႈ။
ပတ်ႉၸုပၼ်ႇၵႃႇလ = ၶၢဝ်းယၢမ်းတိုၵ်ႉပဵၼ်။
ဢတီႇတၵႃႇလ = ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်ႈပဵၼ်ပူၼ်ႉမႃး။
ဢၼႃႇၵတၵႃႇလ = ၶၢဝ်းယၢမ်းတေပဵၼ်မိူဝ်းၼႃႈၼႆႉ မီးသၢမ် ယိူင်ႈၵေႃႈ။

4. ဝလၼ်း (ပႃႇလိဝႃႈ-ဝလၼ) ၵႂၢမ်းတႆးဝႃႈ "ဝႃႈငၼ" ၼႆၵေႃႈ။

5. ဝလၼ်းၼႆႉ မီးသွင်ယိူင်ႈၵေႃႈ။
ပဵၼ် ၵေႃႉဢဝလၼ်း = ဝႃႈငၼ ဢၼ်ၵေႃႉ၊
ပႃႇဝလၼ်း = ဝလၼ်းၼမ် ဝႃႈငၼ ဢၼ်ၼမ် ၼႆၵေႃႈ။

တီႈတွင်း - ဝလၼ်းၼႆႉ မီးဝႆႉဝလၼ်းၼၢမ်ႇ၊ ဝလၼ်း ၵိရိယႃႇ သွင်ယိူင်ႈယဝ်ႉ။ ပေႃးပဵၼ်ၼၢမ်ႇဝလၼ်းၵေႃႉ တေလႆႈသႂ်ႇ ၵိရိယႃႇဝလၼ်းၵေႃႉယဝ်ႉ။ ပေႃးပဵၼ်ၼၢမ်ႇဝလၼ်းၼမ်ႇ တေလႆႈသႂ်ႇ ၵိရိယႃႇဝလၼ်းၼမ်ယဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

6။ ၶွၵ်ႈသေ ယၢမ်းၵႃႈလသၢမ်ယိူင်ႈ ၵိရိယႃႇၶႆႈ ယင်းလိူင်ႈၼၶလေႈ ၶိူဝ်း ၵႃႈလ၊ ၵႃႈလႁူဝ်ႈယၢမ်းၵေႃႈ။

ၶေႃႈသၢင်ႈလၢင်းမၢၼ်းလမ်း

တီႈႁူဝ်ၶေႃႈဝၵ်ႉၵျႃႇ၊ ၸၢင်ဝၵ်ႉၵျႃႇ ပေႃးမီးၵိရိယႃႇဝီသေႇသ ၶ ၼၶေႃဝ်းဝံႉၶႆလိုၼ် ၵိရိယႃႇ ၵၢၼ်လႆႈၵေႃႈ ပဵၼ်လႆႈပၢတ်ႉလုပၼ်ႇ ၵႃႈလ၊ ၵတီႇတၵႃႈလ၊ ၵၶေႇၵတၵႃႈလယဝ်ႈ။

7။ ပေႃးၶေႃႈၵတ်ႉတႃး ပဵၼ်ပၸ္စုပ္ပၼ်ၼ = ဝလၼ်းၶမ်ၶႆ ၵိရိယႃႇ တၢင်းတူင်ႉၶိုင် ၼွင်ၵတ်ႉတႃးၶၶဵၼ်ႉၵေႃႈ တၵ်းလႆႈဝံႉပဵၼ် ၵိရိယႃႇ ပၸ္စုပ္ပၼ်ၼယဝ်ႈ။

8။ တႃႇႁၼ်ႈႁူႉလိၼ်ႈလႆႈဝႃႈ ပဵၼ်ၵိရိယႃႇပၢတ်ႉလုပၼ်ႇၶၶဵၼ်ႉ တေလႆႈ ၵဝ်ၶေႃႈလိမ်၊ တိုၵ်ႉ၊ ယင်းတိုၵ်ႉ လိူဝ်းၶႆႉ ၵပ်းသႂ်ႇႁူဝ်ၶေႃႈ ၵိရိယႃႇၵေႃႈ။ လိမ်တၢင်း "ယူႇ" ၵဝ်ၶေႃႈၶႆႉ ယူႇၵပ်းၽေႃႇ လင်ၵိရိယႃႇလႆႈ၊ ၽၢတ်ႇၵိရိယႃႇသေ ယူႇၸၢင်ဝၵ်ႉၵျႃႇ ၶႆႉၵေႃႈ တၼ်ႈလၢတ်ႈလႆႈယူႇၵေႃႈ။

ၽေႃႇမၢၶၼ်ႈ – ၵိရိယႃႇၶေႃႇၶေႃႇ ၵၢၼ်လႂ်တႆႈဝီၽေတ်ႉ "ခဲ့သည်၊ ခဲ့ပြီ၊ လိမ့်မည်၊ အံ့၊ လတ္တံ့" လိူဝ်းၶႆႉလႆႈ၊ လိမ်တၢင်း ၵဝ် ဝီၽေတ်ႉ "နေ" ၶေႃႈၶႆႉ ယူႇၵပ်းလပ်းၽေႃႇလင် ၵိရိယႃႇလႆႈ လိူဝ်းၶႆႉ ပဵၼ်ၵိရိယႃႇပၢတ်ႉလုပၼ်ႇၶ ၽွင်းယၢမ်းတိုၵ်ႉပဵၼ်ယဝ်ႈ။

9။ တႃႇႁၼ်ႈႁူႉလိၼ်ႈဝႃႈ ပဵၼ်ၵိရိယႃႇၵတီႇတၶၶဵၼ်ႉ တေလႆႈၵဝ် ၶေႃႈ လိမ် "**ပေႃး**" တူဝ်ၶႆႉ ၵပ်းသႂ်ႇၽေႃႇၶေႃႈၵိရိယႃႇလႆႈ၊ ၵဝ်ၵိရိယႃႇ ၵမ်ႉ "**မႃး**" "**ယဝ်ႉယဝ်ႈ**" သႂ်ၼ်တူဝ်ၶႆႉ သေတူဝ်သေတူဝ် ယူႇၵပ်းလပ်းၽေႃႇလင်ၵိရိယႃႇလႆႈ၊ ယူႇၸၢင်ဝၵ်ႉၵျႃႇသေ တၼ်ႈလႆႈလိူဝ်း ၶႆႉ ပဵၼ်မႃးၵိရိယႃႇ ၵၢၼ်လိၼ်ႈၼၶ ၵတီႇတယဝ်ႈ။

ၽေႃႇမၢၶၼ်ႈ – တေလႆႈၵဝ်ဝီၽေတ်ႉ "ခဲ့" တူဝ်ၶႆႉ ယူႇၵပ်း လပ်းၽေႃႇလင်ၵိရိယႃႇသေ တၼ်ႈလၢတ်ႈယဝ်ႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

10။ တႃႇႁႅၼ်းပေႃးႁူႉလႅင်းဝႃႈ ပိၼ်ႇၵိရိယႃႇ ၵၢၼ်ၶေႃႈၵႃတၢၼ်ၶၼ်ႇ တေလႆႈ ၵၢၼ်ၶေႃႈလိမ် "တေ" တူဝ်ၶႅၼ်ႇ ယူႇၵပ်းလပ်း ၽွၼ်ႈၶေႃႈၵိရိယႃႇ သေ တႅမ်ႈလႄတႅမ်ႈယဝ်ႈ။

ၽွၼ်ႈမၢၶၼ်ႈ – "မႆ၊ မၺ်၊ ဢွမ်ႇ၊ လတ်တံ." တေလႆႈၵၢၼ်ဝီၽႄတႅ။ လိူဝ်းၶႅၼ်ႇ ယူႇၵပ်းလပ်းၽွၼ်ႈလၢင်ၵိရိယႃႇသေ တႅမ်ႈလႄတႅမ်ႈယဝ်ႈ။

11။ ၶေႃႈႁႃၼ်းမိူင်းဝၵ်ႉၵူၶႅၼ်ႇ ပိၼ်ႇ "**ယူႇ**" "**ယဝ်ႉ**" "**ယူႇယဝ်ႉ**" လိူဝ်းၶႅၼ်ႇၵေႃႈ။

တွၼ်ႈၵိရိယႃႇ သုတ်းၶႅၼ်ႇယဝ်ႉ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

6ႉ တွမ်ႉၵိရိယႃႇဝိသေသၼ
ၶေႃႈႁၢင်ႈၼိူင်ႈၵိရိယႃႇ

ၶေႃႈၵၢၼ်မေႃပိုတ်ႇၵိရိယႃႇ ၵွႆႈပေႃးထၢင်ႇလိၵ်ႈမၼ်း ၵမ်ႇၼၼ် ၶေႃႈၵၢၼ်ၵိုတ်းၵွႆႈၵိရိယႃႇ မီးၵိုင်းယွႆႇမၼ်းၼၼ်ႉ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵိရိယႃႇဝိသေသၼ ၶေႃႈႁၢင်ႈၼိူင်ႈၵိရိယႃႇယဝ်ႈ။

လၢႆးတိုၵ်ႉၵိရိယႃႇ ဝိသေသၼ သွင်လၢႆး

1ႉ ၵိရိယႃႇဝိသေသၼ ယူႇၽၢႆႇၼႃႈ ၵိရိယႃႇ။
2ႉ ၵိရိယႃႇဝိသေသၼ ယူႇၽၢႆႇလင် ၵိရိယႃႇ။

လၢႆးတိုၵ်ႉမၢႆၶိုင်ႈ

မီး ...... သေၵေႃႈ + ၵိရိယႃႇ

ၵဝ် ...... သေၵေႃႈ + ၵိရိယႃႇ

တူဝ်ယၢင်ႇမႅၼ်းလႅမ်း

1ႉ ၸၢႆးသၢင်ႇပၢင်ႇၼၼ်ႉ မီးတၢင်းၵႂႃႇသေၵေႃႈ + ၵိုတ်းၵၢၼ်ယူႇ။
2ႉ ၸၢႆးသၢင်ႇၼမ်းၼၼ်ႉ ၵဝ်တၢင်းၽႂ်းသေၵေႃႈ + ၵိၼ်ၶဝ်ႈယူႇ။
3ႉ လုင်းသၢမ်ၼၼ်ႉ ၼၢၼ်ႉၵူဝ်လူဝ်သေၵေႃႈ + ၵိုတ်းၵၢၼ်ယူႇ။
4ႉ ၼၢင်းသႅင်မွၼ်းၼၼ်ႉ ပႃးလွႆပႃးၶေႃးသေၵေႃႈ + ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈယူႇ။

သပ်းလႅင်း = "ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ" ၶေႃႈၵိရိယႃႇတၢင်းတူဝ်ႉၼိုင် ၼင်ၼၢင်းသႅင်မွၼ်းၼၼ်ႉ မၼ်းပဵၼ်ၵူဝ်ဝႆႉ ၵၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ "ပႃးလွႆပႃး ၶေႃးသေၵေႃႈ" ၶေႃႈၵိရိယႃႇဝိသေသၼၼၼ်ႉ ပိူင်းပၼ် ထိမ်ၵိုင်းပၼ်

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၼလႆ "ၵၢၼ်ႇလိၵ်ႈ" ၶေႃႈၵိရိယႃႇၶၢႆႉ ထၢင်ႇလႅင်ႈမႃးယဝ်ႉ၊ မီးၾိင်ႈ ယႂ်ႇမႃးယဝ်ႉ။ ႁူပ်ႈၶႅၼ်ႇ ၵႃႈပဵၼ် ၶေႃႈၵၢၼ်လၢင်ႈမေႃပိုတ်ႇလႅင်ႈ ထႅင်ႈၾိင်ႈ ၾိူင်ႈၵိရိယႃႇ ၶၵ်းတိုဝ်းမႃးၶၢၼ်ႉ ၾၢင်ႉဝႃႈ ၵိရိယႃႇ ဝိသေႇသၼယဝ်ႉ။

တီႈတွင်း = ၶေႃႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၵၢၼ်ယူႇၽၢႆႇၶေႃႈ ၵိရိယႃႇၶၢႆႉ ပေႃးယင်းဝႃႈ ၽၢႆႇလင်ၵိရိယႃႇလႄႈ၊ ၵိရိယႃႇၶၢမ်ႇလႄႈ ပႃး လပ်ႉမႃး "သေၼလႆ" ၶေႃႈၶၢႆႉၶၢႆႉ တေလႆႈမၵ်းမၼ်ႈဝႃႈ ပဵၼ်ၶေႃႈ ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼယဝ်ႉ။

လၢႆးတႅမ်ႈ ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ မၢႆသွင်

လၢႆးတႅမ်ႈမၢႆသွင်လမ်း တီႈၶေႃႈၶႄႈမဝိသေႇသၼၶၢၼ်ႉ ၵဝ် ၾၢတ်းပဵၼ်သွင်တူဝ်သွၼ်ႉၵၼ်ႁူႉသေ တႅမ်ႈလၢတ်ႈယဝ်ႉ။ ၵမ်ႇၶၢၼ် ၵိရိယႃႇ + ဝႃႈ + ၶႄႈမဝိသေႇသၼ ဝႆႉၶၢႆႉၵေႃႈ လႆႈယဝ်ႉ။ ၶေႃႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ လိူဝ်းၶၢႆႉလမ်း လႆႈဝႆႉၽၢႆႇလင်ၵိရိယႃႇယဝ်ႉ။

ၵိရိယႃႇ	+	ၶႄႈမဝိသေႇသၼ
ၵူႇ	+	ၽိုဝ်းၽိုဝ်း
လၢတ်ႈ	+	လွႆးလွႆး
တႅမ်ႈ	+	ၼႅမ်ႉၼႅမ်ႉ
ၵႃႈ	+	ထိူင်းထိူင်း
မတ်ႉ	+	ၵိုမ်းၵိုမ်း

ၵိရိယႃႇ	+	ဝိသေႇသၼ
ၵူႇ	+	ၽိုဝ်းဝႃႈၽိုဝ်းယဝ်ႉ။
လၢတ်ႈ	+	ၼႅမ်ႉဝႃႈၼႅမ်ႉယဝ်ႉ။
ၵိၼ်	+	ဝၢၼ်ဝႃႈဝၢၼ်ယဝ်ႉ။
ၾၢတ်း	+	ထိူင်းဝႃႈထိူင်းယဝ်ႉ။
ၵိၼ်	+	ထိူင်းၼတႃႉထိူင်းဝႃႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၵိရိယႃႇ + ဝိသေႇသၼ

ၺိတ်ႉ	+	ၼတႃႉၼတႃႉ
လၢတ်ႈ	+	ၼတႃႉၼတႃႉ
ပေႃႉ	+	ၼတႃႉၼတႃႉ
ၼွမ်ႉ	+	သုတ်းသုတ်း
ၼွမ်ႉ	+	သေပိူၼ်ႈ
ၼွမ်ႉ	+	တၢၼ်ႇတၢၼ်ႇ
ၵိုၼ်း	+	ၶႄႇၶႄႇ
ယွၵ်း	+	ၶႄႇၶႄႇ
ၺႃႉ	+	ၼတႃႉၼတႃႉ
ၺႃႉ	+	သုတ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႈ။
ၺႃႉ	+	ဝႆႈၺႃႉယဝ်ႈ။

တူဝ်ၼၶေႃတူၼ်ႈႁၢမ်း

1. လၢႆးလၢႆးၶဝ်ႉ ပွၵ်ႈမႃး တီႈႁိူၼ်း ၽိုဝ်းၽိုဝ်းယဝ်ႈ။
2. ၶေႃင်းၶမ်းၼွင်ႇၶဝ်ႉ တၢမ်ႈလိၵ်ႈ ၼွမ်ႉၼတႃႉၼတႃႉ။
3. ၶၢႆးမွၵ်ႇငိုၼ်းၶဝ်ႉ လၢတ်ႈႁၢမ်း သိင်ယွႆႇၼတႃႉၼတႃႉ။
4. ၵဝ်ၶႃႈ ၵိၼ်ၶဝ်ႈ ဝၢၼ်ဝႃႈဝၢၼ်ယဝ်ႈ။
5. လၢႆးၶမ်းၶဝ်ႉ ပေႃးမၼ်းၺွတ်းၵၢၼ် ၺွတ်းၼတႃႉၺွတ်းဝႃႈလူင်။
6. ၵေႃးၶေႃင်းၶဝ်ႉ ယွၵ်း ၶႄႇၶႄႇ။
7. မႃႇတူဝ်ၶဝ်ႉ ၺႃႉ သုတ်းသုတ်း။
8. ၵၢႆႈလၢႆး ၺွတ်းၵၢၼ် ထိုင်းၼတႃႉထိုင်းဝႃႈ။

ၽၢႆႇမၢၼ်ႈ

လၢႆးတၢမ်ႈမၢၼ်ႈၶဝ်ႉၼတႃႉလမ်း (ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ+ၵိရိယႃႇ) ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ယူႇၼႃႈၶေႃးၵိရိယႃႇ မီးၶဝ်ႉပိူင်လီဝ်ႁူဝ်းယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ဂုဏ်ရည်ပြ + စွာ			ကြိယာဝိသေသန +		ကြိယာ
ကောင်း	+ စွာ	=	ကောင်းစွာ	+	စကားပြော၏။
နှေး	+ စွာ	=	နှေးစွာ	+	လမ်းလျှောက်၏။
မြန်	+ စွာ	=	မြန်စွာ	+	အလုပ်လုပ်၏။
မှန်	+ စွာ	=	မှန်စွာ	+	လုပ်ကိုင်၏။

ကြိယာဝိသေသန	+	ကြိယာ
ကောင်းကောင်း	+	လုပ်ပါ။
မြန်မြန်	+	စားပါ။
မှန်မှန်	+	လုပ်ပါ။

ကြိယာဝိသေသန	+	ကြိယာ
ပျင်းပျင်းရိရိဖြင့်	+	စာရေးနေသည်။
ပေါ့ပေါ့ဆဆ	+	မနေရ။
သာသာယာယာ	+	စကားပြော၏။
ကောင်းကောင်းမွန်မွန်	+	နေထိုင်၏။
အလျင်အမြန်	+	စာရေး၏။
အပြင်းအထန်	+	စာကျက်၏။
အလေးအနက်	+	စဉ်းစား၏။
အမြတ်တနိုး	+	ထား၏။
အသာတကြည်	+	လက်ခံ၏။
တပင်တပမ်း	+	လာရ၏။
မဆုတ်မနစ်	+	ကြိုးစားပါ။
မဝတဝ	+	စားခဲ့၏။

တူဝ်ၼႄၶေႃတူၶႆႈႁၢမ်း

၁။ ကလေးသည် ကျောင်းသို့ လျင်မြန်စွာ ပြေးသွား၏။
ကလေးသည် ကျောင်းသို့ မြန်မြန် ပြေးသွား၏။
လုၵ်ႈၵႂၢၼ်ႇၶၼ်ႇ,ၶၼ်ႇ လႅၼ်ႈၵႂႃႇ တီႈႁူင်းႁဵၼ်း ၽႆးၽႆးယဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

၂။ အဖေသည် ဖြေးညင်းစွာ လမ်းလျှောက်နေ၏။
အဖေသည် ဖြေးဖြေး လမ်းလျှောက်နေ၏။
အဖေသည် ခပ်ဖြေးဖြေး လမ်းလျှောက်နေ၏။
ၵူၼ်းၶိုၼ်ႈ ပဵၼ်ၶိူဝ်းလူင်ယူႇ၊ လွႆးလွႆးယဝ်ႈ။

၃။ လေမုန်တိုင်းသည် ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခတ်၏။
လေမုန်တိုင်းသည် အလွန်ပြင်းထန်စွာ တိုက်ခတ်၏။
လူမ်းလၢင်းသိၼ်းၶေႃ ပတ်ႉပဵဝ်လူင်ယူႇ၊ ႁႅင်းဝႃႈႁႅင်းယဝ်ႈ။

၄။ အဒေါ်သည် ဈေးသို့ အလျင်အမြန်သွား၏။
ၼၢင်းပႃႈၶေႃ ၵႂႃႇတီႈၵၢတ်ႇ၊ ၽႂ်းၽႂ်းယဝ်ႈ။

၅။ မီးကို ပေါ့ပေါ့ဆဆ မလုပ်ကြနှင့်။
ယႃႇဝႆႉၾႆး ၵိတ်းမဝ်မၢင်တႃႉ။

၆။ မောင်မောင်သည် စာကိုမဆုတ်မနစ် ကြိုးစားကျက်၏။
ၸၢႆးၸၢႆး ၶတ်းၸႂ်ၵၢၼ်လိၵ်ႈယူႇ၊ ပေႃးၵမ်ႉႁူၼ်ၵမ်ႉတူၼ်ႉယဝ်ႈ။

ၶေႃႈထၢမ်တွပ်ႇ၊ တွၼ်ႈၵိရိယႃႇဝိသေသၼ

1. ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၵၢၼ်ဝႃႈၶေႃ မၼ်းပွင်ႇဝႃႈသင် တွပ်ႇၼၶလူး။
2. လၢႆးတႅမ်ႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ မီးလၢႆမဵဝ်း ၵဝ်တၢင်း တူဝ်ၼၶ သေတႅမ်ႈတွပ်ႇၼၶမေႃးလူး။
3. လၢႆးတႅမ်ႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၽၢႆႇတႆးၼလႆ ၽၢႆႇမၢၼ်ႈ ၵိတ်းၵိုဝ် ပၵ်ႉၵၼ်သၢင်းလၢင်းၼၶလူး

တွၼ်ႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ သုတ်းၶေႃယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

7. တွၼ်းဝၵ်ႉၵျ = တူၼ်းၵႂၢမ်း

1. ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈထၢမ် = မေးခွန်းဝါကျ
2. ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈပၢၵ်ႈထၢမ် = ငြင်းဆိုမေးခွန်းဝါကျ
3. ဝၵ်ႉၵျလႆႈၽိတ်ႈၵႂင်ႉ = စေခိုင်းတိုက်တွန်းဝါကျ
4. ဝၵ်ႉၵျပၢၵ်ႈ = ငြင်းပယ်ဝါကျ
5. ဝၵ်ႉၵျႁၢမ်ႈတပ်ႉ = တားမြစ်ဝါကျ
6. ဝၵ်ႉၵျယွၼ်းသူးၼလႈၶေႃႈလူႇ = ဆုတောင်း၊ ကျိန်ဆဲဝါကျ
7. ဝၵ်ႉၵျၵႃႉပမူႇ = ဥပမာဝါကျ
8. ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈလီႉပိူင်ႈၵဝ်ႇ = တိုက်ရိုက်ပြောဝါကျ
9. ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈသိုဝ်ႈ = ရိုးရိုးဝါကျ

1. ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈထၢမ်

"လႃႇ ၊ ၼၶေႇ၊ ႁိုဝ်႕၊ ၼိူဝ်၊ ၼိူဝ်႕ ၵႃႈၼိူဝ်၊ လိူင်ႉၼိူဝ်၊ လိူဝ်ႉၼိူဝ်၊ ၽိူဝ်၊ လိူဝ်၊ ၵၢၼ်လိူဝ်၊ သၼ်၊ ၵီႈသၼ်၊ လိုင်ဝႃႈ၊ လွင်းဝႃႈ" လိူဝ်းၶေႉ တူႇတေၵပ်းသိုပ်ႇ ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈထၢမ်ယဝ်ႈ။

တူဝ်ၼၶမေၶၼ်းၵမ်း

1. လႃႈၶမ်း မိူဝ်းမီးၼိူင်ၶၼ်း လႃႈပၢၵ်ႇ။
2. ၶေႃင်းၵွၶ်ႇၶေႉၵေႃႈ တေႁူဝ်ႇပွႆးယူႇၼၶေႇ။
3. လႃႈလႃႈ တေႁူဝ်ႇႁူင်းႁဵၶ်းႁိုဝ်ႉ။
4. လႃႈလႃႈ မိူဝ်းတေႁူဝ်ႇလွမ်းႁဝ်းၼိူဝ်။
5. လႃႈလႃႈ မိူဝ်းတေၵိၶ်ၶဝ်ႈၼိူဝ်ႉ။
6. ပပ်ႉလိၵ်ႈမိူဝ်း လႆႈပၶ်ၵႃႈၼိူဝ်။
7. တေႁိတ်းလိူင်ႉၼိူဝ် ႁိူဝ်ႈပေႃးငႃႈလိူဝ်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

8. ပပ်ႉလိၵ်ႈၵၢၼ်လွႆႈ ပိၼ်ႇၶွင်လၢႆးလၢႆး။
9. မိူဝ်ႈတေႁူႉလွႆႈ။
10. ပိၼ်ႇၽွႆႈ ၵိၼ်ၶဝ်ႈယူႇ။
11. ၶေႃးၶေႃး ၼွတ်းသင်ယူႇ။
12. လၢႆးလၢႆး ၵိၼ် ၵႃႈသင်။
13. လိူင်ဝႆႉ လၢႆးလၢႆး ႁူမ်ႈပွႆး။
14. လွင်းဝႆႉ မိူဝ်ႈပိၼ်ပူႇငႆႉ။

လၢႆးထၢမ်ၶေႃႈမၢၼ်ႈ - မီးသွင်မဵဝ်း

(က) အမေးပုဒ်မပါ "လော၊ လား" ရေးနည်း။
(ခ) အမေးပုဒ်ပါ "လဲ၊ နည်း၊ တုံး" ရေးနည်း။

(က) အမေးပုဒ်မပါ ရေးနည်း

၁။ သင်ထမင်းဆာသလား။ (လော)
၂။ ခင်ဗျားတို့ မန္တလေးကို သွားကြမလား။ (မည်လော)
၃။ မောင်မောင် သင် ထမင်းစားပြီးပြီလား။
၄။ မနက်ဖြန် အမေတို့ ရောက်ကြမည်လား။

(ခ) အမေးပုဒ်ပါသော မေးခွန်းဝါကျ

၁။ မည်သူသည် စာမေးပွဲ အောင်သနည်း။ (သလဲ)
၂။ ဘယ်နှစ်နာရီ ထိုးပြီးပြီလဲ။ (နည်း)
၃။ ဘယ်နှစ်နာရီ ထိုးပြီတုံး။
၄။ အမေတို့ ဘယ်မှာ (အဘယ်မှာ) တည်းခိုကြမလဲ။
၅။ အမေတို့ ဘယ်မှာ (အဘယ်မှာ) တည်းခိုကြမည်နည်း။
၆။ အမေတို့ ဘယ်မှာ (အဘယ်မှာ) တည်းခိုကြမည်တုံး။
၇။ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်နေ့ သွားကြမလဲ။
၈။ အမေတို့ ဘယ်တော့ ရောက်ကြမှာလဲ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

2. ဝၢၼ်ႇၵျပၢၵ်ႈထၢမ်

ၶေႃႈပၢၵ်ႈ + ထၢမ်	ပြင်းဆို + မေးခွန်း
ၵမ်ႇၸႂ်ႈ + ႁႃႉ	မဟုတ်ဘူး + လား။ (လော)
ၵမ်ႇၵႂႃႇ + ၵွၼ်ႇ	မသွားဘူး + လား။ (လော)
ၵမ်ႇၵိၼ် + ၵွၼ်ႉ	မစားဘူး + လား။ (လော)
ၵမ်ႇၼွၼ်း + ၼၼႄႉ	မအိပ်ဘူး + လား။ (လော)

တီႈတွင်း = တီႈၼႂ်းလၵ်း "ၵမ်ႇ -- "ၼႆႉ ၵဝ်ႇၵိရိယႃႇ ၵၼ်လိူမ်းသႂ်ႇၶေႃႈလိၼ် လၢတ်ႈလိၼ်၊ တႅမ်ႈလိၼ်ယဝ်ႉ။

တူဝ်ယၢင်ႇၶေႃႈၵႂၢမ်း

1. လၢႆးလၢႆး ၵမ်ႇၵႂႃႇတီႈႁူင်းႁဵၼ်းႁႃႉ။
မောင်မောင် ကျောင်းကို မသွားဘူးလား။
2. ယိင်းလႃႉ ၵမ်ႇတႅမ်ႈလိၵ်ႈႁႃႉ။
မလှ စာမရေးဘူးလား။
3. ၵူပ်ႈသၼ် လိူဝ်းသူ ၵမ်ႇၵိၼ်ၶဝ်ႈ။
ခင်ဗျားတို့ ဘာကြောင့် ထမင်းမစားကြတာလဲ။

3. ဝၢၼ်ႇၵျလိူဝ်းၽိတ်ႈႁွင်း

"ၼလႄႈ၊ လူ၊ ၶႄႈ၊ လူၶႄႈ၊ ႁေၶႄႈ၊ လႃႈ" လိူဝ်းၼႆႉ ၵပ်းသႂ်ႇဝၢၼ်ႇၵျ လိူဝ်းၽိတ်ႈႁွင်းယဝ်ႉ။

ၽၢႆႇမၢၼ်ႈ

"လော့၊ စမ်း၊ ပါ၊ ပါဦး၊ ပါရစေ၊ ပါစေ၊ စို့ ၊ ရမည်၊ ရမယ်" လိူဝ်းၼႆႉ ဝႃႈလပ်းၼႂ်းလၵ်းၵိရိယႃႇသေ တႅမ်ႈလၢတ်ႈယဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

တူဝ်ၶတေႃၶၼ်ႈၵႂၢမ်း

1. ၵႂၼ်ၵၼ်ၶတ်းလႆႈၼလႄႈ။
   အစွမ်းကုန် ကြိုးစာကြလော့။ အစွမ်းကုန် ကြိုးစားကြပါ။
2. ၵၢဝ်ၶွၼ်ႉမႄးလူး။
   ဒုတ်သွားယူစမ်း။ ဒုတ်သွားယူပါ။
3. လၢႆးလၢႆး မိူဝ်းမႄးၵမ်းၶိူင်ႈလူး။
   မောင်မောင် မင်းခဏ လာစမ်းပါ။
4. လၢႆးၵႂၼ်ႇ မိူဝ်းႁူဝ်ႇမွၵ်ႇ ၼွင်ႈၼမႈသူလူၶႄႈ။
   ညီလေး မင်းတို့အမေကို သွားပြောလိုက်ပါဦး။
5. ၼွၵ်းၶၼ်းၶဝ်ႈ ပၼ်ၼွင်ႈၵူႈသူၼႃႈၶႄႈ။
   မင်းတို့အဖေကို ထမင်းပွဲ ပြင်ပေးလိုက်ပါ။
6. ႁူဝ်ႇလႄႈ ႁူဝ်ႇၽိူင်းၽိူင်း။
   သွားချေ။ မြန်မြန်သွားစမ်း။
7. သိူဝ်ႇ... ႁဝ်းတေသွၼ်ၶႄႈ။
   သင်တန်း စကြစို့။
8. မိူဝ်းတေလႆႈႁူဝ်ႇၵူဝ်ႈ။
   မင်းသွားရမည်။

ၶႄႈလွႆႉ ၶေႃႉတီႈသၢမ်

ၼွင်ႈ -------- ၼလႄႈ။ **---------- ပါစေ။**
ၼွင်ႈ -------- လူး။
ၼွင်ႈ -------- ၵိတ်းၶိူင်ႈ။

1. ၼွင်ႈလုၵ်ႈၵႂၼ်ႇၶွၼ်းၼလႄႈ။ ကလေးအိပ်နေပါစေ။
2. ၼွင်ႈမၶၼ်းႁူဝ်ႇလူး။ သူသွားပါစေ။
3. ၼွင်ႈလၢႆးလၢႆးမႄးတီႈၵဝ်လူး။ မောင်မောင်ကို ငါ့ဆီလာပါလို့ပြောစမ်း။
4. မွၵ်ႇၼွင်ႈၼမႈႁဝ်း သူင်ႇၶူဝ်းမႄး ၵိတ်းၶိူင်ႈၶႄႈ။
   ကျွန်တော် အမေကို ပစ္စည်းပို့ပေးဖို့ ပြောပေးစမ်းပါကွယ်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4. ဝၵ်ႉၵျပၢၵ်ႈ

ဢမ်ႇႁဵတ်း = မလုပ်ဘူး (ပေ) (ချေ)
ဢမ်ႇၵႂႃႇ = မသွားဘူး (ပေ) (ချေ)
ဢမ်ႇႁဵတ်းလႆႈ = မလုပ်နိုင်ဘူး (ပေ) (ချေ)

တူဝ်ယၢင်ႇၶေႃႈၵႂၢမ်း

1. ၸၢႆးၸၢႆး ဢမ်ႇၵႂႃႇ တီႈၵျွင်းႁဵၼ်း။
မောင်မောင်သည် ကျောင်းသို့ မသွားချေ။ (ဘူး၊ ပါ၊ ပေ)။

2. လိၵ်ႈၼႆႉ ၵဝ်ၶႃႈ တႅမ်ႈဢမ်ႇၸႂ်ႈလူင်။
ဒီစာကို ကျွန်တော်ရေးတာ မဟုတ်ဘူး။

3. မႄႈၶႃႈ ယင်းဢမ်ႇမႃး။ ကျွန်တော် အမေ မလာပါ။

“ဢမ်ႇသူႈ၊ ဢမ်ႇပေႃး၊ ဢမ်ႇပႆႇ” တီႈလွၵ်းပဝ်ႇ ၸႂ်ႉလၢင် သၢမ်ၶေႃႈၼႆႉ ပေႃးသႂ်ႇပၼ် ၵိရိယႃႇၼၼ် လိူဝ်းၼႆႉၵေႃႈ ပဵၼ်မၼ်း ၶေႃႈပၢၵ်ႈယဝ်ႉ။ ၵူၺ်းသမ်ႉ **“ဢမ်ႇလႆႈ”** တီႈလွၵ်းပဝ်ႇၼၼ်ႉ ပေႃးသႂ်ႇပၼ်ၼမ်ႇ ၸေႃႈၵၼ်ၸေႃႈၵၼ် ပေႃးၼၼ် ပဵၼ်မၼ်းၶေႃႈပၢၵ်ႈၼင်ႇၵဝ်ႇ ယဝ်ႉ။

တူဝ်ယၢင်ႇ

1. ၸၢႆးၸၢႆးၼႆႉ ဢမ်ႇသူႈ (ဢမ်ႇပေႃးသူႈ) တူၺ်းငဝ်းတူင်ႉ။
မောင်မောင်သည် ရုပ်ရှင်ကို သိပ်မကြည့်ပါ။
2. ၼမ်ႉၼႆႉ ဢမ်ႇပေႃးၵိၼ်။
ဤရေသည် မသောက်လောက်ပါ။
3. ၸၢႆးၸၢႆး ဢမ်ႇပႆႇလုၵ်ႉ။
မောင်မောင် မထသေးပါ။
4. ၶႂၢင်းၶမ်းမၼ်းၼႆႉ ဢမ်ႇလႆႈၼမ်ႉၵၢင်ႇ။
နန်းရွှေကြည်သည် တစ်ခုလပ် မဟုတ်ပါ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

5. ဝၵ်ႉၵျႃးမ်းတပ်ႉ

တႃႇၵွႆႈပေႃးပီႈၶဝ် "ၵိရိယႃႇ" ၵႂၢမ်းတပ်ႉၶၵ်ႈ ၽႂ်ႇၶေႃႈၵိရိယႃႇ တင်းသိုင်ႈ ၵဝ်ၶေႃႈ "**ယႃႇ၊ ယႃႇပေ၊ ၵမ်ႇလႅႆး၊ ၵမ်ႇတပ်ႉ၊ ၵမ်ႇလူဝ်ႇ**" လိူဝ်းၶႅမ်ႉ သေၵၢၼ်သေၵၢၼ် သုင်ႇပၼ်ၶဝ် ပီႈၶဝ်မႃး ၶေႃႈၵႂၢမ်းတပ်ႉယဝ်ႈ။

ၽႂ်ႇတႆး	ၽႂ်ႇမၢၼ်ႈ
ယႃႇၵိတ်း	မလုပ်နှင့်
ယႃႇပေၵူႇ	မသွားနှင့်
ၵမ်ႇလႅႆးၶွၼ်း	မအိပ်ရ
ၵမ်ႇတပ်ႉလၢတ်ႈ	ပြောစရာမလိုပါ
ၵမ်ႇလူဝ်ႇတႅမ်ႈ	ရေးစရာမလိုပါ၊ မရေးရ။

1. လႅၢးလႅၢး မႂ်ႈ ယႃႇၵိတ်းၵႃႉ။
   မောင်မောင် သင်မကောင်းတာကို မလုပ်နှင့်။
2. ၶၢင်းၶၢင်း မႂ်ႈယႃႇပေၵူႇ ၵႃပ်ႇၶမ်ႉမၢဝ်း။
   နန်းနန်း သင်သည် ရွှေလီမြစ်တွင် ရေသွားမချိုးပါနှင့်။
3. မႂ်ႈၵမ်ႇလူဝ်ႇလၢတ်ႈ ၼိုဝ်းပိူၼ်ႈ။
   သူများအကြောင်းကို မင်းပြောစရာမလိုပါ။
4. မႂ်ႈၵမ်ႇတပ်ႉထိုင်ၵဝ်။
   ငါ့ကို မငြင်းပါနှင့်။ ငါ့ကို ငြင်းစရာမလိုပါ။

ၶေႃႈၵႂၢမ်းတပ်ႉ ၵေႃႉတီႈသၢမ်

ပေႃးမႂ်ႈလွင်ႉၵေႃႉၶိုင်ႈ ၵႂၢမ်းတပ်ႉတၢင်ႇၵေႃႉၶဝ် "**ယႃႇၵွႆႈ**" ၵဝ်တူဝ်ၶၵ်ႈ ယူႇၽႂ်ႇၶေႃႈ ၵိရိယႃႇသေ တႅမ်ႈလၢတ်ႈယဝ်ႈ။

ၽႂ်ႇမၢၼ်ႈၼေတႉလိူင် ၵဝ် "**စေ၊ နှင့်**" ၶၵ်ႈ ၵပ်းသုင်ႇၽႂ်ႇလင် ၵိရိယႃႇၵႂၢမ်းတပ်ႉပေႃးၶဝ် ပီႈၶဝ်မႃးၶေႃႈၵႂၢမ်းတပ်ႉ ၵေႃႉတီႈသၢမ်ယဝ်ႈ။

တူဝ်ၼၶမေၶၼ်း

1. ယႃႇႁႂ်ႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ၶဝ် မေႃး။
   ကလေးများကို မဆူညံစေနဲ့။

2. ယႃႇႁႂ်ႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇၶဝ် ဢၢပ်ႇၼမ်ႉ တီႈၼမ်ႉမၢဝ်း။
   ကလေးတွေကို ရွှေလီမြစ်မှာ ရေမချိုးပါစေနှင့်။

3. ယႃႇႁႂ်ႈလုၵ်ႈၵွၼ်ႇၶဝ် ၶိုၼ်ႈတူၼ်ႈမႆႉ။
   ကလေးများကို သစ်ပင်ပေါ် မတက်ပါစေနှင့်။

6. ဝၵ်ႉၵျယွၼ်းသူး ၼလႈ ၶေႃႈလႃႇ

✱ လၢႆးတႅမ်ႈသွင်ၵၢၼ်

1. မ်ၶၼ်းတေႃႇ + ၵတ်ႉတႃး။ (ၵမ်ႉၶေၼ်) ၵတ်ႉတႃး + မ်ၶၼ်းတေႃႇ ---- သေၵမ်း။
2. ႁႂ်ႈ + ၵတ်ႉတႃး (ၵမ်ႉ) ---- သေၵမ်း။

ၽေႃႉမၢၶၼ်ႈ = ၽေႃႉလင်ဂိရိယႃႉ ႁူးၵၶၼ်ၵၶၼ်ၶေၼ်ႉ ပေႃး ၵဝ်တူဝ် "စေသတည်း၊ စေသော်၊ ပါစေပါလို၏၊ စေသား" လိူဝ်းၶဝ်ႉ သိူဝ်ႉၶဝ် ပဵၼ်မႃး ၶေႃႈသူးယွၼ်းၼလႈၶေႃႈလႃႉယဝ်ႈ "စေရဲ" ၶေႃႈၶဝ်ႉ ၼတႉလမ်း လွင်ႉတီႈၶေႃႈလႃႉ ၵမ်ႈၼမ်ယဝ်ႈ။

တူဝ်ၼၶမေၶၼ်းလမ်း

1. သတ်ႉတဝႃႉတင်းသဵင်ႈ မ်ၶၼ်းတေႃႈ ႁႂ်ႈၵၢင်းလွတ်ႈမ်ၶၼ်သေၵမ်း။
   ႁႂ်ႈၵၢင်းၵႆ တၢင်းမႆႈလွင်ႈသေၵမ်း။ ႁႂ်ႈၵၢင်း တၢင်းၼၢၶၼ်လွင်ႈသေၵမ်း။
   ႁႂ်ႈၵတ်းယဵၶၼ်သေၵမ်း။
   သတ္တဝါအားလုံး ဘေးရန်ကင်းပါစေ၊ ကြောင့်ကြကင်းပါစေ။
   ဆင်းရဲခြင်းကင်းပါစေ၊ ချမ်းသာကြပါစေ။

2. ၶိုၼ်းတေႃႈ ၵူၼ်းၵူႈႁွၼ်း ယူႇလီၵိၼ်ဝၢၼ်သေၵမ်း။
ၵူၼ်းၵူႈႁွၼ်း ယူႇလီၵိၼ်ဝၢၼ်သေၵမ်း။
ဒို့အဘသည် ကျန်းမာချမ်းသာ ပါစေသား။

3. ႁွပ်ႈတၢင်းလီၵၢၼ်ၶၼ်ႉၼႄး ၵူၼ်းလႆႈႁွတ်ႈထိုင် ၼိပ်ႉပၢၼ်ႇသေၵမ်း။
ဤကောင်းမှုကုသိုလ်ကြောင့် နိဗ္ဗာန် ရောက်ရပါစေ။

ဝၢၼ်ႉၵျၢၶေႃႈလႃႇ

1. ၵူၼ်းမၢၼ်း တူၵ်းၼေႃႈၶိူဝ်းသေၵမ်း။
သူ ငရဲ ကျပါစေ။

2. ၵူၼ်းမိုဝ်းတၢႆလႃႈ သေၵမ်း။
မင်းသေခြင်းဆိုးနှင့် တိုးပါစေ။

3. ၵူၼ်းတၢႆၵမ်းလီဝ်လႃႇ ပေႃးၵဝ်လၢႆႈဝႃႈ။
ချက်ချင်းသေရစေရဲ့ ကျွန်တော်ပြောမိရင်။

7. ဝၢၼ်ႉၵျႃႇၵူပမႃႇ

ၶေႃႈဝၢၼ်ႉၵျႃႇၵူပမႃႇၶႅ မီးဝႆႉသွင်ၵၢၼ်။ (1) ၵူပမႃႇၶ – မိူင်းၼၢင်ၶ ၵၢၼ်ပိူၼ်ႈႁူႉတၢင်းၶမ်။ (2) ၵူပမေယ မိူင်းလႆႈၵၢဝ်တၵ်ႉ တူဝ်ၵၢဝ်တၵ်ႉ ၵၢၼ်ပိူၼ်ႈၵမ်ႉႁူႉလၵ်းၶမ် ၶႅယဝ်ႉ။

တူဝ်တၢင်ႇမၢၼ်း

ၶေႃႈၶဝ်းၶဝ်းၶႅ လိၼ်ႈလီၶေႃႈ ပေႃးၶင်ႇ လိၼ်မူၼ်း ယဝ်ႉ။ ၶေႃႈၶႅ **လိၼ်မူၼ်းၶႅ** ပိူၼ်ႈႁူႉလၵ်းၶမ်ၼႄး ပဵၼ် **ၵူပမႃႇ။ ၶေႃႈၶဝ်းၶဝ်းၶႅ** ပိူၼ်ႈႁူႉလၵ်းၵေႃႉၼႄး ပဵၼ် **ၵူပမေယ** တူဝ်ၵၢဝ်တၵ်ႉယဝ်ႉ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

မီႈလၢႆးတႅမ်ႈသွင်ယိူင်ႈ

လၢႆးတႅမ်ႈမၢႆၶိူင်ႈ

“**မိူၼ်ၶိုင်ႇ၊ လိူင်ႉၶိုင်ႇ၊ ငၢႆးၶိုင်ႇ၊ ပေႃးၶိုင်ႇ ၸၢင်ႈၶိုင်ႇ၊ ယိူင်ႈၶိုင်ႇ**” လိူဝ်းၼႆႉ ပဵၼ်ၶေႃႈလိူ ၵႂၢမ်းၶဝ်ႈသေ ဝႆႉၽဵၼ်ႇၶေႃႈ ၵႂၢမ်းၶဝ် ၼိူင်ႈငၶယဝ်ႉ။

တူဝ်ၼၶတူၶိူင်ႈႁၢမ်းမၶိူင်းၸမ်း

1. ၶေႃႈၵႂၢမ်ႇၶိူင်းၶိူင်းၼႆႉ ၼွင်ႇလဵၼ်ယူႇ ပေႃးၶိုင်ႇ မွၵ်ႇၵၢႆးလဝ်းယဝ်ႉ။
   မလေးရဲ့ မျက်နှာသည် နှင်းဆီပန်းကဲ့သို့(လို) အနီရောင်သန်းနေ၏။

2. ၶေႃႈပြႃးပဵၼ်လဝ်ႉၼႆႉ လီမုင်ႈလီယႅင်း ပေႃးမိူၼ်ၶိုင်ႇလိူၼ်မူၼ်းယဝ်ႉ။

3. ၶမ်ႉၼႆႉ ၼုၼ်ႇယူႇ လိူင်ႉၶိုင်ႇ လိၼ်လဵၼ်ယဝ်ႉ။
   ရေသည် မြေနီကဲ့သို့ နောက်ကျနေ၏။

4. ၼွတ်ႇၼႆႉ မေႃၶိုင်ႈႁွင်ႇယွင်ႇ ငၢႆးၶိုင်ႇ သၢင်ႇသီႈၶိုင်ႈယဝ်ႉ။
   ဖါးသည် ခြသေ့ထိုင်နေသကဲ့သို့ ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၏။

လၢႆးတႅမ်ႈမၢႆသွင်

ၶဝ်းလၢႆးတႅမ်ႈမၢႆသွင်ၼႆႉ မီးဝႆႉသွင်ဝၵ်ႉၵျယဝ်ႉ။ ဝၵ်ႉၵျႁူဝ်ၶေႃႈ ပဵၼ်ဝၵ်းၵျ ၵႂၢမ်ႇၶဝ်သေ ဝၵ်ႉၵျလိူၼ်း(တုတိယ) သမ်ႉပဵၼ်ဝၵ်ႉၵျ ၵႂၢမ်ႇယႃႇယဝ်ႉ။ တီႈႁူဝ်ၶေႃႈဝၵ်ႉၵျ ၵႂၢမ်ႇယၶၼ်ႉ တေလႆႈႁဵၵ် “**တေႃႈၶိုင်ႇ**” တူဝ်ၼႆႉ လူင်ႉတိူဝ်းယဝ်ႉ။

1. သၢင်ႇသီႈၼႆႉ မေႃၶိုင်ႈႁွင်ႇယွင်ႇယဝ်ႉ။ တေႃႈၶိုင်ႇၶၼ် ၼွတ်ႇ ၼႆႉၵေႃႈ မေႃၶိုင်ႈယဝ်ႉ။

2. ၶူၵ်ႉယၢင်းၼႆႉ ၶၢဝ်သုတ်ႇလုတ်ႇဝႆႉ တၢင်းတူဝ်ယဝ်ႉ။ တေႃႈၶိုင်ႇ ၶၼ် သုႇၶိူဝ်ႉၶိူင်းၵႂၢမ်ႇၼႆႉၵေႃႈၶၢဝ်သုတ်ႇလုတ်ႇဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

3. ၵၢင်ၸၢဝ်ၶႆႉ ၼိူဝ်သွမ်ႉဝႆႉလိူဝ်းငိူဝ်းယဝ်ႉ။ တေႃႇၶင်ႈၶၢဝ်း ၶမ်ႈ ပၢင်ႈလႆႈၶႆႉၵေႃႈ ၼိူဝ်သွမ်ႉဝႆႉၶင်ႈၵဝ်ႇယဝ်ႉ။

ငေႃႈမၢႆၶေႃႈ = "ၵဲ့သို့ ၊ သလို ၊ လို" လႆႈၵၢဝ်ၶေႃႈလိူဝ်းၶႆႉ သေတူဝ်သေတူဝ် ယူႇလပ်းၽႂ်ႇလင် ၵုပမ့ၶသေ ထိင်ႈလၢတ်ႈယဝ်ႉ။

8. ဝၢၼ်ႇၵျၶေႃႈလီႉပိူင်ႈၵဝ်ႇ

ၶေႃႈၵူၼ်းႁူၶၢမ်းၵေႃႉၶိုင်ႈ ၵၢၼ်မၢၼ်းလၢတ်ႈၵူႈယဝ်ႉၶၢဝ်း ၶင်ႈၵိုဝ် ၵေႃႉထွမ်ႈပေႃးတေဢဝ်ႈလိူဝ်ၶၢဝ်း ၵၢၼ်မိူၼ်းၼႆႈလၢတ်ႈၼၶ ပိူင်ႈၶင်ႈၵေႃႉငဝ်ႈငဝ်ႈ ၼႆႈလၢတ်ႈၼၶၶၢဝ်း ႁွင်ႉဝႃႈ ၶေႃႈလီႉပိူင်ႈၵဝ်ႇ ၶႆႉယဝ်ႉ။

ဝတ်ႉတႃး + လၢတ်ႈတေႃႈ(မွၵ်ႇ,ဝႃႈ၊ ၶိူဝ်ႈၼၶေႃး) + ၸၢမ်းၵေႃႉပထမ

1. ၵူႈၸဝ်း မွၵ်ႇဝႃႈ "ၵိုၼ်ႈမိူင်းပွၵ်ႈမိူဝ်းႁိူၼ်း" ၶႆႉၵူဝ်ႈ။
ဒို့အဖေက ပြောလိုက်တယ် "မင်းအိမ်ပြန်ပါလို့"။ "မင်းအိမ်ပြန်ပါလို့" ဒို့အဖေက ပြောလိုက်တယ်။
3. ၶူးသွၼ်လၢတ်ႈဝႃႈ "ပေႃးမိူင်းၶတ်းလႅပ်ႈၶႆႉ မိူင်းတေလႆႈထီႉၶိုင်ႈ ၵူဝ်ႈ" ၶႆႉဝႃႈ။
ဆရာကပြောလိုက်တယ် "အကယ်၍ မင်းကြိုးစားရင် ပထမရနိုင်သတဲ့ကွယ်"။
4. မိူဝ်ႈဝၼ်းၶိုင်ႈ မလိၶၼ်တူဝ်ၶိုင်ႈၶႆႉ ၵိၼ်လၢပ်ႇၵၼ် မၢၵ်ႇမူင်ႈ သေ ႁွပ်ႈၵမ်ႇမိုတ်းၼလႈ လၢတ်ႈဝႃႈ "မၢၵ်ႈမူင်ႈၶႆႉ သူမ်ႈၶေႃႈ ၼတႃႉလူင်"ဝႃႈၶႆႉ ပႆႈၵူႈယဝ်ႉ။
တနေ့တွင် မြေခွေးတစ်ကောင်သည် သရက်ပင်ပေါ်က သရက်သီးကို ခုန်ဟပ်လိုက်ရာ မမှီသဖြင့် "ဤသရက်သီး သိပ်ချဉ်လွန်းတယ်"ဟူ၍ ဆိုပြီး ဖဲသွားလေ၏။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

9. ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈသိုဝ်ႈ

ဝၵ်ႉၵျၶေႃႈသိုဝ်ႈကၢၼ်ဝူႈၶႃႈ ပဵၼ်ဝၵ်ႉၵျ ကၢၼ်လွတ်ႈသေ လိူဝ်းပူၼ်ႉမႃးပဵတ်ႇ လိူဝ်ႉၶၼ်ၶၼ်ႉယဝ်ႈ ပဵၼ်ၶေႃႈႁူမ်းပႆသိုဝ်ႈသိုဝ်ႈယဝ်ႈ။

1. ၸၢႆးလၢႆးၶႃႈ ၵႂႃႇတီႈႁူင်းႁဵၼ်း မိူဝ်ႈၵၢင်ၶၢႆႈ။
   မောင်မောင်သည် ကျောင်းသို့ မနက်အချိန်တွင် သွား၏။

2. လၢႆးၶမ်းယီႈၶႃႈ ပဵၼ်ၶူးသွၼ်ႁေႃၶိုင်ႈယဝ်ႈ။
   မောင်ခမ်းယီသည် ကျောင်းဆရာတစ်ယောက် ဖြစ်၏။

3. ၼမ်ႈႁဝ်း ႁုင်ၶဝ်ႈၽၵ်း တီႈႁိူၼ်းယူႇ။
   ဒို့အမေသည် အိမ်မှာ ထမင်းဟင်း ချက်နေ၏။

တွၼ်ႈဝၵ်ႉၵျ သုတ်းၶႃႈယဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

8. တွၼ်ႈၽိုၵ်းပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ

ၼိတၢၼ်း

တွၼ်ႈၼႆႉ တေၼႄၶႃႈ လၢႆးပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇလူးၵွၼ်ႇ။ ပိူင်လူင်မၼ်း ဝႆႉတီႈ၊ မၢၼ်ႈ၊ ၵိင်းၵိတ်း ပိၼ်ယႂ်ႇသေ တေသပ်းလႅင်းၼၼ်ႉၶႃႈ။ ၽိူဝ်ႇ ပႃႇလိၵ်ႈ ပႃးဝႆႉၵိတ်းၵိတ်းယူႇ။

လၢႆးပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇၼႆႉ ပိၼ်ၵၢၵ်ႇသေ တႃႇႁူႉပွင်ႇလွင်ႈလူးၼၼ် ၽႃႇသႃႇၼိုင်ႈၸိူဝ်းၽႃႇသႃႇၼိုင်ႈယဝ်ႈ။ ၵၼ်မေႃလၢတ်ႈ ၽႃႇသႃႇၶမ်ၼႆႉ ထၢင်ႈႁဵတ်းႁႂ်ႈ ၽွၼ်းလီတင်းၶမ်၊ ႁူႉမေႃလၢတ်ႈ ၽႃႇသႃႇႁူမ်ႈပိုၼ်ႈသေ ပိၼ်ၵၼ်ၸမ်ႉလႆႈ ၼႂ်းၶၢဝ်းၵၢၼ်ပႂ်းမၢၵ်ႈမီးယဝ်ႈ။ ပိၼ်တၢင်းၸမ်ႉတၢင်းလႆႈ တႃႇထၢင်ႈဢဝ်၊ လီႈႁူႉလီႈလိမ်းၵၢၼ်သႃႇ၊ လိၵ်ႈလၢႆးပိုၼ်ႈ လိူဝ်းၼိုၼ်ႈယႂ်ႇ ၼၼ်ႉယဝ်ႈ။

ပိူင်လူင်မၼ်းထမ်ႉ ၼိုင်ႈႁႂ်ႈ လိူဝ်းမီးဝႃႇသၼႄႇ ၼိုင်ႈပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇၸဝ် ႁူႉလွင်ႈလၢႆးပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ လီလီသေ တေမီးၶမ်ႉဝၢတ်ႉ ထၢင်ႇၵၢင်ႈၼိုင်ႈပိၼ်ႇ ၼိုင်ႈတမ်ႈသေငလႈ ပိၼ်မႃး ၵေႉမီးတၢင်းထူပ်းၶမ် — ယိၼ်ႉယႂ်ႇ၊ ၼိုင်းလွင်ႈ ပိၼ်ႇ၊လိၵ်ႈပိၼ်ႇ၊လၢႆးယဝ်ႈ။ ၵၼ်ႁဝ်းတေလိႈပိၼ်ႇ၊ပိၼ်ၶႃႈ၊ ၽိူဝ်ႇတီးၼႆႉ လမ်ႇလွင်ႈၼႄႉ။ ႁွပ်ႈဝႃႈ ပပ်ႉလွင်ႈထမ်ႇမလႆႈ၊ ၽိူဝ်ႇလေးၵလႆႈ ၽိူဝ်ႇတီးႁဝ်း ယင်းတိုၵ်ႉတေလိႈ လုၵ်ႉတီႈ 'သုၼ် - 0' ၼႆႉသေ ၸပ်ႉၼိူင်ပိၼ်ႇ၊တမ်ႈ ၵေႇသၢင်ႈ ၵူႈလိၵ်ႈလၢႆးႁဝ်း ၼိူၼ်ႈၶႃႈ၊ ၼၼ်ႉယဝ်ႈ။

ၽူႈတမ်ႈလိၵ်ႈ ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ "တီးႁဝ်း မီးထၼ်ႉထၢၼ်ႈလိၵ်ႈ၊ မီးလၢႆးလိၵ်ႈ - သၢႆႇတႃႇ Grammar တၼ်းၼိုတ်းပိူၼ်ႈသေ ၵုမ်ႉလွႆးထိမ် လီႈ ၼိုင်းလွင်ႈပိၼ်ႇ၊ၽႃႇသႃႇ၊လီလီ ထိုင်တီႈယူႇ" ၼႆႉယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈသင်ငလႈ ႁတ်းဝႃႈၼႆႉ ႁွပ်ႈဝႃႈ ၽူႈတမ်ႈလိၵ်ႈ မီးတၢင်းတူဝ်ထူပ်းမႂ်းသေ ႁူႉဝႃႈ ႁဝ်းမီးလၢႆးပိၼ်ႇ၊ၽႃႇသႃႇ တိတ်းတေႃးလီ၊ သမ်ႉထၢင်ႈသပ်းလႅင်းငၼ်ၼၼ် လီႈ၊ မိူၼ်ႇၼၼ်လီႈ လွမ်းၼင်ႇ လၢႆး Grammar-သၢႆႇတႃႇ မီးၼၼ်ႉယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

လၢႆးပိူင်ႈၽႃႇသႃႇ

ၽႃႇတႆး ⟷ ၽႃႇမၢၼ်ႈ ⟷ ၽႃႇဢိင်း

ဝႃႇၸၢၼ်ႇ၈ သွၼ်ႈၵႂၢမ်းၵဝ်ႈယိူင်ႈ

1. ၶေႃမ်ႇ
2. တၢင်ၶေႃမ်ႇ
3. ဝိၽတ်ႇ ၶေႃမ်ႇ
4. ၶေႃမဝိသေသၼ - ၶေႃႈၵၢင်ႈၼိူင်ႈၶေႃမ်ႇ
5. ၵိရိယႃႇ
6. ၵိရိယႃႇဝိသေသၼ - ၶေႃႈၵၢင်ႈၼိူင်ႈၵိရိယႃႇ
7. သမ်ႇပၼ်ႇထ - ၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း
8. ၶေႃႈတိုၵ်ႉ
9. ၶေႃႈလိမ်

သွၼ်ႈၵႂၢမ်း မီးၵဝ်ႈယိူင်ႈယဝ်ႈ။ ၶွပ်ႈသင်လႄႈ ၵုဝ်ႇတိုဝ်းသွၼ်ႈၵႂၢမ်း ၵၼ်မၼ်းမိူၼ်ၵၼ်တင်း Eight Parts of Speech ၶၼ်ႉလႃႇ။ တႃႇ တေလိၼ်ႈ ႁူင်ႉဝႃႈ 'တူၼ်ႈ' ၶၼ်ႉ ၵီႈသင်ၵေႃႈယဝ်ႉ တေလိၼ်ႈမီး ၵိင်ႇသွၼ်ႈ-ၶႃး မၼ်း ပႃးလွမ်းဝႆႉ။ ၵၢၵ်ႈမၼ်း၊ လမ်းမၼ်း၊ ၵိင်ႇၶႃးမၼ်း၊ ၽိူဝ်မၼ်းလိူဝ်း ၶဝ်ႉ မႃးႁူမ်ႈၵၼ်သေ ၵုဝ်ႇႁွင်ႉဝႃႈ 'တူၼ်ႈမိႉ - တူၼ်ႈမိႉပူၵ်ႇ၊ မိႉမႂ်ႇ' လႃႉၵူႈ။ သွၼ်ႈၵၼ်ဝႃႈၶဝ်ႉ မၼ်းတိုၼ်းပိူင် ၼိူင်ႈၵပ်းတူၼ်ႈယဝ်ႈ။ ၵမ်ႇပႃး ၵမ်ႇမီး။ တေႃႈလီးၶဝ် တႃႇတေပိူင်မႃး ၶေႃႈၵႂၢမ်း ၵၼ်လွႆႉတိုဝ်းယူႇ ၶွႆးႁူႈ ၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းလၢတ်ႈၶၼ်ႉ တေလိၼ်ႈၵဝ်သွၼ်ႈၵႂၢမ်း မႃးၵပ်းလပ်းၵၼ်သေ ၵေႃႇပိူင် တူၼ်ႈၵႂၢမ်း - ဝၵ်ႉၵျ - sentence မႃးယဝ်ႈ။

ၵေႃႈပိူင်တူၼ်ႈၵႂၢမ်း တေလိၼ်ႈပႃး ၵိင်ႇသွၼ်ႈၵႂၢမ်း တင်းၵဝ်ႈၵၼ်တေႃႉ ၵမ်ႇလွႆႈၶင်ႇၵဝ်ႇ။ တီႈလၢမ်ႉၵေႃႇသုတ်းမၼ်း တေလိၼ်ႈပႃး သွင်ၵိင်ႇသွၼ်ႈ လိူင်ႉၶင်ႇဝႃႈ 'ၵဝ် ၵူႈ၊ ၵဝ် ၵိၼ်'ၶဝ်။ ၵဝ် ၵိၼ် ၼဝ်ႈၶဝ်ႉ မီးဝႆႉ သွၼ်ႈၵႂၢမ်း သၢမ်ၵၼ်။ ၵၼ်ၶဝ်ႉ ပိူင်ၽႃႇသႃႇတီႈၵုဝ်ႇႁူလ်း။ ၵိုင်းၵိတ်းၵေႃႈ မိူၼ်

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ႁၼ်။ ၽႃႇမၢၼ်ႈၼၼ်ႉ ငါ ထမင်း စား၏/တယ် ၼႆ မီးသွႆႈၵႂၢမ်း သၢမ် ဢၼ်။ ပေႃးတႅမ်ႈဝႃႈ 'ငါသည် ထမင်းကို စား၏' ၼႆ မီးသွႆႈၵႂၢမ်း သီႇဢၼ်= ၼႃမ်ႇ၊ ဝိၽႅတ်ႉၼႃမ်ႇ၊ ၵိရိယႃႇ၊ ဝိၽႅတ်ႉ ၵိရိယႃႇၼႆ သီႇယိူင်ႈ ဢၼ်ႁူမ်ႈ ႁၼ်။ ပေႃးၵဝ်ပႃႇလိဝႃႈထိုင် မီးသွႆႈၵႂၢမ်း သီႇဢၼ် မိူၼ်တင်း မၢၼ်ႈယဝ်ႈ။ ႁူလ်းႁႃႈ တေမိူၼ်ႁၼ်ႁူႈတီႈ လိူင်ႉၼင်ႇၸမ်ႉၼၼ်ႉ ဢမ်ႇလွႆႈၼင်ႇ ႁဝ်ႇ။ ပေႃးလဝ်ႈႁဝ်ႇ လိပ်ႈၵိၼ်းတူလ်း လိူဝ်ပိၼ်ႇၽေႃႇသႃႇလွႆ၊ သတ်ႉတႃႇ မၢၼ်ႈ၊ ဢိင်း၊ ပႃႇလိလွႆ တၢင်းတေမႄႈလိၵ်ႈ ႁူႉ ၶင်းႁူလ်းလီႈယူႇ။

ၽူႈတႅမ်ႈသတ်ႉတႃႇၼႆႉၼၼ်ႉ ၶၼ်ထိုင်ဝႃႈ ၽႃႇတီးၶဝ် မီးသွႆႈၵႂၢမ်း ႁဝ်ႈယိူင်ႈမိူင်ႈလွႆႉ၊ ပေႃးလွႆႉ ႁူမ်ႇထူၼ်ႈလီႈ ၼွင်းၵႂၢမ်းတီးၶဝ်း၊ ၽေႃႇသႃႇၵႂၢမ်း လၢတ်ႈ ၶဝ်းယူႇၼႆယဝ်ႈ။ ၽႃႇမၢၼ်ႈၼၼ်ႉ တေမီး 9/10 ယိူင်ႈၼၼ်ႈ ၽႃႇဢိင်းၵိတ်ႉ သမ်ႉမီး 8 ယိူင်ႈ ဢမ်ႇပႃးၶႅၼ်ႈလိမ်။ ၽႃႇပႃႇလိၼၼ်ႉ မီးပတ လူင် 4 ယိူင်ႈ = ၼေႃႇမ၊ ဢၶျႃတ၊ ဢုပသၵ်ၵ၊ ၼိပႃတ (ၼႃမ်ႇ၊ ၵိရိယႃႇ၊ ဢုပသၵ်ႉၵ၊ ၼိပႃႇတ [တီး= ဢုပသၵ်ၵ တင်း ၼိပႃတ ႁူမ်ႈဝႃႈ ၶႅၼ်ႈလိမ်]) သီႇယိူင်ႈလိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႈ။

တၢင်ၼႃမ် တင်း ၼေႃႇမဝိသေသၼ ၶဝ်ႈပႃးၼႂ်းလုမ်းၼိုင်ႈ။ သမ်ပၼ်ထ-ၶႅၼ်ႈၸၢင်ႈႁပ်ႉ - conjunction ၊ ဝိၽႅတ်ႉ၊ တင်းၵိရိယႃ ဝိသေသၼ ၼႄႈတင်းတၢင်ႇလိူဝ်း ဢၼ်ဢမ်ႇလီၼ်ႈႁပ်ႉ ပတမႃႇလႃႇလီႈ[1] ၶဝ်ႈပႃးၼႂ်းလုမ်းသီႇယဝ်ႈ။[2]

ဢၼ်လီႈၵဝ်တင်း သွႆႈၵႂၢမ်း ၸွင်လီၵ်မိူဝ်းသေ တၢၵ်ႈတီးႁၼ်ၼႆႉ ႁွပ်ႈဝႃႈ မၼ်းလမ်ႇလွင်ႈသေ သမ်ႉၼွႆႈၼိူင်ႈၼူႉ လီးတၢၵ်ႈတီးႁၼ်ၼႄႈ လၢင်ႇ ပေႃးလီႈတႅမ်ႈၼၼ်ႈႁၼ်၊ သပ်းလိူင်းၼၼ်ႈႁၼ်တီႈၼႆႉယဝ်ႈ။

---

[1] ႁူႉပိၼ်ၼႃမ်, တၢင်းလီႈလိၼ်ႈလွမ်း ဝိၽႅတ်ႉ သိပ်းသီႇဢၼ်သေ ၼၽေဢၼ်တႃႇလီၵ်ႈတူဝ် လိူင်ႉၼင်ႇ, (**1.** ပုရိသော၊ ပုရိသာ **2.** ပုရိသံ၊ ပုရိသေ **3.** ပုရိသေန၊ ပုရိသေဟိ/ဘိ **4.** ပုရိသဿ၊ ပုရိသာနံ **5.** ပုရိသသ္မာ၊ ပုရိသမှာ၊ ပုရိသာ၊ ပုရိသေဟိ/ဘိ **6.** ပုရိသဿ၊ ပုရိသာနံ **7.** ပုရိသသ္မိံ၊ ပုရိသမှိ၊ ပုရိသေ၊ ပုရိသေသု **8.** ဘော ပုရိသ၊ ဘဝန္တော ပုရိသာ) သိ ယော၊ အံ ယော၊ နာ ဟိ သနံ၊ သ္မာ ဟိ သနံ၊ သ္မိံ သု ဝိၽႅတ်ႉ **14** ဢၼ်။ ၽႃႇၼိူဝ် ၶေႃဝၼ်လၼ်၊ ၽႃႇလင် ပုၵ်ႈဝၼ်လၼ်။

[2] New Pali Course, P.3

ebook is created by www.Shanyoma.org

မိူဝ်ႈၵၢၼ်ၵေႃႉၶိူင်ႈ တေၸႂ်ႉၵိုတ်းၵၢၼ် တၢမ်ႈပိုၼ်ႇၽိူဝ်ႇသိုဝ်ႇၼႂ်း ထုၵ်ႇလီလႆႈႁူႉလွင်ႈ လိၵ်ႈသုတ်ႉတႃႇ မွင်ၽိူဝ်ႇသိုဝ်ႇႁဝ်းၼႆႉ မွင်ႈၽိူဝ်ႇသိုဝ်ႇပိူၼ်ႈ ၵၢၼ်လႂ်ႈၵဝ်ႇလိူၵ်ႈဝႆႉၶၢင်ႉယဝ်ႈ။ ပေႃးႁဝ်းႁူႉၽိူဝ်ႇသိုဝ်ႇသေ သမ်ႉၵမ်ႇ ႁူႉလိၵ်ႈသုတ်ႉတႃႇလိူင် မၢၼ်ႈယၢပ်ႇတႃႇတေပိၼ်ႇမႃး ၶေႃႈပိုၼ်ႇၼမ်ႉ ၵၢၼ် ပွင်ႇလႆႈလီၵၢၼ်သေ သမ်ႉတေၵမ်ႇပၼ် တၢင်းႁၢၼ်ႉလႆႈ ၶိူဝ်လိူၵ်ႈလႂ်ႈၵဝ်ႇ ပိုၼ်ႇယဝ်ႈ။ ပေႃးပိၼ်ႇၶႆ မၢၼ်ႈၵမ်ႇလၢင်ႈပၼ် မီးယိုၼ်ႉဝႃႇသၢႆႇ တၢမ်ႈ ပိုၼ်ႇၽိူဝ်ႇသိုဝ်ႇလႆႈ။ ၵၢၼ်ၵၢၼ်လူဝ်ႇၵေႃႈလီယဝ်ႉ မိူဝ်ႈလူဝ်ႇ လႂ်ႈၵဝ်ႇၵတ်ႉၼၼ်ႇ၊ ၵျွင်ႇလူင်ႉလီမျႃးႁွၼ်ႇ ႁဝ်းလင်ႇတေလၢင်ႈၸဝ်ႈလူဝ်ႇသေ မီးဝႃႇသၢႆႇ မီး ယိုၼ်ႉလႆႈယဝ်ႈ။ ၵၢၼ်ပိုၼ်ႇၵိုၼ်းၽိူဝ်ႇသိုဝ်ႇၼႂ်း မၢၼ်ႈၵိူဝ်ႇၵပ်းၵၢၼ် ၽိူဝ်ႇႁူႉ ႁၢၼ် လိၵ်ႈသုတ်ႉတႃႇငတႉငတႉ။ ပွႆႇပၢၵ်ႈ တၢင်းႁူႉသုတ်ႉတႃႇၶဝ်ႉသေ မၢၼ်ႈ ၵမ်ႇမီးလိၵ်ႈသပ်းလိူင်းၼၶၵၢၼ်၊ ႁဝ်းတေလႆႈပိုၼ်ႇလွင်ႈ ပိူင်ႈၶၼ်ႇ လႂ်ႈၵဝ်ႇပွင်ႇလူဝ်ႇလႆႈ ၶၢင်ႉႁဝ်းယဝ်ႈ။

လိၵ်ႈပိုၼ်ႇလိူၵ်ႈၶဝ်ႉ တီႈၵပ်ႈမၢၼ်း မီးသွင်ယိူင်ႈ။ ၵၢၼ်ၶိူင်ႈၶဝ်ႉ ပိုၼ်ႇလွင်ႈၶၼ်ႇ လႂ်ႈၵဝ်ႇပွင်ႇလူဝ်ႇ။ လိၵ်ႈၵမ်ႇလွင်ႈတူၼ်ႈၸၢမ်း- sentence ၵပ်းတၢမ်းၵၢၼ်ၸူႉ။ လိၵ်ႈလူၵ်ႈႁၢင်ႇယုၵ်ႉယၢင်ႇသေ ပိုၼ်ႇၸူႉၼလႈ ၵမ်ႇလၢင်ႈ ၵဝ်ၶေႃႈမုၼ်း(လွင်ႈတၢင်း-facts)မၢၼ်း ၶပ်ႉတၢမ်းမိူၼ်လွင်ႈလႆႈ မိူၼ်ၶၼ်ႇ ပပ်ႉငဝ်ႈ(လိူၵ်ႈပိူၼ်ႈမီးဝႆႉ) ၵၢၼ်ႁဝ်းၵိုင်ၶၢင်ႉယဝ်ႈ။ မၢၼ်းလၢင်ႈပိၼ်ႇမျႃး လႆႈ ၶေႃႈမုၼ်းတၢင်းတွင်ႈ မျႃးယူႇၽိူဝ်ႇၶိူဝ်၊ ၽိူဝ်ႇၶိူဝ် ၸူႉပိၼ်ႇတၢင်းတွင်ႈယူႇ။ လင်ႇဝျႈ မၢၼ်းပိၼ်ႇၸူႉ လိၵ်ႈလူၵ်ႈႁၢင်ႇယုၵ်ႉယၢင်ႇယဝ်ႈ။

လိၵ်ႈပိုၼ်ႇထိုင်ႈ ၵၢၼ်ၶိူင်ႈလမ်း ပိုၼ်ႇလွင်ႈႁူႈတူၼ်ႈၸၢမ်း ၵပ်း တၢမ်းၵၢၼ်ၸူႉ လွင်ႈလိၵ်ႈသုတ်ႉတႃႇႁဝ်းယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈၶႆၼလႈ လိၵ်ႈပိုၼ်ႇၵၢၼ် ၶႆႉ မၢၼ်းၵမ်ႇၵဝ်ၶေႃႈမုၼ်းၶဝ် (facts) ၶမ်ႈၵၢၼ် ယူႇပွတ်းတွင်ႈ ပွတ်း ၶိူဝ်။ မၢၼ်းတိုၼ်းၶပ်ႉတၢမ်းၵၢၼ်လီသေ ၵိပ်းၵဝ်လိၵ်ႈၶေႃႈမုၼ်း (လွင်ႈ တၢင်း) ႁုမ်ႇထူၼ်ႈလီယဝ်ႈ။ တီႈၶႆႉ ပေႃးၵမ်ႇႁူႉ လိၵ်ႈသုတ်ႉတႃႇ တင်းသွင် ၽိူဝ်ႇ(ပိူၼ်ႈ၊ ႁဝ်း)ပေႃးၶႆ မၢၼ်းၵမ်ႇလၢင်ႈၸူႉလႆႈ။ ပေႃးႁဝ်းႁူႉမွင်ပိူၼ်ႈ (ၽိူဝ်ႇပိူၼ်ႈ)သေ ၵမ်ႇႁူႉၽိူဝ်ႇႁဝ်းၶႆ မၢၼ်းတေႃႉငတႉလႆႈသေတႃႉ မၢၼ်း တေမိူၼ်ၶၼ်ႇ လေႃႉမီးမၢၵ်ႇလေႃႉၽိူဝ်ႇလိူဝ်ၶၢင်ႉၼလႈ တေၸူႉယၢပ်ႇယူႇ ယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

လိၵ်ႈပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ ၵၼ်တေသပ်းလႅင်းၵၢၼ်ႁူႉၶႃႈ။ တေၵိုင်ၶိုၼ်ႈ တၢင်းႁူႉသတ်ႉတႃႇသေ သပ်းလႅင်းလွမ်းသွၼ်ႈႁၢမ်းၵဝ်ႈတွၼ်ႈ(ယိူင်ႈ) ႁူႉသေ ႁႂ်ႈၶႃႈ။ ႁူႉလႆႈၵႂႃႇ တေၵၢင်တီႈၵဵပ်ႈၵဵပ်ႈသေ သပ်းလႅင်းၶေႁၼ် မိူၼ်ၶဝ်, ၵဵဝ်းပေႃးႁႂ်ႈ သတ်ႉတႃႇၽႅၼ်ၶိုင်ႈၶေၼ်ႉႁႂ်ႈၶႃႈ။

(1) တွၼ်ႈၶေမ်, လႄႈ (2) တၢင်ၶေမ်,

ၽူႈၵၼ်ပေႃးႁႂ်ႈ လိၵ်ႈသတ်ႉတႃႇၽွင်ႈယဝ်ႉၶႃႈလႄ ပေႃးႁႂ်ႈလွင်ႈ ၶေမ်,၊ တၢင်ၶေမ်,ယဝ်ႉလႄႈ ၵမ်,သပ်းလႅင်းၶေၶဝ်ယဝ်ႈ။ ပေႃးပိုၼ်ႁႂ်ႈၶႃႈ ၼမ်ၶေးတေႃႈ လိပ်ႈႁၵ်ၶေးသတ်ႉတႃႇတီး မိူဝ်ႈပီ 1980 လႄႈ သတ်ႉတႃႇတီး + မြန်မာသဒ္ဒါ မိူဝ်ႈ 1988 တႃႇ။

(3) တွၼ်ႈဝိၽတ်ႉၶေမ်,

ဝိၽတ်ႉၶေမ်,ၶႃႈ မီးႁူႉ,

1. ဝိၽတ်ႉ ၵတ်ႉတႃႈ
2. ဝိၽတ်ႉ ၵမ်ႉ
3. ဝိၽတ်ႉ ၶိူင်ႈလွႆႈ - karana - အသုံးခံပြပုဒ်
4. ဝိၽတ်ႉ ၶိူင်ႈႁပ်ႉ - sampadāna - လက်ခံပြပုဒ်
5. ဝိၽတ်ႉ ၶိူင်ႈၵွၵ်ႈ - apādāna - ထွက်ခွါရာပြပုဒ်
6. ဝိၽတ်ႉ ၵပ်းၸွင်လၢၵ်ႈ - sāmi - ပိုင်ဆိုင်ခြင်းပြပုဒ်
7. ဝိၽတ်ႉ ၶိူင်ႈၶေတီႈ - okāsa - နေရာပြပုဒ်
8. ဝိၽတ်ႉ ၶေႁိူၵ်းၵၼ် - sahādiyoga - ယှဉ်တွဲပြပုဒ်
9. ဝိၽတ်ႉ ၶိူင်ႈလိူၵ်ႈထွၼ် - niddhāraṇa - ထုတ်ဆောင်ရာပြပုဒ်
10. ဝိၽတ်ႉ ပၼ်ႇလၢၵ်ႈ - tadattha sampadāna - ရည်စူးချက်ပြပုဒ်
11. ဝိၽတ်ႉ ၶေၶႅပ်ႈတၢင်း၊ ယၢမ်း - accanta saṃyoga - အချိန်ဆက်တိုက်ပြပုဒ်

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶွင်ႈႁၢမ်းတီႈႁဝ်းၶႅၼ်ႇ မၼ်းၼၼ်ႉ တိုၼ်းမီးသဵင်ဝ ဝႆႉယူႇ တင်း ၶေႃႈ ၵိုၵ်းၵၼ်ယူႇ။ ႁူဝ်းၼႆႉ မိူဝ်ႈႁဝ်းပႂ်ႉလဵပ်ႈႁဵၼ်း ၽႃႇသႃႇႁၢမ်းႁဝ်း ၶဝ်ႈ ႁဝ်းၵမ်ႉၵႃႈၼႆႉ ၵၼ်လွင်ႈပိၼ်ၶေႃႈ ပိၼ်ဝႆႉယူႇသေ ၸဝ်သမ်ႉ ပိၼ်မႃး ၶေႃႈသင်၊ ပႃႇသင် လိူင်ႇၶဝ်ႈတိမ်ႈၶႄႇဝိႈ ၽဵဝ်တင်းၶိူဝ်းၶႂႈ။ မၢင်တီႈ မၢင်ၶေႃႈၼႆႉ ၵမ်ႉလွင်ႈဝႆႉယူႇပႃး။ မၢင်တီႈၼႆႉ ပေႃးၵမ်ႉပႃး ဝႆႉယူႇၶႂႈ မၼ်းတိုၼ်းၼႆႉ ၵမ်ႉလၢင်းပၼ်ပွင်ႇလွင်ႈလီႈလႃးလႃးယဝ်ႉ။ ၽႃႇသႃႇၵႂၢမ်းၼႆႉ တေႃႉမိူၼ်ၶႂႈ တီႈၵၼ်ၵမ်ႉပႃးဝႆႉယူႇၼႆႉ မီးတင်းၶမ်ႉ ယူႇ။ ႁဝ်းၵမ်ႉပႃးဝႆႉယူႇလႄႈ မၼ်းၼႆႉ ၵမ်ႉယၢပ်ႇ တႃႇတေႁူႉၼႆႉ ပိၼ်ၶေႃႈသင်၊ ပႃႇသင်။ ပိူင်လူင်မၼ်း လူဝ်ႇၸႂ်ႉတီႈယူႇ တူၼ်းႁၢမ်းႁဝ်း ၸႂ်ႉမၼ်းၶႂၼ်ၽႃႇသႃႇႁဝ်းႁူလ်းယဝ်ႉ။ မၼ်းပွင်ႇလွင်ႈလီႈယူႇ။

တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းလႄႈ လႆႈလႆႈ ၵိၼ် ၶဝ်ႈ။ ၵၼ်ၶႂႈ ပိၵ်ႈၼႆႉ မၼ်းၵမ်ႉပႃး ဝႆႉယူႇၼႆႉ လွင်ႈၼႆႉ ၶဝ်ႈပိၼ် ၶေႃႈပႃႇသင်ၶႂႈၶႄႇ။ ႁဝ်းႁူႉလႅင်ႈလီၶႂႈယဝ်ႉ။ "I eat rice" ၽဵဝ်ၵႂၢမ်းၼႆႉ ၵမ်ႉပႃးဝႆႉယူႇ။ "ၵူၺ်း တေၵိၼ် လူး ၶဝ်ႈသွၼ်ႁူႉ?" ၶေႃႈၶႂႈ ပေႃးတိမ်ႈၼႆႉ "ၵူၺ်း တေၵိၼ် ၶဝ်ႈသွၼ်ႁူႉ?"ၶႂႈ ၵမ်ႉပွင်ႇလွင်ႈလီ။ ပေႃးပႃးဝႆႉယူႇ'လူး'ၶႂႈ လင်ႇတေ ပွင်ႇလွင်ႈလီ။ ႁွပ်ႈၶႂႈလႄႈ ပေႃးမၼ်းပွင်ႇလွင်ႈလီၶႂႈ၊ ဝႆႉတီႈၵႂင်ႈမၢၼ်ႇၶႂႈ ႁဝ်းလၢင်းလိၵ်ႈႁူႉလီႈ ၶဝ်ႈပိၼ်ပႃႇသင်၊ ၶေႃႈသင်ၶႂႈၶႄႇယူႇ။ သင်လိူဝ်ၼႆႉ ၵမ်ႉဝႆႉတီႈယူႇမၼ်း မိၼ်းၶွင်ၽဵဝ်ႁဝ်း လိူင်ႇၶဝ်ႈ "ၶဝ်ႈ ၵိၼ် ၵဝ်၊ ၵဝ် ၶဝ်ႈ ၵိၼ်" ပေႃးၶႂႈ မၼ်းၵမ်ႉပၼ်ပွင်ႇလွင်ႈ ႁွပ်ႈၼႆႉ မၼ်းၵမ်ႉလွမ်းတူၼ်း သဵင်ဝႁၢမ်းႁဝ်းယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈမီးလွင်ႈလိူင်ႇၶႂႈလႄႈ ၵႂင်ႈယူႇ၊ လွင်ႈဝႆႉ ၶေႃႈႁၢမ်း ၶွင်ႈတူၼ်းႁၢမ်းမၼ်း လမ်ႇလွင်ႈၶႄႇ။ ၵမ်ႉလွႆႈၼႆႉ ႁူလ်းတေ လီႈႁူႉပွင်ႇလွင်ႈ ၶွင်ႁဝ်းႁူလ်း။ တေလီႈႁူႉလွမ်းပႃး တူၼ်းႁၢမ်းပိူၼ်ႈ၊ သဵင်ဝ ပိူၼ်ႈႁွၼ်ယဝ်ႉ။ ပေႃးၶႂႈလွင်ႈ မၼ်းလင်ႇတေပႆႈလွင်ႈႁဝ်း မိူဝ်ႈႁဝ်းပိၼ်ႇ ၽႃႇသႃႇယဝ်ႉ။

တီႈၶႂႈ ၶူႈမွၵ်ႇတိူင် ၽူႈလဵပ်ႈႁဵၼ်းၶဝ်ႈတင်းလၢႆ လွင်ႈၼႆႉ ယူႇဝႆႉ မၼ်းမၢင် တီႈယူႇၶေႃႈႁၢမ်း၊ ပႃႇ ၵၼ်ၶႄႇမေး ဝႆႉယူႇလႄႈၶႃႈ၊ ၵမ်ႉ ၶႄႇ ပႃႇ(11) လိူင်ႇၶႄႇတႃႇ။ ၵၼ်ႁဝ်းယိပ်းတိုဝ်း ၵမ်ႉယိပ်းတိုဝ်း ႁူႈတီႈၶႄႇ ၵမ်ႉလွႆႈပိၼ်ပၼ်ႁူႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ပေႃးပဵၼ်ပႃႇလိထိုင် ၶေႃႈပၢႆ ၵၢၼ်ၵမ်ႉပႃးဝႆႉယူႇ. တိုၼ်း ၵမ်ႉမီး။ ၵူၺ်းမီး ၵႂၢမ်းၸႂ်ႉ တင်းၶႅပ်ႈၵၢပ်ႇၸဝ်ႈ ဢမ်ႇမွင်ႈၵူၺ်း ၵမ်ႉပႃးဝႆႉယူႇ။

တၢင်ႇတၢင်းၵၢၼ် ၽၢႆႇတႆး၊ မၢၼ်ႈ၊ ၵႅင်း လွမ်းပၢၼ – cases

1. လၢႆးလၢႆး ၵိၼ် ၶဝ်ႈ။ S + V + O
မောင်မောင်သည် ထမင်းကို စား၏။ S + O + V
John eat rice. S + V + O

2. လၢႆးလၢႆး ၵႂႃႇ ႁူင်းႁဵၼ်း / တီႈႁူင်းႁဵၼ်း။ S + V + P[3]
a) လၢႆးလၢႆး ၵႂႃႇ လူး ၼူးသွၼ်။
မောင်မောင်သည် ကျောင်းသို့ သွား၏။ S + P + V
John goes to school. S + V + P

b) လၢႆးလၢႆး ပေႃႉ မႃ။ S + V + O
မောင်မောင်သည် ခွေးကို ရိုက်၏။ S + O + V
John beats the dog. S + V + O

3. လၢႆးလၢႆး ၵဝ်ႈၶွၼ်ႉ ပေႃႉ မႃ။ S + A[4] + V + O
မောင်မောင်သည် ခွေးကို ဒုတ်ဖြင့် ရိုက်၏။
S + O + A + V / S+A+O+V

John beats the god with a stick.
S + V + O + A

4. လၢႆးလၢႆး ပၼ် တၢင်းၵိၼ် ၶႃင်းၶႃင်း။ S + V + O + D[5]
လၢႆးလၢႆး ပၼ် တၢင်းၵိၼ် တီႈၶႃင်းၶႃင်း။
လၢႆးလၢႆး ပၼ် တၢင်းၵိၼ် ႁႂ်ႈၶႃင်းၶႃင်း။

---

[3] Adverb of Place in English. ရှေးရှုရာပြပုဒ်၊ တီႈသူႇလူး (ၵမ်ႉလွင်ႈဢမ်း)
[4] Ablative of instrument
[5] Dative - လုတ်ႉတီႈထီ (သမ်ပတၢၼ) ၊ ၶေႃႈၵပ်ႉ - လက်ခံပြပုဒ်။

မောင်မောင်သည် နန်းနန်းအား စားစရာကို ပေး၏။
S + D + O + V
မောင်မောင်သည် စားစရာကို နန်းနန်းအား ပေး၏။
S + O + D + V

John gives fruit to Marry. S + V + O + D
John gives Marry the fruit. S + V + O + O

5. လၢႆးလၢႆး လုၵ်ႉတီႈႁူင်းႁဵၼ်း ၵႂႃႇ ႁိူၼ်း။ S + A + V + P
လၢႆးလၢႆး လုၵ်ႉတီႈႁူင်းႁဵၼ်း ၵႂႃႇ တီႈႁိူၼ်း။
မောင်မောင်သည် ကျောင်းမှ/က အိမ်သို့ သွား၏။
$S + A^6 + P + V$
John goes home from school. S + V + P + A

6. ပပ်ႉၼႆႉ ပဵၼ် ၶွင်ၽႂ်။ $S + V + P^7$
ဤစာအုပ်သည် ဘယ်သူ၏ စာအုပ် ဖြစ်သလဲ။ S + P + V
Whose book is this? P + V + S

ပပ်ႉၼႆႉ ပဵၼ် ၶွင်လၢႆးလၢႆး။ S + V + P
ဤစာအုပ်သည် မောင်မောင်၏ စာအုပ်ဖြစ်၏။
$S + P + C^8 + V$
This book is John's. S + V + P
This book is John's book. S + V + P + C

7. လၢႆးလၢႆး ၵိၼ် ၶဝ်ႈ တီႈႁိူၼ်း။ $S+V+O+L^9$
မောင်မောင်သည် အိမ်မှာ / ၌ / တွင် / ဝယ် ထမင်းကို
စားနေ၏။ S+L+O+V
John eats meal at home. S+V+O+L

[6] Ablative of separation - တီႈဢွၵ်ႇ,ၵႂၼ်ႇ, - ထွက်ခွါရာပြပုဒ်။
[7] Possessive - ၶေႃႈၶၼ်ပဵၼ်ၶွင်လဵဝ်း - ပိုင်ဆိုင်ခြင်းပြပုဒ်။
[8] Complement - ဖြည့်ပုဒ်
[9] Locative Pali / Adverb of place - ၶၼ်တီႈ - နေရာပြပုဒ်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

8. လႃးလႃး တင်း(ၸေႃႈ၊ ၸေႃႈတင်း) ၶဝ်ႇၶဝ်ႇ ၵႂႃႇ ႁူင်းႁဵၼ်း။
S + A^{10} + V + P
မောင်မောင်သည် နန်းနန်းနှင့်(နှင့်အတူ၊နဲ့) ကျောင်းသို့ သွား၏။ S + A + P +V
မောင်မောင်နှင့် နန်းနန်းတို့သည် ကျောင်းသို့ သွားကြ၏။
John and Marry go to school. S + A + V + P

9. လႃးလႃးၶႅၼ်ႇ လုၵ်ႈႁဵၼ်းယဝ်ႉ ၶွင်းလုၵ်ႈႁဵၼ်း တင်း သိူင်ႈ။ S + V + S*
ၶွင်းၵူႈ(ၶွင်း)လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ် လႃးလႃး ၺႃၶႅၼ်ႇ,လီသေပိူၼ်ႈ။
S* + S + V
ကျောင်းသားတို့တွင် (အနက်၊ အထဲမှ၊ အထဲမှာ) - မောင်မောင်သည် ဉာဏ်အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏။
S* + S + V / S + S*+ V
John is the cleverest of all students. S+V+S*
John is the cleverest in the class.

10. ငိုၼ်း ပုၼ်ႈတႃႇလႃးလႃး ဢၼ်လႂ်လႃႇ။ S + P♥ + V
မောင်မောင် အဖို့ (ဖို့၊ အတွက်) ပိုက်ဆံသည် ဘယ်ဟာလဲ။
P♥ + S + V
Which money is for John? S + V + P♥

ဢၼ်ၼႆႉ ပဵၼ်တႃႇ(ပုၼ်ႈတႃႇ) လႃးလႃးၵူၺ်း။ S + V + P♥
ဤဟာသည် မောင်မောင့်ဟာ (၏ ဥစ္စာ) ဖြစ်သည်။
S + P + V
This is for John. S + V + P♥

---

10 Ablative of agent – Sahādiyoga - ယှဉ်တွဲပြပုဒ် - ၶေႃႈၸူမ်းၸိူင်းၵၼ်။

* * * * * Superlative Adjective Phrase – Niddhārana - ထုတ်ဆောင်ရာပြပုဒ် - ၶေႃႈၶဝ်ႈလိူဝ်ႁူမ်ႈ ထွၼ်ၵွၼ်ႇ။ (S ထိုင်ႈ ဢၼ်ၼိုင်ႈ Subject – ၵတ်ႉတႃး။)

♥♥♥♥♥♥ Possession – Tadatthasampadāna - ရည်စူးပြပုဒ် - ၶေႃႈၶဝ် ပုၼ်ႈၶွင်လဝ်ႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

11. a) ၸၢႆးၸၢႆး ၶီႇလူတ်ႉၾႆးၵႂႃႇ တေႃႇ(တေႃႇထိုင်) တႃႈရင်း။
S + V + P*
မောင်မောင်သည် ရထားဖြင့် ရန်ကုန်အထိ - (တိုင်၊ တိုင်အောင်၊ တိုင်တိုင်) သွား၏။ S + A + P + V
John travels up to Yangon by train.
S + V + P + A

11. b) ၸၢႆးၸၢႆး ႁဵတ်း ၵၢၼ် တင်းဝၼ်း။ S + V + O + A♠
မောင်မောင်သည် အလုပ်ကို တနေ့လုံး - (တနေ့ပတ်လုံး၊ တနေ့လုံးလုံး) လုပ်၏။ S + O + A + V
John works all day. S + V + A

တီႈၼႆႉ ယဝ်ႉၵႂႃႇ တွၼ်ႈပိူင်ႈတေႃႉၶေႃႈယဝ်ႉ။ သမ်ႉၼႂ်းမွၵ်ႇထိုင် ထိင်းဝႆႉ ၼႂ်းသတိတူဝ်း ၼႂ်းၵွင်ႈမၼ်း သၢင်ႈထုၵ်ႇၵႂႃႇ၊ ပိူဝ်ႉတီႈမၼ်း မီးၼႆႉၵႂႃႇ ၶၼ်းၵူႈၾႆးသႂ်ႇတႃႉ။ ၵမ်းၼႆႉ သမ်ႉတေသိုပ်ႇၵႂႃႇ ၶေႃႈမဝိသေသၼၶွၼ်ႉ။

(4) တွၼ်ႈၶေႃႈမဝိသေသၼ - ၶေႃႈၵၢင်ႈၼိူင်ႈၶေႃႈ

ၶေႃႈတၢင်ၵမ်ႉၵိူင်းပၼ်ၶေႃႈ၊ လွင်ႈ၊ ၵၢင်ႈၼိူင်ႈၼႂ်းၶေႃႈ ပေႃးမီးၵိူင်း ပႃႇဝႃႇ မၢႆးလိူၼ်း ၼင်ႉဝႃႈ ၶေႃႈၶေႃႈမဝိသေသၼယဝ်ႉ။ တီႈၼႆႉၵေႃႈ ၵမ်းလၢတ်ႈၼိူဝ်းၶိုင်ႈငလႈၼိူဝ်းၶိုင်ႈ ႁပ်ႈမၼ်းၵမ်ႉမိူၼ်ၵၼ်ငလႈ ၵွင်ႈယူႇ ၶေႃႈမဝိသေသၼ တင်းၶေႃႈ (ဝိ + ၶေႃႈ)ၵေႃႈ ပဵၼ်ႇပိူင်ႈဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

---

* Adverb of place - A'ddhāna aaccantasaṃyoga — နေရာဆက်တိုက်ပြပုဒ် - ၶေႃႈငၶၼွၼ်းတၢင်း။

♠ Adverb of time – Kāla accantasaṃyoga - အချိန်ဆက်တိုက်ပြပုဒ် - ၶေႃႈငၶၼွၼ်းမိူဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

1. တူဝ်ယၢင်ႇ - ၵွင်ႉယူႇ ၶေႃႈမဝိသေႇသၶတေႃး "ၶေႃမ်ႇ + ၶေႃႈမ ဝိသေႇသၶ" ၶႂ် ႁဝ်းတေလဵၼ်ႈႁၼ်ပိူင်ၶႂ်ႉ ၶွင်းၽေႃႈသူႇလၢဝ်းမိူဝ်းတႃး (ထႃး၊ လၢဝ်း) ယဝ်ႉ။ ၵမ်းၶႂ်ႉ ႁဝ်းလၢမ်းလိပ်ႈႁဵၼ်းတူဝ်လိၵ်ႈ ၶေႃႈဝႂ်ႉၽြႃး "ၶမေႃႇ တႆႇသ ၽၵဝတေႃႇ ဢရႁႃတေႃႇ သမ်မႃႇသမ်ပုတ်ထႆႇသ"ၶႂ်ႉႁၢင်ႇ။

ၶေႃႈပွင်ႇမၢၼ်ႈ ပေႃးၵဝ်ႁၢမ်းတႃးဝႃႈလိူင် "ၵဝ်ၼႃႇ ဝႂ်ႉၽြႃးပီၶၢင်လဝ်ႉ ၵၼ်မီးၽုင်းႁူၵ်းယိူင်ႉ၊ ၵၼ်ၵိူင်ႇႁပ်ႉတၢင်းလူႇ ၼွင်ႁူၶၢင်း ၽီ သၢင်၊ ၵၼ်ႁူႉပွင်ႇႁၼ်ထိူင် ထမ်းသတ်ႉလႃႇသီႇယိူင်ႉ ႁင်းလဝ်ႉၶၶၢင်ႉၵေႃႉ"။ တီႉယမ်မၢၼ်း ၵၼ်မၢၼ်းၼွႆႉဝႃႉၶၶၢင်ႉငတႃႉ "ၵဝ်ၼႃႇ ဝႂ်ႉၽြႃးပီၶၢင်လဝ်ႉ" ၶႂ် ႁူလိုၼ်း။ တီႉၶႂ်ႉ ႁွပ်ႉၼွႆႉသႂ်ႇ မီႇၵီး ၵုၶၢင်းမုၶၼ်၊ ၶေႃႈယွင်ႉၵၢမ်း တီႉၽြႃးငလႃႉ လင်ႇသႂ်ႇပႃးမႃး "ၽၵဝတေႃႇ – ၵၼ်မီးၵူမုၶၼ်ႁူၵ်းယိူင်ႉ၊ ဢရႁႃတေႃႇ – ၵၼ်ၵိူင်ႇႁပ်ႉတၢင်းလူႇၼမ်ႉလီ၊ သမ်မႃႇသမ်ပုတ်ထႆႇသ – ၵၼ်ႁူႉႁၼ် ထမ်းသတ်ႉလႃႇသီႇယိူင်ႉ ႁင်းလဝ်ႉ" လိူဝ်းၶႂ်ႉ မႃးၵပ်းသႂ်ႇ တူဝ်ၽြႃးယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႉၶၶၢင်ငလႃႉ လိူဝ်းသၢမ်ၶေႃႈၶႂ်ႉ ႁူင်ႉဝႃႉ ဝိသေႇသၶ - ၶေႃႈႁၢင်ႉမိူင်ႉ ၶႂ်ယဝ်ႉ။

2. တူဝ်ယၢင်ႇၵွင်ႉယူႇ ဝိသေႇသၶ ၽိူဝ်ႇမၢၼ်ႉ = ဝိသေႇသၶ = ၶေႃမ်ႇ။ လၢမ်းတူဝ်လိၵ်ႈၶေႃႈပွင်ႇ ၶမေႃႇ တႆႇသ ၽိူဝ်ႇမၢၼ်ႉလူး။ "ဘုန်းတော် ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော၊ နတ် လူ ဗြဟ္မာတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံယူတော်မူထိုက်ထသော၊ သစ္စာလေးပါး မြတ်တရားတို့ကို မဖေါက်မပြန် သယမ္ဘူဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ်တော်တိုင် သိမြင်တော်မူထသော ထိုမြတ်စွာ ဘုရားအား အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏။

3. လၢမ်းတူဝ်လိၵ်ႈ ပႃႇလိလူး =

ၶမေႃႇ – ၵဝ်ၼႃႇၼုပ်ႉဝႂ်ႉ

တႆႇသ – ၽြႃးပီၶၢင်လဝ်ႉၶၶၢင်ႉၵေႃႉ။

ၽၵဝတေႃႇ – ၵၼ်မီးၵူမုၶၼ်ႁူၵ်းယိူင်ႉ

ဢရႁႃတေႃႇ – ၵၼ်ၵိူင်ႇႁပ်ႉၵဝ်တၢင်းလူႇ

သမ်မႃႇသမ်ပုတ်ထႆႇသ – ၵၼ်ႁူႉႁၼ် ထမ်းသတ်ႉလႃႇ
သီႇယိူင်ႉ ႁင်းလဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4။ လၢမ်းတူလ်းၽိူဝ်,ၵိၼ်းဂိတ်ႉလူး = Veneration to the Exalted one, the Homage-worthy, the Perfectly Self-Enlightened.

တီႈၶိူင်ႈ သီ,ၽေ,သျ,ၶႄႉ တူဝ်ယၢင်ႇမၢၶိုင်ႈ တင်းမၢသီ, မႄးမိူၼ် ၶၼ်တင်းပိုင်ပျ,လိ "ၼမေ တသ်သ ၽၵဝတေ ဢရႁတေ သမ်မသမ်ပုတ်ႉထသ်သ"ၶႄႉယူ,။ ၽိူဝ်,မၢၶၼ်ႈ မၢသွင်ၶႄႉ ၵမ်,မိူၼ်။

လွင်ႈတၢင်းပႅၵ်, ဝိသေ,သၼတေႃး တင်းပိူင်ႈ [ပျ,လိ၊ မၢၼ်ႈ၊ ၵိင်း]

ဝိသေ,သၼၶႄႉ ပိၼ်ၼိုင်ႈၶမေႉဂတ်ႉတင်းၼၶၼ် ၼွင်ၶၢမ်,(ၵူၶၼ်း၊ သတ်း၊ တူၶၼ်ႈမိႉငလႈၼိုင်ႈၵူႈသမ်,သိၼ်ပိုင်)ယဝ်ႈ။ "ၵၢင်ႈလီ" ၵဝ်းလၢမ်း ၶိုႈလွႆတူလ်း ၶေႃးၶႄႉလူး။ မၶၼ်းတိုၶၼ်းပိၼ်ငဝ်ႈပဂတိ ပိၼ်ပေ,မႄး ၵၢင်း မၶၼ်းၶေႃးၶေႃး။ ၶၢင်းယိင်း ၵၢင်ႈလီ၊ ၶၢင်းယိင်း ၵၶၼ်ၵၢင်ႈလီ၊ ၶၢင်းယိင်း ၵေႉၵၶၼ်ၵၢင်ႈလီ သၢမ်ၶေႃးၶႄႉ မီးၶေႃးပွင်,မိူၼ်ဂၶၼ်၊ ပိၼ်ၵၶၼ်လိဝ်ဂၶၼ် ယဝ်ႈ။ တၢင်းၵၢင်ႈလီမၶၼ်းၶႄႉ ၵမ်,လွႆႈဝျႈ ၵိတ်းသေပိၼ်၊ မၶၼ်းတိုၶၼ်း ၵၢင်ႈလီမႄး ပႄးလိမ်မိူဝ်ႈၵိူတ်,ယဝ်ႈ။

ၵၢင်ႈလီ — ဝိသေသၼ ၽိူဝ်,တီးၶႄႉ ပိၼ်လိႈ ၵိရိယျငလႈ ၶမေဝိသေသၼ တင်းသွင်ယဝ်ႈ။ ၽိူဝ်,မၢၶၼ်ႈဢေႈ မီးသၽေႃးလိူင်ႉၶင်,တီး ယူ,။ တူဝ်ယၢင်ႇ,မၶၼ်းလမ်း -

ၶၢင်းၶၢင်း ၵၢင်ႈလီ။ နန်းနန်းသည် လှပ၏။ = ၵိရိယျ။

ၶၢင်ႈၶၢင်း - 'ၵၢင်ႈလီ' - 'ၵၶၼ်မီးၵ်မ်ႈလွၵ်း'ၼၶၼ်ႉ မီးယူ,တီႈ ၵိူၶၼ်း။ = ဝိသေသၼ။

လှပသော- ပါးချိုင့်ရှိသော နန်းနန်းသည် အိမ်မှာ ရှိ၏။

ၽိူဝ်,ပျ,လိငလႈၽိူဝ်,ၵိၼ်းဂိတ်ႉ— မၶၼ်းပိၼ်လိႈၶေႃးလွႆႈ၊ ၵၢင်ႈၼိုင်ႈ၊ ယွင်ႈယေႃးပၶၼ်ၶၢမ်,ၵူလ်း၊ ၵမ်,ပိၼ်လိႈၵိရိယျ ယူ,ၵၢင်းၶေႃး။ ပေႃးၼွႆႈလွႆႉ ဝိသေသၼ ပိၼ်ၵိရိယျၵူ,လိုင် တေလိႈၵဝ် ၵိရိယျ verb to be လွႆႈပၶၼ် ယဝ်ႈ။ တူဝ်ယၢင်ႇ,မၶၼ်းလမ်း -

သူဂူပျ ၶၢင်းၶၢင်းၶမေမိဂျ ဂလ်လျ ဢေၵေ ဝသတိ။ (ဝိ + ၶၢမ်,)

ၶၢင်းၶၢင်း ၵၢင်ႈလီၶႄႉ ယူ,တီႈၵိူၶၼ်း။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ခေါင်းခေါင်း သုရူပ ရျေတိ – ခေါင်းခေါင်း ႁၢင်ႈလီ။ ဝိ + ၵိရိယာ။ လွင်ႈပႃးၵိရိယာပႃး 'ရျေတိ'။ သုရူပ ရျေတိ – ႁၢင်ႈလီၼႆ။ တေၵမ်ႉလိူဝ်ႈ 'ႁၢင်ႈလီလမ်း ပိၼ်ယဝ်ႈ'ၼႆ။

ၽိူဝ်ႉတိူဝ်း - Beautiful Marry is in the house. ဝိ + ခေါမ်။
Beautiful Marry is at home.
ခေါင်းခေါင်း ၵၼ်ႁၢင်ႈလီ မီးယူႇ တီႈႁိူၼ်း။

Marry is beautiful. (S + V)
ခေါင်းခေါင်း ႁၢင်ႈလီ။

ၵမ်းၼႆႉ ႁဝ်းလိူဝ်ႈႁူႉဝႃႈ ပိူင်ယူႇဝိသေသၼ တင်းခေါမ်ႉ ၽိူဝ်ႉပႃႇလီ၊ မၢၼ်ႈ၊ ၵိုင်းၵိတ်းၼဝ် မီးဝႆႉ ဝိသေသၼ + ခေါမ်ႉ (ဝိသေသၼ + ဝိသေသယ) လိူင်ႉၼႆ။ ၵိဝ်ႉလူလုၼ်ႈၶေႃႈ ဝိသေသၼ မိူင်ႈၼၼ် Adjective of Quality - ဂုဏ်ရည်ပြဝိသေသန ၼႆႉသေ ၽိူဝ်ႉပူၼ်ႈ ႁဝ်းတေလိူဝ်ႈ ႁူႉလွမ်းပၵ်းပိူင် (ဝိ + ခေါမ်ႉ) ၵၼ်ၼႆႉယဝ်ႈ။ မိူဝ်ႈပိၼ်ႉၽေႃႇသႃႇမႃးၶၼ်ႉ ႁဝ်းတေလိူဝ်ႈၵိပ်းၵၢဝ် ခေါမ်ႉ ၵွၼ်တၢင်းသေ လင်ႉၼပ်ႉသႂ်ႇ ဝိသေသၼ လွမ်းၽိူဝ်ႉလင်ယဝ်ႈ။ ၵွပ်ႈၼႆ ၽိူဝ်ႉတိူဝ်း မီးဝႆႉပိူင် 'ခေါမ်ႉ + ဝိသေသၼ' ၼႆယဝ်ႈ။ ဝိသေသၼ မီးၵၢၼ်ႉသိပ်း ၵၢၼ်ႉပၢၵ်ႉၶေႃႈ ၵမ်ႉပိၼ်သင်၊ ၵမ်ႉလူဝ်ႉလိူဝ်ႈၵွင်ၵႃး၊ ၽိူဝ်ႉတိူဝ်းႁဝ်းၼတႄႉ တေလိူဝ်ႈၵိပ်းၵၢဝ် 'ခေါမ်ႉ'ၼႆႉ ၼတႄႉ ၵွၼ်တၢင်းသေ ၼပ်ႉလူးဝိသေသၼယဝ်ႈ။

ပိူင်ယူႇ ဝိသေသၼ ႁူဝ်ႉယိူင်ႈ ၶွင်ၵၢင်းၵိတ်ႉ

1. Proper Adjective

Burmese girl, English girl (ဝိ + ခေါမ်ႉ)
ခေါင်းယိင်း မၢၼ်ႈ၊ ခေါင်းယိင်း ၵိုင်းၵိတ်း (ခေါမ်ႉ + ဝိ)

2. Adjective of Quantity (ပမႃႇၼ)

some rice, some people(little, all, half) (ဝိ+ခေါမ်ႉ)
ၼဝ်ႈ ၶမ်ႈၽွင်ႈ၊ ၵူၼ်း မၢင်လိူင်ႉ (ခေါမ်ႉ + ဝိ)

ebook is created by www.Shanyoma.org

3. Adjective of Number

1, 2, 3, 10, 100, 1000

one man, two men, fifteen men (ဝိ + ၼၢမ်ႉ)

ၵူၼ်း ၼိုင်ႈၵေႃႉ၊ ၵူၼ်း သွင်ၵေႃႉ၊ ၵူၼ်း သိပ်းႁႃႈၵေႃႉ
(ၼၢမ်ႉ + ဝိ)

4. Distributive Adjective (ထတ်းမိင်ႈ)

Each boy, every boy, either boy, neither boy
(ဝိ + ၼၢမ်ႉ)

လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ ၵေႃႉလွႆၵေႃႉၼၼ်ႉ၊ လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ ၵူႈၵေႃႉ၊
(ၼၢမ်ႉ + ဝိ)

လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ ၵေႃႉလွႆၵမ်ႉၼႆႉ(သေၵေႃႉၵေႃႉ)၊ လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ ၵေႃႉ
လွႆ တေၵမ်ႉ

5. Demonstrative Adjective (ၸေႈလီႉ)

This man, that man, these men, those men
(ဝိ + ၼၢမ်ႉ)

ၵူၼ်း ၵေႃႉၼႆႉ၊ ၵူၼ်း ၵေႃႉၼၼ်ႉ၊ ၵူၼ်း ၸိူဝ်းၼႆႉ၊ ၵူၼ်း
ၸိူဝ်းၼၼ်ႉ (ၼၢမ်ႉ + ဝိ)

another man, other men (ၼၢမ်ႉ + ဝိ)

ၵူၼ်း တၢင်ႇၵေႃႉ၊ ၵူၼ်း တၢင်ႇၸိူဝ်း (ဝိ + ၼၢမ်ႉ)

6. Adjective of Quantity (ၼိုင်ႈၸၼ်)

a happy boy, a lazy boy (ဝိ + ၼၢမ်ႉ)

လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ သိူဝ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ၊ လုၵ်ႈၵွၼ်ႉ ၶၼ်ႉၵေႃႉၼိုင်ႈ
(ၼၢမ်ႉ + ဝိ)

ထိင်ႈတၢၼ်ၼိုင်ႈ လီၵျူႉဝိႉလွင်ႈၼႆႈ ပေႃးပိၼ် Adjective Phrase ငလႈ Adjective Clause ၼၼ်ႉ,ၵိုင်းၵိတ်း လၢႆးပူႉ,လၢႆးပိမၼ်း မူၼ်ၵၼ် တင်းတဵၵ်းယူႇ။ ၵွၼ်လိပ်ႈႁိၼ်းႁူႉ ၼၼ်ႉ,တႅမ်ႈၼႆႉလူငလႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

Adjective Phrases

1. The Zao Fa was a wealthy man. (ဝိ + ၼေႃမ်ႇ)
   The Zao Fa was a man + of great wealth. (ၼေႃမ်ႇ+ဝိ)

   ၸဝ်ႈၾႃႉၼၼ်ႉ ပဵၼ်မႃး ၵူၼ်း+မီးလူင် ၵေႃႉၼိုင်ႈ။ (ၼေႃမ်ႇ + ဝိ)

   စော်ဘွားသည် ချမ်းသာသော လူတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့၏။
   (ဝိ + ၼေႃမ်ႇ)

2. The magistrate was a kind man. (ဝိ + ၼေႃမ်ႇ)
   The magistrate was a man with kindly nature.
   (ၼေႃမ်ႇ + ဝိ)

   ၽူႈတတ်းသိၼ်ၼၼ်ႉ ပဵၼ် ၵူၼ်းမီးလွၵ်ႇလီလွၵ်ႇငၢမ်း ၵေႃႉၼိုင်ႈ။
   (ၼေႃမ်ႇ + ဝိ)

   တရားသူကြီးသည် ပင်ကိုယ်အားဖြင့် ကြင်နာသော လူတစ်ယောက်ဖြစ်ခဲ့၏။ (ဝိ + ၼေႃမ်ႇ)

Adjective Clauses

1. He is the man whom we all respect. (ၼေႃမ်ႇ + ဝိ)

   မၼ်းၼၼ်ႉ ပဵၼ် ၵေႃႉၶႃႈႁဝ်းတင်းသဵင်ႈ ၼပ်ႉယမ်ၵေႃႉၼိုင်ႈယဝ်ႈ။ (ၼေႃမ်ႇ + ဝိ)

   သူသည် ကျွန်တော်တို့အားလုံး လေးစားရသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ဖြစ်၏။ (ဝိ+ၼေႃမ်ႇ)

2. The time when the boat leaves is not yet fixed.
   (ၼေႃမ်ႇ + ဝိ)

   ၶၢဝ်းယၢမ်း ၵၢၼ်ႁိူဝ်းဢွၵ်ႇၼၼ်ႉ ယင်းပႆႇမၵ်းမၼ်ႈ။
   (ၼေႃမ်ႇ + ဝိ)

   လှေထွက်မည့် အချိန်ကို မသတ်မှတ်ရသေးပါ။ (ဝိ + ၼေႃမ်ႇ)

ebook is created by www.Shanyoma.org

3. The doctor has given me medicine which I must take. (ၶေႃမ်, + ဝိ)
   မေႃယႃ ပၼ်မႃးယႃႉယႃ (ႁႂ်ႈၵဝ်) ဢၼ်ၵဝ်တေလႆႈၵိၼ်။
   (ၶေႃမ်, + ဝိ)
   ဒေါက်တာသည် ကျွန်တော်စားရမည့် ဆေးကို ပေး၏။
   (ဝိ + ၶေႃမ်,)

4. Give me some food which I may eat. (ၶေႃမ်,+ဝိ)
   ပၼ်ၵဝ် တၢင်းၵိၼ် ဢၼ်ၵဝ်တေလႆႈၵိၼ်ၶႄႉလူး။
   (ၶေႃမ်, + ဝိ)
   ပၼ်တၢင်းၵိၼ်ႁႂ်ႈၵဝ် ဢၼ်ၵဝ်တေလႆႈၵိၼ်ၶႄႉလူး။
   (ၶေႃမ်, + ဝိ)
   ကျွန်တော်အား စားရမည့် အစားအစာတချို့ကို ပေးပါ။
   (ဝိ + ၶေႃမ်,)

Participle

Present Participle **ဝၼ်ႈၽွင်ႈ ပိူင်ၶေႃႈမိူဝ်ႈသေသၢင်ယဝ်ႉ။**[11]

a dying man = ၵူၼ်း ဢၼ်လမ်တၢႆ

a crying baby = လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ ဢၼ်ႁႆႈယူႇ

a growing boy = လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ ဢၼ်တိုၵ်ႉၶိုၼ်ႈယႂ်ႇ

a burning house = ႁိူၼ်း ဢၼ်ၾႆးတိုၵ်ႉမႆႈ

a sinking ship = ႁိူဝ်း ဢၼ်တိုၵ်ႉလူမ်ၶမ်ႉ

He beats a dog barking at a girl.
မၼ်း ပေႉ မႃ ဢၼ်ႁဝ်ႉတေႃႇ ၼၢင်းယိင်းဢွၼ်ႇ။
သူသည် မိန်းကလေးကို ဟောင်နေသော ခွေးကို ရိုက်၏။

Going to the river the slave sat at the foot of a tree eating some fruit.

---

[11] English Grammar and Exercises 3, P. 92

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

The slave, going to the river sat at the foot of a tree eating some fruit.[12]

Nadiṃ gacchantā dāsā phalāni khādantā rukkhassa mūlaṃ nisīti.

ၶႃႈလွႆႉ ၵၼ်ၵႂႃႇတီႈၼမ်ႉၶေႃးၼမ်ႉ ၵိၼ်တၢင်းၵိၼ်သေ ၼင်ႈယူႇတီႈ ငဝ်ႈတူၼ်ႈမႆႉ။

Perfect Participle[13]

Having learnt English, student went back home.
Student having learnt English went back home.
လုၵ်ႈႁဵၼ်း လိၵ်ႈၵၼ်ႁဵၼ်းဢိင်းၵလဵတ်ႈယဝ်ႉၸိုင် ၵႂၼ်ပွၵ်ႈမိူဝ်းႁိူၼ်း ႁဵၼ်းယဝ်ႉ။
အင်္ဂလိပ်စာ သင်ပြီးသော ကျောင်းသားများသည် အိမ်သို့ ပြန် သွားကြလေသည်။

Past Participle

The branch broken by the elephant fall on the ground and afterwards your cows ate its leaves.[14]
Hatthina binnā sākhā mahiyaṃ patitvā te gāvīyo tassa pannāni khātiṃsu.
ၶိူဝ်းမီး ၵၼ်ၸၢင်ႉႁၵ်းၵၢင်ႇဝႆႉၶၵ်ႉ တူၵ်းၶိုၼ်ႈလိၼ်သေ ငူဝ်း ၼမ်းမွင်း ၵိၼ်မႂ်ႉၶၵ်ႉ။
ဆင်သည် ချိုးအပ်သော သစ်ကိုင်းသည် မြေပေါ်၌ ကျ၍ သင်၏ နွားမတို့သည် ထိုသစ်ရွက်တို့ကို စားခဲ့ကြ၏။

The book bought by me is on the table.
ပပ်ႉလိၵ်ႈ ၵၼ်ၸိုဝ်ႉၶၵ်ႉ မီးယူႇၼိူဝ်ၽိုၼ်။
ကျွန်ုပ် ဝယ်လာသော စာအုပ်သည် စားပွဲပေါ်မှာ ရှိသည်။

[12] New Pali Courses Part I-II, P. 58
[13] နည်းသစ် အင်္ဂလိပ်သဒ္ဒါ နှာ ၄၂၀။
[14] New Pali Courses Part I-II, P.61

She is reading a book given by her teacher.
မၼ်းၶဝ်း လူပပ်ႉ ဢၼ်ၸဝ်ႈသြႃႇမၼ်းၶဝ်း ပၼ်ၶဝ်ႉယူႇ။
သူမသည် သူမ၏ ဆရာမကပေးသော စာအုပ်ကို ဖတ်နေသည်။

Noun in Apposition

ပေႃးၵဝ်ႇၽိူဝ်,တီႈဝႃႈ ၶေႃႈလိၵ်ႈၶၢမ်,ၼႆႉၵေႃႈ မၢၼ်းပႃးသၽေႃး ဝိသေသၼဝ်ႉယူႇ။ တူဝ်ယၢင်ႇမၢၼ်းလမ်း -

1. Shwedagon, a famous Pagoda, is in Yangon.
   သူလၢႆ,တရုၼ်, - ၵွၼ်းမူးဢၼ်လိုဝ်ႈသိုၼ်ယွႆ,ၼႆႉ မီးတီႈၼွင်းဝဵင်း တၢႆႈရုၼ်ႈ။
   တန်ခိုးကြီး ဘုရားတစ်ဆူဖြစ်သော ရွှေတိဂုံသည် ရန်ကုန်မြို့မှာ ရှိသည်။

2. The Everest, the highest mountain in the world, is in Himalaya range.
   လွႆၵေႃ,ဝဵရႅတ်ႉ(ႁိမဝၼ်,တႃ,) – ဢၼ်သုင်သေပိူၼ်ႈ ၼႂ်းၵမ်,ၽႃ, ၼႆႉ မီးဝႆႉယူႇ တီႈတူၼ်းလွႆႁိမဝၼ်,တႃ,ယဝ်ႈ။
   ကမ္ဘာပေါ်မှာ အမြင့်ဆုံးဖြစ်သော ဧဝရက်တောင်သည် ဟိမဝန္တာ တောင်တန်းမှာ ရှိသည်။

(5) တွၼ်ႈၵိရိယႃ,

ၵမ်းၼႆႉ တေသပ်းလိူင်းႁူ, ၵိရိယႃ,ၵွၼ်,။ ဢၼ်ႁဝ်းတေလႆႈ ႁူႉဝႆႉၼႆႉ မိူၼ်လိူင်ႉၶၢင်, ပိုၼ်းပႃ,လိ၊ ၵိုင်းၵိတ်း၊ ၽၢၼ်ႈၼဝ် မီႈၵိရိယႃ ၵႃ,လသၢမ်ယိူင်ႈ၊ ႁဝ်းၸေႃႈမီး ၵိရိယႃ, ဢၼ်လိူင်ႈၼၶ ၵႃ,လ သၢမ်ယိူင်ႈ။ ၶင်,ၵဝ်,။ ၼႂ်းသၢမ်ယိူင်ႈၼႆႉ ၵိရိယႃ, ဢၼ်ၵေႃႈၵတ ၼႆႉ ႁူႉၸၢႆႈ တိၵ်ႉ,လိူင်း သေပိူၼ်ႈ၊ မီးပိူင်တၢဝ်ႈ။ ပေႃးၵဝ် ‘တေ’ ၶေႃႈၼႆႉ ၵပ်းသွၼ်,ၵိရိယႃ, ႁူႈဢၼ်ၼႆႉ မၢၼ်းလိူင်ႈၼၶႁူ, ၵိရိယႃ, ဢၼ်ၵေႃႈၵတယဝ်ႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ၵိရိယႃႇ သမ်ၶႃဝ်း

	1. ၵႃႈတီႈ တမ်ႈမိူဝ်ႈပူၼ်ႉ	2. ပတ်ႉၸုပၢၼ်ႇ တေႃႇလိူဝ်	3. ၵႃႈၼႃႈ တမ်ႈမိူဝ်ႈၼႃႈ
ၽၢႆႇၵေႃႉ	ၵိၼ်ယဝ်ႉ၊ ၵိၼ်မႃးယဝ်ႉ၊ ပေႃးၵိၼ်ယဝ်ႉ	ၵိၼ် ၊ ၵိၼ်ယူႇ၊ တိုၵ်ႉၵိၼ်ယူႇ၊ ယင်းတိုၵ်ႉၵိၼ်၊ ယင်းတိုၵ်ႉၵိၼ်ယူႇ	တေၵိၼ်
ၽၢႆႇၶဵမ်	ၵွၼ်ႇၵိၼ်ယဝ်ႉ၊ ၵွၼ်ႇၵၼ်ႇၵိၼ်မႃးယဝ်ႉ၊ ပေႃးၵွၼ်ႇၵၼ်ႇၵိၼ်မႃးယဝ်ႉ	ၵွၼ်ႇၵၼ်ႇၵိၼ်၊ ၵွၼ်ႇၵၼ်ႇၵိၼ်ယူႇ၊ ယင်းတိုၵ်ႉၵွၼ်ႇၵၼ်ႇၵိၼ်၊ ယင်းတိုၵ်ႉၵွၼ်ႇၵၼ်ႇၵိၼ်ယူႇ	တေၵွၼ်ႇၵၼ်ႇၵိၼ်

လၢႆးဝီႉၵိရိယႃႇ ၸဵမ် တီႈဝီႉၵိရိယႃႇ ၶွင်းတူဝ်ၶဵင်းၵႂၢမ်းတႃႇႁဝ်း ႁၢမ်ႉၶွႆႈ ငၢႆးၶၼ် တင်းၵၢင်းၵိတ်ႉယူႇ။ ပေႃးတၢင်းမၢၼ်ႈၼႆ ပိၼ်ႇၽႃၼ်ႇၶၼ်ဝီႉ။ လွင်ႈၶင်ႇ ႁဝ်းႁူႉၶႃၼ်ႉ ပႃႇၶ ၵိရိယႃႇ-ၵိရိယႃႇပိူင်လူင်မၼ်း မီးတီႈ ၵမ်ႇၶၢၼ် ဝီႉတီႈ ႁၢင်ႈၵႂၢမ်း sentence. တူၺ်းၼိူင်း တီႈတွၼ်ႈဝိၽတ်ႉ သေ လိပ်ႈႁဵၼ်းတူၺ်းတႃႉ၊ တေလႆႈႁၼ် တၢင်းပႅၵ်ႇပိူင်ႈၶၼ်ယူႇ။

ၶွင်းတွၼ်ႈ ဝိၽတ်ႉ မႂ်ၶိုင်ႈ ၊ မႂ်သီႇ ၊ မႂ်လိတ်း ၊ မႂ်ပႅတ်ႇ ၸဵမ် မႂ်သိပ်းၵဵတ်း လၢႆးၸူႉ လၢႆးပိၼ်ၶ မိူၼ်ၶၼ် ၽႅၼ်ႇတီႈၸဵမ် ၵၢင်းၵိတ်ႉယူႇ ယဝ်ႈ။

ပေႃး 'ယဝ်ႉ' တင်း 'ယူႇ' ၵၼ်လိူင်ႈၸႄ ၼၢဝ်းယၢမ်း တႃႇ ၵိရိယႃႇၼႆ ႁဝ်းလႆႈႁၼ် ၵိရိယႃႇ တင်း 'ယဝ်ႉ' 'ယူႇ' ၼႆ ပွတ်ႇၸႄ ၶၼ်ဝီႉ။ ၶွင်းတူဝ်ၶဵင်းၵႂၢမ်း လိူဝ်းၶၢၼ် မၼ်းပိၼ်သၽၢႆႇဝ တူဝ်ၶဵင်းတႃႇယဝ်ႈ။

တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းၵမ်

ၽၢႆႇငၢႆႈ

1. လၢႆးလၢႆး ႁဵတ်းၵၢၼ် တီႈႁိူၼ်း ယူႇ။ (ၵမ်ႇၶၢၼ် 'ႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇ' ၵိရိယႃႇ+ၶၢမ်ႇ) **ပတ်ႉၸုပၢၼ်ႇ**

ebook is created by www.Shanyoma.org

2. မိူဝ်ႈဝႃး လႆးလႆး ၵိတ်းၵၢၼ်တီႈႁိူၼ်းယဝ်ႉ။ **ၵတီႉတ**
မိူဝ်ႈဝႃး လႆးလႆး ၵိတ်းၵၢၼ်မႃး တီႈႁိူၼ်း ယဝ်ႉယဝ်ႈ။
မိူဝ်ႈဝႃး လႆးလႆး ပေႃးၵိတ်းၵၢၼ်မႃး ယဝ်ႉယဝ်ႈ။

ၽေႃႇၶၼ်

1. လႆးလႆး တင်းၶွင်ႉယိင်းမၢၼ်း ၵွၼ်ၵၼ်လွႆႈပေႃးငမႈၸဝ် ၵိတ်း ၵၢၼ် တီႈႁိူၼ်းယူႇ။
လႆးလႆး တင်းၶွင်ႉယိင်းမၢၼ်း ၵွၼ်ၵၼ်လွႆႈပေႃးငမႈၸဝ် ၵိတ်း ၵၢၼ် တီႈႁိူၼ်းယူႇယဝ်ႈ။

2. မိူဝ်ႈဝႃး လႆးလႆး တင်းၶွင်ႉယိင်းမၢၼ်း ၵွၼ်ၵၼ်လွႆႈပေႃးငမႈၸဝ် ၵိတ်းၵၢၼ် တီႈႁိူၼ်းယဝ်ႉ။
မိူဝ်ႈဝႃး လႆးလႆး တင်းၶွင်ႉယိင်းမၢၼ်း ၵွၼ်ၵၼ်လွႆႈပေႃးငမႈၸဝ် ၵိတ်းၵၢၼ်မႃး တီႈႁိူၼ်းယဝ်ႉ။
မိူဝ်ႈဝႃး လႆးလႆး တင်းၶွင်ႉယိင်းမၢၼ်း ပေႃးၵွၼ်ၵၼ်လွႆႈ ပေႃး ငမႈၸဝ် ၵိတ်းၵၢၼ်မႃး တီႈႁိူၼ်းယဝ်ႈ။

ၵွၼ် ၶေႃႈၶႆႉ ပိၼ်လီႈ ၶေႃႈလွႆႈၵိရိယႃႇ ၵမ်ႇၶၼ် ၶေႃႈလိမ်-ၶိပႃႇတယဝ်ႈ။ မိူဝ်ႈၵၼ်ၵုဝ်းလွႆႉ 'ၵွၼ်' ဝႆႉပိၼ်ၵိရိယႃႇလွႆႈၶၼ်ႉ ပိၼ် မႃး ၶေႃႈလွႆႈၵိရိယႃႇ + ၶၢမ်ႇ + ၵိရိယႃႇယဝ်ႈ။ မိူဝ်ႈမၢၼ်းပိၼ် ၶေႃႈလိမ် (**ၵွၼ်ၵၼ်**)ၶၼ်ႉ ပိၼ်မႃး (ၶေႃႈလိမ်) + ၵိရိယႃႇ ၽေႃႇၶမ်ယဝ်ႈ။ တူလုၵ်းၵဝ် တူဝ်ယၢင်ႉႁူႇ ၽေႃႇတွႆႈၶႆႉတႃႇ။

1. လႆးလႆး **ၵွၼ်**+ပီႈၶွင်ႉ+ႁူႇငလႇဝႆႈၸြေး။
(ၵိရိယႃႇ + ၶၢမ်ႇ + ၵိရိယႃႇ)

2. လႆးလႆး တင်းတီးဝေႉမၢၼ်းသၢမ်ဝေႉ **ၵွၼ်ၵၼ်**+ႁူႇၵၢပ်ႇၶမ်ႉ တီႈၶမ်ႉမဝ်း။ (ၶေႃႈလိမ် + ၵိရိယႃႇ)

တီႈၶႆႉ ႁူလုၵ်းငၶ ၽေႃႇတီးၵုဝ်းႁူလုၵ်း၊ ၶွပ်ႈဝႃႈ ၵုဝ်းၵမ်ႇယၢမ်ႈ လိပ်ႈၵိၼ်း ၽေႃႇၵုဝ်းငလႈ ၵုဝ်းၵမ်ႇႁူႉလႆးၶွင်ၵုဝ်း။ ၶွင်ပိူၼ်ႈ ၽေႃႇမၢၼ်ႈ၊

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵိင်းၵိတ်ႉ၊ ပျႇလိၼ်တႃႉ ယၢမ်ႈႁဵၼ်းမႃးယဝ်ႉလႄႈ မၼ်းၵမ်ႇပေႃးမီး လၢၵ်ႇ လိူဝ်းသင် တႃႇတေသပ်းလႅင်းၼႄၶဝ်။ ပေႃးႁူႉ ၽႂ်ႇပိူၼ်ႈတင်းၽႂ်ႇႁဝ်း ယဝ်ႉၸိူဝ်း ၶႂ်ႇလီႈ တၼ်းလီႈ ပိၼ်ႇလီႈ ၵၼ်ၶႂ်ႇယဝ်ႉၼႆ ၽႃႇတၼ်းလိၵ်ႈ ယုမ်ႇယမ်ဝႆႉယူႇ။ ၵမ်းၼႆႉ တေသိုပ်ႇသပ်းလႅင်းၼႄၶႂ်ႇ တွၼ်ႈၵိရိယႃႇ ဝိသေႇသၼၵွၼ်ႇ။

(6) တွၼ်ႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ – ၶေႃႈႁၢင်ႈၶူင်ႈၵိရိယႃ

ႁဝ်းပေႃးလီႈႁူႉမႃး လွင်ႈၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၽႂ်ႇတီး ၽႂ်ႇမၢၼ်ႈ ယဝ်ႉ။ ၵမ်းၼႆႉ ႁဝ်းသိုပ်ႇလိပ်ႈႁဵၼ်းၶႂ်ႇ ၽႂ်ႇၵိင်းၵိတ်ႉထိၼ်ႈ၊ ၶၼ်ႇၶိုၼ် တေမီး တၢင်းႁူႉႁၼ် တႃႇပိၼ်ႇလိၵ်ႈၵၼ် တင်းၽႂ်ႇႁဝ်းၶၼ်ႉၵႂၼ်ႇ။

Kinds of Adverb

1. Adverb of time

1. I have heard this before. S + V + O + T
   မိူဝ်ႈၵွၼ်တၢင်း ၵဝ်လီႈၺိၼ်း ၵၼ်ၼႆႉမႃးယူႇ။ T + S + V + O

2. We shall now begin to work.
   တေႃႈလဵဝ် ႁဝ်းတေ ၶတ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ၵူႈယဝ်ႈ။

3. He once met me in Cairo. I have not seen him since.
   ယၢမ်းၼိုင်ႈ မၼ်းထူပ်းၵဝ်မႃး တီႈဝဵင်းၵႆႇရူဝ်ႇ။ ၵႃႇယၢမ်းၼၼ်ႉမႃး ၵဝ်ၵမ်ႇထူပ်းႁၼ်မၼ်း။

4. He went to school yesterday.
   မိူဝ်ႈဝႃး မၼ်းၵႂႃႇ ႁူင်းႁဵၼ်း။

တီႈတွၼ်း ၼိုင်ႇယၢမ်း = time ၼႆႉ ၶွင်းၽႂ်ႇတီးၸိူဝ်ႈ တေလီႈမၵ်း မၼ်ႈဝႃႈ ပဵၼ်ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼယဝ်ႈ။ ၵွပ်ႈဝႃႈ ၵိရိယႃႇ မၼ်းပဵၼ်မိူဝ်ႈလႂ် ၼၢဝ်းလႂ်ၼႆ ၵႃႇလၢဝ်းယၢမ်းၼႆႉ လႅင်းၶႃႈ ပိူင်းပၼ်ၶႃႈယဝ်ႉ။ ၶွင်း တူၼ်ႈၸၢမ်း မိူဝ်ႈသီႇ 'ၵႂႃႇ' ၵိရိယႃႇတူဝ်ၼႆႉ ႁဝ်းတူၺ်း 'မိူဝ်ႈဝႃး' ၶေႃႈၼႆႉသေ

ebook is created by www.Shanyoma.org

လင်ႇႁူႉၸႂ် ပီႈၶၼ်ၵတီႇတ-မိူဝ်ႈပူၼ်ႉၶႅၼ်ၵၼ်ႈ။ သမ်ႉတူၺ်းထႅင်ႈ ၶႂ်ႈတွၼ်ႈ ၶၢဝ်းတႃႇ။

"မိူဝ်ႈၶၢဝ်း လႆးလႆး ၶႂ်ႈႁူင်းၵုၶႅၼ်း"။ ၶႂ်ႈ 'ၵိၵိယႃႇ'ၶၢဝ်း လၢတ်ႈၶွင်း ပၢတ်ႉလုပၢၼ်ႇ-ၼၢင်းယၢမ်းမိူဝ်ႈလီဝ်။ ၵွပ်ႈပိုဝ်ႈၸႂ် ၼၢဝ်ႉပႆး ၵၢၼ်ၸႂ် 'မိူဝ်ႈၶၢဝ်း' ၶၢၼ်ႉယၼ်ႈ။

2. Adverb of Frequency

1. I have told you twice.	S + V + O + Ad
ၵဝ် ပေႃးလၢတ်ႈၼၼ်ႈ သွင်ပွၵ်ႈယဝ်ႉ။	S + V + O + Ad
သင်ႇကို ငါ နှစ်ကြိမ် ပြောပြ ပြီးပြီ။	O + S + Ad + V
ငါ မင်းကို နှစ်ကြိမ် ပြောပြခဲ့ပြီ။	S + O + Ad + V

Often	ၵႂႃႇၵႂႃႇ	မကြာခဏ
Never	မိူဝ်ႈလႂ်ၵေႃႈၵမ်,	ဘယ်တော့မှ
Always	တႃႇသေႇ၊ ၵူႈမိူဝ်ႈ	အမြဲတမ်း
Sometimes	မၢင်ပွၵ်ႈ၊ မၢင်လွႆ မၢင်ပွၵ်ႈမၢင်လွႆ	တရံတခါ၊ တခါတရံ
Generally	ၵမ်ႉၼမ်ၼမ်	အများအားဖြင့်၊ များသောအားဖြင့်
Usually	လိူင်ႉၶၼ်ႇၵူႈပွၵ်ႈ	ထုံးစံအတိုင်း
Just	ပေႃးလီဝ်	ယခု
Almost	ထမ်တေ၊ ၸၢတေ	လုနီးပါး
Hardly	ထမ်တေ၊ ၸၢတေ	လုမတတ်
Never, scarcely, seldom	ၵိုင်ၶႄႇလႃႇၼႃး၊ ၵိုင်ၵိုင်ၶၢၼ်းၶၢၼ်းၶိုင်ႈပွၵ်ႈ	တခါတရံ၊ ခဲခဲယဉ်းယဉ်း
Ever	တႃႇသေႇ	အမြဲတမ်း
Nearly, always	ပေႃးၸိုႁတႃႇသေႇ	အမြဲတမ်းလိုလို

ebook is created by www.Shanyoma.org

Already	ယဝ်ႉ၊ တေႃႇတေႃႇ	အတင်း၊ နှင့်ပြီ
Occasionally	မၢင်ပွၵ်ႈမၢင်လႂ်၊ ၶမ်ႈမၼ်းတေႃႇ၊ ၶမ်ႈသၢင်ႇတေႃႇ	အခါအားလျော်စွာ
Frequently	ဢိ.ဢိ.၊ ၵမ်ႉႁိုင်ၵမ်ႉၶၢၼ်း	မကြာခဏ

2. I have not seen him once. S + V + O + Ad
ၶဝ် ၵမ်ႉႁၼ်မၼ်း သေၵမ်း(ပွၵ်ႈ)။ S + V + O + Ad
သူ့ကို ငါ တခါမှ မတွေ့ဘူး။ O + S + Ad + V

3. He often make mistakes. S + Ad + V
မၼ်း ဢိ.ဢိ. ႁဵတ်းၽိတ်း။ S + Ad + V
သူ ခဏ ခဏ အမှား လုပ်မိတယ်။ S + Ad + V

4. He seldom comes here. S + Ad + V + P
ႁိုင်ၶေႃႈလႄႈၶႃး မၼ်းမႃးတီႈၼႆႉ။ S + Ad + V + P
သူသည် ကြာကြာ တခါမှ ဒီကို လာ၏ ။ S + Ad + P + V

3. Adverb of place

1. Stand here. လုၵ်ႉတီႈၼႆႉလႄႈ။ V + P. ဒီမှာ ရပ်ပါ။ P + V
2. The little lamp followed me every where. S+V+O+Ad
ၾႆးလီၶၢၼ်ၶွၼ်ႇ လွမ်းၶဝ် ၵူႈတီႈတီႈယဝ်ႉ။ S + V + O + Ad
သိုးကလေးသည် ငါနောက်သို့ နေရာတကာ လိုက်၏။
S + V + Ad + V
3. Here, there, anywhere, everywhere, up stair, ashore.
တီႈၼႆႉ၊ တီႈၼၼ်ႉ၊ တီႈလႂ်ၵမ်ႉလႂ်၊ ၵူႈတီႈ၊ ၼိူဝ်ႈၶၼ်ႈ၊ ၽၢႆႇၶမ်ႉ၊

ၶေႃႈ Adverb of place ၼႆႉ, ၵိူင်ႈၵိတ်ႉၼႆႉ ပေႃးၵၢဝ်ႇၼႆႉ,ၵႃး ၶႂၢမ်းလိုၵ်ႈ တေလီႉၶႂၢမ်းမီးၶၼ်ၶၼ် ၶႂၢမ်းမၼ်းပိၼ်ႇဢီရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၶဝ်ယူႇယဝ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

4. Adverb of manner

1. Sai Sai reads clearly. S + V + Ad
လၢႆးလၢႆး လူလိၵ်ႈ လႅင်ႈလႅင်း(တႅၵ်ႈလႅင်း)ၶႄႈ။ S + V + Ad
စိုင်းစိုင်းသည် ရှင်းလင်းစွာ ဖတ်၏။ S + Ad + V

2. Slowly and sadly we laid him down. Ad + S +V+O
ႁဝ်းမီးတၢင်းၶႄးၶူမ်သေ ၵဝ်မၶၼ်းတမ်းဝၢင်းၵူႈလွႆးလွႆး။
S + Ad + O + V + Ad
ဝမ်းနည်းစွာဖြင့် တဖြည်းဖြည်းနှင့် သူ့ကို မသာချကြ၏။
Ad + O + V

တီႈတွင်း - မိူၼ်ၶင်ႈ laid him down တီႈၶဵဝ်ႉ ၵိရိယႃႇ ၵဝ် ၽၢတ်ႇၶၼ်ဝီႉ သမ်ႉမီး O- ၵမ်ႇ ၶွၼ်းၵၢင် ၵိရိယႃႇ။ ပိူင်ၶဵဝ်ႉ ႁဝ်းၵဵဝ်ႉလႆႈႁၶင် ၶွၼ်းၵိုင်းၵိတ်ႉယူႇ။ မိူၼ်ၶင်ႈ ၵူမ်းတီးႁဝ်းဝူး လၢႆးလၢႆး ၵိၶၼ်ၼၵ်းယူႇ တီႈၵိူၼ်း။ ၼၵ်း O- ၶႄးၵမ်ႇ မႃးယူႇၵၢင် ၵိရိယႃႇ ‘ၵိၶၼ်’ တၢင်း ‘ယူႇ’ ဝီႉ။ ၵၶၼ်ၶဵဝ်ႉ ပိၶၼ်သၽႄႇဝ ၵူမ်းတီးႁဝ်းယၢင်ႈ။

Lazily	ၼၶၼ်ႉၶႄႇ	ပျင်းရိစွာ	
Happily	သိူဝ်းၶႄႇ	ပျော်ရွှင်စွာ	
Heavily	ၶၼၵ်းၶႄႇ	လေးလံစွာ	
Nobly	မျၢတ်ႈၶႄႇ	မြင့်မြတ်စွာ	
Simply	ယူဝ်းၶႄႇ	ရိုးစွာ	
Comfortably	လူမ်လွႆၶႄႇ	ချောင်ချိစွာ	
Wisely	မီးပလျႃႇၶႄႇ	ပညာရှိစွာ	
Wildly	လိူင်းၶႄႇ၊ မီးတၢင်းလိူင်းၶႄႇသေ	ရိုင်းစွာ၊ ရိုင်းပျစွာ	
Wrongly	ၽိတ်းၶႄႇ၊ မီးတၢင်းၽိတ်းၶႄႇသေ	မှားစွာ	

❀ ၽိူဝ်တီး ၶႄႇပိၶၼ်လႆႈ ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၶ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

5. Adverb of Degree or Quantity or Peculiar

1. He was too cureless.
   မၼ်းမေႃၼမ်ၼႃႇ။
   သူသည် အလွန်ပေါ့ရော့၏။

2. The mangoes are almost ripe. S + V + Ad
   မၢၵ်ႇမူင်ႈ လမ်တေ သုၵ်ႇယဝ်ႉ။ S + V + Ad
   သရက်သီးတို့သည် မှည့်ခါနီးပြီ။ မှည့်လုနီးပါး ဖြစ်နေပြီ။ S+V+Ad

Fully	ႁူမ်ႈႁူမ်ႈ	ပြည့်စုံစွာ
Enough	ႁူမ်လီ	လုံလောက်စွာ
So	ၼႃႇ	စွာ
Pretty	ၼမ်ႉၼႃႇ	ကောင်းစွာ
Quite	တေႉ၊ မၼ်ႈ	လုံးလုံး
Partly, Fairly	တၢင်ႇတၢင်ႇ	အတော်ကလေး
Rather	တၢင်ႇတၢင်ႇ	အတော်ကလေး
Very	တေႉတေႉ	အလွန်

တီႈတွင်း - လိူဝ်းပူႈၶိူဝ်ၶဝ်. ပိၼ်လႆႈ ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ ၶိုၼ်းတီႈ ႁဵတ်း ၶၢင်ႈဝၢၼ်ယဝ်ႉ။

6. Adverb of Affirmation

1. Surely you are mistaken. Ad + S + V
   မိူၼ်ၸႂ်း တေႉတေႉယဝ်ႉ။ S + V + Ad
   မင်း မှားတာ သိပ်သေချာတယ်။ S + Ad + V

2. He certainly went. S + Ad + V
   မၼ်း ပေႃးၵႂႃႇ တေႉတေႉယဝ်ႉ။ S + V + Ad
   သူသည် တကယ့်ကို သွားခဲ့ပြီ။ S + Ad + V

❀ ၶိုၼ်းတီႈႁဵတ်းၵေႃႈ ဝႃႈလႆႈ ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼယူႇ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

7. Adverb of Reason

1. He is hence unable to refute the change.
   ၵွပ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ မၼ်းၵမ်ႉလၢင်ႈၵွတ်းၸိုဝ်ႈ တွပ်ႇထႅင်ႈလႆႈ ၼႄႈလိ
   ၶေး။
   ဒါကြောင့် သူသည် စွပ်စွဲချက်ကို မငြင်းဆံ နိုင်ပါ။

2. He therefore left school.
   ၵွပ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ မၼ်းဢွၵ်ႇ ႁူင်းႁဵၼ်း ၺူႉယဝ်ႉ။
   ထို့ကြောင့် သူသည် ကျောင်းမှ ထွက်ခဲ့၏။

တီႈတွင်း - ၶေႃႈၶႅၵ်ႉတီႈႁဵၼ်းၼႆႉ ႁဵၼ်းႁူႉ Reason ပိၼ်ႇၼႄႈ ႁဵတ်းတႃႇ — လွင်ႈတၢင်းၼႆႉ ၵမ်ႉဝႆႉပိၼ်ႇၵိုၵ်းယူႇဝႆႉသေ ၸိုင်ႇၼင်ႇ ၵိုင်းၵိတ်း။

8. Sentence Adverb

1. Probably he steals my book.	Ad + S + V + O
Possibly he steals my book.	
မၼ်းလၵ်ႉပပ်ႉပိုၼ် ၵၼ်ၸိူဝ်းၶၼ်ႇ လၢင်ႈပိၼ်လႆႈယူႇ။	S + V
သူသည် ကျွန်ုပ်၏ စာအုပ်ကို ခိုးတာ ဖြစ်နိုင်စရာ ရှိသည်။	S + V
2. Perhaps she goes to school.	Ad + S + V + Ad
မၼ်းၼၢင်း ယူဝ်ၶေးလၢင်ႈၵူႉ ႁူင်းႁဵၼ်းယူႇ။	S + Ad + V + Ad
သူမသည် ကျောင်းကို သွားကောင်း သွားမည်။	S + Ad + Ad V
3. Luckily he passed the exam.	Ad + S + V + O
ၵမ်ႉလီၼႆႉ မၼ်းၵွင်ႉလိၵ်ႈ ၸူႉယဝ်ႉ။	Ad + S + V + O
ကံကောင်း၍ သူ စာမေးပွဲ အောင်ခဲ့သည်။	Ad + S + O + V
4. Unfortunately he has been beaten.	Ad + S + V
ၵမ်ႉၵမ်ႉလီၼႆႉ မၼ်းလႆႈၸၢမ်ႉတၢင်းပေႃႉမႃး။	Ad + S + V
ကံမကောင်း၍(ချင်တော.) သူ အရိုက်ခံ ရသည်။	Ad + S + V

ebook is created by www.Shanyoma.org

5. Fortunately he passed the exam. (မွၵ်ႈၶေႃႈတင်း မၢႆ 3)

Evidently လႅင်ႈလႅင်းလီလီ, တင်ရှားသည်

Unexpectedly ၵမ်ႉမုင်ႈမွင်းသေ မမျှော်လင့်ပဲ

* မၢႆ (1) ၼၼ်ႉတႃႇ ပဵၼ်ၶေႃႈၼမ်ႉ=ၵဝ်ႇတူး တင်းၵိရိယႃႉၸွမ်း။ ၶေႃႈ(2)ၼၼ်ႉ ပဵၼ်လီႈ ၵိရိယႃႉဝိသေသၼ။ မၢႆ(3) တင်း မၢႆ(4) ပဵၼ်လီႈ ၵႂႃႇတူ – ၼၼ်ၵွင်ႈတင်း ၵမ်ႉလွႆး ၵိရိယႃႉဝိသေသၼ။

"မၼ်းလၵ်ႉ ပပ်ႉၵဝ် ၵၼ်ၵူႈၼႆႉ ထင်ႈပဵၼ်လီႈယူႇ" တူၼ်းၵႂၢမ်း ၼႆႉ မၼ်းမွၵ်ႈၶေႃႈတင်း Sentence- it is possible that he steals my book. ၵွပ်ႈၼႆ ၼၼ်ႉတႃႇ ၶေႃႈၵၼ်ၵူႈ 'မၼ်းလၵ်ႉပပ်ႉၵဝ် ၵၼ်ၵူႈၼႆႉ' တင်းမူဝ်း ပဵၼ်ၶေႃႈ ၵဝ်ႇတူးၸွမ်း။ 'ထင်ႈပဵၼ်လီႈယူႇ' ၶေႃႈၼႆႉ ပဵၼ် ၵိရိယႃႉယဝ်ႈ။

ၵၼ်သပ်းလႅင်းၼၼ်ၵၼ် Kinds of Adverb ၼႆႉ ၵႂၢမ်းၸွႆႈႁူႉ လီးပဵၼ်မၼ်းသေ ၵမ်ႉလွႆးၵူႈ တီးၵဵဝ်းၵေႃႈ မီးလီးမၼ်း မွၵ်ႈၶေႃႈတင်း ၵိုင်းၵိတ်ႉ။ ၶွင်းလီးတိမ်ႈ၊ လီးဝိ ၵိရိယႃႉဝိသေသၼ ၼၼ်ႉတႃႇၼႆႉ မီးဝိ သွင်လီး 'ၵိရိယႃႉဝိသေသၼ ယူႇၼၼ်ႉၶေႃႈ ၵိရိယႃႉ ၼလႈ ၵိရိယႃႉဝိသေသၼ ယူႇၼၼ်ႉလင် ၵိရိယႃႉ'ၼႆ သွင်မိဝ်း။ ၵမ်းၼႆႉ တေသိုပ်ႉ သပ်းလႅင်းၼၼ် တွၼ်ႈသမ်ႉပၼ်ႉတ – ၶေႃႈထင်ႈၵပ်းၵွၼ်ႉ။

[7] ၶေႃႈထင်ႈၵပ်း-သမ်ႉပၼ်ႉထ (Conjunction)

ၶွင်းလိၵ်ႈလီး ၵူးၼေႃႉသူ ယင်းမီးၶေႃႈၵၼ်ၵိဝ်ႉၵွင်ႉ ၶေႃႈၵႂၢမ်းထပ်ႈ ၵၼ် ၸွႆႈပဵၼ်မူး တူၼ်းၵႂၢမ်း ၵၼ်လိဝ်ၵၼ် ၼလႈ ၶေႃႈၵိဝ်ႉၵပ်း သိုပ်ႉပၼ် တူၼ်းၵႂၢမ်း ၵၼ်ၶိုင်ႈတင်းၵၼ်ၶိုင်ႈယူႇယဝ်ႈ။ လိူဝ်းၼဝ်ၼႆႉ ၵွင်ႉၵူႈ ၶေႃႈထင်ႈၵပ်းယဝ်ႉ။ တီႈၼႆႉ ၵဵဝ်းၵဝ်ၼၼ်ႉၵိုင်းၵိတ်ႉ ပဵၼ်ယွႆႉသေ လီပ်ႈ ႁိၼ်း ၶေႃႈသမ်ႉပၼ်ႉထ ၼဝ်ႁူႉၵွၼ်ႉ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

မီးလိူဝ်ႉသမ်ႉပၼ်ႉ Conjunction သွင်ယိူင်း

1. Coordinating Conjunction
   သိုပ်ႉမိၼ်း Degree မိူၼ်ၵၼ်
2. Subordinating Conjunction
   သိုပ်ႉမိၼ်း Degree ပႅၵ်ႇၵၼ်

1. ၶေႃႈၵၢင်ႈလၢႆး Coordinating Conjunction

And	သေ၊ သေယဝ်ႉ၊ ယဝ်ႉသေ	၍
As well as	ၵူၺ်းၵမ်ႈၵႃး၊ ပႃးလိူမ်	သကဲ့သို့၊ လဲပဲ
And	ၵူၺ်းၵမ်ႈၵႃး၊ ပႃးလိူမ်	သကဲ့သို့၊ လဲပဲ ၊
And, also	ၵူၺ်းၵမ်ႈၵႃး၊ ပႃးလိူမ်	သကဲ့သို့၊ လဲပဲ
No less than	ၵူၺ်းၵမ်ႈၵႃး၊ ပႃးလိူမ်	သကဲ့သို့၊ လဲပဲ
Both …and	တင်းသွင်	နှင့် ၊ နှစ်ခုစလုံး
Not only but also	ၵူၺ်းၵမ်ႈၵႃး၊ ပႃးလိူမ်	သာမှ မဟုတ်၊ လဲပဲ
Not only …but	ၵူၺ်းၵမ်ႈၵႃး၊ ပႃးလိူမ်	သာမှ မဟုတ်၊ လဲပဲ
Either…or	ၵမ်ႈၶႄင်၊ ၵၼ်လွၵ်ႈၶေႈ	သို့မဟုတ်
Or	ၵမ်ႈၶႄင်	သို့မဟုတ်
Else	ၵမ်ႈၶႄင်	သို့မဟုတ်
Otherwise	ပေႃးၵမ်ႈၶႄင်၊ သင်ၵမ်ႈၶႄင်	သို့မဟုတ်
Neither…nor	ၶေႈ - ၵမ်ႈ,	နှင့်… နှစ်ခုစလုံး၊ တခုမှ မဟုတ်
Nor	ၶေႈၵမ်ႈ,	နှင့်… နှစ်ခုစလုံး၊ တခုမှမဟုတ်
But	ၵူၺ်းၵႃႈ၊ ၵူၺ်းဝႃႈ၊ ၵူၺ်းၶဝ်ႈ	သို့ရာတွင်၊ ဒါပေမဲ့
However	॥	သို့သော်လည်း
Yet, Still, nevertheless	ၵူၺ်းၵႃႈ၊ သေတၢႆႇၶေႈ	သို့ရာတွင်
Therefore	ၵွပ်ႈၶႄင်၊ ၵွပ်ႈၶႄင်ၼၼ်ႉ	ထို့ကြောင့်၊ ဒါကြောင့်

ebook is created by www.Shanyoma.org

So	ၵွပ်ႈၼၼ်ႉ၊ ၵွပ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ	ထို့ကြောင့်၊ ဒါကြောင့်
For	ၵွပ်ႈ၊ၵွပ်ႈဝႃႈ၊ ပိူဝ်ႈ၊ပိူဝ်ႈဝႃႈ	အတွက်၊ သောကြောင့်၊ အကြောင်းမူကား
Whereas	မိူဝ်ႈ၊ သေသမ်ႉ	စဉ်တွင် ၊ ကတော့
While	〃	〃

1. He saw a dog and a cat also.
မၼ်း ႁၼ် မႃႉၵူၺ်း ၵမ်ႉၵႂႃႇ ပႃးလႅဝ် ႁၼ်မႅဝ်း တူဝ်ၼိုင်ႈ။
သူသည် ခွေးတကောင်ကို မြင်သကဲ့သို့ ကြောင်တကောင်ကိုလဲပဲ မြင်သည်။

2. He saw a dog no less than a dog. (မိူၼ်ၼၼ်တင်း မၢႆၼိုင်ႈ)

3. He saw both a dog and a cat.
မၼ်း ႁၼ် မႃႉ တင်းမႅဝ်း တင်းသွင်ယဝ်ႉ။
သူသည် ခွေးနှင့်ကြောင် နှစ်ကောင်စလုံးကို မြင်သည်။

4. He saw not only a dog but also a cat.
မၼ်း ႁၼ် မႃႉၵူၺ်းၵမ်ႉၵႂႃႇ ပႃးလႅဝ် ႁၼ်မႅဝ်းယဝ်ႉ။
သူသည် ခွေးကိုသာမဟုတ် ကြောင်ကောင်ကိုလဲပဲ မြင်သည်။

5. He saw not only a dog but also a cat. (မိူၼ်ၼၼ်တင်း မၢႆ-4)

6. Either you or Sai Sai have to go to the market.
မႂ်း ၵမ်ႉၼၼ်ႉ ၸၢႆးၸၢႆး (မႂ်းၵူၺ်ႈ ၸၢႆးၸၢႆးၵူၺ်ႈ) တေလႆႈၵႂႃႇၵၢတ်ႇ။
မႂ်း ၵမ်ႉၼၼ်ႉ ၸၢႆးၸၢႆး ၽွင်ႈဢေႃႈ/ ဢေႃႈလွင်ႈဢေႃႈ ၵမ်ႉဝႃႈ တေလႆႈ ၵႂႃႇၵၢတ်ႇ။
သင် သို့မဟုတ် စိုင်းစိုင်း ဈေးကို သွားရမည်။

7. You must take the medicine otherwise you will die.
မႂ်း တေလႆႈၵိၼ်ယႃႈယႃ၊ သင်ၵမ်ႉၼၼ်ႉ မႂ်းတေ တၢႆၵူဝ်ႈ။
သင် သည် ဆေးကို သောက်ရမည်၊ သို့မဟုတ်ပါက သင်သေလိမ့်မည်။

8. Are you going with me or else stay at home?
မႂ်းတေၵႂႃႇလွမ်းၵဝ်ႁႃႉ၊ ၵမ်ႉၼၼ်ႉ တေယူႇတီႈႁိူၼ်းႁႃႉ။
ငါနှင့် လိုက်သွားမည်လား၊ သို့တည်းမဟုတ် အိမ်မှာ နေရစ်မှာလား။

ebook is created by ***www.Shanyoma.org***

9. I do not want to go out nor work at home.
ၵဝ် ၵမ်ႇၼွႆႈၵႂႃႇတၢင်းၼွၵ်ႈ။ ႁဵတ်းၵၢၼ် တီႈႁိူၼ်းၵေႃႈ ၵမ်ႇၼွႆႈႁဵတ်း။
ငါသည် အိမ်ပြင်ကိုလည်း မသွားချင်၊ အိမ်မှာလည်း အလုပ်မလုပ်ချင်ပါ။

10. Neither I want to go out nor stay at home. (မိူၼ်ၵၼ်တင်း **9-10**)
တၢင်းၼွၵ်ႈၵေႃႈ ၵဝ်ၵမ်ႇၼွႆႈၵႂႃႇ၊ ႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈႁိူၼ်းၵေႃႈ ၵမ်ႇၼွႆႈႁဵတ်း။

11. I would like to go, but I am busy.
ၵဝ်ၼွႆႈၵႂႃႇယူႇ၊ ၵူၺ်းၵႃႈ ၵဝ်မၢၼ်ႇၵၢၼ်ဝႃႉ။
ငါ သွားချင်သော်လည်း ငါမအားပါ။

12. Sai Sai study hard however he fail in the exam.
ၸၢႆးၸၢႆး ၶတ်းလၢႆႈမႄႈယူႇသေတႃႉ မၼ်းတူၵ်း ပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈ။
စိုင်းစိုင်းသည် စာကြိုးစားခဲ့သော်လည်း သူ စာမေးပွဲ ကျခဲ့သည်။
စိုင်းစိုင်းသည် စာကြိုးစားခဲ့သည်၊ သို့ရာတွင် သူ စာမေးပွဲကျခဲ့သည်။

13. The old system had its flows, but nevertheless it was preferable to the new one.
လၢႆးၵဝ်ႇၶဝ်ႈ မီးဝႃႉတီႈၶေးမၼ်းသေတႃႉၵေႃႈ ယင်းမီးလွင်ႈတၢင်းထုၵ်ႇ လၢႆႈတီႈဝ်းသေ လၢႆးမႂ်ႇယူႇ။
စနစ်ဟောင်းသည် အပြစ်အနာအဆာရှိသော်လည်း ၎င်းကို အသစ်ထက် ပိုတောင်ကျိုက်၏။

14. The old system had its flows, but still it was preferable to the new one.

15. Sai Sai tried hard therefore he passed the exam.
ၸၢႆးၸၢႆး ၶတ်းလၢႆႈလိၵ်ႈၼလႈ မၼ်းလႅင်ႉပေႃးၵွင်ႉလိၵ်ႈယဝ်ႉ။
စိုင်းစိုင်း စာကြိုးစားသောကြောင့် သူစာမေးပွဲ အောင်ခဲ့၏။

16. Sai Sai tried hard so he passed the exam.

17. Sai Sai passed the exam for he tried hard.
ၸၢႆးၸၢႆး ၵွင်ႉလိၵ်ႈ ၵွပ်ႈဝႃႈ မၼ်းၶတ်းလၢႆႈယဝ်ႉ။ (**15, 16** မိူၼ်ၵၼ်)

ebook is created by www.Shanyoma.org

18. My father works in the office whereas my mother works at home.
ပေႃႈဝဝ် ႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈလုမ်းလၢႆးသေ မႄႈဝဝ်သမ်ႉ ႁဵတ်းၵၢၼ်တီႈႁိူၼ်း။
ကျွန်တော့် အဖေသည် ရုံးမှာ အလုပ်လုပ်၍ အမေကတော့ အိမ်မှာ အလုပ်လုပ်သည်။

19. Boys are playing whereas girls are reading.
Boys are playing while girls are reading.
မိူဝ်ႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇၸၢႆးၸဝ်ႉ လဵၼ်ႈယူႇၼၼ်ႉ လုၵ်ႈဢွၼ်ႇယိင်းၸဝ်ႉသမ်ႉ လူလိၵ်ႈယူႇ။
ယောက်ကျားကလေးများ ကစားနေစဉ် မိန်းကလေးများ စာဖတ် နေကြသည်။

၁။ ၶေႃႈၵွင်ႉၵၼ်း Subordinate Conjunction

1. As	ပိူဝ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ၊ ၸိူင်ႉၼင်ႉ၊ မိူၼ်ၼင်ႉ	သောကြောင့်၊ သကဲ့သို့၊ အတိုင်း
2. Since	ပိူဝ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ၊ ၸဵမ်မိူဝ်ႈ	သောကြောင့်၊ ကထဲက
3. Because	ပိူဝ်ႈၼၼ်ႉလႄႈ	သောကြောင့်
4. Although	သေတႃႉ၊ သေတႃႉၵေႃႈ	သော်လည်း
5. Till	တေႃႇ၊ တေႃႇထိုင်	တိုင်အောင်
6. Until	တေႃႇ၊ တေႃႇထိုင်	တိုင်အောင်
7. Before	မိူဝ်ႈ ... ပႆႇ	မ (သွား) ခင်၊ မ (သွား) မီ
8. After	ဝၢႆး၊ ဝၢႆးသေ	ပြီးနောက်
9. When	မိူဝ်ႈ	သောအခါ
10. As soon as	ၵမ်းလဵဝ်	(သွား)လျှင်၊ (သွား)ချင်း
11. So long as	ၸူဝ်ႈ၊ ၸူဝ်ႈၵေႃႈ	သမျှကာလပတ်လုံး

ebook is created by www.Shanyoma.org

12. While	မိူဝ်ႈ၊ ယဝ်ႉတိုၵ်ႉ	စဥ်
13. As if, as though	မိူၼ်၊ မိူၼ်ၶဝ်ႈ၊ လိူင်ႉၶဝ်ႈ	သကဲ့သို့
14. That.... May	ၶဝ်ႈႁိုဝ်၊ ၶဝ်ႈႁိုဝ်...ပေႃး	နိုင်အောင်
15. That...might	ႁႂ်ႈပေႃး	နိုင်အောင်
16. So (Adjective).... that	ပေႃလီႈ	နိုင်အောင်၊ လောက်အောင်
17. So (Adverb).... That	ပေႃး (ၵမ်ႈ) လၢင်ႈ	။
18. So that	တႃႇတေ၊ ၶဝ်ႈႁိုဝ်တေ၊ ၶဝ်ႈႁိုဝ်ပေႃးတေ	စေရန်၊ သို့မှသာလျှင်
19. Whether or not	(ၵူႈ) ၵမ်ႈ (ၵူႈ)၊ မိုး (ၵမ်ႈ) မိုး	သွားသွား မသွားသွား
	မိုးမိုး ၵမ်ႈမိုးမိုး	လာလာ မလာလာ
20. As much as	ၵႈၶဝ်ႈ၊ ပိင်ႈၶဝ်ႈ	သလောက်
21. As (quickly) as possible	ၵႈၶဝ်ႈ-ပိင်ႈၶဝ်ႈၽႂ်းလီႈ	အစွမ်းကုန်မြန်စွာ
	ၽႂ်းၵႈႁိုဝ်ၵေႈ လီၵႈၶဝ်ႈ	မြန်နိုင်သမျှ မြန်စွာ
22. As quickly as (he) can	ၵႈၶဝ်ႈၽႂ်းလီႈ	အစွမ်းကုန် မြန်စွာ
23. Lest	ၶဝ်ႈႁိုဝ် ပေႃးတေၵမ်ႈ	မ ... စေရန်
24. If	သင်၊ သင်ဝႃႈ၊ ပေႃး၊ ပေႃးဝႃႈ	အကယ်၍ ... လျှင်
25. Unless	ပေႃးၵမ်ႈ၊ သင်ၵမ်ႈ	အကယ်၍ မ ... လျှင်
26. Provided that	သင်၊ သင်ဝႃႈ၊ ပေႃး၊ ပေႃးဝႃႈ	အကယ်၍ ... လျှင်
On condition that	။	။
27. However (beautiful)	(ႁၢင်ႈလီ)ၵႈႁိုဝ်ၵေႈ၊	ဘယ်လောက်ပဲ(လှလှ)
28. As far as	လွမ်းၶဝ်ႈ၊ ပိင်ႈၶဝ်ႈ၊ ၵႈၶဝ်ႈ	သလောက်တော့

1. Sai Sai is sleeping as he is ill.
As Sai Sai is ill he is sleeping.
ၸၢႆးၸၢႆး ၵမ်ႈယူႇလီၵေႈ မၢၼ်းၶွၼ်းဝႃႉယူႇ။
မောင်မောင်သည် နေမကောင်းသောကြောင့် အိပ်နေသည်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

2. Since Sai Sai is ill he is sleeping.
ၵွပ်ႈလႆးလႆး ၵမ်ႇယူႇလီၼလႈ မၼ်းၼွၼ်းဝႆႉယူႇ။
မောင်မောင်သည် နေမကောင်းသောကြောင့် အိပ်နေသည်။

3. We are learning English because we want to get knowledge.
ၵွပ်ႈႁဝ်းၶႂ်ႈမီး တၢင်းႁူႉတၢင်းႁၼ်ၼလႈ ႁဝ်း ၵွၼ်ႈၵၼ်ႁဵၼ်း ၵႂၢမ်းဢိင်းၵိတ်း။
ကျွန်တော်တို့သည် ဗဟုသုတ ရချင်သောကြောင့် အင်္ဂလိပ်စာကို သင်နေကြသည်။

4. Though (although) Sai Sai tried hard he failed in the exam.
လႆးလႆး ၼတ်းၵႂ်ႈလိၵ်ႈသေတႃႉ(သေတႃႉၵေႃႈ) မၼ်းတူၵ်းပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈ။
ပိၵ်ႉသမ်ႉ လႆးလႆး ၼတ်းၵႂ်ႈလိၵ်ႈသေတႃႉၵေႃႈ မၼ်းတူၵ်းပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈ။
မောင်မောင်သည် စာကြိုးစားသော်လည်း စာမေးပွဲ ကျခဲ့သည်။

5-6. Till we come back, you must wait here.
Until............
ၶိုၼ်းတေလႆႈပွႆႉတီႈၼႆႈ တေႃႇထိုင်ႁဝ်းပွၵ်ႈမႃး။
ကျွန်ုပ်တို့ ပြန်လာသည့်တိုင်အောင် သင် ဒီနေရာ စောင့်ရမည်။

7. Nang Nang will cook the rice before her mother come back
ၼၢင်းၼၢင်း တေႁုင်ၶဝ်ႈ မိူဝ်ႈၼမ်ႈမၼ်း ပႆႇပွၵ်ႈမႃး။
သူမ၏ အမေ ပြန်မလာခင် နန်းနန်းသည် ထမင်းချက်နေလိမ့်မည်။

8. I drank tea after I had washed my face.
After I had washed my face, I drank tea.
ဝၢႆးသေ ၵဝ်သုၵ်ႈၼႃႈယဝ်ႉ ၵဝ်သူတ်ႉၼမ်ႉၼိင်ႈယဝ်ႉ။
ကျွန်တော်သည် မျက်နှာသစ်ပြီးနောက် လဘက်ရည်ကို သောက်ပါသည်။

9. When the teacher come into the class, the students got up.
မိူဝ်ႈၶူးသွၼ် ၶဝ်ႈမႃးတီႈႁွင်ႈႁဵၼ်းၼၼ်ႉ လုၵ်ႈႁဵၼ်းၶဝ် ၵွၼ်ႈၵၼ်လုၵ်ႉလုၵ်းယဝ်ႉ။
ဆရာသည် အခန်းထဲသို့ ဝင်လာသောအခါ ကျောင်းသားများ မတ်တတ်ရပ်ကြသည်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

10. As soon as I arrived in Colombo I wrote a letter to Yangon.
ပေႃးဝဝ် ႁွတ်ႈၽိၼ်ဝ်ႁူ, တီႈဝိင်းႁူဝ်,လမ်,ပူဝ်, ဝမ်းလိၵ်ႈဢေႈ ဝဝ်တိမ်ႈ
လိၵ်ႈ ၽိုခ်ခိုင်း လူးတႃႈႁုင်ႈယဝ်ႉ။
ကျွန်တော်သည် ကိုလမ်ဘိုကို ရောက်လျှင် ရောက်ချင်း ရန်ကုန်သို့ စာ
တစ်စောင် ရေးခဲ့သည်။

11. I will support you so long as you are attending to the university.
လူဝ်ႈဢိုးမွႆး ယင်းတိုၵ်ႉနိုခ်းလခ်ႉလွမ်ယူႇ,ၶႅႉ ဝဝ်တေလွႆႈတိမ်မွႆးလီ။
သင်သည် တက္ကသိုလ်ကို တက်နေသမျှ ကာလပတ်လုံး ကျွန်ုပ် သင့်ကို
အထောက်အပံ့ ပေးမည်။

12. While the girl are reading, the boys are playing football.
မိူဝ်ႈယိင်းၵွၼ်ႇ,ၶဝ် လူလိၵ်ႈယူႇ,ၶႄႇ လုၵ်ႈၵွၼ်,ၸၢႆးၶဝ် လိၼ်ႈမၢၵ်ႇ,
ၶႄ(လုမ်း)။
မိန်းကလေးများ စာဖတ်နေစဉ် ယောကျ်ားကလေးများ ဘောလုံးကို
ကစားနေကြသည်။

13. Sai Sai taught English to the boys if as though the same a teacher.
ၸၢႆးၸၢႆး သွၼ်ၵႅင်ႈဂိတ်ႈ ပၼ်ၼႂ်းလုၵ်ႈၵွၼ်,ၶဝ်မႄး မိူၼ်လိူင်.ၶႄ,
မၼ်းပ်ၼ်သူႈသွၼ်ဢေႉၶိုင်ႈ။
မောင်မောင်သည် ဆရာတယောက်ကဲ့သို့ ကလေးများအား အင်္ဂလိပ်စာ
ကို သင်ပေးသည်။

14. We must work hard that we may succeed in life.
ၶႄ,ႁိုဝ် ၽဝႃၵ်း ပေႃးတေမ်ႇ.ၶႄ. ႁုဝ်းတေလီႈၶတ်းလွႆႈယဝ်ႈ။
ကျွန်ုပ်တို့သည် အောင်မြင်မှုကို ရအောင်ကြိုးစားရမည်။

15. I was waiting here that I might meet my lover.
ၶႄ,ႁိုဝ် တေလီႈထူပ်း ဢေႉၵႃႉ.ဝဝ်ၶႄ. ဝဝ်တေပွႆႇ.ယူႇ,တီႈၶႄ.။
ကျွန်ုပ်သည် ချစ်သူနှင့် တွေ့နိုင်အောင် ကျွန်ုပ် ဒီနေရာမှာ စောင့်နေခဲ့သည်။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

16. Nang Nang is so beautiful that all men cannot help looking at her.
ၼၢင်းၼၢင်း ႁၢင်ႈလီၼႃႇ ပူၼ်ႈပေႃးၵမ်ႉလႅင်ႈယူႇလႄႈ ပေႃးၸႂ်ႈတူၺ်းယူႇ ၶၼႄႉယဝ်ႈ။
နန်းနန်းသည် လူအားလုံးက မကြည့်ပဲ မနေနိုင်အောင် အလွန်လှပသည်။

17. He is so clever that his teacher praised him.
မၼ်းလႅပ်းလိူဝ်ၼႃႇ ၶူးသွၼ် ပေႃးလႄႈယွင်ႈယဝ်ႉ။
သူသည် သူ့ဆရာ ချီးကျူးရလောက်အောင် လိမ္မာသည်။

18. Sai Sai earn the money so that he will be able to buy a bicycle.
ၸၢႆးၸၢႆး ႁွမ်ငိုၼ်းဝႆႉ ၶႂ်ႈၵူပ်ႇတေသိုဝ်ႉလႄႈ လႅင်(လူတ်ႉထီပ်ႉ) လမ်းၶိုၼ်ႈ။
မောင်မောင်သည် ငွေစုသည်။ သို့မှသာလျှင် သူသည် စက်ဘီးတစ်စီးကို ဝယ်နိုင်လိမ့်မည်။

19. You must find out a job whether you are rich or not.
မႂ်း မီးၶူဝ်းၶွင်မီးၵေႃႈလီ ဢမ်ႇမီးၵေႃႈယဝ်ႉ တေလႆႈႁႃၵၢၼ် ႁဵတ်းၶိုၼ်း။
သင်သည် ချမ်းသာသည်ဖြစ်စေ၊ မချမ်းသာသည်ဖြစ်စေ အလုပ်တခုကို ရှာရမည်။

20. I do not know whether they will come or not.
ၶဝ်တေမႃး ၵမ်ႉမႃး ၵၼ်ႇၶေႃႈၶႅၼ်ႇ ၵဝ်ၵမ်ႉႁူႉ။
သူတို့ လာမည် မလာဘူးဆိုတာ ကျွန်တော် မသိပါ။

21. You can take this book as much as you like.
ပပ်ႉလိၵ်ႈ ဢၼ်ၼႆႉ မႂ်းၶႂ်ႈၵပ်ႉၶေႃႈ ၵပ်ႉလႄႈယူႇ။
သင်သည် စာအုပ်ကို အလိုရှိသလောက် ယူနိုင်ပါသည်။

22. The boys run as fast as they can.
လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၶဝ် လႅၼ်ႈ ဝႆးၶႅင်ႇၶဝ်ၽိုဝ်ႈၶၼႄႉယဝ်ႈ။
လူကလေးများသည် အစွမ်းကုန် မြန်နိုင်သမျှ မြန်စွာ ပြေးသည်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

23. You must wash the plates as clearly as possible.
မႂ်းတေလႆႈ လၢင်ႉ ဝၢၼ်ငဵၼ်လိူဝ်းၶႃႈ ၵိင်ႈၵိင်ႈ ၵျႃးၶင်ႇပိၼ်လႆႈယဝ်ႈ။
သင်သည် ပန်းကန်ကြီးများကို အစွမ်းကုန် သန့်ရှင်းနိုင်သမျှ သန့်ရှင်းရမည်။

24. All students must try hard, lest they should fail in the exam.
လုၵ်ႈႁဵၼ်းတၢင်းသဵင်ႈ တေလႆႈၶတ်းလူင် ၶင်ႇႁိူဝ်ပေႈတေၵမ်ႉတူၵ်းလႆႈ ပၢင်တွပ်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႈ။
ကျောင်းသားအားလုံး စာမေးပွဲမကျစေရန် သူတို့စာကြိုးစား ရမည်။

25. If you try hard, you will pass the exam.
On condition that you try hard, you will pass the exam.
သင်မႂ်း ၶတ်းလူင်ၶႃႈ မႂ်းတေၵွင်လိၵ်ႈၵိူဝ်ႈ။
အကယ်၍ သင်ကြိုးစားလျှင် သင်စာမေးပွဲ အောင်လိမ့်မည်။

26. Unless you eat the cake, you will be hungry.
သင်မႂ်း ၵမ်ႉၵိၼ်ၶဝ်ႈမုၼ်းၶႃႈ မႂ်းတေတွင်ႉမိႈၵိူဝ်ႈ။
အကယ်၍ သင်မုန့်မစားလျှင် သင်စာလိမ့်မည်။

တီႈၶွင်းတွၼ်ႈ သမ်ႉပၼ်ႉထ (conjunction) ၶႃႉ ပိူင်လူင်မၼ်း ႁဝ်းလူဝ်ႇႁူႉ ၶေႃႈၵႂၢမ်းႁၢၼ် ၶွင်ပိူၼ်ႈ တင်းႁဝ်း ပိၼ်ႇလိၵ်ႈဝၼ်ႇႁူႉလၢႆး။ ပေႃးတူႉလၢႆးၵဝ်ႇ တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းလွမ်းလိူင် ယိူင်ႈၼၼ်းပွင်ႇလွင်ႈတိူဝ်းသေ ပိၼ်ၵၢၼ်ၵမ်ႉထိမ်တႃႇပိၼ်ႇလိၵ်ႈယဝ်ႈ။

(8) တွၼ်ႈၶေႃႈတိူၼ်ႇ

ၶေႃႈတိူၼ်ႇ ၵၢၼ်ဝႃႈၶႃႉ မၼ်းပိၼ်ၶေႃႈၵႂၢမ်း ႁူမ်လူမ်း၊ လိၵ်ႈၵၢမ်း၊ တူၵ်းလူင်သေ ၵၢဝ်ႇၵိူင်ႉၵၢင်ႉ လၢၼ်ႈၵွၵ်ႉသူပ်းမႄႈ ၶၶၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းလမ်ႉ-

ebook is created by www.Shanyoma.org

"ၵႂၢမ်း! မွႆးမႃးမိူဝ်ႈလႆႈၶႅၼ်ႇ၊ ႁဝ်းၵမ်ႉလႄႈ ထူပ်းၵၼ်ၶိူင်ၶဝ်ႈ ယဝ်ႉၶႃႈ။ လူမ်းၵၼ် ၼေႃႈၵိူဝ်းၼႃႇ... မႃးတူဝ်းလူၵ်ႈလူး။

ပေႃႉလီၵၢမ်း! ၵမ်ႉတွၼ်ႈပိၼ်ႈ။ (လီၵၢမ်း)
ပေႃႉၶဝၢၼ်းမီး! ၵမ်ႉယၢမ်ႈႁၼ်လႄႈႁၼ်။ ။
ၵလူဝ်း! ၵဝ်မွင်းမွႆးတၢင်းၶိူင်ယဝ်ႉၶႃႈ။ ။
ၸႄႈပိၼ်ၸဝ်ႈၵိူဝ်း! (ၶေႃႈတူၵ်းလႆႈ)
ၼေႃႈၵဝ်ၵိူဝ်း! ။
ဝႃး ! (ႁွပ်းလိပ်းၶေႃႉ)

ၵႂၢမ်း၊ ၼေႃႈၵိူဝ်း၊ ၼေႃႈၵဝ်ၵိူဝ်း၊ ပေႃႉလီၵၢမ်း၊ ၼပေႃႉသိၼ်မီး၊ ၵလူဝ်ႉ၊ ဝႃး၊ ၸႄႈပိၼ်ၸဝ်ႈၵိူဝ်း လၵ်ႉလိူဝ်းၶႃႈ ပိၼ်ၶေႃႈတိုၼ်ႈ ယဝ်ႉ။ တီႈၶႃႈ ႁူဝ်းထူၵ်းၼၶၵမ်းၽွင်းႁူဝ်းသေ မၼ်းယၢင်းတေမီး ထိင်ႈ တၢင်းၶမ်ယူႉ။ ၵမ်းၶႃႈ တေသိုပ်ႉ သပ်းလိၵ်ႈၼၶၵၼ် တၢႉ မႃးၶေႃႈလိၵ်ၼသႁွၼ်ႉ။

(9) တွၼ်ႈၶေႃႈလိၵ်

ၶေႃႈလိၵ်ၵၼ်ဝူၼ်ႈၶႃႈ မိူၼ်လိူင်ႉၶၼ်ႇ "တၢင်း" ၶေႃႈၶႃႈ ပေႃးမၼ်းႁူႉၵပ်းသႂ်ႇၵိရိယႃႉ ၵမ်ႉၶၼ် လိၵ်လွမ်းၵိရိယႃႉပေႃးၶႃႈ ၵဝ်ၶေႃႈပွင်ႇၵိရိယႃႉၶၼ်ႇ ပိၼ်ၶေႃမ်ၵိရိယႃႉ ႁူႉယဝ်ႈ။ တေႃႈၶႃႈ ၵႃႈပိၼ်ၶေႃႈလိၵ်တၢင်းလူင် ၵၼ်ၵပ်းသႂ်ႇၵိရိယႃႉလႆႈ ၶေႃမ်ႉလႆႈၶႃႈ ၽွင်ႉဝူႈ ၶေႃႈလိၵ်ယဝ်ႈ။ ၶိုင်းပႃႉလီၼတႃႉ ၽွင်ႉဝူႈ ၵုပသႃႉရပတ ၼလႄႈ ၶီပႃႉတပတ ယဝ်ႈ။

တၢင်း

တၢင်းၵိၼ်တၢင်းယိမ်ႉ။ တၢင်းႁူႉတၢင်းပႆ ။ တၢင်းၵိတ်းတၢင်းသၢင်ႈ။ တၢင်းယူႉတၢင်းသဝ်ႈ။ တၢင်းဝူၼ်ႉတၢင်းၶႆႈလႆႈ ၵိတ်းၶႃႈ ပိၼ် ၶေႃမ်ႉၵိရိယႃႉယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၵႆႇ

ၵႆႇမႄႈၶူဝ်ႈၼေႃႈ၊ ၵႆႇမႄႈၵိုတ်းၼေႃႈ။ ၵႆႇမႄႈၶွမ်ႉၼေႃႈ လၶူဝ်ႈ ပိၼ်ဝႃႉၶေႃးပွင်လိူဝ်ႉၵၼ်၊ ပွႆႇဝၢင်းပၼ်ၵၼ် ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၵႆႇမႄႈယူႇလိၵိၼ်ဝၢၼ်သေၵမ်း။ ၵႆႇလူႉၵဝ် ႁၵ်ႉၵဝ်ၵေႃႉလိူဝ် သေၵမ်း။ ၵႆႇပေႃႈမႄႈၵဝ် လွတ်ႈၽေးသေၵမ်း။ (ၶေႃးသူးယွၼ်း)

ၵႆႇမိူဝ်းတေႃႇလႄႉလၢႆ၊ ၵႆႇမိူဝ်းတေႃႇလႄႉသေၵမ်း၊ ၵႆႇၶဝ်ႁွတ်းၽႃၼ် သေၵမ်း၊ ၵႆႇလၢႆးလူၼ်သေၵမ်း။ ၵႆႇလူႉသုမ်းသေၵမ်း။ (ၶေႃးလႃႇ)

လူႇတၢၼ်းၶဝ်ႈသွမ်း ၵႆႇလဝ်ႈရႁၢၼ်း။ (ၶေႃးႁပ်ႉ-သမ်ႇပ တႃႇၶ)။

ၵၢၼ်

ၵၢၼ်ၶဵဝ်၊ ၵၢၼ်ၶၼ်ႉ၊ ၵၢၼ်မိူဝ်းၵိုတ်းၶဵဝ်၊ ၵၢၼ်မိူဝ်းၵိုတ်း ၶၼ်ႉ၊ (ၶေႃးလီႉ ၶေႇမဝိသေႇသၶ)။

ၶေႃၼ်းယိင်းၵၢၼ်ႁၢင်ႈလီ၊ ႁူၼ်းလေႃး ၵၢၼ်ၵိုတ်းၵၢၼ်ယူႇ၊ (ၵပ်းၶေႃးႁၢင်ႈမူၼ်ႈ ၶေႇမဝိသေႇသၶ)။

ၶိုၼ်ႈၵၢၼ်၊ သွင်ၵၢၼ်၊ သၢမ်ၵၢၼ်၊ သီးၵၢၼ်၊ မူၼ်ၵၢၼ်။ (ၶေႃးၶပေႃးၵၢၼ်ႇ)။

တေႃ

တေႃၵိုတ်း၊ တေႃၵိၼ်၊ တေႃၶူဝ်ႈ၊ တေႃၶွမ်း၊ တေႃၵၢပ်ႇၶမ်ႉ။ (လိၵ်ႈၼၶ ၶၢဝ်းမူဝ်းၶေႃႈ ၵၢၶေႇၵတ)။

ၵွၼ်ၵၢၼ်

ၵွၼ်ၵၢၼ်ၵိုတ်းတႃႉ၊ ၵွၼ်ၵၢၼ်ၶတ်းလိူဝ်တႃႉ၊ ယႃႇၵွၼ်ၵၢၼ် ယူႇပဝ်ႇႁၢမ်းလေႃ။ (လိၵ်ႈၼၶဝေႃႈပိၼ် ၵိရိယႃႇၽေႃႇၶမ်=ပၸ္စဝလၶ)။

ႁွၼ်ႇ

မူဝ်ႈႁွၼ်ႇ၊ မူဝ်ႈႁွၼ်ႇသိၼ်းဝႃး။ (လိၵ်ႈၼၶၶၢဝ်းမူဝ်ႈပူၼ်ႉ)။

ၵဝ်တေႃၶူဝ်ႈႁွၼ်ႇ၊ ယူႇႁွၼ်ႇၶေႃႈ ႁၵ်ႉၵူၼ်း။ (လိၵ်ႈၼၶ တူၼ်ႉတၵ်ႉၵၢၼ် လမ်တေႃၽေႃတ်ႇ)။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ယူႇ

ႁဝ်းတေ ၵႂၼ်ၵၼ်ၵူႈယူႇၵူလိုဝ်း၊ မၼ်းတိုၵ်ႉႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇ၊ မၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ယူႇ၊ (“ယူႇ” ၶေႃးတူၼ်းၵူမ်းၶိုင်ႈ ပိၼ်ၶေႃႈႁၢင်ႈ ၼိူင်ႈ ဝၵ်ႉၵျတူၼ်းၵူမ်းသေ ၶေႃးသွင် တၢင်းသၢမ်ၶၼ်ၶၼ်ႉ မၼ်း လိင်ႈငဝ်ႉ ၶၢဝ်းမိူဝ်ႈတိုၵ်ႉႁဵတ်းယူႇ)။

ယူႇယဝ်ႈ(ယူႇယဝ်ႉ)

ၵူၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ၶဝ် ၵႂၼ်ၵၼ်ၵိၼ်ၶဝ်ႈယူႇယဝ်ႈ။ (ၶေႃႈႁၢင်ႈ ၼိူင်ႈ တူၼ်းၵူမ်း ၵမ်ႇၶၼ်ၶၼ် လိင်ႈငဝ်ႉပေတ်ႉလုပၢၼ်ႇ)။

ယဝ်ႉ

လႅဝ်းလႅဝ်း ႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉ။ ပေႉႁဵတ်းၵၢၼ်မႄးယဝ်ႉ။ (လိင်ႈငဝ်ႉၶၢဝ်းပူၼ်ႉ - ၵတီႇတၵႃႇလ)။

ယဝ်ႉယဝ်ႈ

မိုၼ်းႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈႁႃႉ? ႁဵတ်းယဝ်ႉယဝ်ႈ။ လႅဝ်းလႅဝ်း ႁဵတ်းၵၢၼ်ယဝ်ႉယဝ်ႈမိူဝ်ႈသၢမ်မွၼ်း။ (လိင်ႈငဝ်ႉၶၢဝ်းမိူဝ်ႈပူၼ်ႉ)

တီႈတွင်း- ‘ယဝ်ႈ’တူဝ်ၼႆႉ ၵမ်ႉၶမ်ၶမ် ပိၼ်ၶေႃႈႁၢင်ႈၼိူင်ႈ တႃႇတူၼ်းၵူမ်းလဵဝ်းလီ၊ ၼမ်ႉလိပ်ႈယဝ်ႈ။ လႆႈဝႃႈပိၼ် “ဝၵ်ႉၵျႃႇလင်ႇ ၵႃႇရ” ယဝ်ႈ။

ပေႉသွၵ်ႈတိၵ်းတိၵ်းၵျေႈ တေႁၼ်တိၵ်းတိၵ်းယဝ်ႈ။ တီႈၼႆႉ ၵူလိုၼ်းၶိုင်ႈႁိုင်ႈႁူႉဝႃႈ ၶေႃႈလိူဝ်းငဝ်ႉမႄးၶၼ်ၶၼ်ႉ ပိၼ်ၶေႃႈလိမ်ၶၼ်ငလႈ လင်ႇ ပေႉလႆႈ တၢင်ႇငဝ်ႉၵၼ်ယဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

9. တွၼ်ႈၽိုၵ်းလူ၊ လၢတ်ႈ၊ တႅမ်ႈ၊ ပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ

အိုးကုန်သည် သူဌေးကြီးဦးဗလ

အိုးကုန်သည် သူဌေးကြီးဦးဗလသည် တစ်ဦးတည်းသောသားကို အလွန်ချစ်သည်။ သားမွေးဖွားသောနှစ်တွင် ချမ်းသာလာ၍ မောင်ဝသုန်ဟု အမည်ပေးထား၏။ သားလေးကို ပညာမသင်စေပဲ အလိုလိုက်ထား၍ ကြီးလာသောအခါအဖော်များနှင့် သောက်စားပျော်ပါးနေ၏။ သားကဖြုန်းတီးလွန်း၍ ဦးဗလမှာ ဆင်းရဲသွား၏။ မိခင်ကြီးမှာ သားအတွက် စိတ်ထိခိုက်ပြီး သေဆုံးသွား၏။

ထိုအခါကျမှ ဦးဗလသည် နောင်တကြီးစွာ ရလေသည် "သားကိုပညာမသင်စေခဲ့တာ မှားတာပဲ"။ ဦးဗလသေခါနီးတွင် သားကို မှာခဲ့သည်မှာ "သူဌေးကြီးဦးသုခဟာ ဖေဖေ့သူငယ်ချင်းဖြစ်ပါသည်။ ဖေဖေမရှိတဲ့အခါ ဦးသုခထံသွားပြီး အကူအညီတောင်းပေတော့"။ "ကောင်းပါပြီ"။ ဖေဖေဦးဗလက သားကိုမှာစရာရှိတာမှာပြီး သေဆုံးသွားလေ၏။

ဦးဗလသေဆုံးပြီးနောက် မောင်ဝသုန်သည် ဦးသုခထံသွား၍ ငွေကြေးအကူအညီ တောင်းလေ၏။ သူဌေးကြီးဦးသုခ ပြောသည်မှာ "အင်း... ကူညီမယ်၊ ဒါပေမယ့် တူမောင်မှာ ဦးဗလလို မိတ်ဆွေကောင်းမရှိသေးလို့ မိတ်ဆွေကောင်းရအောင်ရှာလိုက်ဦး"။ "ကောင်းပါပြီခင်ဗျာ"။

သူသည် မိတ်ဆွေကောင်းကို လိုက်လံရှာဖွေ၏။ သို့သော်ရက်တွေသာ ကုန်ခဲ့၏။ မိတ်ဆွေကောင်းကား မရပေ။ နောက်ဆုံးတွင် စိတ်ပျက်ပျက်နှင့် ကန်သင်းရိုးကို ခေါင်းအုံးပြုပြီး အိပ်လေ၏။

အိပ်မပျော်နိုင်ပဲ ယခင်ကချမ်းသာစွာ နေခဲ့ရပုံကို သတိရပြီး ငိုနေ၏။ မျက်ရည်တို့မှာ မြေကြီးပေါ်ကျပြီး စိုရွှဲ သွားလေသည်။ ပျော့နေသောရွှံ့များကို ကိုင်ကြည့်ပြီး ဝမ်းသာ သွားလေသည်။

"ဟုတ်ပြီ၊ တွေ့ပြီ၊ ငါ့မိဘတွေဟာ ဒီရွှံ့တေါနဲ့ သူဌေးဖြစ်ခဲ့ကြတယ်။ ငါလဲ ဒီရွှံ့တွေနဲ့ပဲ သူဌေးဖြစ်အောင်လုပ်မယ်။ ဒီရွှံ့တွေဟာ ငါ့မိဘအတွက် မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်သလို ငါ့အတွက်လဲ မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်ရမှာပဲ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

နံနက်လင်းသော် ရွှံ့တစ်လုံးယူခဲ့ပြီး ဦးသုခထံသို့ လာခဲ့လေသည်။ ရောက်လာသောအခါ မောင်ဝသုန်ပြောပြသည်မှာ "ကျွန်တော်မိတ်ဆွေကောင်း ရလာခဲ့ပါပြီခင်ဗျား။ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေတွေဟာ ဒီရွှံ့တွေကို အိုးလုပ်ပြီး ချမ်းသာခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော်လဲ ဒီအတိုင်းပဲ ချမ်းသာအောင် လုပ်ပါမယ်ခင်ဗျား"။

"ဒီရွှံ့တွေဟာ ကျွန်တော်မိတ်ဆွေတွေအတွက် မိတ်ဆွေကောင်းဖြစ်ခဲ့သလို ကျွန်တော်အတွက်လဲ မိတ်ဆွေကောင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား"။

သူဌေးကြီးဦးသုခပြန်ပြောသည်မှာ "ဟယ်... သူမိုက်၊ မိတ်ဆွေကောင်းဆိုတာ ရွှံ့တုံးကြီးကိုပြောတာမဟုတ်ဘူး။ တူမောင်ဟာ အိုးလုပ်တဲ့ ပညာမတတ်ပဲနဲ့ ရွှံ့ကိုအိုးဖြစ်အောင် ဘယ်လိုလုပ်နိုင်မလဲ။ ပညာဆိုတာ အသိပညာနဲ့ အတတ်ပညာ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ ငယ်စဉ်ကဘာပညာမှ မသင်ခဲ့လို့။ အခုတော့ ဒုက္ခရောက်နေရပြီမဟုတ်လား။ အိုးလုပ်တဲ့ ပညာကို သွားသင်ချေဦး၊ တတ်မှပြန်လာခဲ့"။

"ကောင်းပါပြီခင်ဗျား"။ ထိုနောက် ဦးသုခသည် သူ့အား ငွေအနည်းငယ်ပေး၍ လွှတ်လိုက်လေသတည်း။

လုံးစေ့ = အစီပွါယ်

1။ အိုးကုန်သည် လဝ်ႇၵုၼ်ႉမေႃႇ
2။ အလွန်ချစ်သည် ႁၵ်ႉငတႃႉငတႃႉ
3။ အမည်ပေးသည် တၢင်ႈလိုဝ်ႈပၼ်
4။ အလိုလိုက်သည် လွမ်းလို
5။ ကြီးလာသောအခါ မိူဝ်ႈယႂ်ႇမႃးၶၼ်ႉ
6။ သောက်စားပျော်ပါးနေ၍ ၵိၼ်ယမ်ႉပျေႃႇမူၼ်ႈသေယူႇ
7။ ဖြုံးတီးသည် တိုဝ်းပိၼ်ႉတိုဝ်းပၢတ်ႈ
8။ ဆင်းရဲသွား၍ ၶၢၼ်လိူင်ႁႃႇယဝ်ႈ
9။ သားအတွက်- သားကြောင့် ႁွပ်ႈလုၵ်ႈလၢႆးသေ
10။ စိတ်ထိခိုက်ပြီး ပိၼ်လိူင်ၵမ်ႇလီႁႃႇ(တိူဝ်ႉလိူင်ႁႃႇ)

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

11။	သေဆုံးသွား၏	တၢႆၵႂႃႇယဝ်ႉ
12။	ထိုအခါကျမှ	မိူဝ်ႈၵမ်းၶႄႉလွင်ႇ
13။	နောင်တကြီးစွာရလေသည်	လႆႈၶိင်လိူဝ်ၵႂႃႇလူင်လၢင်ယဝ်ႉ
14။	မှားတာပဲ	ၽိတ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ
15။	သေခါနီးတွင်	မိူဝ်ႈလမ်တၢႆၶႄႉ
16။	မှာခဲ့သည်မှာ	သင်ႇဝႆႉဝႆႈ
17။	မရှိတဲ့အခါ	မိူဝ်ႈၵမ်ႇမီးၶႄႉ
18။	အကူအညီတောင်းပေတော့	ယွၼ်းတၢင်းလွၵ်ႈထႅမ်လႆႈ
19။	သေဆုံးပြီးနောက်	ဝၢႆးသေတၢႆယဝ်ႉ
20။	ငွေကြေးအကူအညီတောင်းလေ၏	ယွၼ်းတၢင်းလွၵ်ႈထႅမ်ငိုၼ်းတွင်းယဝ်ႉ
21။	ကူညီမယ်	တေလွၵ်ႈထႅမ်ယူႇ
22။	ဒါပေမဲ့	ႁူၺ်းၵူႈဝႆႈ
23။	မိတ်ဆွေကောင်း	တႆးႁေႉလီ
24။	ဦးဗလလို	မိူၼ်လိူင်ႉၶၢင်ႇၵူးပလ
25။	ရှာလိုက်ပါဦး	ႁႃႁွၼ်ႇငလႈ
26။	သူ	မၼ်း
27။	လိုက်လံရှာဖွေသည်	သွၵ်ႈႁႃယဝ်ႉ
28။	သို့သော်	ႁူၺ်းၵူႈ
29။	ကုန်ခဲ့သည်	မူတ်းၵႂႃႇ၊ ပူၼ်ႉၵႂႃႇ
30။	နောက်ဆုံးတွင်	ၵမ်းလိုၼ်းသုတ်း
31။	စိတ်ပျော်ပျော်နှင့်	မီးတၢင်းသေႇလူဝ်ႇ (မီးတၢင်းလူဝ်ႇၵမ်ႇလီ)သေ
32။	ကန်သင်းရိုး	ႁူဝ်တေးၶႄး
33။	ခေါင်းအုံးပြီး	မွၼ်ႁူဝ်သေ
34။	မျက်ရည်	ၶမ်ႉတႃ
35။	မြေကြီးပေါ်	တီႈၼိူဝ်လိၼ်
36။	ကျပြီး	တူၵ်းသေ
37။	စိုရွှဲသွားလေသည်	ယမ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

38။	ကိုင်ကြည့်ပြီး	ၵမ်းတူၺ်းသေ
39။	ရွှံ့များကို	ၵုင်လိၼ်
40။	ဝမ်းသာသွားလေသည်	ႁူမ်ႁူမ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ
41။	သူဌေးဖြစ်အောင်	ႁႂ်ႈပေႃးပဵၼ်သူထေး
42။	ငါမိဘအတွက်	ပုၼ်ႈတႃႇပေႃႈမႄႈၵဝ်
43။	ဖြစ်ရမှာပဲ	တေပဵၼ်ယူႇ
44။	နံနက်လင်းသော်	ပေႃးထိုင်ၵၢင်ၶိုၼ်လႅင်းမႂ်း
45။	ပြန်ပြောသည်မှာ	မိူၼ်းတွပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ
46။	တူမောင်	လၢၼ်လေႃး
47။	အိုးလုပ်တဲ့ပညာ	ပၺ်ႇၺႃႇၵၢၼ်ႁဵတ်းမေႃႈ
48။	မတတ်ပဲနဲ့	ၵမ်ႇမေႃသေ
49။	ဘယ်လိုလုပ်နိုင်မလဲ	တေႁဵတ်းႁိုဝ်ႁဵတ်းလႆႈ
50။	ပညာဆိုတာ	ပၺ်ႇၺႃႇၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ
51။	နှစ်မျိုးရှိသည်	မီးသွင်မဵဝ်း
52။	အသိပညာ	တၢင်းႁူႉပၺ်ႇၺႃႇ
53။	အတတ်ပညာ	တၢင်းမေႃပၺ်ႇၺႃႇ
54။	ငယ်စဉ်က	မိူဝ်ႈတိုၵ်ႉဢွၼ်ႇ
55။	သင်	သွၼ်
56။	လွှတ်လိုက်လေသည်	ပွႆႇၵႂႃႇယဝ်ႉ

အမေး = အပြေ

၁။ သူဌေးကြီးဦးဗလဟာ သားဘယ်နှစ်ယောက်ရှိသလဲ?။
သူဌေးကြီးဦးဗလဟာ သားတစ်ယောက်ရှိပါတယ်။

၂။ သူဟာ သူ့သားကို အလွန်ချစ်သလား ?။
ဟုတ်ပါတယ် သူသည် သူ့သားကို အလွန်ချစ်ပါတယ်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

၃။ သူဌေးကြီးဦးဗလက ဘာအလုပ်ကိုလုပ်ကိုင်ပြီး ချမ်းသာလာသလဲ။
အိုးလုပ်ငန်းကိုလုပ်ပြီး ချမ်းသာလာပါတယ်။ ဒါကြောင့်အိုးကုန်သည် သူဌေးကြီးဦးဗလလို့ခေါ်ပါတယ်။

၄။ သူဟာဘယ်တုံးကစပြီး ချမ်းသာလာသလဲ?။
သူဟာ သူ့သားမွေးဖွားတဲ့နှစ်မှာ ချမ်းသာလာပါတယ်။

၅။ အဘယ်ကြောင့် သူ့သားကို မောင်ဝသုန်လို့ခေါ်ပါသလဲ?။
သားမွေးဖွားသောနှစ်တွင် ချမ်းသာလာသောကြောင့် မောင်ဝသုန်လို့ ခေါ်ပါတယ်။

၆။ သူ့မိခင်ဟာ ဘယ်သူ့အတွက်ကြောင့် စိတ်ထိခိုက်ပြီး သေဆုံးရသလဲ?။
သူ့သားအတွက် စိတ်ထိခိုက်ပြီး သေဆုံးရပါတယ်။

၇။ မောင်ဝသုန်ဟာ အပေါင်းများနှင့် သောက်စား ဖြုန်းတီးတဲ့အချိန်မှာ ဦးဗလ ဘယ်လိုနောင်တရပါသလဲ?။
ဦးဗလနောင်ရသည်မှာ "သားလေးကိုပညာမသင်စေခဲ့တာ မှားတာပဲ" လို့ နောင်တရပါတယ်။

၈။ ဦးဗလသေခါးနီးမှာ သူ့သားကို ဘယ်လိုမှာခဲ့ပါသလဲ?။
"သူဌေးကြီးဦးသုခဟာ ဖေဖေ့သူငယ်ချင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဖေဖေမရှိတဲ့နောက်မှာ ဦးသုခထံသွားပြီး ငွေကြေးအကူအညီတောင်းပေတော့" လို့ မှာသွားခဲ့ပါတယ်။

၉။ မောင်ဝသုန် အကူအညီတောင်းတဲ့အခါ သူဌေးကြီးဦးသုခ ဘာပြောခဲ့သလဲ?။
"တူမောင်မှာ သူဌေးကြီးလို မိတ်ဆွေကောင်းမရှိသေးလို့ မိတ်ဆွေကောင်းရအောင် သွားရှာလိုက်ဦး" လို့ ပြောပါတယ်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ဝါကျတည်ဆောက်ခြင်း

(က) အဖေသည် သားကို အလွန်ချစ်သည်။
အမေသည် သမီးကို ။
ငှက်မသည် ချစ်လင်ကို ။
သမင်မသည် ရည်းစားကို ။
မောင်မောင်သည် မယားကို ။

(ခ) မလှသည် အလွန်လှသောကြောင့် မလှဟု အမည် ပေးသည်။
မောင်မောင်သည် အလွန်တော်သောကြောင့် မောင်မောင်ဟု အမည် ပေးသည်။
သူတောင်းစားသည် ညံ့ဖျင်းသောကြောင့် သူတောင်းစားဟု အမည် ပေးသည်။
နွားသည် ဉာဏ်မရှိသောကြောင့် နွားဟု အမည် ပေးသည်။
ငါးသည် ရေ၌ကျက်စားသောကြောင့် ငါးဟု အမည် ပေးသည်။

(ဂ) သူသည် သူ့မယားကို အလိုလိုက်သည်။
ကျွန်တော်သည် သူငယ်ချင်းကို ။
အမေသည် ကျွန်တော်ကို ။
အဒေါ်သည် ကျွန်တော်ညီမကို ။
မရီးသည် ကျွန်တော်၏အကိုကြီးကို ။

(ဃ) ကျွန်တော် ကြီးလာသောအခါ ဆရာဝန်လုပ်မည်။
။ ချမ်းသာလာသောအခါ ကျောင်းဆောက်လှူမည်။
။ ဘွဲ့ရတဲ့အခါ ကျောင်းဆရာလုပ်မည်။
။ အလုပ်လုပ်တဲ့အခါ ပိပိရိရိလုပ်မည်။
။ ပိုက်ဆံမရှိတဲ့အခါ စိတ်မချမ်းသာဘူး။

(င) သူသည် ငွေကို ဖြုန်းတီးသည်။
သူသည် ရေကို ။
သူသည် အချိန်ကို ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(ဃ) အမေသည် သားအတွက် စိတ်ချမ်းသာသည်။
အမေသည် သမီးကြောင့် ဂုဏ်ယူသည်။
အမေသည် အဖေအတွက် ရတက်မအေးပါ။

(ဆ) မောင်မောင်သည် ရည်းစားအတွက် စိတ်ထိခိုက်ပြီး မှိုင်နေ၏။

ထည့်လိုသည် နာမ်ပုဒ်ထည့်ပါ	ထည့်လိုသည် နာမ်ပုဒ်ထည့်ပါ		
		။	ဆင်းရဲ၏။
		။	ငိုနေ၏။
		။	ရူးသွား၏။
		။	ပိန်သွား၏။

(ဇ) အဖိုး သေခါနီးတွင် မှာထား၏။
။ သွား၊ ရောက် မချိမဆန့် ဖြစ်နေ၏။
။ ဆင်း၊ တက် ကယောင်ချောက်ချားဖြစ်နေ၏။

(ဈ) အမေ မရှိသည့်အခါ လိမ်လိမ်မာမာနေရစ်ပါ။
။ မအား၊ နေမကောင်း အလုပ်ကိုကြိုးစားပါ။
။ အလုပ်များ၊ အိပ်နေ အိမ်မှာစောင့်နေပါ။

(ဆ) အဖေက မှာတယ် စာကြိုးစားပါလို့။
။ ။ အိမ်ပြန်လာပါလို့။
။ ။ ပိုက်ဆံမဖြုန်းတီးပါနှင့်လို့။
။ မှာချင်တယ် ပစ္စည်းပေးဖို့။

အမေးစကား လေ့ကျင့်ခြင်း

အချိန်

1. ဒီကနေ့ ခင်ဗျား ကျောင်းကို သွားမည်လား?။
မနေ့က ။ (ဈေး၊ ရုပ်ရှင်၊ မြို့) သွားခဲ့သလား?။
မနက်ဖြန် ။ (ပွဲ၊ ဘုရား) သွားမည်လား?။

ebook is created by www.Shanyoma.org

2။	ဒါကို	ဘယ်လို	ခေါ်ပါသလဲ?။
	။	။	လုပ်သလဲ?။
	။	။	စားရသလဲ?။
	။	။	ရှင်းရပါသလဲ?။
	။	။	စမ်းရပါသလဲ?။

3။	ခင်ဗျား	ဘယ်က	လာသလဲ?။
	။	ဘယ်တုံးက	လာခဲ့သလဲ?။
	။	။	ရောက်ခဲ့သလဲ?။
	။	။	ရေးခဲ့သလဲ?။
	။	။	ပြောခဲ့သလဲ?။
	။	။	လုပ်ခဲ့သလဲ?။

4။	ဒါကို	မင်းလုပ်တယ်	မဟုတ်လား	?။
	ဒီပုံ	မင်းဆွဲတယ်	။	?။
	ဒီလို	မင်းပြောတယ်	။	?။
	ဒီစာ	မင်းရေးတယ်	။	?။

ထွာနှင်း နှင့် မခမ်းလုံ

ရှေးသရောအခါ ဆင်းရဲသားလင်မယားတွင် သားထွာနှင်းနှင့် သမီးမခမ်းလုံဆိုသည့် သားသမီးနှစ်ဦးရှိကြသည်။ အရွယ်မရောက်ခင် မိဘ နှစ်ပါးဆုံးကြသဖြင့် မောင်နှမနှစ်ယောက်တည်း နေကြရသည်။

"ညီမလေးရေ အစ်ကို ငှက်ပစ်သွားဦးမယ် ဘယ်မှ မသွားနဲ့နော်"

"ဟုတ်ကဲ့"။

အစ်ကိုဖြစ်သူ ပြန်ရောက်သောအခါ ရလာသည့်ငှက်ကလေးများကို ချက်ပြုတ်စားသောက်ပြီး ပျော်ရွှင်စွာနေထိုင်ကြသည်။ ဤသို့ဖြင့် မောင်နှမနှစ်ယောက် နေထိုင်လာခဲ့ကြရာ ကာလကြာညောင်းသော် အရွယ်ရောက်လာခဲ့ကြသည်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

တနေ့သောအခါ အစ်ကိုဖြစ်သူသည် ရွာထဲမှ ဥစ္စာနေကြွယ်ဝသော အမျိုးသမီးတဦးနှင့် အိမ်ထောင်ကျလေသည်။ အစ်ကိုပြောသည်မှာ

"ညီမလေးလဲ အစ်ကိုနဲ့လိုက်နေမှ ဖြစ်မယ်။ တစ်ယောက်တည်းနေခဲ့လို့ မဖြစ်ဘူး"။

"ဟုတ်ကဲ့ အစ်ကို"။

ယောက္ခမဖြစ်သူသည် ခင်ပွန်း၏ညီမခမ်းလုံအား ကြည့်၍မရချေ။

"ဒီကောင်မလေး ငါတို့ဆီရောက်လာတာ မကောင်းဘူး။ အလိမ်မာနဲ့ ခပ်မြန်မြန်နှင်မှပဲ"။

ထို့ကြောင့် သူ့ယောကျ်ားဖြစ်သူအား သူ့ညီမ မကောင်းကြောင်းကုန်းတိုက်လေတော့သည်။

"ရှင့်ညီမကို ရေခပ်ခိုင်းတာ မလုပ်နိုင်ဘူးတဲ့ တော်ရေ"

"ဟုတ်လား၊ အေးကွာ ငါကြည့်ပြောပါဦးမယ်"။

နောက်တစ်နေ့တွင်လည်း-

"ကိုထွားနင်း မခမ်းလုံကို ထင်းသွားသယ်ခိုင်းတာ မသယ်နိုင်ဘူးလို့ ပြန်အော်တယ် တော်ရေ ကြည့်ပြောပါဦးရှင့်"

"အဲအဲ ငါကြည့်ပြောလိုက်ပါ့မယ်၊ အစတုန်းက သူဒီလို မဟုတ်ပါဘူးကွာ"။

နောက်တစ်ခါတွင်လည်း-

"ကိုထွားနင်း မခမ်းလုံ အိုးထဲက ဟင်းတွေ အားလုံး စားပစ်လိုက်လို့ ညစာဟင်းမရှိတော့ဘူးတော့"။

ဤသို့ ဇနီးဖြစ်သူ၏ မကြာမကြာ ချောထိုးမှုကြောင့် ကိုထွားနင်းသည် နှမလေး ခမ်းလုံအား အိမ်မှ နှင်ပစ်လိုက်သည်။

"ဟဲ့ခမ်းလုံ ငါ့အိမ်မှာ မနေနဲ့၊ ထွက်သွားစမ်း"။

မခမ်းလုံသည် အဝတ်အစားနှင့် စောင်ကိုယူပြီး အစ်ကိုထွားနင်းအိမ်မှ ထွက်သွားရသည်။

ထွားနင်းသည် နေ့တိုင်းအမဲလိုက်ရာ အမြဲလိုလိုပင် အမဲကောင်ရလာတတ်သည်။ နေ့တိုင်း အမဲကောင် ရလာတတ်သော ထွားနင်းအိမ်တွင် ရွာသားများ ဝိုင်းဝိုင်းလည်ဖြစ်နေကြသည်။ အမျိုးသမီးများကလည်းအားတိုင်း ထွားနင်းထံရောက်လာပြီး ထွားနင်းတို့လင်မယားကို ချီးကျူးကြသည်။ မြှောက်ပေးကြသည်။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ထွာနင်းသည် နေ့စဉ်ရလာသောအသားများကို ရွာသားများအား ဝေငှပေးသော်လည်း နှမလေးခမ်းလုံကို လုံးဝမပေးချေ။ တစ်နေ့ မိုးဖွဲဖွဲ ရွာချိန်တွင် ထွာနင်းသည် တောဝက်ကြီးတစ်ကောင်ကို ပစ်လေသည်။

တောဝက်ကြီးသည် မသေပဲ ထွက်ပြေးသဖြင့် အဖော်ဖြစ်သူ ရမ်ဒုနှင့်အတူ ခြေရာခံလိုက်ကြသည်။ တစ်မိုင်လောက် ရောက်သောအခါ တောက်ဝက်ကြီး သေနေသည်ကို တွေ့ကြရသည်။ ထွာနင်းသည် အကြံ တစ်ခု ရသဖြင့်-

“ဟဲ့ ရမ်ဒု... ရွာထဲက လူတွေကို ထွာနင်းတစ်ယောက် တောထဲ မှာ သေပြီလို့ပြောချေ။ တောဝက်ကြီးရတယ်လို့ မပြောနဲ့ ငါ့ကိုဘယ်သူ တကယ်ချစ်တယ်ဆိုတာ စမ်းချင်လို့”။

ရမ်ဒုသည် ထွာနင်းပြောသည့်အတိုင်း ထွာနင်းတစ်ယောက် တောထဲတွင် တောဝက်ပက်၍ သေဆုံးကြောင်းရွာတွင် မောင်းထုလေ သည်။

ထိုအချိန်တွင် မိုးကလည်း သည်းထန်စွာရွာနေသောကြောင့် ရွာ သားများသည် ထွာနင်းသေဆုံးကြောင်း သိသော်လည်း တစ်ဦးတစ် ယောက်မျှ အပြင်မထွက်ကြချေ။

“သေတဲ့သူလဲ သေပြီ၊ မိုးရွာနေတယ်၊ ငါတို့ သွားလို့ မဖြစ်ဘူး”။

သို့သော် နှမလေးခမ်းလုံသည် အစ်ကိုသေကြောင်း သိသိချင်း ခေါင်းတွင်သဘက်ခြုံကာ ငိုယိုပြီး တောထဲပြေးသွားတော့သည်။

မခမ်းလုံသည် အစ်ကိုဖြစ်သူထွာနင်းအား ဖက်၍ ငိုယိုနေရာ အတော်ကြာသည့်တိုင် ရွာသားများ ပေါ်မလာကြချေ။ သူ၏ချစ်ဇနီး ဖြစ် သူပင် လုံးဝပေါ်မလာချေ။

ထိုအခါ ထွာနင်းသည် “ဩော်... သူများတကာအိမ်လာပြီး မြှောက်ပင့်ကြတာ ငါ့ကိုချစ်လို့မဟုတ်။ ငါရလာတဲ့အသားကို ဝေစုလိုချင် လို့ ငါ့ကိုချစ်ဟန်ဆောင်ကြတာပဲ။ တကယ်တမ်း ငါ့ကိုချစ်တာ တမိဝမ်း တွင်းက တအူတုံဆင်းလာတဲ့ ငါ့နှမလေးခမ်းလုံပါပဲလား”။

ထွာနင်းသည် သေဟန်ဆောင်ရာမှ ထပြီး “ခမ်းလုံ ညီမလေး ငါ တကယ်မသေပါဘူးကွာ။ မင်းရဲ့မေတ္တာတရားကို ငါနားလည်ပါပြီ။ မင်း အပေါ်မှာ ငါပြုမိခဲ့တာတွေ ခွင့်လွှတ်ပါ ဒီနေ့ကစပြီး ငါတို့မောင်နှမ အတူတူနေကြမယ်နော်”။

ebook is created by www.Shanyoma.org

လုံးစေ့ = အစီပွါယ်

1။	ရှေးသရောအခါ	မိူဝ်ႈၵွၼ်ႇၵွၼ်ႇၶၶၼ်ႉ
2။	ဆင်းရဲသား	ၵူၼ်းၽၢၼ်
3။	လင်မယား	ၽူဝ်မေး
4။	ဆင်းရဲသားလင်မယားတွင်	တီႈၽူဝ်မေးၵူၼ်းၽၢၼ်
5။	သမီး	လုၵ်ႈယိင်း
6။	နှစ်ဦး	သွင်ၵေႃႉ
7။	မရောက်	ၵမ်ႇထိုင်
	(အရွယ်မရောက်ခင်	မိူဝ်ႈပႆႇထိုင်ပၢၼ်)
8။	အရွယ်	ၵူဝ်ႊ - ပၢၼ်ႊ
9။	မိဘနှစ်ပါး	ပေႃႈမႄႈသွင်လဝ်ႈ
10။	ဆုံး - သေ	သိင်ႈၵူႇ - တၢႆၵူႇ
11။	အစ်ကို	ၸၢႆး (ပီႈၸၢႆႈ)
12။	ငှက်	ၶူၵ်ႉ
13။	ပစ်	ယိူဝ်း၊ ပိုတ်း
14။	ဘယ်မှ	တီႈလႂ်ၵေႃႈ
15။	မသွားနဲ့နော်	ယူႇပေၵူႇၶေႃႈ
16။	ပြန်ရောက်	ၶိုၼ်းႁွတ်ႈထိုင်မႃး
17။	ပြန်ရောက်လာသောအခါ	မိူဝ်ႈၶိုၼ်းႁွတ်ႈထိုင်မႃး
18။	ရလာသည့် - ရလာသော	ဢၼ်လႆႈမႃး
19။	ပျော်ရွှင်စွာ	မူၼ်ႈမူၼ်ႈသိူဝ်းသေ
20။	နေထိုင်ကြသည်	ဢွၼ်ယူႇသဝ်းယူႇယဝ်ႈ
21။	ဤသို့ဖြင့်	ၵိတ်းၶႆသေ
	(ချက်ပြုတ်	ႁူင် - တူမ်ႈ)
22။	မောင်နှမ	ပီႈၸၢႆးၶွင်ႉယိင်း
23။	နေထိုင်လာခဲ့ကြရာ	ယူႇသဝ်းမႃး
24။	ကာလ	ၶၢဝ်းယၢမ်း
25။	ကြာညောင်းသော်	မိူဝ်ႈႁိုင်မႃးၶၶၼ်ႉ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

26.	တစ်နေ့သောအခါ	မိူဝ်ႈဝၼ်းၼိုင်ႈ
27.	ရွာထဲမှ	လုၵ်ႉတီႈၶွင်းမၢၼ်ႈ=တီႈၶွင်းမၢၼ်ႈ။
28.	ဥစ္စာဓန	ၶူဝ်းလိင်း
29.	ကြွယ်ဝသော	ၵၼ်မၢၵ်ႈမီး
30.	အမျိုးသမီးတစ်ဦး	ယိင်းသၢဝ်ၵေႃႉၼိုင်ႈ
31.	အိမ်ထောင်ကျလေသည်	ငတႃႉၶေႃႈၽူဝ်ၶၼ်း
32.	ယောက္ခမ	ပီႈၶေႃင်း = ပီႈလူဝ်း။
33.	ယောက္ခမဖြစ်သူသည်	ၵေႃႉပဵၼ်ပီႈၶေႃင်းၼၼ်ႉ
34.	ခင်ပွန်း	ၽူဝ်
35.	ကြည့်၍	တူၺ်းသေ
36.	အလိမ္မာနဲ့	ၵဝ်တၢင်းလႅၵ်းလႅမ်သေ
37.	ခပ်မြန်မြန်	ၽႂ်းၽႂ်း
38.	နှင်မှပဲ	ႁဵတ်းလိုပ်ႈသေၵွၼ်ႇ, (နှင်-လိုပ်ႈ)
39.	ထို့ကြောင့်	ၵွပ်ႈၼၼ်
40.	သူ့ယောက်ျားဖြစ်သူအား	တီႈၸၢႆးၵေႃႉပဵၼ်ၽူဝ်ၼၼ်း
41.	သူ့ညီမ မကောင်းကြောင်း	လွင်ႈၼွင်ႉယိင်းမၼ်းၵမ်ႇလီၼၼ်ႉ
42.	ကုန်းတိုက်လေတော့သည်	ၼႄႉၼႂ်ယဝ်ႉ
43.	ခိုင်း	ၸႂ်ႉ (ရေခပ်- တၵ်းၼမ်ႉ)
44.	မလုပ်နိုင်ဘူးတဲ့	ၵမ်ႇႁဵတ်းလႆႈဝႃႈ
45.	တော်ရေ	သူဝႃႈ (ထင်း- ၾိုၼ်း)
46.	နောက်တစ်နေ့တွင်လည်း	ထိုင်မႃးထႅင်ႈဝၼ်းၼိုင်ႈၵေႃႈ
47.	သွားသယ်ခိုင်းတာ	ၸႂ်ႉၵႂႃႇတေႃႉ
48.	မသယ်နိုင်ဘူးလို့ -	ဝႃႈၵမ်ႇတေႃႉလႆႈ
49.	ပြန်အော်တယ်	ၶိုၼ်းပၢဝ်ႇၵူဝ်ႈ/ၶိုၼ်းတွပ်ႇ,
50.	အစတုန်းက	ၵမ်းၵွၼ်တၢင်း (ဒီလို-လူင်ႉၼၼ်)
51.	နောက်တခါတွင်လည်း	ထႅင်ႈပွၵ်ႈၼိုင်ႈၵေႃႈ
52.	ညစာဟင်း	ၽၵ်းၶဝ်ႈၶမ်ႈ
53.	မကြာမကြာ	ၵမ်ႈၼိုင်ၵမ်ႈၼိုင်

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

54။	ချေထိုး	သေႃႇ၊ (ဢိတ်း)
55။	နှင်ပစ်လိုက်သည်	လိူပ်ႈပိတ်ႈႁူဝ်ႇယဝ်ႈ
56။	အဝတ်အစား	ၶူဝ်းၶိူင်ႈတၢင်းမႆး
57။	နေ့တိုင်း	ႁူႈဝၼ်း
	(အမဲကောင်	တူဝ်ထူၼ်ႇ)
58။	အမြဲလိုလိုပင်	ၵမ်ႉႁူႈပွၵ်ႈပွၵ်ႈ၊ ၵမ်ႉတႃႇသေႇ
59။	ရွာသားများ	ႁူၼ်းမၢၼ်ႈၶဝ်
60။	ဝိုင်းဝိုင်းလည်ဖြစ်နေသည်	ပိၼ်ၵူမ်ႇပိၼ်ဝိၼ်း
61။	အမျိုးသမီးများ	ၽူႈယိင်းၶဝ်
62။	အားတိုင်း	တၼ်းမိူဝ်ႈလိူဝ်ႉ (ၵမ်းတၼ်း)
63။	ချီးကျူးကြသည်	ႁွၼ်ယွင်ႈယဝ်ႈ
64။	မြှောက်ပေးကြသည်	ယွင်ႈပၼ်ယဝ်ႈ
65။	နေ့စဉ်	ႁူႈဝၼ်း
66။	ဝေငှပေးသည်	မိူၼ်ႇပၼ်
67။	လုံးဝမပေး	ၵမ်ႇပၼ်သေၵိတ်း
68။	မိုးဖွဲဖွဲရွာချိန်တွင်	မိူဝ်ႈၽူၼ်တူၵ်းယွႆးယွႆး
69။	တောဝက်	မူႇထိူၼ်ႇ
70။	ထွက်ပြေး	လိၼ်ႈပႆႈ
71။	အဖော်	တႆးၶေႃ
72။	ခြေရာခံလိုက်ကြသည်	ႁွၼ်လွမ်းၵူႈတိၼ်
73။	တစ်မိုင်လောက်	ၼိူဝ်ႈ၊ မွၵ်ႈ၊ ပၢၼ်းၶိူင်ႈလၵ်း
74။	အကြံ	တၢင်းၼႆႈလိူဝ်
	(ပြောချေ	လၢတ်ႈငလႈ)
65။	စမ်းချင်လို့	ၼႆႈလွပ်ႇႁူလႆး
76။	ပက်၍	ပတ်ႉသေ
77။	သေဆုံးကြောင်း	လွင်ႈဝႃႈမၢၼ်းတႆ၊
78။	ရွာတွင်	ၶိူင်းမၢၼ်ႈ(ဝၢၼ်ႈ)
79။	မောင်းထုလေသည်	တွႆႇမွင်း

ebook is created by www.Shanyoma.org

80။ ထိုအချိန်တွင် မိူဝ်ႈႁွမ်းၶၢဝ်း
81။ သိသော်လည်း ႁူႉယူႇၵေႃႈ
82။ တစ်ဦးတစ်ယောက်မျှ ၵေႃႉၶိုင်ႈႁူႉလႆးၵေႃႈ/ၵေႃႉလႂ်ၵေႃႈ
83။ သေတဲ့သူလဲ ၵေႃႉတႂ်ၵေႃႈ
84။ သို့သော် ႁူႉလႆးၵေႃႈ
85။ သိသိချင်း ပေႃးႁူႉၵမ်းလဵဝ်ယဝ်ႉ
86။ တဘက်ခြုံကာ ၽေႃႈတွမ်ႈသေ
87။ ငိုယိုပြီး ႁွင်ႉႁုၼ်ႈသေ
88။ ဖက်၍ ႁွတ်ႇသေ
89။ အတော်ကြာသည့်တိုင် တေႃႇပေႃးႁိုင်တၢၼ်ႇတၢၼ်ႇ
90။ ပေါ်မလာချေ ၵမ်ႇပေႃႇမႃး
91။ ချစ်ဟန်ဆောင် ၶႅတ်းႁၢင်ႈႁၵ်ႉ (ၶႅတ်းၵိင်ႈႁၵ်ႉ)
92။ တကယ်တမ်း ၵၢၼ်ၼႆႉမၼ်း
93။ တမိဝမ်းတွင်းက လုၵ်ႈတွင်ႉၼမ်ႈလဵဝ်
94။ တအူတုံဆင်းလာတဲ့ ၵၢၼ်လုၵ်ႉသိုဝ်ႈလဵဝ်ၵွၵ်ႇမႃး
95။ နားလည်ပါပြီ ႁူႉပွင်ႇလႄႈယဝ်ႈ
96။ ငါပြုမိတာတွေ ၵၢၼ်ၵဝ်ၶႅတ်းမႅၼ်ႈမႃးလိူဝ်းၶၢဝ်း
97။ ခွင့်လွှတ်ပါ ပွႆႇဝၢင်းပၼ်ၼႄႈ
98။ ဒီနေ့ကစပြီး ၼႆႉၵဝ်မိူဝ်ႈၼႆႉၵူႈ
99။ ငါတို့မောင်နှမ ႁႃးပီႈၶႂၢင်ႉ

ဘာသာပြန်ခြင်း

ထိုအချိန်တွင် မိုးကလည်း သည်းထန်စွာ ရွာနေသောကြောင့်
မိူဝ်ႈၶၢဝ်း ၵွပ်ႈၽူၼ်ၵေႃႈ တူၵ်ႈၽိင်းၶေႃႈဝႆႉၼႄႈ

ရွာသားများသည် ထွာနင်းသေဆုံးကြောင်းသိသော်လည်း
ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၶဝ်ၶဝ်ႉ ပိၵ်ႉသမ်ႉ ႁူႉဝႃႈ ထူႇၶိုၼ်းတၢႆၵူႇၵေႃႈ

ebook is created by www.Shanyoma.org

တစ်ဦး တစ်ယောက်မျှ အပြင်မထွက်ကြချေ။
ၵေႃႉၶိူင်ႈႁူလ်းၵေႃႈ ၵမ်ႇၵႂၢၼ်ႇတၢင်းၶႂၢၼ်ႈ။

“သေတဲ့သူလဲ သေပြီ၊ မိုးရွာနေတယ် ငါတို့သွားလို့ မဖြစ်ဘူး”။
“ၵေႃႉတၢႆၵေႃႈ ပေႃးတၢႆႁူၺ်ႇယဝ်ႉ။ ၽူၶၢၼ်းတူၵ်းဝႆႉယူႇ လိူဝ်းႁၵ်းၵမ်ႇ ႁူၺ်ႇလႆႈ”

(၁) သို့သော် နှမလေး ခမ်းလုံသည် (၂) အစ်ကိုသေကြောင်း သိသိချင်း (၃) ခေါင်းတွင်တဘက်ခြုံကာ (၄) ငိုယိုပြီး (၅) တောထဲ ပြေးသွားတော့သည်။

(1) ႁူလ်းဝႃႈ ၵေႃႉပီၵ်ႈၶႂၢင်ႉယိင်းၶမ်းလူင်ၶဝ်ႈ (2) ပေႃးႁူႉ ဝႃႈ လၢႆးတၢႆႁူၺ်ႇယဝ်ႉၶဝ်ႈ (ၵမ်းလိူဝ်)ၵေႃႈ (3) ၵဝ်ၽေႃႈတွမ်ႈႁူဝ်သေ (4) ႁၢင်ႉၼၢႆႈသေ (5) လီၶၼ်ႈႁူၺ်ႇ တီႈၶင်ႈထူၶဝ်ႇယဝ်ႉ။

(၁) မခမ်းလုံသည် (၂) အစ်ကိုဖြစ်သူထွာနင်းအား (၃) ဖက်၍ (၄) ငိုယို နေရာ (၅) အတော်ကြာသည့်တိုင် (၆) ရွာသားများ (၇) ပေါ်မလာကြချေ။

(1) ယိင်းၶမ်းလူင်ၶဝ်ႈ (3) ႁွတ်ႇ (2) တီႈၵေႃႉပီၵ်ႈလၢႆး သေ (4) ႁၢႆႈယူႇ၊ (5) တေႃႇပေႃးႁိူင်တၢၼ်ႇတၢၼ်ႇၵေႃႈ (6) ႁူၶၢၼ်း မၢၼ်ႈၶဝ်ၵမ်ႇပေႃႇမႃး။

(1) သူ၏ချစ်ဇနီးဖြစ်သူပင် (၂) လုံးဝပေါ်မလာချေ။

(1) တေႃႈၵေႃႈ ၵေႃႉပီၵ်ႈမေးႁၵ်ႉမၢၼ်းၵေႃႈ (2) ယင်းၵမ်ႇ ပေႃႇမႃးသေၵိတ်း။

(၁) ထိုအခါ (၂) ထွာနင်းသည် (၃) “ဩော်- သူများတကာ အိမ်လာပြီး (၄) မြှောက်ပင့်ကြတာ (၅) ငါ့ကိုချစ်လို့မဟုတ်”။

(1) ၵမ်းၼၼ်ႉ (2) ထူၺ်ႇၶဝ်ၶၢၼ်းႁူႉဝႃႈ (3) “ၵေႃးမႃးႁိူၼ်း ပိူၼ်ႈသေ (4) ၵႂၢၼ်ယွင်ႈယူႇၼၼ်ႉ (5) ၶဝ်ႁၵ်ႉၵဝ်ၵမ်ႇလႄႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

(၁) ငါရလာတဲ့အသားကို (၂) ဝေစုလိုချင်လို့ (၃) ငါ့ကိုချစ်ဟန် ဆောင်ကြတာပဲ။

(2) ႁွပ်ႈၼွႆႈလႆႈၶွင်မိူင်ႉၵဝ် (1) ၶႂိုၼ်ႉၵၼ်ၵဝ်လႆႈမႃးၶႄႉ ငလႈ (3) ၶိုတ်းႁၢင်ႈႁၵ်ႉၵဝ်လူင်ယူႉ။

(၁) တကယ်တမ်း (၂) ငါ့ကိုချစ်တာ (၃) တမိဝမ်းတွင်းက (၄) တအူတုံဆင်းလာတဲ့ (၅) ငါ့နှမလေးခမ်းလုံပါပဲလား။

(1) ၵၼ်ငတႄႉမၶဵၼ်း (2) ၵၼ်ႁၵ်ႉၵဝ်ၶဵၼ်ႉ (5) ႁူၺ်းပီၼ် ၶွင်ႉယိင်းၵဝ်ၶမ်းလူင်ႉ (4) ၵၼ်လုၵ်ႉတီႈတွင်ႉလိဝ်သႂ်ႈလိဝ် လူင်း မႃးၶဵၼ်ႉႁူၺ်းၸွႆး။

(၁) ထွာနင်းသည် (၂) သေဟန်ဆောင်ရာမှ ထပြီး (၃) "ခမ်းလုံ (၄) ညီမလေး၊ (၅) ငါတကယ်မသေပါဘူးကွာ။ (၆) မင်းရဲ့မေတ္တာ တရားကို၊ (၇) ငါနားလည်ပါပြီ"။

(1) ထူႉၶိၼ်ၶိၼ်းၶဵၼ်ႉ (2) လုၵ်ႉလၢၵ်ႈၽေႃတ်ႉသေ ၵၼ်ၶိုတ်း ႁၢင်ႈတၢႆၶႄႉသေယဝ်ႉ ဝႃႈ (3) "ၶမ်းလူင်ႉ... (4) ၶွင်ႉယိင်း၊ (5) ၵဝ်ၵမ်ႉတၢႆငတႄႉ၊ (7) ၵဝ်ၸူႉပွင်ႉလႆႈ (6) မိတ်ႉတႃႇထမ်းမႂ်ႇ ယဝ်ႉ"။

(၁) မင်းရဲအပေါ်မှာ (၂) ငါပြုမိခဲ့တာတွေ (၃) ခွင့်လွှတ်ပါ။ (၄) ဒီနေ့ကစပြီး (၅) ငါတို့မောင်နှမ (၆) အတူတူ (၇) နေကြမယ်နော်။

(2) လိူဝ်းၵၼ်ၵဝ်ၶိုတ်းမႃး (1) တီႈၶႂိုဝ်ႉမႂ်ႈၶႄ (3) ပွႆႉ ဝၢင်းပၼ်ငလႈ (4) ငတႄႉၵဝ်မိူဝ်ႈၶဵၼ်ႉႁူး (5) ႁူးပီႈၶွင်ႉၵၼ် (7) ယူႉၸူမ်ႈ (6) လူၺ်ႈၵၼ်ႁူးၶေႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

စကားပြောလေ့ကျင့်ခြင်း = ၽိုၵ်းလၢတ်ႈၵႂၢမ်း

1. ခဏ လာပါဦး/ စောင့်ပါဦး/ ကိုင်/ နေ/ ထိုင်စမ်းပါ။
ဟုတ်ကဲ့ ဘာလုပ်ပေးရမလဲ။

2. ဒါကို ရေနဲ့ ဆေးပေးစမ်းပါ။
ဟုတ်ကဲ့ ရတယ်။

3. ကူညီတဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

- ☐ တံမြက်စီးနဲ့ ဒီနေရာကို လှဲပေးပါ။
- ☐ မောင်မောင်ကို ခေါ်ပေးစမ်းပါ။
- ☐ တောကို ဖျက်လိုက်ပါ။
- ☐ ဒီဟာကို ခဏစောင့်ထားပါ။
- ☐ မောင်မောင်လာရင် ငါ့ဆီကို ခေါ်ခဲ့ပါ။
  - ။ ။ ငါဈေးသွားတယ်လို့ ပြောပေးစမ်းပါ။
  - ။ ။ မင်းရော ကျောင်းကို လာခဲ့ပါ။
  - ။ ။ ကားနဲ့ နမ့်ခမ်းကို သွားပါ။
  - ။ ။ ဒီမှာ စောင့်နေပါလို့ ပြောပြပါ။

- ☐ အဲဒါကို ကူညီပြီး မ ပေးပါ။
- ☐ မလှကို သွားနှိုးပါ။
- ☐ ဆရာကို သွားကြိုဆိုကြပါ။
- ☐ ဆရာကို ကူညီပေးပါဦး။
- ☐ ရေနွေး သွားကြိုချက်ပါ။
- ☐ ထမင်း သွားချက်ပါ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

ဖတ်စာ အပိုင်း (၂)

မျောက်အာဇာနည်

တခါသော် တံငါတစ်ဦးသည် မြစ်ထဲမှ သရက်သီးတစ်လုံးကို ရသဖြင့် ဘုရင်ကြီးထံ သွားဆက်၏။ သရက်သီးမှာ အရသာကောင်းလွန်း၍ သရက်ပင်ကို ရှာဖွေသောအခါ မြစ်ညှာတွင် တွေ့ရ၏။

ဘုရင်သည် သရက်ပင်ကို ရဲမက်များဖြင့် ဝိုင်းထား၍ သရက်ပင်ပေါ်တွင် နေထိုင်ကြသော မျောက်ငါးရာတို့မှာ အတော်ကြောက်ကြလေသည်။

ထိုအခါ မျောက်ဘုရင်ကြီးသည် "အသင်တို့ ... မကြောက်ကြနှင့် အကျွန်ုပ် ကယ်ပါအံ့"။ မျောက်ဘုရင်ကြီးသည် တဘက်ကမ်းသို့ ခုန်ကူးသွားပြီး နွယ်တစ်ချောင်းကို ဖြတ်ကာ အဖျားတစ်ဖက်ကို သစ်ပင်ကို ချည်ကာ ပြန်ခဲ့လေသည်။ နွယ်ကြိုးသည် အနည်းငယ်တိုသွား၍ သရက်ကိုင်းကို လက်ဖြင့် ဆွဲထားရလေ၏။ "ကဲ ... ငါ့ကိုယ်ပေါ်ကပဲ နင်းပြီး ပြေးကြပေတော့"။

ငယ်သားများသည် မျောက်ဘုရင်ကြီးကိုယ်ပေါ်မှ နင်းပြီး တဖက်ကမ်းသို့ ပြေးကြ၏။ နောက်ဆုံးကျန်သော မျောက်တစ်ကောင်ကမူ အကောက်ကြံသောစိတ်ဖြင့် "ဒီတခါတော့ ငါ့အတွက် ကလဲ့စားချေဖို့ အခွင့်ကောင်းပဲ" ဟုဆိုပြီး မျောက်ဘုရင်ကြီးပေါ်သို့ တအားခုန်ချပြီး ပြေးလေ၏။

ငယ်သားအားလုံး လွတ်မြောက်သွားသော်လည်း မျောက်ဘုရင်ကြီးမှာ ခါးကျိုးသွား၍ ပြင်းထန်စွာ ဝေဒနာခံစားနေရ၏။ နောက်ဆုံးတွင် မဟန်နိုင်တော့ပဲ ပြုတ်ကျသွားလေတော့သည်။ လူအများ ရောက်လာကြသောအခါတွင်မူ မျောက်ဘုရင်ကြီးမှာ အသက်မရှိတော့ချေ။ သို့ဖြစ်၍ သရက်ပင်ကြီးအောက်တွင်ပင် ကောင်းမွန်စွာမြှုပ်နှံလိုက်ကြလေတော့သတည်း။ တိရိစ္ဆာန်ဖြစ်သော်လည်း အာဇာနည်ပီသလှပါပေတယ်။

ebook is created by www.Shanyoma.org

လုံးၸေႉ = အဓိပ္ပါယ်

1။	တစ်ခါသော် (တခါက)	မိူဝ်ႈယၢမ်းၶိုင်ႈ
2။	တံငါတစ်ဦး	တမ်ႇငေႈၵေႃႉၶိုင်ႈ
3။	မြစ်	ၼမ်ႉၶမ်ႉ
4။	မြစ်ညာ	ႁူဝ်ၶမ်ႉ
5။	ရဲမက်	သိုၵ်း
6။	မျောက်	လိင်း
7။	အလွန်ကြောက်	ႁူဝ်ၼတႃႉဝူႈ
8။	ကယ်ပါအုံး	တေၵိဝ်ႇၶႃယူႇ
9။	တဘက်ကမ်း	ၽၢၵ်ႇပုၼ်ႉ
10။	ခုန်ကူး	ဝ်ၶၼ်ၶၢမ်ႈ
11။	နွယ်	ၶိူဝ်း
12။	အဖျား + အရင်း	ပၢႆ + ငဝ်ႈ
13။	ခါး	ၵၢင်ႈ(ၵႅဝ်)
14။	ချည်	မတ်ႉ
15။	အနည်းငယ်	ၵိတ်းၵွၼ်ႇ
16။	တိုသည်	ပွတ်း
17။	ဆွဲထားရလေသည်	လႆႈလၢၼ်ၵွႆႈဝႆႉယူႇ
18။	နင်း	ယဵပ်ႇ
19။	ငယ်သား	ႁူၼ်းၵွၼ်ႇ
20။	အကောက်ကြံသောစိတ်ဖြင့်	မီးတင်းလွင်ႈၵူတ်ႉသေ
21။	အကောက်ကြံသည်	ဝႆႉလွင်ႈၵူတ်ႉ၊ ဝူၼ်ႉၵူတ်ႉ
22။	လွတ်မြောက်သည်	လွတ်ႈပူၼ်ႉ
23။	ကျိုးသည်	ႁၵ်း
24။	ပြင်းထန်စွာ	ႁႅင်းၶႅ
25။	မဟန်နိုင်တော့ပဲ	ၵၢမ်ႇၵိတ်းႁၢင်ႈလႆႈသေ

ebook is created by www.Shanyoma.org

26.	ပြုတ်ကျသွားလေတော့သည်	လုတ်ႈတူၵ်းၵႂႃႇယဝ်ႉ
27.	မြှုပ်နှံသည်	ၽင်ဝႆႉ
28.	သော်လည်း	ၵေႃႈ
29.	အာဇာနည်ပီသလှပါပေတယ်	ပဵၼ်ၵေႃႉႁတ်းႁၢၼ်ၼႄတႄႉ ဝႃႈယဝ်ႉ။

ဘာသာပြန်ခြင်း

(၁) တခါသော် (၂)တံငါတစ်ဦးသည် (၃)မြစ်ထဲမှ (၄)သရက်သီးကြီးတစ်လုံးကို (၅)ရသဖြင့် (၆)ဘုရင်ကြီးထံ (၇)သွားဆက်၏။

(၁)သရက်သီးမှာ အရသာကောင်းလွန်း၍ (၂)သရက်ပင်ကို ရှာဖွေသောအခါ (၃)မြစ်ညာတွင် (၄)တွေ့ရ၏။

(1) မိူဝ်ႈယၢမ်းၼိုင်ႈ (2) ၽေပၢၵေႃႉၼိုင်ႈၼၼ်ႉ (5) လႆႈ (4) မၢၵ်ႇမူင်ႇလူင်ၶူဝ်ႇၼိုင်ႈ (3) တီႈၵၢင်းၼမ်ႉၶူင်းသေ (7) ၵႂႃႇ သၢၵ်ႈ (6) ထိုင်တီႈၶုၼ်ႁေႃၶမ်းယဝ်ႉ။

(1) ၵွပ်ႈမၢၵ်ႇမူင်ႇဝၢၼ်ၶႅၼ်ႇၼႃႇ (2) မိူဝ်ႈၵၼ်သွၵ်ႈႁႃတူၼ်ႈမၢၵ်ႇမူင်ႇၵေႃႈ (4) လႆႈႁၼ် (3) တီႈႁူဝ်ၼမ်ႉၶူင်းယဝ်ႉ။

(၁) ဘုရင်ကြီးသည် (၂) သရက်ပင်ကို (၃) ရဲမက်များဖြင့် ဝိုင်းထား၍ (၄) သရက်ပင်ပေါ်တွင် နေထိုင်ကြသော (၅) မျောက်ငါးရာတို့မှာ (၆) အလွန်ကြောက်ကြလေသည်။

(1)ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၼၼ်ႉ (3)ၵဵပ်းတၢင်းသိူၵ်းဝႆႉလႄႈ (2)တူၼ်ႈမၢၵ်ႇမူင်ႇသေ (5)ထူဝ်းပဵၼ်လိူဝ်းၽဝ်ႁႃႉပၢၵ်ႇ, (4)ၵၼ်ယူႇၶူဝ်တူၼ်ႈမၢၵ်ႇမူင်ႇၼၼ်ႉ (6)ပဵၼ်ၵၼ်ၵူဝ်လူင်ၵႂႃႇၼႄတႄႉယဝ်ႉ။

(၁) ထိုအခါ (၂) မျောက်ဘုရင်ကြီးသည် (၃) "အသင်တို့ (၄) မကြောက်ကြနှင့် (၅) အကျွန်ုပ် ကယ်ပါအံ့"။

(1)ၵမ်းၼၼ်ႉ (2)ႁေႃၶမ်းလိူင်းလူင်ၸွင်ႇဝႃႈ (3)"သူ (4)ယႃႇ ပေႁူဝ် (5)ၵဝ်တေၵိုဝ်ႉၽေပၼ်လႄႈ"။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(၁) မျောက်ဘုရင်ကြီးသည် (၂) တဘက်ကမ်းသို့ (၃) ခုန်ကူး သွားပြီး (၄) နွယ်တစ်ချောင်းကိုဖြတ်ကာ (၅) အဖျားတစ်ဖက်ကို (၆)သစ် ပင်ကို ချည်ကာ (၇) ပြန်ခဲ့လေသည်။

(1) ႁေႃၶမ်းလိင်းၶဵဝ်ႇ (3) ဝၼ်းၶၢမ်ႈႁူဝ်ႉ (2) ၽေႃ,ၽေႃၵ်, ပုၼ်ႈသေ (4) တတ်းၵၢဝ်လွၵ်ႈမွၼ်းသဵၼ်ႈၶိုင်ႈသေ (5) လွၵ်ႈၽေႃ, ၶိုင်ႈၶဵၼ်ႈ (6) မတ်ႉလပ်းတူၼ်ႈမႄႉသေၼလႈ (7) ပွၵ်ႈမိူၼ်းမႃး ယဝ်ႉ။

(၁)နွယ်ကြိုးသည် (၂)အနည်းငယ်တိုသွား၍ (၃)သရက်ကိုင်းကို (၄)လက်ဖြင့် (၅)ဆွဲထားရလေ၏။ (၆)“ကဲ့ (၇)ငါ့ကိုယ်ပေါ်ကပဲ (၈)နင်း ပြီး ပြေးကြပေတော့”။

(1)မွၼ်းလွၵ်ႈၶဵဝ်ႇ (2)ၵၢဝ်ပွတ်းႁူဝ်,ၵိတ်းၶိုင်ႈသေ (4)လႆႈ ၵၢဝ်မိုဝ်း (5)လၶၼ်ၵွၼ်ႈဝႆႉ (3)တီႈၵိင်,မၢၵ်,မူင်ႈယဝ်ႉ။ (6)“ၵွၼ်း... (7)တႆ,ႁူဝ်,တီႈၶွၼ်လင်ၵဝ်သေ (8)လႅၼ်ႈပႆႈတႃႉ။

(၁)ငယ်သားများသည် (၂)မျောက်ဘုရင်ကြီးကိုယ်ပေါ်မှ (၃)နင်း ပြီး (၄)တဖက်ကမ်းသို့ (၅)ပြေးကြ၏။

(1)လိင်းလွၼ်းၵွၼ်,ၶႅၼ်ႇ (3)ယႅပ်,တႆ,ႁူဝ်, (2)တီႈၶွၼ်လင် ႁေႃၶမ်းလိင်းလူင်သေ (5)ၵွၼ်ပႆႈႁူဝ်, (4)တီႈၽေႃ,ၽေႃၵ်,ပုၼ်ႈယဝ်ႉ။

(၁) နောက်ဆုံးကျန်သော (၂) မျောက်တစ်ကောင်ကမူ (၃)အကောက်ကြံသောစိတ်ဖြင့် (၄)“ဒီတခါတော့ (၅)ငါ့အတွက် (၆)ကလဲ့ စားချေဖို့ (၇)အခွင့်ကောင်းပဲ” (၈)ဟုဆိုပြီး (၉)မျောက်ဘုရင်ကြီးပေါ်သို့ (၁၀) တအားခုန်ချပြီး ပြေးလေ၏။

(2) လိင်းတူဝ်ၶိုင်ႈ (1) ၵၼ်ၵိုတ်းလိၼ်းပွၼ်ႈၶႅၼ်ႇၼတႃႉ လမ်း (3) မီးတင်းလွႆႈႁူတ်ႉပေႈသေၼလႈဝႆႈ (4) “ၵမ်းၶႅၼ်ႇၼတႃႉ လမ်း (7) ပၼ်ယၢမ်းမၢၼ် (5) ပုၼ်ႈတႃႉၵဝ် (6) တႃႉတေလႆႈ တွပ်,တၼ်းၵၼ်ယဝ်ႉ” (8) ၶႅၼ်ႇသေ (10) ဝၼ်သႆႉ (9) တီႈၶွၼ် တူဝ်ၼုၼ်လိၼ်းလူင် ၵိင်းၵိင်းယဝ်ႉသေ ပႆႈပၼ်တႃႉႁူဝ်,ယဝ်ႉ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

(၁)ငယ်သားအားလုံး လွတ်မြောက်သွားသော်လည်း (၂)မျောက်ဘုရင်ကြီးမှာ (၃) ခါးကျိုးသွား၍ (၄) ပြင်းထန်စွာ (၅) ဝေဒနာခံစားနေရ၏။

(1) ႁူၶၼ်းၵွၶၼ်ႇတင်းသိၼ်ႈ လွတ်ႈပူၶၼ်ႉႁူႇသေတႃႉၵေႈ (2)ၶုၶၼ်လိၼ်းလူၼ်ၼတႃႉ (3)ၵၸ်ၵိၼ်ႈၵၢၵ်းႁူႇသေ (5)လႆႈလီပ်းၵိၶၼ်း (4)ၶျေႇလူၼ်လၢၼ်ယၸ်ႉ။

(၁) နောက်ဆုံးတွင် (၂) မဟာန်နိုင်တော့ပဲ (၃) ပြုတ်ကျသွားလေတော့သည်။

(1) ၵမ်းလိုၶၼ်းသုတ်း (2) ၵမ်ႇလၢၼ်ႈၵိတ်းၵျၢၼ်ႈလႆႈသေ (3)ၵၸ်လုတ်ႈတူၵ်းႁူႇယၸ်ႉ။

(၁) လူအများ ရောက်လာကြသောအခါတွင်မူ (၂) မျောက်ဘုရင်ကြီးမှာ (၃) အသက်မရှိတော့ချေ။

(1) ၵမ်းမူၸ်ႈ ႁူၶၼ်းတင်းလႆႈ ႁွတ်ႈထိုၼ်မူးၶၶၼ်ႉ (2) ၶုၶၼ်လိၼ်းလူၼ်ၶၼ်ႉ (3) သိၼ်ႈသၢၵ်ႈႁူႇယၸ်ႉ။

(၁) သို့ဖြစ်၍ (၂) သရက်ပင်ကြီးအောက်တွင်ပင် (၃)ကောင်းမွန်စွာ မြှုပ်နှံလိုက်ကြလေတော့သတည်း။

(1) ၵိတ်းၶၶၼ် (ႁွပ်ႈၶၶၼ်) (3) ၵွၶၼ်ၽၼ်ပၶၼ် လီလီငၢမ်းငၢမ်း (2) တီႈတူၶၼ်ႈမၢၵ်ႇမူၼ်ႈၶၶၼ်ႉ ႁူလ်းၶၼ်ႇၵၸ်ႇယၸ်ႈ။

(၁) တိရစ္ဆာန်ဖြစ်သော်လည်း အာဇာနည်ပီသလှပါပေတယ်။

(1) ပိၵ်ႉသမ်ႉ ပီၶၼ်သတ်းႁူလ်းၵေႈ ပီၶၼ်ၵေႉၵတ်းၵျၢၶၼ်ၼတႃႉဝႃႈယၸ်ႈ။

☺ ☺ ☺

ebook is created by www.Shanyoma.org

စကားပြောလေ့ကျင့်ခြင်း

ဒါယကာ နှစ်ဦး

ဦးချစ် ॥ ॥ ဒီသင်္ကန်းကို နန္ဒဝန်ကျောင်းတိုက်မှာရှိတဲ့ ဦးသုပညာ(အား) ကို လှူလိုက်ပါ။

ကိုကိုညီ ॥ ॥ ဟုတ်ကဲ့ ကျွန်တော်လှူလိုက်ပါ့မယ်။ ဒါပေမယ့် နန္ဒဝန် ကျောင်းတိုက်ကိုသွားရင် ဘယ်ကနေပြီး သွားရသလဲ။ လမ်း ကို တဆိတ်လောက် ညွှန်ပြပါဦး။

ဦးချစ် ॥ ॥ မင်းက မူစယ်ကိုရောက်ရင် ပန်းနေကြာ တည်းခိုခန်းမှာ တည်းပါ။ အဲဒီတည်းခိုခန်းက နန္ဒဝန်ကျောင်းတိုက်နဲ့က နီးပါ တယ်။ ဈေးရပ်ကွက်ထဲမှာရှိတယ်။ တည်းခိုခန်းကနေပြီး တောင်ဘက်ဆီကို လမ်းလျှောက်လိုက်ပါ။ သို့မဟုတ် စက် ဘီးနဲ့ သွားပါ။ ခဏလေးပါပဲ ရောက်သွားမှာပါ။

ကိုကိုညီ ॥ ॥ ဦးသုပညာက နန္ဒဝန်ကျောင်းရဲ့(၏) ဆရာတော်လား။

ဦးချစ် ॥ ॥ "မဟုတ်ပါ။ သူက စာချဆရာတော်ပါ။

ကိုကိုညီ ॥ ॥ ဒါဖြင့် ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်က ဘယ်သူလဲ။

ဦးချစ် ॥ ॥ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓလို့ ခေါ်ပါတယ်။

ကိုကိုညီ ॥ ॥ ဟုတ်ကဲ့၊ ဒါလောက်ဆိုရင် ကျွန်တော်အတွက် လွယ်ကူပြီ။ ကဲ သွားအုံးမယ်။

ဦးချစ် ॥ ॥ ဟုတ်ကဲ့ နောက်တွေ့ဦးစို့။

☺ ☺ ☺

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ညီ အစ်ကို စကားပြော လေ့ကျင့်ခြင်း

ညီ ။ ။ အစ်ကို ကျွန်တော် ပထမတန်းမြန်မာစာကို သင်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်ကြိုးစားပါ့မယ်။

အစ်ကို။ ။ ကြိုးစားပါ၊ ဇွဲမလျှော့နဲ့၊ မြန်မာစာ တော်တော်ခက်တယ်။ ဒါပေမဲ့ မတတ်လို့ မဖြစ်ဘူး။

ညီ ။ ။ ဘာဖြစ်လို့လဲ အစ်ကို။

အစ်ကို။ ။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာ ထွန်းကားနေတဲ့ နိုင်ငံ ဖြစ်ပါတယ်။ ဗုဒ္ဓစာပေမှာ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းမွန်ရေး၊ သူတပါးအား မေတ္တာထားပြီး ကူညီစောင့်ရှောက်ရေး၊ သူ့အတွက် ကိုယ့်အတွက် စိတ်ချမ်းသာရေး စတဲ့ ဗုဒ္ဓရဲ့ အဆုံးအမတော်တွေ ရှိတယ်။ အဲဒီအကြောင်းတွေကို မြန်မာစာနဲ့ အတော့်ကို ပြည့်စုံအောင် ရေးသားထားတဲ့ စာအုပ်တွေ အများကြီးရှိတယ်။ တခြားတိုင်းပြည်ကလဲ အဲဒီစာအုပ်တွေကို လေ့လာကြတယ်။ ဘာသာပြန်ကြတယ်လေ။ ဒါကြောင့်မို့ မတတ်လို့ မဖြစ်ဘူး ညီလေး။

ညီ ။ ။ ဒါဖြင့် အဲဒီစာအုပ်တွေကို လေ့လာကျက်မှတ်ရင် လူတော်လူကောင်း ဖြစ်နိုင်တာပေါ့နော်။

အစ်ကို။ ။ မှန်လိုက်လေ ညီလေးရယ်... လူတော်လူကောင်းဖြစ်ပြီး ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာဖြစ်ချင်ရင် စာကြိုးစားပါ။

ညီ ။ ။ ဟုတ်ကဲ့ ကျွန်တော်ကြိုးစားပါ့မယ်။

☺ ☺ ☺

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

Translation

Tsunamis like those that wreaked havoc across Asia on Sunday, leaving thousands dead, are massive waves that are usually caused by earthquakes deep under the ocean floor, and can travel vast distances.

လိူင်းၶမ်ႉသူႇၶေႃႈမီႈ၊ တိူင်ႉၶင်ႇၵိတ်းၵူႈဢေးသီယႃႇလီဝၼ်း၊ ၵၼ်လုပ်ႇၽၢၼ်ႇၵုၼ်းၵေႃးသျႃး ၼႂ်ႇမိူဝ်ႈ(ပီ 2005၊ လိူၼ်တီႇသိမ်းမိူဝ်ႈ 26 ဝၼ်း) ဝၼ်းၵႃႈတိတ်ႉ၊ ၵၼ်ၵိတ်းၵူႈ ၵူၼ်းၵၢၼ်ႇႁူဝ်ႁိူင်တၢႆၼႂ်ႇၶႃႈ ပိၼ်ၵွၼ် လိူင်းၶမ်ႉလူင် ၵၼ်ပိၼ်မႃးႁွပ်ႈ ၵိင်ႇသၼ်ႇ တွႆႈပိုၼ်ႉၶမ်ႉလိုၵ်ႉ ပၢင်ႇလၢႆႇသေ သမ်ႉထၢင်ႈလုပ်ႇလီလီႈ ၼႂ်ႇဢိဢိၶၶၼ်ႉယဝ်ႈ။

Born of strong seismic shocks, tsunamis can reach huge heights and speeds, picking up strength as they cross the ocean often with disastrous results thousands of kilometers from their origin.

သူႇၶေႃႈမီႈ ၵၼ်ပေႃႇပိၼ်မႃး ႁွပ်ႈၵိင်ႇသၼ်ႇၶႃႉ လုၵ်ႉတီႈမၼ်း ငတႃႇထုၵ်ႉပေႃႇမႃးၶၶၼ်ႉသေ မိူဝ်ႈၽၢၼ်ႇပၢင်ႇလၢႆႇၶၶၼ်ႉ ထၢင်ႈႁိူင်းယွႆႇ၊ ၼိူၼ်ႈသုင်မႃးလူင်လၢင်၊ လိူၼ်ႇႁိူင်းယွႆႇတိူဝ်းမႃးသေ ထၢင်ႈပၼ်ၽွၼ်း လူႉလိူဝ်လီႈ ၵၢၼ်ႇႁူဝ်ႁိူင်လၵ်း ယူႇယဝ်ႈ။

Additionally, despite their strength, they can be barely noticeable out at sea. "If you are on a boat, you might not even feel a tsunami," said Wong Wing-tak, senior scientific officer of the Hong Kong Observatory.

လိူဝ်သေၶၶၼ်ႉ ပိူၵ်ႉသမ်ႉ ၶဝ်မီးႁိူင်းထႅၼ်ႇၶၶၼ်ႉသေတႃႇၵေႃႈ ႁဝ်းၵမ်ႇထၢင်ႈႁူႉလီႈမၼ်း တီႈၼိူဝ်ၽိဝ်ၶမ်ႉ။ သင်လိူဝ်ႉၵေႃႈ ထဝ်ႈၵဝ်ႇ မီးတီႈၼိူဝ်ႁိူဝ်းၶႄ ယူႇတေၵမ်ႇထၢင်ႈႁူႉလီႈၵေႃႈ မၼ်းပိၼ် သူႇၶေႃႈမီႈ ၶႄယူႇ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

"It become powerful only when it is near the shore and reaches shallow water, which then can push waves over ten times higher than the sea water level"

မၼ်းႁႅင်းယႂ်ႇမႃး မိူဝ်ႈမၼ်းလမ်ၽင်ႇၼမ်ႉငဝ်းတီႈၼမ်ႉတိုၼ်ႈသေ ၵမ်းၼၼ်ႉႁႅင်းၼိုၼ်ႈတိူဝ်းၶိုၼ်ႈ၊ တွၼ်းသေၵၢင်ၼမ်ႉ သိပ်းပုၼ်ႈပေႃးၵမ်ႇၵေႃး ယဝ်ႉ။

While they can also be caused by landslides, volcanic eruptions, the most common cause is an undersea earthquake, especially in areas such as the Pacific where there is significant movement of the Earth's tectonic plates.

ၾွင်းၼၼ်ႉ ႁၢပ်ႈလွင်ႈၵိူင်ႇသၼ်ႇ တႂ်ႈၼမ်ႉပၢင်ႇလိၼ်, - ပိူင်လူင် မၼ်း တီႈပၢင်ႇလိၼ်ပလိၾိၵ်ႉ တီႈၵၼ်ပိၼ်ငဝ်ႈငၼ်ႈၵိူင်ႇသၼ်ႇ ၵႂႃႇပိၼ် ၼၼ်ႉၼေႃႈ သူႇၶဵဝ်ႇမီးၼႆႉ လၢင်ႈႁိူဝ်းၸိူဝ်ႈလိၼ်ၵူၼ်ႇ၊ လွႆႈၽိူဝ်းတိူၵ်ႇယဝ်ႉ။

"Tidal waves are not a common phenomenon as usually only an earthquake that's over 7.7 on the Richter scale is capable of causing tidal waves," Wong said.

ၶိုင်းဝၢင်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ "လိူင်းၼမ်ႉလိုဝ်းၼႆႉ ၵမ်ႇလႂ်ႈၵၼ်မၼ်း ၵႂႃႇယၢမ်ႈပိၼ်ယူဝ်းယူဝ်း။ ပိူင်လူင်မၼ်း ပိၼ်မႃးႁၢပ်ႈၵိူင်ႇသၼ်ႇ ၵၼ်မီး ႁႅင်း ၵႂႃႇတႃႇသင်ႇ 7.7 လိုဝ်လိုဝ်ၼၼ်ႉ"ဝႃႈၼႆ။

Tsunamis travel outward in all directions from the epicenter of an earthquake and can savagely attack coastlines,' he said. "It can travel at speeds of several hundred kilometers per hour,' he said.

မၼ်းဝႃႈ "သူႇၶဵဝ်ႇမီးၼႆႉ လုၵ်ႉတီႈငဝ်ႈတေႃႇၵိူင်ႇသၼ်ႇၼၼ်ႉသေ မၼ်းလႆႈၽေၼ်ႇၵႂႃႇလႆႈ ၵူႈတီႈၵူႈလႅၼ်ၸၼ်သေ လၢင်ႈယႃႉလႆႈ ၽင်ႇၼမ်ႉ လူင်လၢင်"ဝႃႈၼႆ။ မၼ်းဝႃႈ "ၵၼ်ၼၼ်ႉ လၢင်ႈၵႂႃႇၽိုၼ်ႈလႆႈ ၸူဝ်ႈၶိုင်ႈ လူဝ်ႈမွင်း ၵၢၼ်ႇႁူဝ်ပၢၵ်ႇၵီႇလူဝ်ႇမီႇတႃႇ"ဝႃႈၼႆ။

. ebook is created by *www.Shanyoma.org*

In 1960, a huge tidal wave traveling at 75o kilometers an hour smashed into Japan, having been caused by a series of quakes in Chile, on the side of the Pacific Ocean. Hundreds were left dead.

မိူဝ်ႈပီ **1960** ၼၼ်ႉ လႅင်းၼမ်ႉလူင် ဢၼ်ၼိုင်ႈလူဝ်ႈမႂ်း ပဝ်ႇၽိုင်း **750** ၵီႇလူဝ်ႇမီႇတႃႇ ဢၼ်ပဵၼ် ႁွပ်ႈမႃး ၶိုၼ်ၵမ်းၵမ်းသၼ်ႇ တီႈပၢင်ႇလၢႆႇ ပလိၽိၵ်ႇ ၼွင်းမိူင်းၶျီႇလီႇၼၼ်ႉ ပတ်ႉပဝ်ႇယႃႉမိူင်းၵျပၢၼ်ႇမႃး။ ၵေႃႉတၢႆးၼွင်ႈ ႁူၼ်းတေႃႇမႃးၵႃၼ်ႇႁူဝ်ပၢၵ်ႇမၼ်း။

In September 1992, a tsunami destroyed the homes of some 13 million people on the Nicaraguan coast. Two months later, villagers in Bali in Indonesia, were swept by a series of giant waves that left thousands dead.

မိူဝ်ႈပီ **1992** ၼႂ်းလိူၼ်သႅပ်ႇထိမ်ႇပိူဝ်ႇ လႅင်းၼမ်ႉသူႇၼႃႇမီႇ ယႃႉလိဝ်မႃး ႁိူၼ်းႁူၼ်းၼပ်ႉ **13** လၢၼ်ႉ ၽွမ်းၾင်ႇၼမ်ႉၼီႇၵရႃႇၵႂႃၼ်ႇဝႃႈၼႆ။ ဝၢႆးၼၼ်ႉသွင်လိူၼ် လႅင်းၼမ်ႉလူင် ဢၼ်ၵမ်းၵမ်းပေႃႇၼၼ်ႉ လုပ်ႇလွင်ႈ ပိၼ်ႈ ဝၢၼ်ႈထၢင်းၼမ် တီႈၵုၼ်ပႃႇလီႇ ၼႂ်းမိူင်းဢိၼ်ႇတူႇၼီးသျႃးသေ ၵေႃႉတၢႆးၼွင်ႈႁူၼ်းၵႃၼ်ႇႁဵင် လၢႆႈတေႃႇမႃး။

On July17, 1998, two quakes that measured 7 on the Richter scale caused tidal waves of 10 meters high that ravaged a30 kilometer stretch of the northern coast of Papua New Guinea. Seven villages were destroyed, and the official death toll was 2, 123.

မိူဝ်ႈပီ **1998** လိူၼ်ၵျူႇလၢႆႇ ၵိုင်သၼ်ႇသႂ်ပွၵ်ႈ ဢၼ်မီးႁဵင်း **7** ရိႉတႃႇသၵေးၼၼ်ႉ ၵေႃႉတၢႆႈႁိုတ်ႇပဵၼ် ၵူၼ်ႇလႅင်းၼမ်ႉသုင် **10** မီႇတႃႇ ဢၼ်ယႃႉလိဝ်မႃးၼႂ်းလူဝ်ႈ **30** ၵီႇလူဝ်ႇမီႇတႃႇ ၽွမ်းၾင်ႇၼမ်ႉ ပႃႇပူႇ ၼိဝ်းၵီႇၼီႇမႃး။ ဝၢၼ်ႈ **7** ဝၢၼ်ႈလူႉလိဝ်ၵႂႃႇသေ ႁူၼ်းတၢႆၵႂႃႇ **2123**၊ ၵေႃႉပဝ်း ဝႃႈၼႆ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

Alert to the destructive capacity of tsunamis, Pacific Rim countries coordinate and share their observations of the ocean. Tsunami alert centre in Hawaii collects information about possible tidal waves.

ပုၼ်ႈတႃႇတေႁၢင်ႈပၼ်သူႉၶေႃႈမိ, မိူၼ်းၵိူင်းလၢင်ႉယႃႇၶၼ်ၶဵၼ် မိူင်း တင်းၶဵၼ် လႅဝ်းၵိမ်းသမ်းပလိၾိၵ်ႈၶဝ် ႁူမ်ႈသမ်းၶၼ်သေ ၼႅင်ႈၶၼ်ပွႆႇတူၵ်း ပၢင်ႈလိၢႆႈယူႉ။ ငဵၼ်ႈပုၼ်းသူင်ႈႁၢင်ႉသူႉၶေႃႈမိ, တီႈႁႃႇဝႆႈယိ, ၵိပ်းသမ်ႈတွမ်လူႉ ၶၢဝ်, လွင်ႈမၼ်းတေပဵၼ်လိူဝ်ႈ သၼ်လိူင်းၶဵမ်ႉယူႉယဝ်ႈ။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

10. ၵႂၢမ်းၶေႃႈတွပ်ႇ,
ၵျႃႉၵႂၢမ်းၽိုၵ်းလဵၼ်ႉ,ႁူႉၵႂၢမ်းၵႂၢမ်း

ၶေႃႈတွပ်ႇ, ၽိုၵ်းလဵၼ်ႉ, ၵႂၢမ်းၶိုင်ႈ

(ၵ)	1. ၶဝ်ႉ	တီႈ		
	2. မႃ	လႆၢးလႆၢး။		
	3. ၶဝ်ႉ	ဝူဝ်း။		
	4. မိင်းႁိၼ်	တီႈႁူၶဝ်း။		
	5. ၶဝ်ႉ	ၼွၶဝ်ႉ	တီႈ	
	6. ၶဝ်ႉ	ၶေႃင်းၶေႃင်း။		
	7. ၶဝ်ႉ	လိၼ်	ႁူင်းႁိၶဝ်း။	
	8. ၶဝ်ႉ	ဝူဝ်း။		
	9. ၶဝ်ႉ	ၵၢဝ်	သေ	
	10. ၶဝ်ႉ	ၵၢဝ်	ၵႃင်။	
	11. မေႃပႃ	ၵၢဝ်	သေ	ပႃ။
	12. ႁွင်ႈ	ႁူၶဝ်းလူၶဝ်။		
	13. လိၵ်ႈ။			

(ၶ)	1. တီႈၶူ။	
	2. မိဝ်း။	
	3. မေႃသွၶဝ်ၶဝ်ႉ	
	4. ယိင်းယိင်း။	
	5. လႆၢးလႆၢးၶဝ်ႉ	လိၵ်ႈ။
	6. ယိင်းယိင်းၶဝ်ႉ	မီႇလိၼ်သေ
	7. ၵၢဝ်လိမ်ႈထုၶဝ်	

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

(င) 1ႉ ၵဝ်ၶႃႈ ၵိၼ် ၶဝ်ႈ။

2ႉ လၢႆးလၢႆးၶႃႈ ၵႂႃႇ တီႈႁိူၼ်းယဝ်ႈ။

3ႉ ယိင်းလႄႇၶႃႈ မႃးယူႇ တီႈႁူင်းႁဵၼ်း။
(ယိင်းလႄႇၶႃႈ မႃး တီႈႁူင်းႁဵၼ်း ယူႇ)။

4ႉ မႂ်ၶႃႈ ၼူပ်းယဝ်ႉ တီႈၽူႈယိင်း(ၼူပ်းတီႈၽူႈယိင်းယဝ်ႈ)။

5ႉ ၵဝ်ၶႃႈ ၶပ်ႇၵႃးသေ ၵႂႃႇမႃး တီႈမၢၼ်းတလေးယဝ်ႉ။
(ၵဝ်ၶႃႈ ၶပ်ႇၵႃးသေ ၵႂႃႇ တီႈမၢၼ်းတလေးမႃးယဝ်ႈ)

6ႉ မုၶ်လဝ်ႈ ဝႆႈ ၽဵဝ်းယဝ်ႉ။

7ႉ လုၵ်ႈသိုၵ်းၶဝ်ၶႃႈ တိုၵ်းယဝ်ႉ တီႈမိူင်ၶဝ်။

8ႉ ၽူႈႁူၼ်းလီၶႃႈ ပိူင်ႉပႃး ထမ်းလဝ်ႈယဝ်ႉ။

9ႉ သူဝ်ၶႃႈ ၼူပ်း မႂ်ႉ။

10ႉ တမ်ႇငႂ်ႈၶႃႈ သဵင်ႈ ပႂ်။

(ၸ) 1ႉ ✗ । 2ႉ ✓ । 3ႉ ✗ । 4ႉ ✗
5ႉ ✓ । 6ႉ ✗ । 7ႉ ✗ । 8ႉ ✓ ။

(သ)

1ႉ ၼမ်ႈပႂ်ႈၶႃႈ(ၶေႃႈၵတ်ႉတႃႇ) ၵၢပ်ႇတင်းၵႃးသေ(ၶေႃႈလွင်ႈ)
မႃးတီႈႁိူၼ်းၵဝ်ၶႂ်ႈ(ၵိရိယႃႇ/ၶေႃႈသူႇလူး)။

2ႉ လုင်းၵဝ်ၶႂ်ႈၶႃႈ(ၵတ်ႉတႃႇ) ႁၢၵ်ႉ(ၵိရိယႃႇ)
ၵဝ်ၶႂ်ႈငတႉငတႉ (ၵမ်မ)။

3ႉ မႂ်ၶႃႈ(ၵတ်ႉတႃႇ) ၼူပ်းႁၵ်ႉ(ၵိရိယႃႇ) ၵႂ်ႇ(ၵမ်ႈ)။

4ႉ ယိင်းမူဝ်ၶမ်းၶႃႈ(ၵတ်ႉတႃႇ) ပၵ်း(ၵိရိယႃႇ) မွၵ်ႇၵၢႆးလဝ်း(ၵမ်ႈ)။

5ႉ မေႃမိုဝ်းၶႃႈ(ၵတ်ႉတႃႇ) ၵၢပ်ႇလိူဝ်းပိၼ်မႆႉသေ(ၶေႃႈလွင်ႈ)
ႁဵတ်း(ၵိရိယႃႇ) ႁိူၼ်းယူႇ(ၵမ်ႈ)။

6ႉ လဝ်ႈၶေႃးၶႃႈ(ၵတ်ႉတႃႇ) ၵၢပ်ႇၽူဝ်(ၶေႃႈလွင်ႈ) ၽူဝ်(ၵိရိယႃႇ)
ၶေႃး(ၵမ်ႈ) ယူႇ(ၵိရိယႃႇလွင်ႈ)။

7ႉ လဝ်ႈႁိူဝ်းၶဝ်ၶႃႈ(ၵတ်ႉတႃႇ) ၵၢပ်ႇႁိူဝ်း(ၶေႃႈလွင်ႈ)
ၽၢႆးၶၢမ်ႈ(ၵိရိယႃႇ) ၶမေႉယူႇ(ၵမ်ႈ)။

ebook is created by www.Shanyoma.org

8။ လႆးလႆးၶႅင်ႉ(ၵတ်ႉတႃး) ၵဝ်လိၼ်သေ(ၶေႃႈလွင်ႈ) ႁူႉ(ၵိရိယႃႉ) တီႈႁူင်းႁဵၼ်း(ၶေႃႈလူး)။

9။ ၶွင်ႉလႆးၵွၼ်ႇၶႅင်ႉ(ၵတ်ႉတႃး) ၵဝ်ၵုင်သေ(ၶေႃႈလွင်ႈ) ႁဵတ်း(ၵိရိယႃႉ) ၵၢၼ်ႈၵိူၼ်းယူႇ(ၶေႃႈလူး)။

10။ ယိင်းသၢဝ်ၶႅင်ႉ(ၵတ်ႉတႃး) ၵဝ်တၢင်းမွၵ်ႇသေ(ၶေႃႈလွင်ႈ) ပူႇလေႃႇ(ၵိရိယႃႉ) ႁွင်းမူး(ၵမ်း)။

လေ့ကျင့်ခန်း အပိုင်း(၁) အတွက် အဖြေမှန်

(က)	၁။ သည်	မှ	
	၂။ ခွေး	မောင်မောင်	
	၃။ သည်	မလှ	
	၄။ ရွာသူကြီး	ကို	
	၅။ သည်	ဒုတ်	ကို
	၆။ မောင်မောင်		
	၇။ သည်	စက်ဘီး	ကျောင်း
	၈။ သည်	သမင်	
	၉။ သည်	ဖြင့်	ကို
	၁၀။ သည်	သမင်	ဖြင့်
	၁၁။ တံငါ	ဖြင့်	
	၁၂။ သေနတ်	ရန်သူ	
	၁၃။ သည်	စာကို	

(ခ) ၁။ ကြွက်ကို

၂။ ကြောင်ကို

၃။ ဆရာသည်

၄။ မလှကို

ebook is created by www.Shanyoma.org

5. ကျွန်တော်သည် စာကို
6. မလှသည် စက်ဘီးဖြင့်
7. မြေဖြူဖြင့်

(ဂ) 1. ကျွန်တော်သည် ထမင်းကို စား၏ ။
2. မောင်မောင်သည် ကျောင်းသို့ သွား၏။
3. မယ်လှသည် ကျောင်းသို့ လာ၏။
4. ခွေးသည် မိန်းမကို ကိုက်၏။
5. ကျွန်တော်သည် ကားဖြင့် မန္တလေးသို့ သွားခဲ့သည်။
6. ဘုန်းကြီးသည် ဘုရားကို ရှိခိုး၏။
7. စစ်သားတို့သည် ရန်သူတို့ကို တိုက်ကြ၏။
8. သူတော်ကောင်းသည် တရားကို စောင့်၏။
9. ကျားက မြင်းကို ကိုက်၏။
10. တံငါသည် ငါးတို့ကို ဖမ်း၏ ။

(ဃ) 1. ✗ ၊ 2. ✔ ၊ 3. ✗ ၊ 4. ✗
5. ✔ ၊ 6. ✗ ၊ 7. ✗ ၊ 8. ✔ ။

(င)
1. အဒေါ်သည်(ကတ္တား) ကျွန်တော်အိမ်သို့(ရှေးရှု) ကားဖြင့်(အသုံးခံ) လာ၏ (ကြိယာ)။
2. ကျွန်တော်ဦးကြီးသည်(ကတ္တား) ကျွန်တော်ကို(ကံ) အလွန်ချစ်၏ (ကြိယာ)။
3. မရွှေကြာသည်(ကတ္တား) နှင်းဆီပန်းကို(ကံ) ပန်၏(ကြိယာ)။
4. လက်သမားသည်(ကတ္တား) သစ်တို့ဖြင့်(အသုံးခံ) အိမ်ကို(ကံ) ဆောက်နေ၏ (ကြိယာ)။
5. ကူးတို့သမားသည်(ကတ္တား) လှေဖြင့် အသုံးခံ) မြစ်ကို(ကံ) လှော်ခတ်နေသည် (ကြိယာ)။

ebook is created by www.Shanyoma.org

6. မောင်မောင်သည်(ကတ္တား) စက်ဘီးဖြင့်(အသုံးခံ) ကျောင်းကို(ရှေးရှု) သွား၏ (ကြိယာ) ။
7. ညီလေးသည်(ကတ္တား) ရွှံ့နှင့်(အသုံးခံ) ကျွဲရုပ်ကို(ကံ) လုပ်နေ၏ (ကြိယာ)။
8. အပျိုကညာသည်(ကတ္တား) ပန်းများဖြင့်(အသုံးခံ) စေတီကို(ကံ) ပူဇော်နေသည် (ကြိယာ)။
9. ခွေးသည်(ကတ္တား) ကြက်ကို(ကံ) ကိုက်သတ်၏(ကြိယာ)။
10. လယ်သမားသည်(ကတ္တား) ထွန်ဖြင့်(အသုံးခံ) လယ်ကို(ကံ) ထွန်၏ (ကြိယာ)။

ၶေႃႈတွပ်ႇ, ယိုၼ်းလၵ်ႉၶၼ်, တွၼ်ႈသွၼ်

(ၵ)	1. ၶႄႇ	လုၵ်ႉတီႈ	
	2. ယိင်းယိင်း	တီႈ	
	3. ႁွပ်ႈ	ၼလႈ	
	4. ၶွင်	ႁူင်းယူ။	
	5. ၶႄႇ	တီႈ	
	6. မူဝ်ႈ		
	7. ၶႄႇ	7 မွင်း။	
	8. ၶႄႇ	ၵမ်	ၵူႈတီႈ
	9. ၵဝ်		
	10. တီႈ		

(ၶ)	1. လုၵ်ႉတီႈ		
	2. ႁၵ်ႈ		
	3. ၶွင်	တီႈ	
	4. ႁွပ်ႈ	ၼလႈ	
	5. ၶွင်	ႁွပ်ႈ	ၼလႈ
	6. ႁၵ်ႈ		

ebook is created by www.Shanyoma.org

7. ၶွင် လုၵ်ႉတီႈ ၼီႈ
8. လုၵ်ႉတီႈ
9. တီႈ
10. ၶႄႉ တီႈ

(င) 1. ၵိူဝ်ႈလုၵ်ႈၵိုၼ်းယဝ်ႉ။
2. လုၵ်ႉၶႅမ်ႉၶမ်း
3. လွမ်းပုတ်ႈသေ လူလႆႈတၢႆးၵေႃႉမၢၼ်း
4. တီႈဝိင်းၶႅမ်ႉၶမ်းၵေႃႈ။
5. ႁွပ်ႈၵမ်ႇယူႇလီငလႈ
6. ႁွပ်ႈၾူၶၢင်ငလႈ
7. တီႈၶိူဝ်ႁွင်း
8. တီႈၶႂ်ႇယူႇ
9. လုၵ်ႉတီႈႁူင်းၵိုၼ်း တီႈၵိူၼ်းယဝ်ႉ။
10. ၵိူဝ်ႈလဝ်ႈပၢၼ်ၶၢင်း။

(ၸ)
1. ၶွင်ႉလၢႆးၵဝ်ၼုင်ႈၶႄႉ လွမ်းၵူး မႃး လုၵ်ႉတီႈမၢၼ်းတလေး။
2. သထေးၵၶေႃႇထပိၼ်ႇၶႄႉ ပၼ်ၵိူဝ်ႈ တၢင်းၵိၼ် ၵိူဝ်ႈႁူၶၢင်းၾၢင်ၼဝ်
ယဝ်ႉ။
3. မေးမၢၼ်းၶႄႉ ၵိတ်းၵၢၼ်ယူႇ တီႈၵိူၼ်း။
4. ႁွပ်ႈငူးတွတ်ႇငလႈ မၢၼ်းၶႄႉ လႆႈမိုၼ်ႈ တီႈႁူင်းယူႇ ယဝ်ႉ။
5. ႁွပ်ႈတၢင်းၾိတ်း လၢႆးလၢႆးငလႈ ၶေႃႈၵၢၼ် လႆႈလူႉယဝ်ႉ။
6. မၢၼ်းၶႄႉ ႁွပ်ႈၵူးလိဝ်ငလႈ ၵမ်ႇမူးလႆႈ။
7. ငမႈၵဝ်ၼုင်ႈၶႄႉ လုၵ်ႉတီႈႁွင်ႈၵၢၼ် ပွၵ်ႈမူး တီႈၵိူၼ်း ယဝ်ႉ။
8. ၼၢင်ဝၢၼ်းၶႄႉ လုၵ်ႉတီႈၶေႃႈတၢင်းၵွၵ်ႇ ၵွၵ်ႇမူးယဝ်ႉ။
9. ႁူင်းၶၶေႇတဝၼ်ႇၶႄႉ မီး ၵူႈတီႈမူႇလေႈ။
10. ႁူၶၢင်းဝိင်းၼဝ်ၶႄႉ ၵွၼ်လူႇတၢၼ်း ၼဝ်ႈသွမ်းသၢၼ် တင်းသွမ်း
သုၵ်း ၵိူဝ်ႈလဝ်ႈသင်ႇၶုႇၼဝ်လဝ်ႈ။

ebook is created by www.Shanyoma.org

(သ)

1။ တီႈပပ်ႉလိၵ်ႈလိူဝ်းၶႄႉ(ၵမ်း) ၶပ်ႉဝႆႉ(ၵိရိယႃႇ) တီႈၶွင်ႊပီႇတူဝ်ႇ ၵိူဝ်ႈ(ၶေႃႈၼၶတီႈယူႇ)။

2။ ၵၢဝ်မၢၶၼ်ႇသေ(ၶေႃႈလွႆႈ) ၶပ်ႉဝႆႉ(ၵိရိယႃႇ) တီႈပလၢင်ႇၽြႄးပိၼ် လဝ်ႈ(ၼၶတီႈယူႇ) ႁႂ်ႈပေႃးႁၢင်ႈလီယဝ်ႉ။

3။ လဝ်ႈႁွၼ်းလိူင်းၶႄႉ(ၵတ်ႉတႃႈ) ယုၵ်ႉယွင်ႈပၼ်(ၵိရိယႃႇ) လိုဝ်ႈ ႁတ်းႁၢၼ်(ၵမ်း) ႁႂ်ႈလႆးလႆးယဝ်ႉ(ၶေႃႈႁပ်ႉ)။

4။ လဝ်ႈတုၼ်မူးၶႄႉ(ၵတ်ႉတႃႈ) သင်ႇသွၼ်(ၵိရိယႃႇ-သမ်ႇပၼ်ႇထ) တီႈလိူဝ်းတပေး(ၵမ်း) ယဝ်ႉသေ(ၵိရိယႃႇ-သမ်ႇပၼ်ႇထ) လုၵ်ႉတီႈၶၼ်ႈ(ၶေႃႈပိၼ်တီႈၵွၵ်ႇ) လုၵ်ႉႁူႇယဝ်ႈ(ၵိရိယႃႇ)။

5။ ယိင်းသူမ်ႈၼေႃႇၶႄႉ(ၵတ်ႉတႃႈ) ႁပ်ႈႁၢင်ႈလႃႉ သမ်ႉလႆႇႁၢႆႉၼလႈ(ၶေႃႈၼၶၼႈလွင်ႈ) ၵွၼ်ႁွင်ႉဝူႈ(ၵိရိယႃႇ) သိင်းသူမ်ႈၼေႃႇၶႄႉယဝ်ႉ(ၶေႃႈထိမ်)။

6။ ႁပ်ႈၽူၼ်လီၼလႈ(ၶေႃႈၼၶလွင်ႈ) ၶဝ်ႈၵေႃႈ(ၵတ်ႉတႃႈ) ၵွၵ်ႇၶမ်တိူဝ်းယဝ်ႉ(ၵိရိယႃႇ)။

7။ ဝိင်းမူႇလေႈၶႄႉ(ၵတ်ႉတႃႈ) ႁပ်ႈတၢင်းၵႃႉလီၼလႈ(ၶေႃႈၼၶလွင်ႈ) ႁူၼ်း(ၶေႃႈထိမ်-ၵတ်ႉတႃႈမၢသွင်) ၵိုၼ်းဝႆႉယူႇ(ၵိရိယႃႇ)။

8။ လွင်းသွၼ်လိၵ်ႈၶၼ်ႇတဝၼ်ႇၶႄႉ(ၵမ်း) တင်ႈ(ၵိရိယႃႇ) မိူဝ်ႈပီသႃႇသၼႃႇ 2535-လိူၼ်ပိတ်ႇပထမ ႁၢႈဝၼ်းယဝ်ႉ (ၶေႃႈ ၼၶၶၢဝ်း)။

9။ ၼမ်ႈၵဝ်ၶႃႈၶႄႉ(ၵတ်ႉတႃႈ) ႁပ်ႈၵဝ်ၶႃႈၶတ်းလႆႇလိၵ်ႈၼလႈ(ၶေႃႈၼၶ လွင်ႈ) ႁၵ်ႉ(ၵိရိယႃႇ) ၵဝ်ၶႃႈ(ၵမ်း) ၼတႉ(ၵိရိယႃဝိသေသၼ)။

10။ ၵၼ်လွႆႈထိမ် ႁႂ်ႈပိူၼ်းၶႄႉ(ၵတ်ႉတႃႈ) ပိၼ်(ၵိရိယႃႇ) တၢင်းယၢမ်ႈလီ(ၵမ်း) ယဝ်ႉ(ၵိရိယႃႇ)။

လေ့ကျင့်ခန်းများ အပိုင်း(၂)

(က) 1။ သည် မှ

2။ မလှ မှာ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

3။ သည်　　သောကြောင့်　　သို့
4။ ၏　　ဆေးရုံ
5။ မှာ　　ကို
6။ မှာ　　အလုပ်
7။ ၉-နာရီ
8။ သည်　　ဖေါင်တိန်　　၏
9။ ကျွန်တော်
10။ သည်　　မှာ

(ခ) 1။ မှ
2။ အား
3။ ၏　　မှာ
4။ သောကြောင့်
5။ ၏　　သောကြောင့်
6။ အား
7။ ၏　　မှ　　ဖြင့်
8။ က
9။ ဝယ်
10။ ဝယ်　　က

(ဂ) 1။ တပြည့်အား
2။ နမ့်ခမ်းမှ
3။ သူမ၏သူငယ်ချင်းနှင့်　　ရထားဖြင့်
4။ နမ့်ခမ်းမှာ
5။ နေမကောင်းသောကြောင့်
6။ မိုးကြီးသောကြောင့်
7။ ကျွန်းပေါ်၌ - ကြည်းကုန်း၌
8။ ဥတို့ကို

ebook is created by www.Shanyoma.org

9. ကျောင်းမှ အိမ်တွင်
10. ရဟန်းအား

(ဃ)

1. ကျွန်တော်၏ညီသည် ကားဖြင့် မန္တလေးမှ လာ၏။
2. သူဌေးအနာထပိဏ်သည် ဆင်းရဲသူဆင်းရဲမျိုးအား စားသောက်ဖွယ်တို့ကို ပေးကမ်း၏။
3. သူ၏မိန်းမသည် အိမ်မှာ အလုပ်လုပ်နေ၏။
4. သူသည် မြွေကိုက်သဖြင့် ဆေးရုံသို့ တက်ရသည်။
5. မောင်မောင်၏အမှားကြောင့် လုပ်ငန်း ပျက်ရသည်။
6. သူသည် ကားပျက်သောကြောင့် မလာနိုင်ပါ။
7. ကျွန်တော့အမေသည် အိမ်သို့ ပြန်လာ၏။
8. နေမင်းသည် အရှေ့အရပ်မှ ထွက်လာ၏။
9. နန္ဒဝန်ကျောင်းသည် မူစယ်မြို့မှာ ရှိသည်။
10. မြို့နယ်လူထုသည် သံဃာတော်များအား ဆွမ်းဆန်စိမ်းနှင့် ဆွမ်းကို လောင်းလှူကြ၏။

(င)

1. စာအုပ်တို့ကို(ကံ) ဘီဒိုထဲမှာ(နေရာပြ) စီထား၏(ကြိယာ)။
2. မှန်များဖြင့်(အသုံးခံ) ဘုရားပလင်မှာ(နေရာပြ) လှပအောင် စီထား၏(ကြိယာ) ။
3. ဗိုလ်ချုပ်သည်(ကတ္တား) မောင်မောင်အား(လက်ခံပြ) သူ့ရဲဘွဲ့ကို(ကံ) ချီးမြှင့်ပေး၏(ကြိယာ) ။
4. ဆရာတော်သည်(ကတ္တား) တပည့်တို့ကို(ကံ) ဆိုဆုံးမပြီး နေရာမှ(ထွက်ခွာရာ) ထတော်မူ၏(ကြိယာ)။
5. မစိမ်းသည်(ကတ္တား) အရုပ်ဆိုး၍(အကြောင်းပြ) စိတ်ထားလဲ ဆိုးသောကြောင့်(အကြောင်းပြ) မစိမ်းဟုခေါ်သည်(ဖြည့်ပုဒ်)။
6. မိုးကောင်းသဖြင့်(အကြောင်းပြ) စပါးများသည်လည်း(ကတ္တား) အထွက်တိုး၏(ကြိယာ)။

ebook is created by www.Shanyoma.org

7. မူစယ်မြို့သည် (ကတ္တား)
အရောင်းအဝယ်ကောင်းသဖြင့် (အကြောင်းပြပုဒ်)
လူများစည်ကား၏(ကြိယာ)။
8. နန္ဒဝန်စာသင်ကျောင်းကို(ကံ) သာသနာသက္ကရာဇ် ၂၅၃၅-နှစ်
ပထမဝါဆိုလဆန်း ငါးရက်နေ့မှာ (အချိန်ပြ)
စတင်တည်ထောင်သည်(ကြိယာ)။
9. ကျွန်တော်၏အမေသည် (ကတ္တား)
ကျွန်တော်စာကြိုးစားသည့်အတွက် (အကြောင်းပြပုဒ်)
ကျွန်တော်ကို(ကံ) သိပ်ချစ်သည်(ကြိယာ)။
10. သူများအား (လက်ခံ) ကူညီချင်းသည် (ကတ္တား)
ကောင်းသောအလေ့ဖြစ်သည် (ကြိယာ)။

ၶေႃႈတွပ်ႇ, ၽိုၵ်းလၢႆးၶႅၼ်ႇ, တွၼ်ႈသၢမ်

(၁) 1. ပီႈလဝ်း တီႈ
2. တင်း တီႈ
3. လဝ်ႈသၢင်ႇၶဝ်
4. ၶဝ်ႇ ပုၼ်ႈတၢႆႇ
5. သတ်းၶဝ် ၶဝ်ႇ
6. ၶဝ်ႇ ၶိုပ်ႇပၢၼ်ႇယဝ်ႉ။
7. တီႈ သၢမ်ပီယဝ်ႉ။
8. လႆႈသိူဝ်ႉယဝ်ႉ။
9. ၶဝ်ႇ တီႈ ဝၼ်း
10. မူႇလေႈ တေႃႇ
11. တီႈ တင်း
12. ႁဝ်း လုၵ်ႈတီႈ ႁူမ်ႈၶဝ်း။
13. ၵဝ် တီႈ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

(ၶ) 1. ၶိုင်းၵျႃႇ
2. တၢင်း
3. တေႃႇထိုင်
4. ၶိုင်းၵျႃႇ
5. ပုၼ်ႈတေႃႇ
6. ႁိူင်ထူၼ်ႈ/တၢင်း
7. ၶိုင်းၵျႃႇ
8. လူၺ်ႈတၢင်း
9. ပုၼ်ႈတေႃႇ
10. လုၵ်ႉတီႈ တေႃႇ

(င) 1. ပုၼ်ႈတေႃႇၶဝ်ႈၵႂၵ်ႇတူဝ်းတွၼ်းယဝ်ႉ။
2. လုၵ်ႉတီႈၶိုင်ႈ
3. ပုၼ်ႈတေႃႇၵဝ်
4. လုၵ်ႉတီႈမူႇလေႈ တေႃႇထိုင်ၶေမ်ႉၶမ်းၵေႃႈ။
5. ပုၼ်ႈတေႃႇဝၢၼ်ႈမိူင်းတႃႉ။
6. ၶိုင်းႁွင်းမူးမိူင်းမၢၼ်ႈ
7. ၶိုင်းၵျႃႇသတ်းၶဝ်
8. ထူၼ်ႈႁူၵ်းပီၵေႃႈ။
9. မိူဝ်ႈၵၢင်ၶမ်ႈယဝ်ႉ။
10. တေႃႇထိုင်သီႇမူင်းတၢမ်းၶမ်ႈ။

(ၸ)

1. မႃႉတၢင်းပေႉ - ၶူၵ်ႉၵိၵ်ႇတၢင်းၶူၵ်ႉလွၵ်ႇ (ၶေႃႈႁူမ်ႈၵိူၵ်း)။
2. ယိင်းသႅင်ၶုမ်ႇၶႄႉ(ၵတ်ႉတႃး) လႆႈတုၵ်ႉၶၢၼ်လွႆမေႃး(ၵိရိယႃႇ) တီႈလႆႈသိၵ်ႈ(ၶေႃႈၼၶတီႈ) တေႃႇထိုင်သိပ်းႁႃႈဝၼ်းယဝ်ႉ(ၶေႃႈ ၼၶေႃဝ်း)။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

3. ၶုင်းၵုႈၵုးတင်းသိင်ႈၶႅင်ႉ (ၶေႃႈၼၶတီႈထွၼ်)
ၵုးၵဵၼ်ၶူႈၶႅင်ႉ(ၵတ်ႉတႃး) ႁၢင်ႈလီသေပိူၼ်ႈယဝ်ႉ(ၵိရိယႃႇ)။
4. ပုၼ်ႈတႃႇတေမၢၵ်ႈမီးၶၶႅင်ႉ (ၶေႃႈၼၶပုၼ်ႈ)
ၵႂၼ်ၵၼ်ၶတ်းလွင်ႈၵိတ်း(ၵိရိယႃႇ) ၵၢၼ်ငလႈ(ၵမ်ႉ)။
5. ၵႂၼ်ၶဝ်ႈ(ၵိရိယႃႇ) တီႈၶုင်းသိုၵ်း(ၶေႃႈၼၶတီႈ)
ပုၼ်ႈတႃႇဝၢၼ်ႈမိူင်းငလႈ(ၶေႃႈၼၶပုၼ်ႈ)။
6. ၶုင်းၵုႈယိင်းသၢဝ်ၶုင်းဝၢၼ်ႈႁဝ်းၶႅင်ႉ (ၶေႃႈလိူၵ်ႈထွၼ်ၵႂၵ်ႉ)
ၵဵၼ်ၶူႈ(ၵတ်ႉတႃး) ႁၵ်ႉ(ၵိရိယႃႇ) ယိင်းၶွႆႉ(ၵမ်း)
တွၼ်းပိူၼ်ႈယဝ်ႈ (ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ)။
7. လႆးလႆးၶႅင်ႉ(ၵတ်ႉတႃး) တူလ်းလိၵ်ႈယူႉ(ၵိရိယႃႇ)
တီႈႁူၼ်း(ၶေႃႈၼၶတီႈ) တင်းယိင်းၶွႆႉ(ၶေႃႈၼၶၵိုၵ်းၵၼ်)။
8. ၵဝ်မႃး (ၵိရိယႃႇ) တၢင်းၵၢၼ် (ၵမ်း)
ပုၼ်ႈတႃႇၵဵၼ်ၶူႈလူး(ၶေႃႈၼၶပုၼ်ႈ)။
9. ငမႈၶႅင်ႉ (ၵတ်ႉတႃး) လႆႈၶွၼ်းဝႆႉလူင်ယူႉ (ၵိရိယႃႇ)
တီႈၸေႈ (ၶေႃႈၼၶတီႈ) တင်းသိပ်းႁူႈဝၼ်း (ၶေႃႈၼၶၶၢဝ်း)
တီႈပိူၼ်ႈယဝ်ႉ(ၶေႃႈထိမ်)။
10. လုၵ်ႉတီႈလေႈလၢၶႅင်ႉ (ၶေႃႈၸၢတ်ႉၵႂၵ်ႉ)
တေႃႇထိုင်ၶမ်ႉၶမ်း (ၶေႃႈၼၶၶၢဝ်းတၢင်း)
ပေႃးပႆႇႁူႉၶႅၼ်(သမ်ႉပၼ်ထ) ႁိူင်သီႉမွင်းယဝ်ႉ(ၵိရိယႃႇ)။
11. ငမႈၵဵၼ်ၶူႈၶႅင်ႉ(ၵတ်ႉတႃး) ယုမ်ႉယမ်(ၵိရိယႃႇ)
ၽြူး တြူး သင်ႉၶူႉ(ၵမ်း) ငတႉငတႉ(ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ)။
လွင်းၶဝ်ႈသွမ်း(ၵိရိယႃႇ/ၵမ်း) ၵိူၼ်ႈလဝ်ႈသင်ႉၶူႉၶဝ်(ၶေႃႈႁပ်ႉ)
ႁူႈဝၼ်းယဝ်ႈ (ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ)။
လုၵ်ႉတီႈၵိူၼ်း(ၶေႃႈၸၢတ်ႉၵႂၵ်ႉ) ႁူႉ(ၵိရိယႃႇ)
တီႈႁူင်း (ၶေႃႈၼၶတီႈ)
ၶိုင်ႈဝၼ်းၶိုင်ႈပွၵ်ႈယဝ်ႈ (ၵိရိယႃႇဝိသေႇသၼ)။
မိူင်ႉပၼ်(ၵိရိယႃႇ) ပုၼ်ႈတင်းလီ(ၵမ်း)
ၵိူၼ်ႈႁူၼ်းငလႈသတ်ႉတဝႉၶဝ်ယဝ်ႈ(ၶေႃႈႁပ်ႉ)။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

လေ့ကျင့်ခန်း အပိုင်း(၃)

(က)

၁။	အစ်ကို	သို့		
၂။	နှင့်			
၃။	သမကောတို့			
၄။	ထဲတွင်			
၅။	သည်	အတွက်	ကို	
၆။	သည်	နိဗ္ဗာန်		
၇။	တွင်	သုံးနှစ်		
၈။	လားရှိုး			
၉။	တစ်နေ့	မှာ		
၁၀။	မှ	ထိ		
၁၁။	တွင်	လုံး		
၁၂။	အား	ကို	မှ	အိမ်
၁၃။	ဖြင့်	ပစ္စည်း	သို့	

(ခ)

၁။ ထဲတွင်	၆။ တိုင်တိုင်		
၂။ နှင့်	၇။ ထဲတွင်		
၃။ အထိ	၈။ နှင့်		
၄။ တွင်	၉။ ၎ါ		
၅။ အတွက်	၁၀။ မှ	အထိ	

(ဂ)

၁။ စပါးအထွက်တိုးခြင်း၎ါ

၂။ တနေရာမှ

၃။ ငါအတွက်

၄။ မူစယ်

၅။ တိုင်းပြည်အတွက်

၆။ မြန်မာပြည်ရှိ စေတီတို့တွင်

၇။ တိရိစ္ဆာန်တို့တွင်

၈။ ခြောက်နှစ်တိုင်တိုင်

၉။ ညတွင်

၁၀။ ညနေ လေးနာရီအထိ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

(ဃ)

၁။ မြင်းနှင့်ဆိတ်(ယှဉ်တွဲပြ) ဇရက်နှင့်စာကလေး(ယှဉ်တွဲပြ)။

၂။ မမြသည်(ကတ္တား) လားရှိုးမှာ(နေရာပြ)
၁၅ ရက်တိုင်တိုင်(အချိန်ပြ) ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရှာ၏(ကြိယာ)။

၃။ ကားများတွင်(ထုတ်ဆောင်ပြ) ကျွန်တော်ကားသည်(ကတ္တား)
အလှဆုံးဖြစ်၏ (ကြိယာ)။

၄။ ချမ်းသာဖို့အတွက်(ရည်စူးပြ) အလုပ်ကို(ကံ)
ကြိုးစားလုပ်ပါ (ကြိယာ)။

၅။ တိုင်းပြည်အတွက်(ရည်စူးပြ) စစ်ထဲသို့(ရှေးရှုပြ)
ဝင်ကြပါ (ကြိယာ)။

၆။ ကျွန်ုပ်တို့ရွာထဲမှာ (ထွတ်ခွာပြ)
မိန်းကလေးတို့တွင်(ထုတ်ဆောင်ရာပြ) မိငယ်ကို(ကံ)
ကျွန်တော်(ကတ္တား) အချစ်ဆုံးဖြစ်၏(ကြိယာ)။

၇။ မောင်မောင်သည်(ကတ္တား) မိငယ်နှင့်(ယှဉ်တွဲပြ) အိမ်မှာ(နေရာပြ)
စာကျက်နေ၏(ကြိယာ)။

၈။ ကျွန်တော်အတွက်(ရည်စူးပြ) စားစရာကို(ကံ) ယူပေးပါ(ကြိယာ)။

၉။ အမေသည်(ကတ္တား) ၁၅ ရက်လုံးလုံး(အချိန်ပြပုဒ်)
အိပ်ရာထဲမှာ(နေရာပြ) လှဲနေရရှာ၏(ကြိယာ)။

၁၀။ စယ်လန့်မှ(ထွက်ခွာရာပြ) နမ့်ခမ်းတိုင်အောင်(နေရာဆက်တိုက်ပြ)
ခြေဖြင့်(အသုံးပြ) သွားလျှင်(သမ္ဗန္ဓ) လေးနာရီ ကြာ၏(ကြိယာ)။

၁၁။ အမေသည်(ကတ္တား) ဘုရား တရား သံဃာတို့ကို(ကံ) အလွန်ကြည်
ညိုလေးစား၏ (ကြိယာ)။ သံဃာတော်များအား (လက်ခံပြ)
နေ့တိုင်းဆွမ်းကို(အချိန်ဆက်တိုက်ပြကံ) လောင်းလှူ၏(ကြိယာ)။
အိမ်မှ(ထွက်ခွာရာပြ) ကျောင်းသို့(ရှေးရှုပြ)
တစ်နေ့တစ်ခါ(ကြိယာဝိသေသန) သွား၏(ကြိယာ)။
လူတို့နှင့်သတ္တဝါများအား(လက်ခံပြပုဒ်) ကုသိုလ်အဖို့ကို(ကံ)
ပေးဝေ၏(ကြိယာ)။

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

(c)

ဥေါ့,ဟီး		မြန်မာ
ၯိုး	=	**အား**
တီ;	=	၌
လုၵ်.တီ;	=	မှ
ၵဝ်	=	ဖြင့်
ခႅ်.	=	**သည်**
ၶွင်	=	၏
တီ;	=	**၌**
တီ;ႁင်း	=	အား
လေ;	=	**နှင့်**
ၶင်,ၸိူဝ်/တျ,	=	၎ါ
ၶင်းၵျ;	=	**တို့တွင်**
တီ;	=	ဝယ်
ၶွင်	=	**၏**
ထိုင်	=	သို့
ၵျ;တီ;	=	**၌၊ မှာ၊ တွင်၊ က**
ၵဝ်–သေ	=	ဖြင့်
ထိုင်တီ;	=	**သို့**
လုၵ်.တီ;	=	မှ
တေျ,ထိုင်	=	တိုင်တိုင်

ဥေါ့,ဟီး		မြန်မာ
တျ,/ပုၶႅ်;တျ,	=	အတွက်
တင်း	=	**နှင့်**
လွမ်းၶင်,	=	အားလျော်စွာ
ၶင်းၵျ;	=	**တို့တွင်**
ၵွပ်;	=	ကြောင့်
တီ;ႁင်း	=	**အား**
ၵျ;တီ;	=	မှာ
သူ,တီ;	=	**သို့**
လူၺ်;/တင်း	=	နှင့်အတူ
ယွၶႅ်.ပိူဝ်;	=	**သောကြောင့်**
တျ,/ပုၶႅ်;တျ,	=	အဖို့
တေျ,ထိုင်	=	**တိုင်တိုင်**
တီ;	=	ကို
ၵဝ်	=	**ဖြင့်၊ နှင့်**
ၶင်း	=	တွင်
ၶင်း	=	**တွင်**
တင်း	=	လုံးလုံး
ၵွပ်;	=	**ကြောင့်**

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶေႃႈတွပ်ႇ, တွၼ်ႈၽိုၵ်းလိၵ်ႈ, သမ်ႉပၼ်ႉထ

ၽႃႇသႃႇတႆး	ၽႃႇသႃႇမၢၼ်ႈ	ၽႃႇသႃႇတႆး	ၽႃႇသႃႇမၢၼ်ႈ
မိူဝ်ႈ	သောအခါ	ၶွၵ်ႈသေ	**ဒီပြင်၊ မှတပါး**
သေ	**၍၊ ပြီး၍**	**ၶင်ႉၼိူဝ်**	အကျိုးငှါ
သင်၊ သင်ၸႂ်ႈ	အကယ်၍	တေႃႈၶင်ႉၶေႃ	**ထို့အတူ**
မိူဝ်ႈ...ပႆႉ,	**မ...သေးခင်**	**ထိမ်မိူဝ်ႈ**	ကထဲက
လူဝ်ႈၵႂႃႇ	ကာလပတ်လုံး	မိူဝ်ႈ	**စဉ်၊ သောအခါ**
ၵမ်ႉၶေႃ	**သို့မဟုတ်**	**လိူဝ်သေ**	ထို့အပြင်
ႁႂ်ႈပေႃး	အောင်-စေရန်	ၶေႃႈသင်	**ရှင်း၊ သော်ရှင်း**
မိူဝ်ႈ	**အတောအတွင်း**	**မိူဝ်ႈ၊ လူဝ်ႈ**	စဉ်
ၵေႃႈ၊ ၶႅမ်ႉၵေႃႈ	လည်း၊သော်လည်း	ၵမ်းၶေႃႉ	**ထိုအခါ၊ သောအခါ**
ၵွပ်ႈပႂ်ႈ	**သောကြောင့်**	**ပေႃးၶႅမ်ႉၵေႃႈ**	ဒါဖြင့်လည်း
လိုၼ်း/ဝႆႉၶေႃႉ	ပြီးနောက်	သင်ၸႂ်ႈ	**အကယ်၍**
ထိုင်ႉၶႅမ်ႉလွင်ႈ,	**သို့မှသာ**	**ႁူလ်းၵေႃႈ/ၸႂ်ႈ/ၶႃႈ**	သို့ပေမဲ့
ၵမ်ႉၶေႃ	သို့မဟုတ်	ပေႃး	**အကယ်၍**
ပိူင်ႈၶင်ႉ,	**အတိုင်း၊ အရ**	**သေယဝ်ႉသမ်ႉ**	နောက်ထပ်တဖန်
ပေႃးၶႅမ်ႉ	ဒီလိုဆိုလျှင်	တႃႇတေ	**ရန်**
သေယဝ်ႉသမ်ႉ	**ပြီး၍တဖန်**	**မိူဝ်ႈပႆႉ၊ မိူဝ်ႈယင်းပႆႉ,**	မ-သေးခင်
လိုၼ်းၶေႃႉ	ပြီးနောက်	ၵမ်ႉၶေႃ	**သို့မဟုတ်**
တႃႇတေ	**ရန်**	**ႁူလ်းၵမ်ႉလႄႈ**	သာလျှင်မဟုတ်
ၵေႃႈ၊ ၶႅမ်ႉၵေႃႈ	သော်လည်း	လူဝ်ႈၵႂႃႇ	**သမျှ**

ebook is created by www.Shanyoma.org

ၶေႃႈၶွတ်ႇယွတ်း

ၼႂ်းလိူဝ်းၵၢၼ်တၢင်ႇၾိုၼ်မႄး မိူဝ်ႈၼႆႉ(ၶႄႈၼႆႉ)ၼိုင်ႈၼႆႉ ၵဝ် လၢႆးတီႈႁဵၼ်းမၼ်း ၼင်ႇႁိူဝ်ပေႃးတေႁုမ်ႇထူၼ်ႈၼၼ်ႉသေ တႅမ်ႈဝႆႉ ၼႄႈ လွၼ်ႉမွၼ်း သတ်းတႃႇၼႆႉ လႆႈဝႃႈ မွၼ်းလီ တႅမ်ႈလီယူႇ ၼႆ ယဝ်ႈ။ ပေႃးလဵပ်ႈႁဵၼ်း သွၼ် ၵၢၼ်ႇႁူဝ်ႇလိူင် တေပၼ်လႆႈလၢၼ်ႇ လဵၼ်ႈႁၢၼ် သတ်းတႃႇ တိူဝ်းတွၼ်းမႄးယူႇ ၼႂ်းၽႄႇသႃႇတႃႈၼႄႈ မၢၼ်ႈ ၽွင်ႈၼႆႉၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉ ယုမ်ႇယမ်ယူႇယဝ်ႈ။

ႁွပ်ႈဝႃႈ ၼႂ်းပပ်ႉၼႆႉ လႅင်ႈၼၼ်ဝႆႉ လၢႆးတႅမ်ႈလိၵ်ႈတႆး၊ လိၵ်ႈ မၢၼ်ႈ သတ်းတႃႇတႆး၊ သတ်းတႃႇမၢၼ်ႈၽွင်ႈ ၶေႃႈမၼ်း၊ ပွင်ႈမၼ်း၊ တူၼ်ႈႁႅမ်းမၼ်း၊ မိူဝ်းမၼ်း ႁူမ်ႈႁၼ်ႁႂ်ႇၼႄႈ တွၼ်ႈတႃႇတေပိၼ် လႆႈ ၽႄႇသႃႇတႆး–မၢၼ်ႈၵေႃႈ ၽွၵ်ႈတၢင်းပၼ်ဝႆႉယဝ်ႈ။

ပေႃးႁူႉသတ်းတႃႇႁႂ်ႇ ယိုင်ႈၵၢၼ်ယိုင်ႈၵၢၼ်ၼႆ တင်းၵၢၼ်လႆႈ မီးဝႆႉ လႆႈဝႆႉႁၢၵ်ႇသေႃး ၽုၺ်ႇလဵပ်ႈႁဵၼ်းၽႄႇသႃႇ ႁူႈလၢႆမိဝ်းၼၼ်ႉ မိူၼ်ႁၼ်ယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈဝႃႈ သတ်းတႃႇၼႆႉ ပၼ်မေႃႁူႉပွင်ႇလိုၼ်ႈ ၼႂ်း လၢႆးတႅမ်ႈလၢႆးလၢတ်ႈၼႄႈ လွင်ႇပေႃးဝႃႈၼႆယဝ်ႈ။

ပိၵ်ႉသမ်ႉၽႄႇသႃႇၵမ်ႇမိူၼ်ႁၼ်ၵေႃႈ ပေႃးလႆႈႁူႉမိဝ်းမၼ်း “ၵၼ်ၼႆႉ ပိၼ်ဝိၽတ်ႉ၊ ၵၼ်ၼႆႉ ပိၼ်ၶႄႇမဝိသေႇသၼ – လၢႆး မၢၼ်ႈ သမ်ႉၵိတ်းၼႆ၊ လၢႆးၵဝ်းသမ်ႉမီးၼႆ၊ သမ်ႇပၼ်ႇထ = conjunction သမ်ႉၵိတ်းၼႆဝႆႉ၊ ၵိတ်းၼႆသိုပ်ႇႁၼ်” လႃႉႁူဝ်ႇပေႃးၼႆ မၼ်းပိၼ်လၢႆးၽိုၼ်း လိဝ်းမေႃယဝ်ႈ။

ႁွပ်ႈၼႆ ပပ်ႉသတ်းတႃႇၼႆႉ မၼ်းလိၵ်ႉသေတႃႉၵေႃႈ ႁွပ်ႈဝႃႈ ၼႄဝႆႉ တီႈႁဵၼ်းမၼ်း၊ လိူၵ်ႈလိတ်ႈၵဝ်တီႈယမ်မၼ်းသေ ပိုတ်ႇၼႄ

ebook is created by ***www.Shanyoma.org***

ဝႆႉၼႄႈ တေပီၼ်ၵၢၼ်ၵမ်ႉထႅမ်ၵိုင်ႈ ၽူႈႁၵ်ႉလိၵ်ႈလၢႆးႁဝ်းၶဝ်၊ ၽူႈပိၼ်ႇၽႄႇသႃႇႁဝ်းၶဝ် ၵူႈပေႃး ငၢႆႈလွႆ လူမ်လွႆ ပဵင်းလွႆလႆႈယူႇ ၵၢၼ်ဝႆႈၶႅၼ်ႉ ယူမ်ႇယမ်ၼႃႉယဝ်ႈ။

လိူဝ်းတႅမ်ႈမၢႆၶႆႉ သင်လွၵ်ႈလၢႆးမၢၼ်း ၵမ်ႇမႅၼ်ႈသၽႄႇဝတ်ႈ ႁဝ်းၶႆႈ မႅၼ်းတေႃႈ ၽူႈႁၵ်ႉလိၵ်ႈႁဝ်းၶဝ် လီၼၼ်ၶေႃးမၢၼ်း၊ မၢႆႁုမ်ၵၼ်၊ တႅမ်ႈလိၵ်ႈ ပွင်ႇၵၼ်သေၵမ်း ၵၢၼ်ဝႆႈၶႆႉ ၽိတ်ႈၽႂ်ႉထိုင်သေ ၶွတ်ႇယွတ်ႈႁူႉ တီႈၶႆႈယဝ်ႈ။

ၵူႈပီၶႂင်ႉတၢင်းသိူင်ႈ မီၶႆႈယႆႇမႂ်ႇသိုင်သေၵမ်း ... ။

လဝ်ႈဝိသုတ်ႉထ
လူင်းသွၼ်လိၵ်ႈ ဝတ်ႉၶၼ်ႇတဝၼ်ႇ
ဝဵင်းမူႇၸေႊ

ebook is created by *www.Shanyoma.org*

ပပ်ႉပိုၼ်ၶၢဝ်ႇ ၶပ်ႉၼိုင်ဝႆႉ ပုၼ်ႈတေႃႇ

- ၽူႈလၢင်ႉႁႃသွၼ်လိၵ်ႈတႆး ၊ လိၵ်ႈမၢၼ်ႈ၊ ၸၶဝ်ႉ ၸတႃႉလၵ်ႉ ၸဝ်ႈႁၢၵ်ႈမၼ်း တႃႇၽိုၵ်းလူဢၢၼ်ႇ၊ ၽိုၵ်းလၢတ်ႈ၊ ၽိုၵ်းတႅမ်ႈ။
- ၽူႈလဵပ်ႈႁဵၼ်း သတ်ႉတႃႇတႆး၊ မၢၼ်ႈ၊ ဢင်းၵိတ်ႉ။
- ၽူႈမီးယိၼ်ႉပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ တႆး - မၢၼ်ႈ - ဢင်းၵိတ်ႉ။

ၶိုၼ်းပပ်ႉၶၢဝ်ႇ ၶဝ်ႈပႃးဝႆႉ

- လၢႆးႁဵတ်းတူၼ်ႈႁၢမ်း-ဝၢၵ်ႉၵျ
- လွင်ႈဝီၽတ်ႉ
- လွင်ႈၶေႃၵမ်ႇၸလႈတၢင်ၶေႃၵမ်ႇ
- လွင်ႈၶေႃႈလၢင်ႈၵပ်း-သမ်ႇပၼ်ႇထ
- လွင်ႈၵိရိယႃႇ ၸလႈၵိရိယႃႇ ဝိသေႇသၼ
- လၢႆးၽိုၵ်းပိၼ်ႇၽႃႇသႃႇ
- လၢႆးၽိုၵ်းလူ၊ ၽိုၵ်းလၢတ်ႈ၊ ၽိုၵ်းတႅမ်ႈ
- ၶေႃႈတွပ်ႇ တႃႇတွၼ်ႈၽိုၵ်းလဵၼ်ႇ ႁူႈတွၼ်ႈတွၼ်ႈ ပဵၼ်ၵွႆးၶႆႉယဝ်ႈ။